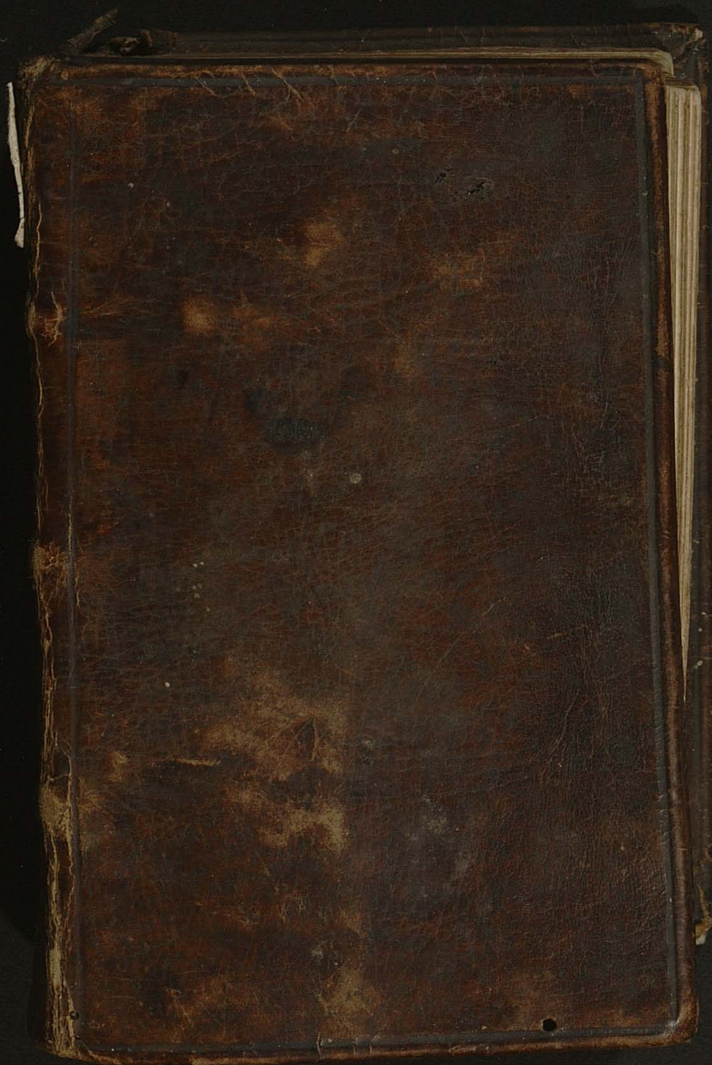

virtute
efficacia
ANNONA
Spiritualis
iuxta vias
Purgatiuam
Illuminatiuam
Vnitiuam
Collecta et distributa per
R.P. Michaëlem
Cuuelier Soc: IESV
Antverpiæ
apud Michaelẽ
Cnobbaert 1666.
sanat
suauitate
recreat

ANNONA
Ex libris Gregorij Czurylovij 1700
SPIRITUA-
Cessit PP. Camaldulensibus M.C.
Montis Regij **LIS.** ad Varsaviam.

ANNONA SPIRITVALIS SIVE MEDITATIONES QVIBVS PER ANNVM ANIMA QVOTIDIE PERFICITVR.

Collectæ, & distributæ per

R. P. MICHAELEM CUVELIER
Societatis JESV.

EDITIO NOVA, ET AVCTIOR
QVID ACCESSERIT,
VERSA PAGINA INDICABIT.

Permissu Superiorum.

Ex libris Gregorij Czurylovii 1700

ANTVERPIÆ,
Apud MICHAELEM CNOBBAERT,
M. DC. LXVI.

Accesit in principio Oratio Præparatoria, omnibus Meditationibus præmittenda.

Accesserunt in fine Exercitia Spiritualia, pro quibus petendæ Meditationes ex Annona Spirituali, notatæ sunt singularum paginæ.

Accesserunt & Meditationes pro Renovatione Spiritus, aliunde petitæ. Vna item pro Menstrua Recollectione, ex ipsa Annona.

Erem. Camald. Montis Regii prope Varsaviam

RELIGIOSE
LECTOR.

Ta hactenus Annonam meam ego mihi digerebam, corrogatâ ſtipe contentus, neque ſollicitus famis alienæ. Et quî crederem fameſ re alios, cum omnes ſcirem in domo Patris mei abundare panibus, hoc eſt, maximâ pientiſsimorum Authorum copiâ, qui quotidianam Meditandi materiam abundè ſubminiſtrarent? Quid ad explendam famem poſt Ludovici de Ponte, poſt Coſteri, Scribanij, Bruni, Buſæi, Meyeri, Suffreni aliorumque plurimorum lautos apparatus deſiderari poſſe videbatur à mantica peregrinantis? niſi fortè domeſticis urbaniſque deliciis aſſueto ſubinde

inde peregrina & ruri nata sint gratiora, juvetq́ horum vicissitudine irritare fastidientem stomachum? sed tanti mea mihi non videbantur, ut facerent ad gustum aliorum, quæ ipse domi, ubi alia fercula suppetebant, vix attingebam. Quia tamen & amici desideravêre & voluêre superiores, ut quam ego Annonam mihi peregrinaturo collegeram, eandem cum aliis quoque communicarem, qui ex societatis instituto vel Missiones obirent, vel alterius ratione officij sæpè & diutiùs abesse domo cogerentur (cum nostræ vocationis sit, diversa loca peragrare, & vitam agere in quavis mundi plaga, ubi majus DEI *obsequium, & animarum auxilium speratur) hisce typis, ne comedam buccellam meam solus, eam publici, tuiq́ue juris facio; teq́ue rogo, si ex eorum numero es,*

quos

quos societas domi desidere non sinit, ut hoc Annonæ compendio potiùs utaris, quam voluminum mole te graves, aut absque ea nisi aliunde tibi prospexeris, interituro spiritui subtrahas necessariam refectionem. Fructum tibi gustumq́ animitùs voveo, quem si experiris, refer, non in me, sed in bonorum omnium Authorem DEVM; *atque existima me fami tuæ sedandæ, non aucupandæ famæ meæ opus hoc elaborasse, publicoq́ commisisse. Fruere igitur & vale.*

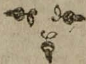
SOCIETATI
IESV
AD ANIMARVM LVCRA PEREGRINANTI.

Via noſtræ Vocationis eſt diverſa loca peragrare, vobis potiſſimùm RR.PP. quos & ſuperiorum nutus, & proximorum caritas ad iter accinxit, hanc Annonam Sacram dicatamq́ue eſſe volo. Hoc, in uſus meos, propoſito collegi, eodem facio veſtri juris. Gratiam conciliare illi poteſt, quod ſit prompta diſtributaque, & in ſolo peregrino fatigatis quidquid obvium in deliciis eſt. Fames & meliorum de-

ſpera-

ſperatio ferculorum optima condimenta ſunt. Sed ex itinere vos alloquens, ultra non moror, pergite, & dum laborem meum probatis, me laborum veſtrorum facite participem, donec in Patria læti conveniamus.

ANNONÆ COLLECTIO

ET IN VSVM QVOTIDIANVM DISTRIBVTIO.

Vm ante plures annos adverterem, mihi munus illud à Superioribus impositum, ut stabile, fixumq́; domicilium mihi non possem polliceri ob itinera, quæ Serenissimus Princeps Neoburgicus Iunior, cui aderam, obire proposuerat, cœpi in usus meos privatos compilare ex variis Auctoribus argumenta meditationum, eaq́; in hanc formam minuto charactere constringere, ne moles obesset peregrinanti, & ut qualicumque curâ medium illud usurparem, quod scie-

sciebam retinendo fovendoq́ spiritui esse præsentissimum, & in societate nostra merito omnibus commendatum, atque familiare.

Quæ ratio etiam fuit; cur eas ipsas meditationes judicaverim Annonæ nomine indigitandas, quod sicut Annona est necessariorum ad annuam corporis sustentationem provisio; ita hîc haberet animus quo se quotidie reficeret, atque ut, si nequiret sese eo adipe & pinguedine replere, quo fratres mei in domo Patris relicti abundant (eâ enim filij per longinquas regiones peregrinantis similitudine sæpiùs deplorabam sortem meam) saltem fame spirituali non contabescerem; sed si non copioso, tamen necessario alimento vires animi conservarem.

Quia verò fundi mei, id est, ingenij tam erat perspecta sterilitas, ut dif-

diffiderem inde me posse adhibito etiam maximo studio laboreq́, tantam messem colligere, aliunde potissimam Annonæ partem emendicavi, ratus perinde esse, undecunque mihi subsidium advenerit, seu de propriis, seu de alienis; imò aliena propriis idcirco præferenda videbantur, quod & usu forent probata, & paleis vanæ gloriæ, assentationisq́; carerent. Hinc libens fateor, aliis me pleraque debere, idq́; profiteor tanto libentius ut in terra deserta, invia, & inaquosa *animæ meæ* sic appaream in sancto *aliorum exercitio* ut videam virtutem DEI *mei me confirmantis*, & Gloriam *illius, non meam.*

Hoc quoque DEI *est, & ejus beneficio meum: quod Annonam sic distribuerim, ut sua sit diebus singulis assignata portio; neque fuit operæ*

sublimioris, cùm arbitratu meo nihil distribuerim, aliis fortasse placeret aliter, mihi sic ex usu meo visum est.

Ordior igitur annum Novembri ineunte, cùm quia anni scholastici initium est, tum maximè, ut mense Decembri atque Ianuario ea pertractarentur, quæ de Christi Incarnatione, Infantiaque sunt consentaneè ad Ecclesiæ ritum.

Ad festum ergo omnium Sanctorum inchoatur prolusio, veluti ad obsonandam famem, atque appetitum annonæ exacuendum posita: De gloria Beatorum, de mediis eam acquirendi, deque meditandi exercitatione, non solum utili, verum etiam necessariâ, ut majore gustu tota deinceps annona digeratur.

Hanc Prolusionem sequitur Via

Purgativa a 7. Novembris ad 9. Decembris inclusivè.

Decimâ ejusdem succedit Pars prior Viæ Illuminativæ usque ad 20. Ianuarij.

A XXI. usque ad Dominicam Sexagesimæ sumuntur, ex Parte secunda Viæ ejusdem.

Dominicâ verò Sexagesimæ usque ad Sabbathum sanctum decurritur tota Pars tertia.

A Sabbatho Sancto Pars prima Viæ Vnitivæ quæ 33. Meditationibus excurrit in feriam 5. post Dominicam Cantate, id est, ad octavum diem ante festum Ascensionis. Feria Sextâ inchoatur Pars Viæ Vnitivæ altera, totaq; ordine pertexitur (nisi quod ad festum Corporis Christi, & per octavum usurpentur eæ, quæ illic de Ven. Eucharistia sunt) atque excurrit in

feriam 6. post Dominicam 4. à Pentecoste.

Ab hoc die usque ad finem Octobris assumuntur reliquæ Meditationes Secundæ Partis Viæ Illuminativæ, quæ ad Septuagesimam superfuerunt, ita tamen ut ad decimamtertiam Augusti interjiciantur illæ quinque ultimæ prioris partis Viæ Vnitivæ de morte & gloria sanctissimæ Vrginis Matris, quæ unà cum quindecim Mysteriis Rosarij propagabuntur usque ad 5. Septembris.

Atque hâc ratione si ad initium cujusque mensis fiat una Meditatio (quemadmodum ad renovandum spiritum facere proposui) accedantque octo dierum exercitia, uti fert usus Societatis (quæ institui poterunt vel ad finem Octobris, vel ante Sexagesimam, ut Meditationum ordo minus per-

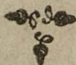
turbetur) numerus Meditationum, numerum dierum anni etiam excedit, ut de quotidiano mentis pabulo possim esse securus.

SVNT ENIM MEDITATIONES

PROLUSIONIS		6
VIÆ PVRGATIVÆ		32
VIÆ ILLVMINATIVÆ	p. 1.	41
	p. 2.	107
	p. 3	53
VIÆ VNITIVÆ	p. 1.	38
	p. 2.	55
MENSTRVÆ		12
DE MYSTERIIS ROSARIJ		15
EXERCITIORUM DIES		8

Quæ numerum efficient 367. *cùm*

annus communis non contineat plures dies quàm 365. & bissextus 366. Itaque una aut duæ redundabunt ex Vita Servatoris, quæ tum usuvenire poterunt, cum una alteráve succi minus continere videbitur, ut ex duabus fiat unica.

ORATIO
PRÆPARATORIA.

Mnipotens ſempiterne DEUS, cujus magnitudinis non eſt finis, quem cœli cœlorum non capiunt, ante quem orbis terrarum eſt tanquam momentum ſtateræ, & tanquam gutta roris antelucani, quæ deſcendit in terram, ad cujus conſpectum columnæ cœli contremiſcunt, & pavent, cui aſſiſtunt, & miniſtrant in cœlis millia millium, & decies millia centena millia Angelorum, ac Beatorum. Quem adorat in terris infinitus Juſtorum numerus, & in his hâc præſertim horâ tot fratres mei,

Sancti

Sancti tui, quos vocasti ad Societatem Filij tui. Ego ille miser quem post vitam turpissimè actam eidem Societati clementissimè aggregasti, & inde à principio beneficiorum nunquam satis memorem, & ad magnam ingratitudinem projectum in eadem conservasti. Ecce sto ut adorem te, & loquar tecum; sed ô Domine, confusio operuit faciem meam, quia extraneus factus sum fratribus meis, Sanctis tuis, longè dissimilis, vitâ & moribus: non sum dignus levare ad te oculos meos, quia peccavi nimis in vita mea; & si levem jam non agnoscar quia deformavi faciem quam dedisti mihi. Quo me igitur vertam? quid faciam miser? Ignosce Pa-

ter

ter non discedam à te, nec tacebo, licet *hæc celes in corde tuo, scio quod universorum memineris, ego sum opus manuum tuarum, manus tuæ fecerunt me, & plasmaverunt me totum in circuitu, sicut lac mulsisti me, & sicut caseum me coagulasti, pelle & carne vestisti me, oßibus & nervis compegisti me, vitam & misericordiam tribuisti mihi, & visitatio tua custodivit spiritum meum.* Reminiscere hæc, ô Pater, & agnosce me, aut si propter iniquitatem, quam induxerunt operi tuo peccata mea adhuc ignoras me, respice in faciem Christi tui: ego sum ille miser, pro quo redimendo unigenitus tuus descendit de cœlo, & homo factus; pro quo jactatus tot incommodis, fatigatus tot laboribus, notatus tot

igno-

ignominiis, laceratus tot vulneribus, ac demum ſuffixus in crucem mortem turpiſſimam, & crudeliſſimam oppetiit. Recordare hæc ô Pater, & agnoſce me, pro quo ſunt exantlata, & oblata divinæ Majeſtati tuæ, & à te ipſo accepta eâ mente, ut quoties redirem ad te corde contrito, & humiliato, prodeſſent mihi omnia ad ſalutem. Venio ecce ſupplex, & tanquam reus flecto genua mea ante te: non abſcondo peccata mea, ſed agnoſco, & deteſtor ex toto corde meo. Utinam non admiſiſſem, utinam ante mortuus fuiſſem quam offendi infinitam Majeſtatem tuam, omni honore, & amore dignam. At ſaltem jam pœnitet. Ignoſce Pater, ignoſce, ut mundo & pu-

ro corde adorem te, & loquar tecum, & de ſanctiſſima tua menſa, ad quam tot fratres meos, fideles famulos tuos, benigniſſimè adhibes, tantillum mihi largire, quo ſuſtentem ſpiritum meum. O Domine non ſum quidem dignus cibo tuo, ſed & *catellæ commedunt de micis quæ cadunt de menſis Dominorum ſuorum.*

MARIA Mater gratiæ, Mater miſericordiæ, ah ſero cœpi te reſpicere, & amare, ſed amabo ex toto corde meo quoad vivam ab hac hora, ab hoc momento. Reſpice quæſo, me pauperculum, ſi non filium, at ſaltem mancipium tuum, & nè quæſo ſine, ut in domo tua unus ego fame peream, ubi tam multi abundant omnibus delitiis.

ANNONÆ SPIRITVALIS PROLVSIONES SIVE MEDITATIONES

Ineunte Novembri ad meliorem usum Annonæ totius.

I. De beatitudine Sanctorum.

Onsidera beatitudinem metiendam ex loco amplissimo, pulcherrimoque; ex societate suavissima, & inviolabili amoris vinculo conjunctissimâ, eaque tam numerosa & varia omnis sexus, & conditionis; sed præcipuè ex Deo quem nunc Beati cum omnibus suis perfectionibus clare intuentur, ac in eo omne bonum, quod cogitare vel velle possunt, possident. Verè *inebriabuntur ab ubertate domus tua Domine, & torrente voluptatis potabis eos.*

2. Finge hic hominem aliquem, in quo ſit omnis virtus, ſcientia, prudentia, imaginabilis; in quo omnes paſſiones rationi obtemperent, qui ſit corpore formoſiſſimo, ſaniſſimo, robuſtiſſimo, qui ſolus omnes opes, omnes honores, & voluptates totius mundi obtineat, idque ſecura & pacata poſſeſſione, adjice ei ſi placet, annos æternos, &c. an non hic felix, tibi videbitur? ſine comparatione felicior eſt ſanctorum minimus: nam illam felicitatem excogitare potuiſti, at quanta Deus præparavit diligentibus ſe, *nec auris audivit, nec in cor hominis aſcendit, &c.*

3. Percurre animo ordines Angelorum, & Beatorum, adi SS. Matrem, & cæteros Patronos tuos, & quoſdam tibi notos in hac vita, & poſtquam iis de tanta felicitate gratulatus es, aliquid emendica, præſertim vivam hujus gloriæ apprehenſionem, & deſiderium, & mediorum applicationem ad eam obtinendam. &c.

II. De mediis ad eum finem perveniendi.

DOcet illa David Psal. 83. qui de cœlesti gloria est, & præter illius desiderium verbo Concupiscit, significatum, ait:

1. *Beatus vir cujus est auxilium abs te.* Nimirum ad obtinendam gloriam gratia divina est opus, juxta illud: *Gratiam & gloriam dabit Dominus* in Psal. eodem, hanc posterius, sed prius illam; cum enim gloria detur in præmium & mercedem bonorum operum, & bona opera sine gratia exerceri non possint, sequitur hanc primum esse gloriæ fundamentum, & si roges quemcumque sanctum, qui ad illam gloriam pervenerit, respondebit, *Gratia* DEI *sum id quod sum, sed gratia* DEI *in me vacua non fuit.*

2. Quomodo non vacua? sequitur in Psal. *Ascensiones in corde suo disposuit.* Alterum id medium est, bonum propositi-

positum bene vivendi, semperque proficiendi, stare enim in via virtutis non licet, nisi regredi velis, perpetuo scandendum est, quia cœlum altissimum, & nos in valle collocavit naturæ nostræ & vitij perversitas. Ascensiones autem & gradus veluti, tres illæ viæ quas jam aggrederis. Vide ut pedem rectè figas, quia *benedictionem dabit Legislator, &c.*

3. *Ibunt de virtute in virtutem*, proposita executioni mandanda sunt, neque difficile est, unâ solâ virtute obtentâ, omnium fieri compotes. Contende, *ut videas* DEVM *Deorum*, &c.

III. De necessitate Meditationis.

QVod David malis ominatur, id propè experimur omnes: *fiat*, inquit, *via illorum tenebræ & lubricum, & Angelus Domini persequens eos.* Horrenda via, quâ nihilominus nobis ad cœlum tendendum est. *Tenebræ* sunt ignorantia finis & mediorum ob mentis, & intellectus cæcitatem. *lubricum*; peccandi laben-

labendiq́ue occaſiones obviæ,& continuæ, *Angelus perſequens* ſunt caro, mundus & dæmon, ipſaq́ue mors compellans ad properandum,per tenebras, lubricumq́ue,quis hic non horreat? quis non lumen,quis non fulcrum aliquod, quis non ſcutum requirat? ſuggerit illa David in fine Pſalmi dicens: *Lingua mea meditabitur juſtitiam tuam.*

1. Igitur *meditatio* eſt lumen quoddam & quaſi fax pellens mentis tenebras,& intellectum illuminans,ut videat quo & qua eundum ſit, detegit præcipitia, inſidias & alia incommoda viatorum,&c. *Accedite ergo ad eum* per meditationem, *& illuminamini, & facies veſtræ non confundentur.*

2. Eadem voluntatem inflammat, ut ea lubricitas exſiccetur; confirmat & ſtabilit in bonis ſanctiſq́ue propoſitis, ut eò ſecurè & ſine metu, quo vocat intellectus contendat,& paſſiones moderetur,&c.

3. Eſt denique veluti ſcutum quod-

dam, quotidiana enim illa periculorum imminentium prævisio admodum necessaria est, si lædi nolis. quin, teste Augustino, flagellum est, quo hostes abigimus, &c.

IV. *De utilitate & fructu ejusdem.*

NOn solum ad avertenda mala necessaria est meditatio, verum etiam ad bona promovenda, sicut cibus non solum arcet debilitatem & mortem, sed dat incrementum, & venustatem corpori, ejusque vires roborat.

1. Igitur considera idem præstare meditationem animæ, quod corpori facit cibus. Non enim tantum avertit languorem, & tepiditatem (qualem se expertum fatetur David neglecto meditandi exercitio; *percussus sum*, inquit, *ut fœnum, & aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum*) sed etiam facit ut anima crescat in virtutibus, & in divino servitio confirmetur. Elias sumpto pane subcinericio non solum ani-

animam fugientem retinuit, ſed etiam *ambulavit in fortitudine cibi illius 40. diebus & 40. noctibus uſque ad montem* DEI. Ita ſi ſerio quotidie meditationi te impendas, experiere robur animi admirabile adverſus omnes tentationes & difficultates, & expeditum te ſenties ad currendam viam mandatorum; & quod alii melius proficiant adſcribere huic exercitio potes, &c.

2. Eſt quaſi clavis cœli, quâ ad contemplandas DEI perfectiones ingrederis, quâ de theſauris bonitatis illius omnia tibi bona decerpis, &c.

3. Eſt regula, & ſolidum medium bene vivendi adeò ut Bonaventura dicat, ſine illo ſtudio omnem Religionem eſſe aridam, imperfectam, & ruinæ proximam, &c.

V. De jucunditate meditationis.

1. RAtione ſubjecti; quia operationes animæ jucundiores, & delectabiliores ſunt operationibus corpo-

ris,& ſenſuum, ſunt enim illæ propriæ hominum rationabilium, & hæ nobis cum beſtiis communes, atqui in meditatione tres animæ facultates memoria, intellectus, & voluntas occupantur. Ergo voluptas non poteſt non eſſe liquidiſſima, patet in iis qui ſtudio & litteris dediti ſunt,&c.

2. Ratione objecti circa quod verſatur meditatio, & illæ animæ operationes, nempe circa DEVM, qui eſt centrum illius in quo conquieſcat (feciſti enim nos ad te, & inquietum eſt cor noſtrum, donec requieſcat in te) circa ejus perfectiones, beneficia, vitam ſervatoris, circa fidei noſtræ myſteria,&c. & quamvis nonnulla ſint, quæ dolorem afferre videantur, ut eſt Paſſio Chriſti, peccata noſtra, & pœnæ peccatorum timendæ, hanc tamen ſuavitatem admixtam habent, quod per meditationem eruantur fructus paſſionis & media evadendi pœnas,&c.

3. Ratione fructuum qui hinc colligun-

guntur, quales ſunt refrænatio paſſionum, vitiorum extirpatio, progreſſus in virtute. Vnde pax conſcientiæ accedit, quòd in hac familiari cum DEO converſatione viciſſim ſe DEVS animæ communicet, participem illam faciendo guſtuum & ſolatiorum ſuorum, uti teſtari poſſunt experti, & tu ipſe, ſi ritè illi te impenderes experireris. Vnde tanti illam Suarez & alij, &c.

VI. De Praxi ejuſdem.

1. QVo ad præparationem, quæ triplex eſt: remota, quæ conſiſtit in amotione impedimentorum, hoc eſt peccati, inordinatorum affectuum, curarum nimiarum, & levitatis animi, nimiæque curioſitatis. Hæc enim omnia vehementer obſunt volenti bene meditari. Altera eſt propinquior, quâ pridiè priuſquam cubitum diſcedis prævideas non ſolum materiam meditationis, ſed etiam finem & fructum quem ſtatuis colligere, & ad quem ſtimu-

mulare te vis. Tertia proxima hoc requirit, ut meditaturus te in DEI præsentia colloces, orationem præparatoriam, loci compositionem, & petitionem luminis & gratiæ facias.

2. Quo ad meditationem ope intellectus investigandæ sunt veritates in materia proposita, quarum passim argumenta sufficientia in sequentibus meditationibus suggeruntur, donec eas probe apprehenderis. Deinde voluntati suas partes committe, ut prorumpat in affectus oportunos, & quia in his potissimus fructus consistit, differri non debent in meditationis finem, sed per eas intercalandæ sunt considerationes, & perpetuâ vicissitudine temperandæ, ne meditatio sit arida, studioque similis; & quidem in via purgativa præcipuus affectus erit compunctionis. In illuminativa spei, compassionis, imitationis. In unitiva amoris, zeli, desiderij, gaudij, &c.

Affectum sequuntur resolutiones,

&

& proposita efficacia, non tantum universim concepta, sed multo magis ad particularem aliquem actum determinata (universalia enim plerumque effectum non habent) quamvis hanc particularisationem præstet ad finem reservare, ne distractioni detur occasio. Quin author sum, ut nunquam finias prius, quàm particularem aliquem actum, & quidem eo die vel vitandum vel exercendum decreveris, etsi neque satis convictus intellectus, neque voluntas inflammata videatur, sic enim sine fructu nunquam recedes.

Meditatio denique concludetur per colloquium cum SS. Trinitate, vel cum aliqua personarum, etiam cum B. V. aut SS. aliis, petendo gratiam ejus propositi exequendi, quæ allocutio & postulatio etiam inter meditandum fieri potest.

Porro præsentissimum adversus mentis evagationes remedium erit, seria ordinataque materiæ præparatio, dein-

de DEI præſentia, & compoſitio loci, & ſitus corporis quietus & reverens.

Contra ariditates ſerviet puritas animi & intentionis, patientia, humilitas, & diffidentia ſui, orationes jaculatoriæ.

3. Poſt meditationem fiat brevis recollectio, quomodo ſucceſſerit, & unde bene vel male? ut vel continues vel emendes. Denique propoſitum renova, & ſi potes, utere per diem aliquâ ſententiolâ, quæ te reddat memorem.

VIA PVRGATIVA.

I. MEDITATIO ET FVNDAMENTVM OMNIVM.

De fine Hominis.

I. CReatus est homo ad hunc finem ut DEVM Conditorem suum laudet, revereatur, eique serviat & per charitatem in hac vita uniatur, & sic salutem & gloriam consequatur æternam, ubi in DEI, hoc est omnis boni possessione sit felicissimus: vide igitur ut hanc veritatem altè animo infigas: te quidem ex nihilo, sed non casu extitisse, neque ad accumulandos honores, divitias, voluptates, scientiam aliaque naturæ bona, quibus malè plerique mortalium incumbunt, sed à Deo te con-

conditum esse ad ejus gloriam propagandam, ad eum amandum, ad ei serviendum, &c.

2. Cons. excellentiam hujus finis: idem enim est qui Angelorum, qui B. Virginis inter creaturas nobilissimæ, qui ipsius Dei, nullum alium finem operum suorum quam se ipsum habentis, & hinc æstima Dei erga te benignitatem, qui non ita nobis uti voluit, quemadmodum nos reliquis creaturis, quæ propter nos sunt, utimur, quas usurpatas & detritas abjicimus, sed ex infinita sua bonitate statuit ut non solùm hic, verum etiam in omni æternitate felices essemus, &c.

3. Cons. quam reliquæ creaturæ etiam inanimes ardenter prosequantur fines sibi à Deo propositos, lapis descendendo, ignis ascendendo, & quanti tumultus existant si aliqua violentè extra centrum, hoc est, finem suum detineatur, & cogita hanc unicam esse caussam turbationum tuarum, quod à fine

tuo descifcas. fecisti nos ad te,&c. Vide præterea quam impense contendas ad scientiam, ad favorem creaturarum & quæ tibi ut fines proposuisti, & erubesce quod minus incumbas in finem nobilissimum utilissimumque quem tibi Deus proposuit.

II. De mediis ad finem illum consequendum.

1. CONs. Deum, qui ex infinita sua bonitate tam nobilem homini finem præfixit, ex sua quoque sapientia infinita contulisse eidem media & subsidia quibus finem suum assequeretur; si enim avibus dedit alas ad volandum, ad natandum pinnas piscibus, terræ gravitatem, levitatem aëri,&c. credibile non est eum destituisse hominem iis præsidiis quibus ad suum finem perveniret. Hinc illum lauda, ama, revere-re, eique gratias age.

2. Media ergo sunt reliquæ omnes creaturæ quas Deus in gratiam hominis

nis condidit; *Omnia subiecisti pedibus ejus, Oves & boves ps.* 8. &c. Percurre singulos naturæ gradus, & videbis non solum inanimata ut Cælos, solem, elementa &c. & vegetantia ut plantas & arbores; & sensitiva, ut bestias, verum etiam Angelos ipsos ministerio & vsui tuo deputatos ut te ad finem tuum promoveant. Eodem spectant animæ tuæ facultates, membra, sensus viresque corporis, tum quidquid his accidit prosperum vel adversum, divitiæ vel inopia, honor vel contemptus, sanitas vel ægritudo, vita vel mors. Adde media supernaturalia plurima & in promptu & fini consequendo peropportuna, ut Incarnationem Filij Dei eiusque merita, sacras litteras, sacramenta, tot gratias &c.

3. Cùm creaturæ media sint ad propagandam DEI gloriam & salutem tuã consequendam, cave ne ijs in illius iniuriam & tuam damnationem abutaris; ne aliquam velut finem tibi proponas,

ſimilis inſano viatori qui viæ delicijs captus, obliviſcitur termini ſui: ſed erga omnes eſto indifferens & eatenus repelle quatenus ab eo te abſtrahunt, vti æger ſanitatis ſtudioſus ſe gerit erga pharmaca &c.

III. De fine vocationis tuæ

1. PRæter finem illum, qui omnibus communis eſt, vt ſtudeas ſaluti tuæ, exigit quoque DEVS à te, ratione tuæ vocationis ad ſtatum hunc religioſum, peculiarem perfectionem, & ſtudium ſalutis proximi. Æſtima finis hu ius excellentiam ex eo quod verè ſit Apoſtolicus & qui ipſi Chriſto Domino fuit propoſitus, & ad quem non alios quam dilectos ſuos vocat. Unde non cenſeas onus tibi imponi, ſed honorem & notam prærogativæ qua polles apud DEVM, quo modo in familiam Principum adſciti putant ad ſe pertinere, ſibique glorioſum ut ſe cæteris honeſtius veſtiant.

2. Me-

2. Media, quæ DEVS tibi dedit in ſocietate, ad conſequendum finem tam propriæ quàm alienæ perfectionis, ordinatæ ad DEI gloriam, plurima ſunt & optima. Propriæ perfectioni ſeruiunt tot Orationes, Meditationes, Examina, Sacramenta &c. alienæ: Confeſſiones, Conciones, Doctrinæ &c. ubi ponderabis munificentiam & affectum DEI erga ſocietatem, quam inſtruxit omnibus ferè præſidijs, quæ ab orbe condito ſunt ad ſalutem perfectionemque propriam & proximorum excogitata: & videbis an & quâ ratione illa hactenus uſurpaveris.

3. Fac te indifferentem ad omnia officia & miniſteria, nec unum (quod fortè ſpecioſius ſit aut conformius propenſioni tuæ) præ altero deliges, ne DEVS in eo ſuâ te gratiâ deſtituat, quod propriâ tuâ voluntate non ad normam divinæ gloriæ elegeris: ſed te committe penitus ſanctæ obedientiæ, quæ te ſecurè per impoſita officia & miniſteria

ad

ad finem tuum deducet; & cum illa interpres ſit divinæ voluntatis, crede te per illam intellecturum quid maximè DEVS à te fieri velit ad tuam & proximorum ſalutem, & gloriam ſuam.

IV. De peccato Luciferi, Adami & aliorum,

1. VNicum eſt quod fini illi, ad quem conditus es, directè adverſatur, eiuſque conſecutionem impedit, peccatum; quare cogita tibi nihil æquè atque illud timendnm eſſe aut pariter abominandum: cætera omnia, ſive animæ ſive corporis, ſive fortunæ mala promovere te poſſunt, ſi velis, ad finem tuum; iſtud unicum culpæ malum ab eo te avertit, maximo igitur conſtantique odio illud proſequere, velut obicem tuæ beatitudinis & felicitatis.

2. Unicum admiſit cum ſuis Angelis Lucifer, ſolâ ambitione animum invadente, cum ſubito DEVS non attentâ eius pulchritudine neque donis quibus

illum

illum exornarat, neque obſequijs quæ ab eo, ſi reſipiſceret, poterat expectare, neque blaſphemijs, quibus, ſi damnaretur, is æternum indulgeret &c. ſubito inquam de cœlo illum præcipitavit in infernum & barathrum omnium miſeriarum. Fecit hoc DEVS in præſtantiſſima ſua Creatura, quid faciet in me viliſſimo terræ vermiculo? fecit ob peccatum unicum, illudque cogitationis, quid faciet ob mea innumera omni genere & modo commiſſa? & tamen qui Angelum illicò damnavit, hactenus pepercit mihi, ſpemque ſalutis & locum pœnitentiæ reliquit, ô bonitas!

Eodem modo expende peccatum Adami & pœnam mox ſubſecutam quam tota adhuc poſteritas luit, luetque, & vide quantum tua inobedientia in violatione omnium præceptorum, divinorum, eius inobedientiam excedat. Time &c.

3. Cogitatione ingredere Infernum, & vide plurimos ibidem ob unicum pecca-

peccatum mortale admissum torqueri æternis supplicijs, quid facturos putares si locus illis & tempus pœnitentiæ concederetur? quid te facere oportet cui hoc beneficium post tot admissa scelera concessum est? Dolor, & Emendatio & Pœnitentia, &c.

V. De peccatis proprijs.

1. A *Planta pedis usque ad verticem capitis non est in eo sanitas, vulnus & livor & plaga tumens.* Cons. multitudinem peccatorum tuorum à pueritia huc usque patratorum, non tam in specie, quàm confusè, advertendo te plagis & livore plenissimum, eliciendo affectum humilitatis & confusionis ob tempus Dæmonis servituti impensum; cognoscendo spurcitiem & fœtorem plagarum illarum quibus DEUM offendisti, proximum scandalisasti, tibi ipsi plagas & stimulos conscientiæ impressisti.

2. Ex multitudine æstimabis gravi-

tatem, si enim ad damnationem satis est unicum, quid tot? sunt veluti plura ulcera pestifera; plures Leones circumstantes; debitum insolubile decem millium talentorum &c. hinc deplora miserrimam conditionem tuam, à qua vide ut lachrymis continuisque pœnitentię operibus te eximas.

3. Perpende quid te ad peccandum perpulerit: nempe vanitas, umbra & species boni momento evanescentis, ut infrænatæ cupiditati tuæ satisfaceres, ut voluntati pessimæ obsequereris, quam non erubuisti anteponere æternę legi divinæ voluntatis, præferens creaturam Creatori, nihilum DEO; diaboli suggestiones, Angelicis divinisque inspirationibus, ô cæcitatem! ô dementiam! ô furorem! quid ex his omnibus tibi modo superest, nisi afflictio spiritus, & iustus timor ne per veram pœnitentiam nondum satisfeceris irato Numini? &c.

VI. De gravitate peccati ex vilitate peccantis.

1. COnſ. quis ſit qui committit peccatum: Homo eſt; tu es, & quis es tu? ex omnibus animalibus illud quod maximè miſerijs eſt obnoxium: miſerijs corporis, virium, ſenſuum, animæ, cui ſi ratio deeſſet cederes multis brutis. uti patet: & quid ratio quam tanta ignorantia, tanta cæcitas, tanta in malum propenſio perturbat?

2. Tu quis es? ſi prima ortus tui principia perpendis, fuiſti, quando formicam magnitudine non excedebas, ſi nunc te confers cum omnibus huius urbis incolis, quantillus es? quid ſi te compares cum omnibus qui hanc Provinciam inhabitant? minus. ſi cum ijs qui totum Imperium? adhuc minus. quid eris igitur reſpectu omnium hominum, omnium Angelorum, omnium exiſtentium poſſibiliumque Creatura-

rum.

rum. & quid hic omnis numerus respectu ipsius DEI? arena vilis, gutta maris, nihil.

3. Obstupesce quod tu tantillus, tam nihil cum sis, sis ausus impetere, lædere & convitiari illam Majestatem, ante quam quidquid est, nihil est. ausus sis te opponere DEO tuo, & levare contra illum manum tuam &c. ut si vermiculus, suppositus pedi Gigantis ausit eum provocare, mordere, irritare: potest ne ulla par temeritas aut amentia excogitari. Timor, detestatio, Deprecatio &c.

VII. De gravitate ex DEI offensi excellentia.

1. QVia non solùm à vilitate tua sed etiam ab excellentia eius Majestatis quam offendisti, maximum peccatis tuis pondus accedit, perpende autem potissimum tria eius attributa ex quibus summam tuam ingratitudinem, intolerabilem impudentiam, & demen-

dementiam furiosam agnoscas. Primum est eius Bonitas tot beneficijs, Creationis, Conservationis, Redemptionis, Justificationis, Vocationis &c. tibi demonstrata, ob quorum singula cum te totum eius amori, cultui & obsequijs impendere debuisses, tu è contrario beneficia maleficijs, bonitatem injurijs, amorem odio compensasti. O ingratitudinem detestandam!

2. Conjice oculos in alterum eius attributum, Immensitatem qua vbique præsens te quocumque loco peccantem intuetur, accuratè omnes ac singulas cogitationes & intentiones tuas, omnia verba, omnes actus observat; & tamen ausus es coram purissimis illius oculis, quod me spectante non auderes? ô intollerandam impudentiam! Homines si quid clàm possunt, subinde adversus benefactores suos moliuntur, tu eâ fronte & pervicaciâ fuisti, ut etiam coram auderes.

3. Attende eius Potentiam quæ om-

ni momento & modo perdere te poteſt & quâ niſi te ſuſtentaret, in omnis generis peccata, miſerias, mortem, infernum, nihilum relabereris: quis ergo furor hunc laceſſere injurijs, hunc irritare? ſi quis Angelus vel homo te in aëre vel de turri ſuſpenſum teneret manu, quam ſi laxaret, rueres in mille fruſta diſcerpendus; quo fores in illum affectu? an provocares? an in faciem deſpueres? an non potius precibus & omni obſequiorum genere illum ſtuderes tibi demereri, ut ſuſtinere te pergeret? Eoſdem affectus erga DEVM exerce.

VIII. De gravitate ex pœnis.

1 IN hac vita quidquid patimur, pœnæ ſunt peccatorum. Fames, bellum, peſtis, morbi cæteri, tot clades, everſiones regnorum &c. diluvium univerſale punitio Sodomę & Gomorrhæ &c. denique mors ipſa cui ob peccatum ſubjecti ſumus.

2. Accedunt etiam in hac vita aliæ

pœnæ animi, ut remorsus conscientiæ, timores, obstinatio, & induratio, & quædam insensibilitas ad omne opus bonum, denique supplicia peccantium fiunt incrementa vitiorum &c.

3. In altera vita est infernus, qui etsi æternus sit, nunquam tamen satis vel unicum peccatũ mortale posset expiare: tandem converte te ad Crucifixum in quo vulnera pœnæ sunt tuorum peccatorum; & hinc potissimum expende eorum gravitatem, quod DEUS Pater ea tam atrocibus supplicijs in Filio innocente persecutus sit. quid faciet in servo? in rebelli mancipio? in te?

IX. De peccato veniali.

1. CONS. malitiam ex eo quod ad mortale disponat paulatim animam, etsi enim ipsum mors non sit, est tamen veluti ægritudo & pestilens quidam morbus debilitans animæ vires ad resistendum tentationi, DEO etiam peculiares suas gratias meritò substrahen-

te & qui spernit modica paulatim decidet.

2. Quia Deo displicet; quia commaculat animam; quia facit ut actiones nostræ exigui aut nullius sint meriti ob adjunctas imperfectiones: quia tollit gustum & alacritatem in bonis operibus exequendis; quia nonnunquam in hac vita magnis pœnis castigatur, & in altera expiatur maximis tormentis.

3. Conf. Quæ venialia in te frequentiora sint, quæ periculosiora, quæ scandalosa; ut negligentia in spiritualibus exercitijs, facile alios dijudicare, vanè superbire & gloriari, admittere & inhærere phantasijs non bonis & similia; firmiterque decernes ea extirpare cum divina gratia. Observabis cum Davide iniquitates passionum tuarum continuo excubando ne ab ijs subvertaris &c.

X. De Morte.

1. IN morte omnia ſunt incerta, tempus, locus, modus, ut ſemper, & ubicunque mori paratus ſis. Conſidera quot ſubito abrepti ſint, & fortè in peccato mortali, & quid animi tibi foret, ſi mori hoc momento cogereris?

2. In morte omnia ſunt horribilia. In corpore dolores, in animo ſcrupuli & metus futurorum, graves ſubinde ſocij ob morbi gravitatem, aut diuturnitatem. Circumſtantes Dæmones ultimum impetum in animam facturi.

3. In morte aperientur oculi, ut videas meriſſimas eſſe huius vitæ vanitates, tunc apparebit quid profit fuiſſe Doctorem, Confeſſarium Magnatum, Superiorem &c. nihil eſſe illa, quibus olim innitebaris, in ſolis operibus bonis ſolatium & ſpem eſſe.

XI. De judicio particulari.

1. IVdicium erit terribile ratione Judicis Sapientissimi, Justissimi, Potentissimi, Absolutissimi, à quo non detur ulla appellatio.

2. Ex parte rerum quæ examinabuntur, non enim examinabuntur tantum facta, & dicta, sed etiam occultissimæ cogitationes, neque tantum peccata, sed etiam bona opera, aut omissa aut facta negligenter, eaque in quibus modo nos ipsos palpamus. *Ego*, ait, *justitias judicabo.*

3. Ex parte accusantium, ipsius conscientiæ; Dœmonis; etiam Angeli Custodis, cujus internas monitiones toties contempsisti. Cons. quis sensus futurus sit animæ, in istis angustiis constitutæ, quo non pretio redimeret tempus ad talenta sua, & gratias resumendas, & reformandas actiones, ad sinceram pœnitentiam.

XII. De cadavere, ut est imago hominis mortificati.

1. COnſ. Qualitates cadaveris, non movetur, niſi alienis manibus aut humeris, caret uſu ſenſuum, ſi honorificè effertur non ſuperbit, ſi horrori eſt, ſi deſeritur, ſi abjicitur non repugnat, linteo contentum eſt, & brevi foveâ, &c.

2. Hinc diſce ſolo ſuperiorum arbitrio moveri, comprimere libertatem ſenſuum etiam in licitis non neceſſariis, honores contemnere, contemptum non curare, paucis & obviis rebus acquieſcere, negligere ſuperflua, &c.

3. Reflectendo te ad horrorem cadaveris, cogita quid ames, dum formam, dum carnem amas, cui ſervias, dum corpori, & ſenſualitati indulges. an non præſtat rem tam vilem mancipij loco habere viliter, vexare, caſtigare, & mortificare, nil præter neceſſaria ad animam, & Deum illi concedere?

XIII. *Memento homo quia pulvis es &c.*

1. M*Emento homo.* Considera quàm utile sit meminisse nostrę conditionis: ad humilitatem & diffidentiam sui ipsius, quid enim superbis terra & cinis? quid te alteri præfers formatus ex uno eodemque luto? quid potest *pulvis quem projicit ventus à facie terræ?*

2. *Pulvis es.* Non tantum fuisti in origine tua, sed adhuc es, levis inconstans, pronus ad terrena, oculis DEI, & Angelorum sæpè molestus, aridus, & siccus &c.

3. *In pulverem reverteris*: pœna peccati ista est. quia Adam DEO similis esse voluit; & ut, quem originis vilitas non cohibuerat, finis compesceret &c. vide ergo quanti te facere debeas, qui pulvis fuisti, es, & eris, an indignari, si contemneris, hoc est si pulvis calcetur? denique cætera omnia æstima puluere ipso viliora.

XIV. De

XIV. *De signis Iudicij universalis.*

1. CONS. DEUM velle istud iudicium coram toto mundo fieri, tum in approbationem iudicij particularis, tum ut corpora etiam suam sententiam audiant, tum in confusionem reproborum, & gloriam Beatorum. Tum denique ut toti mundo appareat gloria Humanitatis Christi, & æquitas iudiciorum DEI, quæ in hac vita bonis adversa immisit, malos felices esse permisit.

2. Signa erunt quod *Sol obscurabitur, & Luna non dabit lumen suum, & stellæ cadent de cælo: & virtutes cælorum commovebuntur, erunt terræ motus* &c. nimirum *armabitur omnis Creatura pro Creatore in ultionem peccatorum.*

3. Incipiet ardere Cælum, & terra igne qui malorum corpora etiam ante sententiam cruciabit, & postea, veluti torrens igneus secum in infernum abripiet.

XV. *De Resurrectione corporum.*

1. VIde ad sonitum tubæ angelicę ubique reviviscere, & surgere corpora mortuorum, proborum quidem impatibilia & pulchra, aliorum verò patibilia & fœda, & quæ horreant animæ subire, quin mutuo horribiliter maledicent; ubi proborum animæ & corpora invicem gratulabuntur; nec tamen sic sistitur.

2. *Tunc apparebit signum Filij hominis. Etenim videbunt Filium hominis venientem cum Majestate magna*, cinctum choris Angelorum &c. terribili aspectu in malos, amabili in iustos. Erit & suus B. Virgini thronus &c.

3. *Sed & patebunt abscondita tenebrarum & manifestabuntur consilia cordium*, coram toto mundo. opera iustorum non solum bona, sed etiam mala, quæ per pœnitentiam expiarunt, non ad confusionem, sed gloriam, ubi & malorum bona opera, erunt illis in confusionem

fusionem, quòd non perseveraverint, &c.

XVI. *De sententia Iudicis.*

1. *VEnite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis Regnum, à constitutione mundi; Esurivi enim,* &c. singula attentè considera.

2. *Ite maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo & Angelis eius. Esurivi enim, & non dedistis. &c.*

3. *Et ibunt hi in supplicium æternum,* quanto ululatu, & maledictis! *Iusti autem ibunt in vitam æternam.* Quanto Iubilo?

XVII. *De Inferno.*

1. Cons. QUid sit? nempe locus subterraneus, angustus, obscurus, fœtidus, omnium malorum, & tormentorum aggregatione terribilis.

2. Socij erunt diaboli, & pessimi quique ex omni genere dignitatum, &

ordinum invicem implacabili odio, & rabie persequentium, qui à se divelli non poterunt, &c. Et si hic tibi intollerabilis videtur convictus unius vitiosi hominis, quid facies inter tales totâ æternitate?

3. Cons. Causas æternitatis esse: tum quòd culpa semper durat, voluntate in malo & odio DEI obstinatâ. Tum quia ignis ille non consumitur, neque consumit, tum quia decretum DEI immutabile est: in inferno nullam esse redemptionem, ô si post mille, si post mille millia annorum, &c.

XVIII. *De pœna sensus & damni.*

1. Cons. MUltitudinem tormentorum, nam miser torquebitur in omnibus membris, & sensibus maximè ijs quibus potissimum peccavit. In phantasia per imagines horribiles, in memoria per continuam recordationem bonorum amissorum, & malorum præsentium, in intellectu per

apprehensiones tristes, in voluntate per odium DEI & rabiem, &c. deinde singulis potentijs applicabuntur varia objecta affligentia, &c.

2. Cons. Magnitudinem pœnarum cum ex multitudine & varietate, ut præ ijs omnes morbi, omnia Martyria totius mundi, videri possint res pictæ, tum quia nullo solatio aut refrigerio interrumpuntur, sed continuantur æternum! æternum! & istas nobis momentaneâ voluptatulâ nos mercamur?

3. Accedet pœna damni, quâ videt anima se summo bono æternum spoliatam, ad quod possidendum scit se à DEO creatam fuisse, videbitque quam facile eius potiri potuisset.

XIX. *De Purgatorio.*

1. CONsidera eundem esse ignem Purgatorij atque inferni, eâdemque violentiâ agere in animam, unde pœnas illius æstima per applicatio-

nem

nem ſenſuum, & etiam ſi ſolatium magnum eſſe videatur, quòd pœnæ illæ æternæ non ſint, tamen dilatio ſummi boni, quod & clarè cognoſcunt, & valde amant, torquet vehementer, &c. compatere igitur, & ſtude modis omnibus miſeræ animæ ſuccurrere.

2. Conſ. Cur pœnæ illæ infligantur, nempe ob peccata venialia, aut defectum ſatisfactionis temporalis pro mortalibus: ita ut negligentia in ſpiritualibus, verbum otioſum, vana complacentia, ſimiliaque, cauſa ſint tantorum tormentorum. An non igitur præſtat ſe in ijs hic mortificare, quàm ibi ſic torqueri?

3. Conſidera. Media evadendi purgatorium. 1. Facere exactè res omnes ſuas, & cum reflectione, & examine. 2. Cuſtodia cordis, & oris, & ſenſuum. 3. Pietas erga Indulgentias.

XX. De Superbia.

1. Conſ. Actus ſuperbiæ ut ſunt: vana gloria, jactantia, ambitio, præſumptio, hypocriſis, pertinacia, contemptus aliorum: circa quę te ipſum examinabis.

2. Conſidera. Pœnas ſuperborum. 1. Quòd ſint odibiles DEO ob ingratitudinem quod ſibi adſcribant, ea quæ à DEO ſunt. 2. Sunt odio cæteris, quibus ſe arroganter præferunt. 3. Sæpè DEVS permittit eos in graves defectus & peccata prolabi, quò fit ut confundantur. *Qui enim ſe exaltat humiliabitur, &c.*

3. Conſ. Remedia primo notitia tui ipſius ut videas te miſerum, & miſerabilem, nihilq́ue boni à te ipſo habere, ſed à DEO cui gloria, &c. 2. De rebus tuis parciſſimè loqui. 3. Bona quæ privatim fieri poſſunt, publicè ne facito. 4. Alijs ne contradicas, ijſdem cedas, &c.

XXI De

XXI. De Gula.

1. ACtus ſunt. 1. Circa qualitatem ciborum, lautitias, & delicata quærendo, cibis communibus non eſſe contentum, de ijs quæri, &c. 2. Circa quantitatem ſumendo plus quàm neceſſitas requirat, aut valetudo patiatur. 3. Circa tempus, prævenien-do horam conſuetam, aut ſæpius, &c. 4. Circa modum, edendo avidius, & abſorptum eſſe, &c.

2. Pœnæ & damna. 1. In corpore, quod varijs inde morbis affligitur. 2. In anima quæ inepta redditur ad ſtudia, ad ſpirituales functiones inſtar navis nimio pondere demerſę: denique quod alimentum luxuriæ miniſtratur.

3. Remedia. 1. Conſiderare vilitatem vitij iſtius, quàm procul Chriſtus & Sancti ab eo abfuerint. 2. Declinare convivia externorum. 3. Tempore prandij avocare cogitationęm à ſenſualitate

edendi

edendi per pias considerationes, aut attendendo ad id quod legitur, &c.

XXII. *Luxuria.*

1. ACtus, præter istos qui opere ipso consummantur, neque ad Religiosum spectant. Sunt 1. Aspectus incauti & liberiores tum personarum, tum imaginum impudicarum. 2. Lectio turpis sub specie eruditionis. 3. Conversatio mollis & blanda præsertim cum mulieribus. 4. Cogitationibus turpibus, & similibus phantasijs immorari, &c.

2. Pœnæ. 1. Lapsus apertus, quem DEVS permittit ob negligentiam, &c. 2. Excæcatio mentis & induratio. 3. Infamia, & tandem desperatio & apostasia. 4. Ob momentaneam delectationem æternus cruciatus. 5. Ingentes scrupuli, & anxietates, &c.

3. Remedia. 1. Custodia sensuum. 2. Mortificatio carnis. 3. Fuga otij. 4. Mentem bonis cogitationibus occupare.

re. 5 Primis malis suggestionibus statim resistere. 6. Cultus B.V.&c.

XXIII. De Avaritia.

1. Actus. 1. In paupertate religiosa nolle alicuius rei penuriam pati. 2. Rebus communibus uti tamquam proprijs, usum alijs præripiendo, aut difficulter cedendo, accipiendo & dando sine venia, maximè si ijs detur, qui reddere liberaliter possunt, aut eâ spe. 3. Superflua, curiosa, & pretiosa habere. 4. Ad ea procuranda peculium sibi retinere, &c.

2. Pœnæ & damna. 1. Inquietudo ut habeas, anxietates ut serves, mœror si perdas. 2. Violatio voti. 3. Læsio charitatis. 4. Scandalum aliorum, ut similibus superfluitatibus inhient, &c.

3. Remedia. 1. Intuere pauperem Christum cuius socius haberi vis, & exempla primorum Patrum nostrorum. 2. Nil accipe aut da sine venia superioris. 3. Cupidorum & eorum qui affluunt fami-

familiaritatem devita, nec cùm te puduerit paupertatis tuæ, similiter cupidus fias.

XXIV. De Ira.

1. ACtus. 1. Proximum à quo læsus es, odio interno prosequi, eiusdem vitare consortium. 2. Eidem detrahere, famamque eius apud alios denigrare, &c. 3. Eundem coram convitijs, & verbis amarioribus impetere. 4. Eius incommodis lætari, &c. Ad iram spectat impatientia, morositas, & nescio quid in conversatione amarum & inurbanum.

2. Pœnæ & damna. 1. Ira sibi ipsa pœna est, quia animam turbat, cor, & corpus alterat. 2. Iracundi alijs exosi, quia molesta eorum conversatio. 3. Scandalo sunt domesticis & externis.

3. Remedia. 1. Dum læderis, non tantum sile, sed nec ullum signum commoti animi exterius ostende. 2. Blandius cum lædente agas, responsio enim

mollis

mollis frangit iram. 3. Nunquam illius consortium fugias, sed potius obsequijs novis demereri stude, accende carbones super caput inimici, &c.

XXV. De Invidia.

1. Actus. 1. Dolere de bonis alterius, tum externis ut opibus, commoditatibus, honore &c. tum internis, ut scientiâ & virtute. 2. Gaudere de alterius depressione & contemptu. 3. Bona aliorum tacere, imperfectiones verò cum exageratione propalare. 4. Virtutes &c. aliorum calumniari, & interpretari in peiorem partem. 5. Impedire ne bona quæ ipse facere nolis, aut nequeas, fiant ab alijs, &c.

2. Pœnæ & damna. 1. Invidia exsiccat ossa, redditque tristem & melancholicum. 2. Vitium est difficillimum curatu, quia pudet aliquem fateri se invidum.

3. Remedia. 1. Cura amare proximum

mum & DEUM; gaudebis illius gloriam ab alijs promoveri. Utinam omnes prophetent. aiebat ille. 2. Actus contrarios actibus invidiæ exerce, gratulando alijs, eos laudando &c.

XXVI. De Acedia.

1. Actus. 1. Res omnes ſpirituales negligenter & tantum ex conſuetudine ſacere. 2. Eaſdem aliquando omittere. 3. Virorum ſpiritualium conſortium declinare. 4. Otioſum eſſe. 5. Ad declinandam notam otioſitatis, inutilia, & ſæcularia tractare. 6. Egredi ſine neceſſitate, neque ex charitate ad externos, tantum fallendi temporis & tædij cauſa &c.

2. Damna. 1. Sic nunquam proſici in virtute. 2. Tempus, rem pretioſiſſimam, perdi. 3 Grave eſſe periculum maioris lapſus etiam apoſtaſiæ iuxta illud. *Vtinam calidus eſſes vel frigidus* &c. Unde etiam collige tales difficillimè emendari.

3. Re-

3. Remedia. 1. Considerare vitæ brevitatem, iudicij severitatem, diligentiam aliorum in scientijs, divitijs, & honoribus acquirendis. 2. Quod ferventer fit, fit maiori solatio, maiori merito. 3. Nil omittere spiritualium etsi tædio afficiare.

XXVII. De Sensibus.

1. Considera quibus modis per sensus peccetur! & tu peccare soleas, videndo curiosa, periculosa, audiendo vana, murmuratoria, detractoria &c.

2. Considera damna. 1. Inquietudo & distractio animi. 2. Variæ concupiscentiæ, facilè enim concupiscitur, quod cum delectatione videtur, aut auditur &c. Inde pericula peccandi, morte intrante per fenestras &c. sic Eva perijt, sic Sampson, sic David, & quicunque labitur pœne, istis vijs ad peccandum ducitur, & tu qui pronus

es in lapſum ſponte tuâ, quid facies impulſus?

3. Fructus cuſtoditorum ſenſuum ſunt, 1. Pax & puritas cordis. 2. Ædificatio proximi, per modeſtiam nobis tantopere à S. P. N. commendatam, & uſurpatam à B. Borgia, Aloyſio, Berchmanno & alijs. Senſus ergo mortifica, & ſi caſu aut neceſſitate aliquid videris, cave ne imaginando illud menti altiùs imprimas.

XXVIII. *De Potentijs internis.*

1. PEccat intellectus ignorantiâ neceſſariorum ad officium ac ſtatum pertinentium. 2. Inconſideratè & ſine reflexione agendo. 3. Temere alios iudicando. 4. Pertinaciâ in ſuis ſententijs defendendis. 5. Prudentiâ carnis excogitando ea quæ carnalibus & mundanis deſiderijs ſerviunt. 6. Curioſitate, ſtudendo inutilibus & varijs &c. Quibus vitijs per actus contrarios occurrendum eſt.

2. Pec-

2. Peccat voluntas. 1. Inobedientiâ. 2. Pravâ intentione. 3. Quærendo tantum quæ sua sunt. Non sic Christus qui dicebat *non mea : sed tua voluntas fiat, & non quæro gloriam meam, sed eius qui misit me,&c.*

3. Phantasia & appetitus sensitivus sunt velut mare quoddam tempestuosum, frænanda per memoriam præsentiæ DEI, & spiritualibus cogitationibus, & assiduâ mortificatione. Considera denique potentias illas talenta esse tibi á DEO credita, de quorum usu ratio stricta reddenda,&c.

XXIX. De examine Conscientiæ

1. COns. modum examinis hoc versu explicari. Redde DEO grates, pete lumen, discute mentem, delicti veniam posce, recide malum, vide quam hactenus ea puncta perfunctoriè percurreris.

2. Cons. quæ potissimum examinanda sint. 1. Bona opera, quàm tepidè

quàm

quàm imperfectâ intentione ea feceris. 2. Opera mala, neque tam actus ipsos, quam ipsam intentionem, reflexionem & causas, seu radices istorum malorum, &c.

3. Conf. fructus examinis benè instituti. 1. Notitia tui ipsius, & inde humilitas. 2. Remissio peccatorum, & inde pax & quies conscientiæ. 3. Extirpatio vitiorum, ut morborum cognitorum &c. 4. Perfectio virtutum, quæ sine examine multis imperfectionibus obscurantur, & sæpè magis umbræ virtutum sunt, quàm virtutes. 5. Prudentia spiritualis, ad iuvandos alios &c.

XXX. *De examine particulari.*

1. CONsistit in his: proposito, curâ, seu solicitudine; examine & collatione. Et vide quàm accuratè S. P. N. & cæteri societatis id exercuerint, exerceantque, imò & Ethnicis fuisse in usu. pudeat te & ab illis deficere, & ab iis vinci.

2. Materia huius examinis est. 1. Extirpatio vitij à quo magis impugnaris, aut quod scandalosiùs est. 2. Reformatio morum exteriorum, sensuum & potentiarum. 3. Acquisitio virtutum solidarum!, inchoando quidem à maximè necessaria statui tuo, & tibi; sed eam ita subdividendo in gradus, ut in facilioribus virtutis actibus primum te exerceas, deinde paulatim ad difficiliores progrediaris. *&c.*

3. Fructus est, præter illos quos habet cum examine generali communes, quod sic optimè cōsulitur imbecillitati humanæ, eaque piè decipiatur, dum in medium tantum diem proponitur vitij fuga aut virtutis exercitatio, quis enim tantillum nolit, aut nequeat? dúmque id iterum in alterum medium diem renovatur, fit habitus, & c.

XXXI. De Confeſſione.

1. ANte Confeſſionem requiritur 1. Examen peccatorum, & intentionum tuarum. 2. Intenſus dolor, quod iterum tam bonum Patrem ingratus Filius offendiſti. 3. Propoſitum firmum, non tantum omnia, ſed ſingula vitandi peccata.

2. In confeſſione imaginare non te homini ſed ipſi Chriſto confiteri, cui omnia interiora tua cognita ſint, ut cuncta breviter, clarè, & ſine ullis ambagibus aut excuſationibus patefacias, imagiñando potiſſimum in abſolutione, de vulneribus Chriſti deſtillare ſanguinem in animam tuam, ad maculas illius abluendas, cui ſi lachrymas cordis & oculorum admiſcueris, lavaberis amplius, &c.

3. Acceptâ abſolutione complecteris Dominum tuum, velut in amicitiam ab illo receptus, cuius bonitati cum admiratione referes gratias, & dictâ

 oratione

oratione, sit tibi quæsumus, &c. Leges impositam pœnitentiam, & in satisfactionem ampliorem offeres DEO reliqua opera tua.

XXXII. *De Missa & Communione.*

1. ANte sacrum excitandus est appetitus & fames, istius tam amabilis, tam divini cibi, considerando immensam bonitatem JESU dignantis isto modo venire ad te. Unde hoc tibi ut Dominus tuus? &c. Unde & quibus meritis tuis? tibi tam indigno, tam ingrato? Dominus tuus, Rex tuus, Pater tuus, Sponsus tuus, &c. Urgebis famem cogitando miserias & necessitates tuas, quibus sublevandis ille venit.

2. Sacrum distinctè, attentè, & graviter legas, memor illius. *Citò fecerunt, obliti sunt operum ejus*, & pudor sit tantum hospitem cursim & perfunctoriè excipere, &c. In Communione excitatâ vivâ fide præsentiæ Christi, iterum

obstu-

obstupesces tantam dignationem, & cum protestatus fueris te mori millies malle, quàm ab illo separari, qui tam misericorditer se tibi unire dignatur, sumes illum, veluti de manu B. M. aut ipsius DEI Patris, &c.

3. Post Sacrum Gratiarum actio, Explicatio necessitatum, & miseriarum tuarum, petitio gratiarum, quid enim negabit, qui seipsum dat? denique oblatio cordis & rerum omnium tuarum, ut de ijs ad maiorem suam gloriam & animæ tuæ salutem disponat, &c.

VIA ILLVMINATIVA.

VIÆ ILLVMINATIVÆ PRIMA PARS DE INFANTIA CHRISTI DOMINI SEV FVNDAMENTVM.

I. MEDITATIO

De duobus vexillis.

I. PRIMVM vexillum est Luciferi omnes homines ad se allicientis, & magnam mundi partem sub sua ditione habentis. dole & indignare.

2. Alterum est Christi nobis in Regem

em à Deo Patre constituti, suavissimè invitantis ad se sequendum in expeditione contra mundum, carnem ac dæmonem, vitiaque omnia, eorumque Tyrannidem. Vide quæ ad sequendum alliciant. 1. Dignitas vocantis. 2. Mille nomina quibus ei obstrictus es. 3. Justitia causæ contra hostes tibi infestissimos. 4. Exemplum præeuntis Ducis & incommoda omnia nobiscum & pro nobis obeuntis. 5. Certa spes victoriæ, nisi per te steterit. 6. Prœmium immensum.

3. Cons. omnes quidem velle regnare cum Christo, sed paucos velle ejus sequi vestigia, sed tales justè à regno excludentur. 2. Aliqui sequuntur, sed eminùs, & quâdam laxitate in custodia tantum præceptorum ejus. 3. Alij etiam consilia ejus faciunt, & imitari omninò conantur. 4. Alij non tantùm proximè sequuntur, sed alios etiam eò inducunt.

II. De decreto Incarnationis.

1. QVi in Angelorum peccato puniendo Justitiam, voluit in hominibus divitias misericordiæ suæ ostendere. Quia homines non suâ propriâ malitiâ, sed alterius primi Parentis peccarant. 2. Ne frustraretur fine suo, ob quem genus humanum & mundum condiderat, nemine salutem consequente. 3. Quia homo serpentis fraude ad peccandum inductus fuerat.

2. Cum potuisset salvare homines aut per meram condonationem, aut per Angelum, aut per purum hominem, voluit per filium suum fieri, tum ut copiosior esset redemptio, tum ut per humilitatem filij superbiam hominis meliùs destrueret, admirare & gratias age.

3. Divinæ perfectiones in isto decreto. 1. Bonitas, communicando se naturæ humanæ tam mirabiliter. 2. Caritas, quia *Sic Deus dilexit mundum, &c.*

3. Mi-

3. Miſericordia, dum miſeriarum noſtrarum capax fieri voluit, ut poſſet compati. 4. Juſtitia plenè ſatisfaciendo. 5. Sapientia in concilianda Juſtitia cum Miſericordia. 6. Omnipotentia in eo. *Verbum Caro factum eſt,&c.*

III. De Caritate Dei & fine Incarnationis.

1. SIc *Deus dilexit mundum.* 1. Quis? Deus nullius indigens & ſeipſo Beatus, merè gratuitò amavit. 2. Quem? mundum ſeu mundanos homines, peccatores, inimicos, ſuos, quos ſciebat fore ingratos. Id tibi applica.

2. Quantum dilexit? *Vt Filium ſuum unigenitum daret.* Amorem igitur ex dono collige quo majus eſſe non potuit, etſi non ignoraret, qualiter id donum homines accepturi eſſent ſummâ ingratitudine vili pendendo, &c. Tu viciſſim te redde non verbo aut linguâ, ſed opere & veritate.

3. Ad quid dedit? *Vt omnis qui credit*

in illum non pereat, sed habeat vitam æternam. Finis ergo Incarnationis fuit. 1. Vt non perires. Vt liberareris à peccato, à servitute diaboli, à gehenna æterna. 2. Vt haberes vitam gratiæ, & vitam gloriæ consequereris. 3. Conf. nullum hinc excludi. Dicitur enim. *Omnis qui credit, &c.*

IV. De *Electione Matris.*

1. CVr Matrem elegit? potuisset enim corpus sibi formare, sicut Adæ fecit. 1. Vt uterque sexus honoraretur, hic à filio, iste à talis filij Matre. 2. Vt quia vir unus, & mulier una valde nocuerunt, ita per unam & unam valde juvaremur. 3. Vt ipsa nobis esset Matris loco & Advocatæ apud Filium.

2. Ex singulari & gratuito DEI beneficio in Matrem ex omnibus electa est MARIA, cui proinde gratulaberis, & beatam dices, *Quia fecit mihi magna qui potens est*, deinde te illi in servum,

vum, & si patitur filium devovebis.

3. Cons. quanta bona hanc Electionem sint consecuta. Si enim universè de electis dicitur. *Elegit nos, ut essemus sancti & immaculati in conspectu ejus in caritate*, quid dicetur de Electa unica inter omnes. 1. Certe debuit esse sancta, quæ editura erat Sanctum Sanctorum. 2. Immaculata, ut Christus, qui sicut qua Deus Filius Patrem habet puritatis fontem, ita qua homo est Filius Matrem haberet purissimam. 3. In conspectu ejus quem erat, non tantum ob oculos mentis, sed etiam corporeos habitura. 4. In Caritate totius Sanctissimæ Trinitatis. Filia, Mater, Sponsa, &c.

V. De Immaculata Conceptione.

1. BEata Mater præservata fuit ab originali peccato, neque enim decebat, ut Dei Mater vel momento unico serva esset diaboli, & Filius Redemptionem suam illi non per modum medicinæ sicut cæteris, sed per modum

præservativi (quod nobilissimum & illi soli si cui alteri debebatur) applicuit, ne inundantes aquæ originis illam arcam contingerent, *&c.*

2. Omnis mali, fomitis, & concupiscentiæ expers fuit, quod convenienter sequebatur ex præservatione ab originali culpa, & ut secundus Adam non potuit existere inferior priore, ita nec secunda Eva primæ cedere debebat, at illi sine fomite illo creati sunt.

3. In ipso statim conceptu tanta copia gratiarum illi infusa fuit, quanta ne omnibus quidem Angelis & hominibus simul sumptis contingit, ut verè illud ei applicetur: *Fundamentum ejus in montibus Sanctis*; eamque gratiam perpetuâ accessione continuo cumulavit. Verè *electa ut Sol* nullâ unquam ullius vitij labe obscurata, sed continuo splendens & crescens, *&c.* Tanto omnibus excelsior, quanto differentius nomen hæreditavit, ut Mater Dei nominetur, & sit, *&c.*

VI. De Nativitate.

1. QVæ est ista quæ ascendit quasi aurora consurgens? verè enim MARIA fuit aurora post tantas, tamque diuturnas tenebras, in quibus latuerat totum genus humanum, exspectata. Prænuncia veri solis Justitiæ tot votis SS. Patrum expetiti: aurora, quasi aurea hora, aurea ora, aura rorans, &c.

2. Quantum gaudium attulit ea Nativitas universo mundo. Nam si multi in Nativitate præcursoris gavisuri erant, quantò magis in Nativitate Matris? gavisa est SS. Trinitas, quod nata esset, per quam decreverat gloriam suam mundo manifestare, & operari Redemptionem, gavisi Angeli, gavisi Patres in limbo, maximè ejus progenitores, gavisi in mundo insolitâ quadam lætitiâ, etsi causam non omnes intelligerent. Tu fac ut in te iterum nascatur per devotionem, &c.

3. Nomen illi impositum MARIA divi-

divinitùs, quia MARIA . Stella maris, fausta nobis periclitantibus. 2. Mare amarum, mare ob affluentiam gratiarum, amarum in Filij passione. 3. Domina & exaltata, Domina omnium, exaltata super omnes. 4. Illustrata, & illustrans, quia est Magistra Apostolorum, &c.

VII. De Præsentatione.

1. DEVS Beatam Virginem statim ab infantia sibi præsentari voluit, & educari in templo velut in domo regia, ut concupisceret Rex Christus decorem ipsius. Conf. quàm libenter Parentes ejus id fecerint obtemperantes inspirationi divinæ, & fortè voto à se facto. 2. Quanto affectu ipsa se virguncula præsentarit; vide illam per gradus generosè ascendentem, velut virgulam fumi ex aromatibus, &c.

2. Crescebat in templo non tantùm ætate, sed multò magis spiritu & gratiâ, omnes actiones suas tum mentales tum

corporales faciendo omni contentione & perfectione possibili ad stuporem ipsorum Angelorum, qui illius servitio & consortio mirè delectabantur non sine gustu & complacentia ipsius Sanctissimæ Trinitatis.

3. Prima vovet Virginitatem cupiens soli DEO placere, & tota esse ipsius, hinc illam in Patronam Castitatis tuæ advoca; Per Sanctissimam Virginitatem tuam, ô piissima Virgo MARIA, emunda carnem meam in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Ita P. Realinum ajunt orare solitum.

VIII. De desponsatione.

1. VOluit DEUS Castissimam illam Virginem desponsari, prius tamen edoctum nihil id voto obfuturum, 1. Ne haberetur adultera, si gravida à Spiritu Sancto videretur. 2. Vt in Ægyptum fugiens haberet solatium, & subsidium. 3. Vt partus ejus celaretur diabolo, *&c.*

2. Despon-

2. Desponsatur Josepho de Regia quidem stirpe, sed non opulento nisi virtutibus, quas ingentes fuisse necesse est, maximè Castitatem, ut illi talis Virgo credi posset. Et uti Christus moriens Matrem Virginem S. Joanni dilecto Discipulo & Virgini commendavit, ita dubitari non debet, quin nasciturus voluerit eam dari Viro innocentissimo, Viro, ut Euangelium testatur, justo, Viro Virgini.

3. Cons. felicitatem talis sponsi, ex convictu talis sponsæ, & Filij ejus. Felix quem constituit Dominus suæ Matris solatium, suæ carnis nutritium, solum denique in terris magni consilij coadjutorem fidissimum. Qualis inter illos amor! qualis conversatio! quàm divina colloquia! *&c.* Tu ama Mariam & jam Josephus, jam Sponsus es.

IX. De

IX. De Annunciatione.

1. LEgatus à DEO Gabriel salutat Virginem: *Ave gratia plena Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus. Et ne timeas* MARIA, *invenisti gratiam apud* DEUM. Perpende singula.

2. Exponit Legationem suam & modum, &c. *Ecce concipies & paries filium, &c.* Et *Spiritus Sanctus superveniet in te, & virtus Altißimi obumbrabit tibi, &c.* Cons. Virginis affectus dum hæc audiret. Humilitatis, Admirationis, & præcipuè Amoris erga DEUM cui videbat se modo tam mirabili uniendam, *&c.*

3. *Ecce ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum.* Attende. 1. Suavem DEI dispositionem, quæ nihil quodammodo agit jure suo, sed hominis voluntarium assensum requirit. Inspirationibus ergò divinis consentias. 2. Illum assensum Virginis exspectabat tota Sanctissima Trinitas, totum genus hu-

humanum efflagitabat, cujus bono fiebat. 3. Vide qua humilitate Virgo conſentiat. Eligebatur in Matrem DEI, at illa Ancillam ſe nominat, diſce donis DEI non extolli, ſed potiùs humiliari, *&c.*

X. De Viſitatione.

1. EXurgens MARIA abiit ad Eliſabetham non quaſi incredula de oraculo, nec quaſi incerta de nuncio, nec dubitans de exemplo; quæ ab ipſa Eliſabetha audire meruit. *Beata quæ credidiſti, &c.* ſed læta pro voto, religioſa pro officio, feſtina pro gaudio. Vtinam quoties ad proximum egrederis, movereris ſimili intentione æquè purâ, *&c.*

2. Prior ſalutat Eliſabetham juxta illud: honore invicem prævenientes Mater DEI & Domini, matrem ſervi. Vnde hæc meritò exclamavit *Vnde hoc mihi ut Mater Domini mei veniat ad me, &c.* Nec venit tantum ut prior ſalutaret, ſed etiam ut ei tribus menſibus ſervi-

ret, jam non ancilla tantum Domini, ſed etiam hominis.

3. Conſ. Effectus hujus Viſitationis. 1. Exultat infans Joannes in utero Matris, agnoſcens eum, cujus debebat eſſe præcurſor. 2. Sanctificatur jam tum à peccato originali. 3. Eliſabetha prophetat: *Beata quæ credidiſti, quoniam perficientur in te, quæ dicta ſunt tibi, &c.* Denique bonis omnibus repleta per eam eſt domus Zachariæ.

XI. Super Magnificat.

LAudata Virgo ab Eliſabetha, non inſoleſcit, nihil ſibi arrogat, ſed humillimè totum refundit in auctorem bonorum omnium DEVM. Quem magnificat; & in quo exultat, non tam corpore, quàm ſpiritu. Cauſas deinde ſubjungit, *quia reſpexit humilitatem Ancillæ ſuæ*, & cæteras toto Cantico, quas ſingulatim perpendes.

XII. *De Nativitate Præcurſoris.*

1. Conſ. CIrcumſtantias Conceptionis ejus. 1. Concipitur à Parentibus ſterilibus, ſed juſtis, qui oratione eam gratiam à DEO impetrarunt. 2. Prædicitur ab Angelo. 3. Nomen ei divinitùs determinatur Joannes, id eſt, gratia, quia ei ſumma gratia fiebat, ut eſſet Chriſti Præcurſor, *&c.* 4. *Vinum & ſiceram non bibet*, prædicitur ejus abſtinentia, & vitæ aſperitas. 5. *Spiritu S. replebitur, adhuc ex utero Matris ſuæ.* 6. Zelus ejus commendatur, *præcedet in ſpiritu & virtute Eliæ, &c.*

2. Prærogativæ in utero fuerunt. 1. Sanctificatur. 2. Donatur uſu rationis unde jam tum per bonos actus merita colligebat.

3. Illuſtratur ejus Nativitas. 1. Præſentiâ B. V. quæ illum fortè prima ulnis ſuis excepit. 2. Quod Mater divinitùs edocta, velit illum vocari Joannem. 3. Quod Pater loquelam recipit & prophetat:

phetat: *Benedictus Dominus Deus Israël, &c.*
4. Quod *Multi in Nativitate ejus gaudeant*, & jam tum admirentur. *Quis putas Puer ipse erit*. Emicabant ergo jam tum futuræ sanctitatis magna indicia. Simili pœnè modo ex matutina meditatione, quæ quasi quotidiana nativitas tua est, colligi poterit totius diei fructus & eventus.

XIII. *De solicitudine S. Iosephi.*

1. QVia DEVS Josepho non revelaverat mysterium Incarnationis, hinc videns sponsam suam ab obsequiis Elisabethæ gravidam redire, cœpit angi, & cum esset Justus, *noluit illam*, publicè *traducere*, sed *dimittere occultè*, ut sic Innocentiæ suæ & famæ Virginis consuleret. In quo apparet. 1. Ejus patientia, quod coràm sponsa dissimularet, nō exprobraret, nō deferret. 2. Prudētia, dum non temerè neq; præcipitanter procedit, sed cogitat & deliberat dimittere. 3. Caritas dum id facere vult occultè.
2. Cons. Interim humilitatem Virgi-

nis,

nis, quæ Myſterium adhuc reticet, nec ullam apud ſponſum ſui defenſionem affert, ut facere tu ſine modo & ratione ſoles. 2. Confidentiam illius in DEVM, à quo ſciebat, nec ſe, nec ſponſum ſuum deſerendos, & cui per orationem omnia committebat. 3. Compatiebatur ſponſo ſuo ob ejus ſolicitudinem & anxietatem.

3. Tandem deficientibus mediis humanis adſunt divina; adeſt Angelus qui S. Joſepho ſcrupulum omnem adimit: *ne timeas*, docetque myſterium, *quod enim in ea natum eſt, de Spiritu Sancto eſt.* denique illum nutritium, & quaſi Patrem Chriſti conſtituit. *Vocabis nomen* JESVM, quantum hinc ſolatium! quanta in Virginem reverentia! *&c.*

XIV. De exſpectatione Partus.

1. IPſe Chriſtus infans etſi ſummopere deſideraret perficere ſalutem noſtram, continuit ſe tamen in virgineo illo clauſtro, per novem pleniſſi-

mos menſes, eamque pœnam DEO Patri pro nobis offerebat: eratque illi quaſi receſſus quidam, in quo ſe ad opus redemptionis noſtræ efficiendum præparabat quodammodo, uti ante prædicationem per dies 40. in deſerto.

2. Deſiderabat B.V. videre, illoque frui, quem DEUM ſciebat, & agnoſcebat in ſe, & ex ſe Hominem. Deſiderabat illum fovere, ſervire, maternis obſequiis curare. *Quis mihi det*, ajebat, te Filium meum, *ut inveniam te foris, & deoſculer te?* erat interim ſecura de ſua integritate, neque de labore partus anxia.

3. Anhelabat & S. Joſeph jam Myſterij conſcius & ſollicitus quo obſequio recenter natum exciperet, ac deinceps ſtudiosè aleret, *&c.* Tu idem fac ut in te Chriſtus renaſcatur, & cogita te quoque Chriſti Matrem fieri poſſe, ſi illum per pia colloquia, &c. hoc potiſſimum tempore parias in animis aliorum, eos ad ejus amorem excitando, *&c.*

XV. De profectione in Bethleem.

1. OCcasio itineris fuit edictum à Cæsare, cui etsi superbo & Tyranno, parêre voluerunt non MARIA tantum & Joseph, sed etiam ipse Christus, ut quemadmodum mori volebat in obedientia, ità etiam in obedientia nasceretur; Disce considerare, non quis imperet, sed quid imperetur ut facias, & propter quem obedias, qui est Christus, Dux tuus. Aliam quoquè rationem Christus habuit, nempe ut alibi nascens privaretur commodis domus maternæ; I nunc & quære commoditates tuas tanto studio, quanto ille declinavit.

2. Vide singulari modestiâ procedentẽ Virginem cum sponso suo, mente in illum quem gestabat defixâ, & aut cum illo suavissimè, sed tacitè colloquentem, aut de illo cum Josepho. Qua re difficultatem itineris, & hyemis asperitatem temperabat, sublevabat

etiam

etiam ſacra ſarcina, non gravabat &c.

3. Totum oppidulum hoſpitij gratiâ circumeunt, nec inveniunt. Verè *in propria venit, & ſui eum non receperunt.* Debebat certè etiam lapideum cor moviſſe, & Virginis forma, & teneritudo, & quod jam prægnans eſſet. Excluditur tamen. An à Judæis tantum? Imo vero & à Chriſtianis, jam & quoties à te? Tandem offer hoſpitium cordis, &c.

XVI. De Nativitate Chriſti.

1. IN ſtabulo B. V. præſentiens partum, aliquantulum ſecedit, defixaque in altiſſima contemplatione præſtolatur, eoque repentè ſine ullo dolore, & illęsâ illius virginitate, edito, quid ipſa ſenſerit deliciarum, ſcit ſola quæ ſenſit. Agnoſcebat illa Filium ſuum eundem eſſe DEUM, illinc amor, hinc reverentia præſtat: Complectitur, oſculatur, gratias agit, materna ſua obſequia illi affectu inenarrabili offert.

2. Ijſdem affectibus incumbit S. Joſeph, quid tu feciſſes, ſi præſens adfuiſſes? fortè quod Bethleemitæ, qui ad ſtabulum & præſepe eum relegarunt, ipſi ſuis delicijs & commoditatibus immerſi.

3. Converte te ad Parvulum tibi natum, qui ſe pro te nominatim DEO Patri offert, vide lacrymas, audi teneros vagitus, & inter illos hæc tacita verba: Tibi & propter tuam ſalutem natus ſum, & in has ærumnas ſponte me conjeci. Naſci potuiſſem in domo maternâ, volui peregrè, potuiſſem in hoſpitio, volui in ſtabulo, in præſepio, mediâ nocte, tempeſtate frigidiſſimâ, &c. Quid tu pro me? adhuc de incommodis queri potes? &c. erubeſce.

XVII. Annunciatur Paſtoribus.

1. CONſidera Angelos omnes viſo Domino in præſepi obſtupuiſſe, ſupplicesque adoraviſſe, jubente

DEO Patre, *& adorent eum omnes Angeli eius*, & cum viderent illum obſcurum, ignotumque hominibus, deſideraſſe omnes deſcendere, & manifeſtare illius gloriam. Eodem affectu tu illum per pios ſermones magnifica, alioſque in eius amorem accende.

2. Conſ. Quibus annuncietur, non ſapientibus quia ſuperbi, non divitibus quia cupidi, non nobilibus quia delitijs deditis, ſed humilibus & pauperibus Paſtoribus vigilantibus ſuper gregem ſuum, è quorum numero ſi tu es ſenties eundem tibi cum inſolita animi lętitia nunciari.

3. Perpende verba Angeli. *Euangelizo vobis gaudium magnum, quod erit* (nondum eſt) *omni populo.* An tu illius gaudij es particeps, & non magis aliquando de temporarijs delicijs, recreationibus, &c. delectaris, quam de Chriſti Nativitate. 2. Quia natus eſt nobis hodie Salvator, nulla in Angelis invidia eſt, tam noſtrâ cauſâ lætantur, quàm

ſuâ. Eos imitare, ſincerè gaudendo de bonis aliorum.

XVIII. *De eodem.*

1. *ET hoc vobis ſignum, invenietis infantem pannis involutum & poſitum in præſepio.* Hæc nimirum purpura, hic thronus Regis tui eſt, vide an hæc indicia in te reperias infantilem innocentiam, vincula faſciarum, effrænem cupiditaten, & voluntatem frænantium, & ſtudium paupertatis, cum humilitate conjunctæ.

2. *Et ſubitò facta eſt cum Angelo multitudo Cœleſtis exercitus laudantium* DEVM. Conſ. DEVM Patrem miſiſſe Angelos, ut humiliatum Filium ſuum clarificarent, quod etiam facit alijs, qui deſpectiones æquo animo & propter illum patiuntur. 2. Angelos id feciſſe cum ingenti iubilo: ut diſcas opus DEI non facere negligenter, ſed cum promptitudine & gaudio.

3. *Gloria in altiſſimis* DEO. *& in terra*

pax

pax hominibus. 1. *Gloria* DEO, quia nullum opus gloriosiùs illi, quàm verbi Incarnatio. 2. *Pax* non hominibus magni ingenij, raræ eruditionis, magnarum opum, aut honorum, ſed *bonæ voluntatis*, quæ ſola facit pacificos cum DEO, cum proximo & ſecum.

XIX De adoratione Paſtorum.

1. STatim hortantur ſe invicem Paſtores, *tranſeamus*, inquiunt, *uſque Bethleem, &c.* Etſi mandatum nullum accepiſſent, venerunt tamen feſtinanter, diſce ab his quomodo bonis inſpirationibus obſequi te oporteat. 1. Non excludere, velut anxietates quaſdam animi, & ſcrupulos, quibus attendere neceſſe non ſit, ſed ſi apertè conſtet bonas eſſe, illas exequi. 2. Non differre in tempus aliud commodiùs ſed facere ſine mora, & alacriter, cum proteſtatione quod vel ſic velis placere DEO.

3. Inveniunt infantem, & divinitus

illustrati adorant, gratias agunt, & quod credibile est de sua paupertate aliquid offerunt; compatientes eius necessitatibus & incommodis, deinde reverenter Matrem alloquuntur, eique gratulantur de tali Filio. Idem fac.

3. *Et reversi sunt glorificantes & laudentes* DEVM *in omnibus quæ audierant* tum ab Angelo, tum à SS Matre & Josepho, & viderant in stabulo, &c. Quod si contigisset tibi spiritualiter hæc felicitas hisce diebus, profectò deceret te non alia loqui quàm, &c.

XX. *Applicatio sensuum.*

1. ASpice mentis oculis infantem pulcherrimum iacentem in præsepio inter animalia. Vide fluentes lachrymulas, quibus tuas compuncti cordis admisce. Vide eius paupertatem, patientiam, humilitatem, &c. Aspice suavissimam Matrem, &c. Aspice sponsum Josephum summâ reverentiâ, fide,

de, amore parvulum adorantes, &c.

2. Audi quid loquantur MARIA, Joseph, Angeli, Pastores, quid clamet stabulum, præsepe, fœnum & tanta paupertas, audi tenerrimos vagitus pueruli, & ora ut intus tibi loqui dignetur, & quæ audieris facere propone.

3. Odorare Cœlestem huius Pueri odorem replentem totum stabulum, & confer cum hac suavitate graveolentiam tuorum peccatorum.

4. Gusta suavitatem hujus Pueri panis enim & cibus natus in Bethleem, id est, in domo panis.

5. Tange duritiem præsepis, amplectere, & osculare tenerrimos pedes tui JESV, nec recede ab ijs nisi benedixerit tibi. Offer illi sensus omnes tuos, & usum illorum.

XXI. *De vario affectu hominum in hoc mysterio.*

1. ALiqui hoſpitium negant Chriſto naſcituro, ut Bethleëmitæ; quibus ſimiles ſunt. 1. Qui per hæc feſta nullum pietatis exercitium uſurpant, non confitentur; Chriſtum in Euchariſtia quaſi renaſcentem non ſumunt. 2. Qui cor occludunt bonis inſpirationibus & vocationibus.

2. Alij pro hoſpitio ſtabulum & præſepe offerunt, ij nimirum, qui conſcientiam ſuam à peccatis non ritè expurgant, communicant ſolùm ut conſuetudini ſatisfaciant, & ne notentur velut minus devoti, &c.

3. Alij ut Paſtores fide vivâ accedunt, adorant, & fructum aliquem referunt, ſed paulò tamen poſt revertuntur ad ſua, id eſt, ad ſuas pravas peccandi conſuetudines &c.

4. Alij denique ut MARIA & Joſeph,

ſeph, myſterio iſti inhærent, illudque aſſiduè volvunt animo, & inter ſe de eo conferunt. Vide an ex eorum ſis numero, an hinc fructum aliquem ſolidum & conſtantem reportaveris, an hinc humilior? an paupertatis amantior, &c.

XXII. *De Circumciſione*

1. ETſi SS. Mater & Sponſus ſcirent acerbam hanc Circumciſionem Parvulo nullâ ratione eſſe neceſſariam, tamen ex amore legis & obedientię voluerunt circumcidi aut ipſi etiam illum circumciderunt? at quantis affectibus, quâ reverentiâ? quâ compaſſione? &c. diſce non tantum neceſſaria & præcepta DEI amore facere, ſed etiam omnia quæ videris eſſe ad ipſius gloriam promovendam.

2. Conſ. Hic virtutes Chriſti. 1. Obedientiam, quia non venerat ſolvere legem, ſed adimplere. 2. Humilitatem, qui peccator haberi non renuit, cuius

ſignum erat circumciſio, tu peccator cum ſis haberi vis iuſtus & probus. 3. Patientiam in prima hac ſanguinis effuſione, & tu ne verbulum pati potes. 4. Amorem tum erga Patrem, cui ſic placere volebat, tum erga te, pro quo hoc tam promptè & alacriter ſubibat. Ubi reciprocus amor?

3. Corporaliter circumciſus eſt Chriſtus, ut tu ſpiritualiter circumcidere te diſceres, reſecando omnes inordinatos affectus, amovendo ſuperflua omnia, in veſtitu, cubiculo. &c.

XXIII. *De triplici effuſione Sanguinis Chriſti.*

1. PRima facta fuit in Circumciſione ab ipſa SS. Matre, aut S. Joſepho, aut ſaltem Sacerdote aliquo debitâ & ſanctâ obſervantiâ, ſic Circumciſio tua ſpiritualis perfici debet à tuis ſuperioribus, amputando occaſiones & mortificando, & humiliando te, negando non neceſſaria, &c.

2. Se-

2. Secunda facta est ab ipsomet Christo in horto pervehementem cum imminente morte conflictationem sponte susceptam, ita tu teipsum debes mortificare, humiliare, abnegare, in potentiis, in sensibus, in omnibus, & continuò, ut regula tua loquitur. Et hoc est odisse animam suam in hoc mundo, ut in vitam æternam custodiatur.

3. Tertia facta est in Passione à pessimis hominibus, & Satanæ Ministris. Ita si tibi aliquid à similibus hominibus per contemptum, per detractiones, per calumnias adversi contingat, tolera patienter, illa enim omnia ad domandas seu circumcidendas passiones tuas proderunt, *&c.*

XXIV. *De Impositione Nominis IESV.*

1. NOmen illud à DEO Patre impositum est, qui solus noverat officia & opus filij sui, Angelus autem

id B. Matri & Josepho manifestavit. At B. Mater in Circumcisione prima eum isto nomine vocavit, magnâ sine dubio suavitate suâ, & aliorum audientium admiratione.

2. Cons. Quàm meritò illi nomen JESV seu Salvatoris conveniat, quia nimirum *salvum facit populum à peccatis eorum*, quæ salvatio longè pluris est, quàm à quibuscumque aliis malis, quæ omnia simul sumpta, unico peccato minora sunt. Sic autem salvos nos facit à peccato, hoc est, omni malo, ut simul introducat nos in omne bonum hujus & alterius vitæ, & quidem modo prorsus singulari salvat plenè pro nobis DEO Patri satisfaciendo.

3. Cons. *Nomen illud esse super omne nomen, ut in nomine* JESV *omne genu flectatur, &c.* nunquam sine reverentia dicendum aut audiendum, per hoc spirituales ægritudines curantur, tentationes vincuntur, dæmones profligantur, &c. ô JESV propter nomen sanctum

ctum tuum esto mihi JESVS & salva me, &c.

XXV. *Cur id SS. Nomen societati nostræ impositum.*

1. NOluit S.P.N. ordinem nostrum nominare à se auctore, uti aliæ Religiones à suis fundatoribus nomen acceperunt, &c. 1. Ex humilitate quia non se, sed DEVM Auctorem agnoscebat. 2. Ne virtutes ad sui velut Capitis imitationem arctaret, sed voluit dici Societatem JESV, tum quia is se illi Romæ propitium fore spoponderat, tum quia nolebat alium esse vitæ nostræ Ducem, *&c.*

2. Conf. Quantum nos ea appellatio movere debeat Socij JESV sumus? igitur 1. Oportet nos idem opus aggredi, propter quod ille è cœlo descendit, id est, incumbere saluti animarum, vitiis & satanæ bellum indicere. 2. Iisdem studiis in id niti, humilitate, obedientiâ, patientiâ, paupertate, neque enim decet socium

cium esse socio aut ditiorem, aut delicatiorem, aut honoratiorem, *&c.* 3. Tali Auspice & Duce quidvis audendum confidendumque. 4. Illi vincendum aut moriendum, id est, ad ejus gloriam omnia dirigenda.

3. Conf Quomodo tu hactenùs huic nomini satisfeceris, mercenarius potius, quàm socius, &c.

XXVI. *De apparitione Stellæ.*

1. EOdem tempore quo Pastores in Judæa excitabantur per Angelum, in Oriente per stellam lucentem Magi invitabantur, hîc infideles, ibi fideles. Ut discas primò DEVM nunquam auxiliis suis & gratiis tibi defuturum, nisi maxima ei ponas obstacula, & ingratitudinem, &c. 2. Aptis unumquemque mediis vocare & stimulare Angelo fideles, stellâ Mathematicos, &c. Attende ergò inspirationibus, quas tibi sæpè nunc suggerit, iisque dum tempus est obsequere, &c.

2 Mul-

2. Multos alios hanc ſtellam vidiſſe, & quid vellet intellexiſſe, ſoli tamen Magi ejus ductum ſecuti ſunt, ità plerique temporalibus commodis & deliciis immerſi lucem divinæ inſpirationis contemnunt. An tu ex horum vel illorum numero? Vocante quidem te DEO ad Religionem veniſti; ſed quoties audis illum te monentem, ut in Religione vivas religiosè, & ſpernis? roga ut efficacius te moveat ut Magos, *&c.*

3. Conſ. quantum viæ & laboris inſumpſerint reges ut JESUM perquirerent, quid tu agis, ut hunc invenias? an non majori ſtudio ſcientiam inutilem & vanos hominum favores perſequeris? quanta hic tibi alacritas? &c.

XXVII. *De Magorum Inquiſitione.*

1. STatim Magi relictis omnibus itineri ſe dant, qui enim vocantem gratiam illicò non ſequitur, eâ ſe reddit

dit indignum, quoties tu differs, & quia differs perdis? Deinde ducem ſtellam ita ſequuntur ut nec ad dextram, nec ad ſiniſtram declinent? ſtella tibi eſt recta ratio, divina inſpiratio, ſuperiorum tuorum præcepta, quæ ſtatim, alacritèr & conſtantèr ſequenda ſunt.

2. Intrantibus Hieroſolymam ſtella ſubducitur, fortè 1. Quia aulicam & humanam prudentiam volebant conſulere. Idem an non quotidiè experiris? 2. Ad probationem fidei & Conſtantię. Id ſi tibi evenit, ſi aridus es & deſolatus, imitare Reges, qui ideò non receſſerunt, ſed ſapientes & ſacros Magiſtratus conſuluerunt, ita tu recurre ad ſuperiores ad P. ſpiritualem, *&c.*

3. *Vbi eſt qui natus eſt Rex Iudæorum?* æſtima hic 1. Magorum fidem, non dubitant de nato Rege, ſed tantum de loco inquirunt. 2. Magnitudinem animi & Conſtantiam, dum ipſum Herodem cum vitæ periculo interrogant. Quoties tu leves metus & reſpectus ea ne-

negligis, quæ tibi & aliis essent saluti.

XXVIII. *De turbatione Herodis.*

1. REx *Herodes turbatus est, & omnis Hierosolyma cum illo*, mirum non est ambitiosissimum Tyrannum auditâ novi Regis nativitate turbari, sed quod omnis Hierosolyma, quod Judæi quibus natus Rex nunciabatur, turbentur stupendum est, sed vitium mali capitis in totum corpus penetrabat, timebantque miseri Tyranno suo displicere. Quoties in negotio salutis tuæ magis vereris hominum judicia & irrisiones, quàm DEI vocantis auctoritatem? Deindè si turbari nolis, mortifices oportet in te omnem honoris & rerum externarum cupiditatem.

2. Inquirit Herodes ipse locum Nati Regis, ut mireris DEI providentiam quæ etiam malo instrumento in bonum utitur. 2. Inquirit per Scribas & Pharisæos, ut illi ore suo se judicarent, neque imposterum prætendere possent igno-

ignorantiam, ſed quid juvat ſcire, ſi non accedat facere? Magi à longinquis partibus veniunt, ut adorent Regem alienum, illi nec pedem movent, ut honorent ſuum. Ità ſæpè ſæculares obeunt opera Religioſa, quæ Religioſi negligunt, undè fiet, ut *multi ab oriente* à ſæculo *veniant, & recumbant &c. filij autem Regni, &c.*

3. *Ite & interrogate, &c.* Conſ. Nequiſſimam calliditatem Herodis, quem ij imitantur, qui propter ſtatum ſimulant Religionem.

XXIX. *De Inventione & adoratione.*

1. QV*a cùm audiſſent, abierunt, & ecce ſtella, &c.* In aulis Principum hærendum non eſt illi, qui DEVM quęrit, ſi neceſſitas te cogit paucis abſolve, quia fructus illorum plerumquè exiguus eſt, periculum tibi certum vanitatis alicujus, *&c.* Redi ad ſtellam, ad cellam & ſolitudinem tuam.

2. Du-

2. Duce ſtellâ domum *invenerunt* & in ea *Puerum cum* MARIA *matre ejus*, nempe unum ſine altera difficulter reperies, *& procidentes adoraverunt eum*. Nihil turbantur loci vilitate, quia fide vivâ adorant, & myrrhâ, auro, thure, eundem parvulum hominem, Regem & DEUM eſſe profitentur. Tunè vacuus coràm Domino tuo appareas? offer illi myrrham mortificationis, aurum charitatis, thus devotionis, aut myrrham caſtitatis, aurum paupertatis, thus obedientiæ, ità ut quæ obtuleris non retractes, ſed fideliter exſolvas.

3. Converſi deinde ad Virginem Matrem, cujus formam & modeſtiam obſtupeſcunt, eidem gratulantur, narrant de ſtella, de Herode aliiſque, quæ ſibi in via acciderant, quos illa viciſſim alloquio dignatur, animat & confirmat in fide, &c. ora ut eadem tibi Magiſtra fiat, ut eſt exemplar omnis virtutis.

XXX. De

XXX. *De tribus votis.*

OCcaſione trium munerum regiorum ſubjungetur hic de tribus votis,

1. Conſ. Quid voveas nempe Paupertatem, id eſt, abnegationem omniũ bonorum externorum, ut nihil poſſideas, neque ullâ re ut propriâ utaris. Caſtitatem, ideſt, abnegationem omnium carnalium voluptatum, ut Caſtus ſis & immaculatus ab omni turpitudine, jam non tuus, ſed ipſius Chriſti & DEI. Obedientiam, id eſt, abnegationem propriæ voluntatis & animæ, ut jam non vivas tuo ſed DEI arbitrio per ſuperiores tuos tibi manifeſtando.

2. Conſ. Cui voveas? nempe DEO, qui te juvat, ut vota perficias, & ſi perfeceris æternâ gloriâ remuneraturus eſt. Si verò perfidus fueris æternâ te pœnâ mulctabit, & quàm meritò? dein voves coram SS. Virgine & tota curia cæleſti, à quibus etiam opem & auxilium pollice-

polliceri tibi potes, & in die Judicij aut testes erunt tuæ bonæ voluntatis, aut tuæ vindices perfidiæ.

3. Conſ. Quomodo hactenus circa vota tua te geſſeris, & ſi quid in funiculis illis, quibus DEO te alligaveras, advertis, aut diſſolutum, aut fractum, novo affectu & majori fide & constantiâ innovâ, & reſtaurâ, &c. opem petens, ſperanſque.

XXXI. *De reditu Magorum.*

1. ADmonentur in ſomnis ab Angelo, ne redeant ad Herodem; En Paternam DEI ſolicitudinem de ſuis, nunquam in ſe confidentes deſtituit, & quamvis videatur aliquando deſtituere, tempore tamen oportuno adeſt, & novis miriſque modis eripit, qui in mentẽ nobis nunquam venerant. Confide igitur fore, ut quemadmodum te ſæpius præter ſpem & meritum tuum juvit, ita ſi in illum confidas nunquam defuturum.

2. Ob-

2. Obtemperant Magi Angelo monenti, & quamvis via fortè illis ignota, longior & molestior ostenderetur non tamen tergiversantur, aut rationes inquirunt, aut obtendunt excusationes. Tu per vias illas constantèr incede, quas tibi regulæ tuæ superiores ostendunt, non quas tibi sensualitas tua aut prudentia carnis suggerit.

3. *Per aliam viam reversi sunt in Regionem suam.* Regio nostra Cœlum est, ad quod Jesv cognito redire per viam, quâ venimus prohibemur, à regione etenim nostra superbiendo, inobediendo, visibilia sequēdo discessimus; sed ad eam necesse est, ut flendo, obediendo, atque appetitum carnis refrænando redeamus, &c.

XXXII. *De Purificatione.*

1. Cons. HIc virtutes B.V.|1. Amor solitudinis dū se per 40. dies domi continuit intenta tantum filio suo alendo. 2. Amor Puritatis, dum purissima

rissima adhuc vult purgari, nempe nix dealbari, sol illustrari, &c. Obedientia erga legem, à qua tamen excipiebatur, ut quæ non suscepto semine conceperat. 4. Humilitas dum pro immunda haberi vult, ut in Circumcisione Filius. 5. Amor paupertatis, dum non agnum, sed par turturum obtulit, quod erat pauperum munus. 6. Devotio qua Filium & munus suum præsentavit Sacerdoti. Vide quam absis ab his.

2. Cons. Quàm grata fuerit DEO Patri oblatio super omnes oblationes olim factas. 1. Quia ipse Filius jam tũ se offerebat pro salute totius mundi, & sua nominatim. Vide ut in sacrificio eundẽ majori pietate offeras, & te cum eo.

3. Redimitur à DEO Patre, qui Filium suum volebat esse nostrum. Redemit Mater non ut eum sibi servet, sed mihi nutriat. Redimitur quinque siclis, id est, parvo. Ne excusabiles essemus, si noster non esset. Quinque sicli sunt mortificatio quinque sensuum.

XXXIII. *De Simeone & Anna*

1. QUem DEVS agnoſci voluerat in utero per Joannem & Eliſabetham, in ſtabulo per Paſtores & Reges. Eundem publicè in templo voluit honorari per Simeonem & Annam, nempe glorificantes ſe glorificat, ut è contrario, qui eum contemnunt, qui propriam quærunt gloriam, fiunt ignobiles, & tandem etiam in oculis hominum obſcuri, idque tibi applica.

2. Conſ. Qualis fuerit Simeon, nempe, *juſtus & timoratus*, imò juſtus quia timoratus. Qui enim timet DEVM, nihil negligit, quo vitia expurget, & virtutes omnes, id eſt, Iuſtitiam conſequatur. Atque hoc ſtimulo te excita. *Confige timore tuo*, aiebat ille, *carnes meas &c.* ſtatimque ſubjungit, *feci judicium & juſtitiam*. 3. Qualis Anna nempe vidua caſta, devota, jejunijs & obſecrationibus ſerviens, & talibus non ſe tantum viden-

dendum, sed etiam complectendum dat JESVS, *&c.*

3. Perpende verba Simeonis. *Nunc dimittis &c.* Et, ecce positus est hic in ruinam, &c. Vide ne tibi sit in ruinam in condemnationem, dum JESV socius, tam parùm quæ JESV sunt curas, tam parùm socij iura exples. *In signum cui contradicetur.* Si tibi contradicitur propter illum, gaude, & tollera, &c.

XXXIV. De fuga in Ægyptum.

1. OBedientia Pueri JESV, qui etsi ut DEVS sciret omnia, & cognosceret voluntatem Patris, &c. tamen tacuit & à Josepho regi se sinit; ita tu etsi tibi prudens videaris, sine tamen te ab alijs regi. 2. Cùm potuisset mille alijs modis, conservare se, ut occidendo Herodem, illius animum immutando, invisibilem se suosque reddendo, &c. tamen iudicium suum subjecerit voluntati Patris, itque in Ægyptum, ubi mille incommoda prævidebat. Ita tu

amplectere voluntatem tuorum superiorum, ut magis totam, &c.

2. Obedientia B. Matris. 1. Credit Josepho, nec ægrè fert Angelum sibi id immediatè non manifestasse. Sic tu etsi superior tibi aliquid per alios aut scripto significet. 2. Quia discedit subitò, nocte, non salutatis Amicis aut vicinis, sinè viatico, relictis omnibus. O quales tu motus in simili occasione patereris!

3. Obedientia S. Josephi. 1. Quia retulit S. Matri rem adeò difficilem. Tu ob respectus humanos quid non detrectas? 2. Nil Angelo contradixit, etsi videret totum onus sibi incumbere, nec de mora constabat. Esto ibi usquè dùm dicam tibi. Sic tu age, curam omnem superiori relinquens, paratus immorari & immori.

XXXV. De bono obedientiæ

1. SEcurissima vita obedientis similis dormienti in navi, quæ suavitèr

tèr & securè ab alio ad portum dirigitur. 1. Quia obediens solicitus esse non debet, cùm illi agenda omittendaque omnia à superiore disponantur, cùm autem in horum electione summa difficultas sit; quanta felicitas eà carere? 2. Quia errare non potest, cùm error in imperantem redundet, nequè subditi sit de superiorum decretis iudicare. 3. Quia omnia indifferentia opera vi hujus virtutis fiunt meritoria, ut ex obedientia comedendo mereri plus possis, quàm arbitrio tuo jejunando, &c.

2. Is qui suo arbitrio aliquid agit expositus est magnis periculis. 1. Ob defectum gratiæ DEI dicentis, *qui vos spernit, me spernit.* Undè ex magnis laboribus fructus & meritum exiguum. 2. Quia inquietissimus est, dum timet nè res à se suscepta non eveniat felicitèr. 3. Quia solatium nullum debet expectare à superiore.

3. Media sunt. 1. Amare & æstimare superiorem. 2. Mandata ab illo velut à

Christo suscipere. 3. Non inquirere quid de se statutum statuendúmve sit. 4. Mandata læto vultu excipere. 5. Non petere mutationes aut exemptiones. 6. Propensiones suas ad aliquod munus vel locum non manifestare.

XXXVI. *De Cæde Innocentium.*

1. Cons. QUo Herodem ambitio propulerit, & appetitus honoris, rerumque terrenarum. 1. *Videns quod illusus esset à Magis.* Proprium hoc superborum est, ut sint suspiciosi, credantque omnia fieri in sui contumeliam. 2. *Iratus est valde.* Altera superbi proprietas est ira & impatientia. 3. *Mittens occidit omnes pueros.* Succedit iræ crudelitas etiam, & maximè in innocentes, quos malè arbitratur obstare suis cupiditatibus. 4. Accedit dementia, quæ putat se imponere posse divinæ sapientiæ: hos actus tuæ superbiæ applica,

2. Percurre per applicationem sensuum

ſuum, immanem illam barbariem, & cædem innocentium Puerorum *à bimatu & infra*: militibus, ut fit, etiam alios quoſvis obvios obtruncantibus.

3. Conſ. Cur DEUS id fieri permiſerit. 1. Fortè Bethleëmitis in pœnam, qui Christum & Christi Matrem hoſpitio excluſerant. 2. Fortè ut ſic notior fieret novi Regis Nativitas, quem viderent omnes, & audirent tam impensè ad necem quæſitum; ſed quidquid ſit Innocentibus mors accidit feliciſſima, qui pro Christo primi mori meruerunt. &c.

XXXVII. De reditu ex Ægypto

1. Conſ. IN Ægyptum profugos ibidem vitam duxiſſe in magna rerum inopia, utpotè apud ignotos, deindè etiam in contemptu, ut apud Idololatras, & diſce non omnia tibi ubique deberi, & ſi peregrino tibi adverſi aliquid contingat, exemplo Ducis tui IESU fer patienter & libenter.

2. *Defuncto Herode*; quid illi profuit ſuperbia & divitiarum jactantia, & regnum tot innocentum, propriorum filiorum, & aliorum ſanguine quæſitum & confirmatum? tranſierunt omnia tanquam umbra. Sic peribunt etiam illa, quæ tu hic æſtimas; ut ſcientia, favor & æſtimatio aliqua apud homines, &c. ſola virtus ſi illi te impendas, non defungitur, &c.

3. De reditu monetur Joſeph ab Angelo. Ut videas DEI paternam providentiam ergà ſuos, & eos, qui ſe divino illius arbitrio confidentèr committunt. Sit vilis habitatio, ſit abjectum moleſtumque officium, quod tibi ſuperiores impoſuere, ne redi, niſi monitus ab Angelo, id eſt, ſuperiore. Sufficiatque tibi hoc in omnibus ſolatium, quod DEUS tui curam gerat, &c.

XXXVIII. De Christo duodenni in Templo.

1. REmansit Puer IESVS in templo inscijs Parentibus. 1. Ut aliquã speciem suæ Divinitatis ostenderet inter Doctores. 2. Ut ostenderet carnalibus Parentibus præferendum eum qui est in Cœlis, atque ad eius gloriam promovendam eos deseri posse. 3. Ut aliquam patientiæ materiam sanctissimæ Matri suæ præberet, quam illa libenter arripuit, etsi dolens illud requireret, quod & tu facies in ariditatibus, & desolationibus.

2. Cons. Quod Christus sicuti dilectissimam suam Matrem triduo deseruit, ita illum se subinde familiaribus suis subtrahere: Ob latentem aliquam arrogantiam. 2. Ob occultum odium & rancorem adversus alios, aut nimiam severitatem. 3. Ad excitandam maiorem sitim rerum divinarum. 4. Ad humili-

tatis & patientiæ exercitium. 5. Ad Instructionem nostram ut alijs melius possimus succurrere, &c.

3. Christus in medio Doctorum manifestat sapientiam suam, ità ut stuperent omnes super doctrina & responsis ejus, sed tamen modestè & humiliter, nam invenerunt illum audientem & interrogantem. Ità tu talenta tua etiam potes ad DEI gloriam & proximi utilitatem manifestare, sed modesté & humiliter, &c.

XXXIX. *Christus quæritur*

1. E*Xistimantes eum in comitatu esse venerunt iter diei unius.* existimabat SS. Mater Christum esse apud Iosephum & ille eum esse apud Matrem, &c. Ità nos sæpè IESVM perdimus, dum non curamus ut nobis adsit, sed credimus sufficere ut in comitatu nostro sit, sit apud eos quibuscum vivimus, illi illum comitentur, & imitentur in humilitate, paupertate, &c.

sed

ſed quid te juvat ſanctitas aliorum? Niſi tu ſanctus es IESVM perdidiſti, & væ! qui inter ſanctos perverſus eſſe potes, & audes:

2. Conſ. Quomodo IESUM quærant SS. Conjuges. 1. Dolentes, ſciebant enim qualem amiſiſſent, 2. Diligenter, & ſolicitè, nihil omittendo quo eum reperirent. 3. Conſtanter toto triduo, donec eum invenerunt. 4. Addebant ſine dubio ardentes preces ad DEVM Patrem, &c. Atque hiſce modis tu ſi contingat IESVM perdere, require.

3. Conſ. Ubi quæſierint. 1. *inter cognatos & notos*, ſed fruſtra, nam qui dilectiſſimam Matrem reliquerat, non adhærebat cognatis, nos ſæpè qui parentes reliquimus, patimur nos neſcio quâ ſecularium familiaritate abduci. 2. *Regreſſi ſunt Ieroſolymam* viſione pacis credentes, quòd *in pace locus ejus*, &c. 3. Tandem in templo, ubi eum invenerunt &c.

XL. De Inventione Christi.

1. Conſ. VBi eum tandem invenerint. 1. In templo in domo Orationis, ut diſcas eo in deſolationibus & adverſitatibus tuis confugere, non à Creaturis mendicare ſolatiola. 2. In medio Doctorum & ſapientum. Quod ſi fervens oratio tibi JESVM & pacem animi non reſtituit, accede Doctores tuos ſeu ſuperiores, & perfectos rerum ſpiritualium, &c. Illi te dirigent. 3. Adverte ſanctiſſimam Matrem reperto filio inter Doctores, non inaniter ſibi applauſiſſe, oſtentando illum eſſe filium ſuum, & tu tua diſſimula; &c.

2. Audi amoroſè expoſtulantem: *Fili quid feciſti nobis ſic?* mira excellentia virginis, quæ DEO dicere poteſt *fili.* Simili fiduciâ uſi ſunt SS. poſt ſuperatas tentationes ſuas, ut ſanctus Antonius & Catharina Senenſis, quâ & tu uti potes, diſceſque ſæpè abſentem videri, qui intimè præſens eſt ſpectator pugnarum

e..à ny
Podst
ag. C. Fr

Aw

folleb

lo. in

v. toff

und: fol

e nocc.

nè cale

tuarum,& Auctor Victoriarum, atque hâc consideratione te anima.

3. *Nesciebatis quia in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse.* Prima ergo cura esse debet, servire DEO, & opera spiritualia, quæ directè ad DEUM tendunt accuratè facere, non omittere, non breviare, non præcipitare in gratiam operum aliorum, ut studiorum, &c. quæ sine his nunquam benè succedent.

XLI. De Vita Christi usq; ad annum 30.

1. *ET erat subditus illis.* Quis, quibus? Erubesce superbè pulvis & cinis. DEUS se humiliat & tu te exaltas? DEUS se hominibus subdit, & tu dominari gestis hominibus? Tuo te præponis Auctori? sequere Auctorem tuum ô homo. Interim perpende quâ reverentiâ Parentes tali subdito imperarent, ut discant etiam superiores in subditis suis DEUM agnoscere.

2. *Proficiebat ætate, sapientia, & gratia apud* DEUM *& homines.* 1. Utinam in te

pari passu procederent ętas, sapientia, & gratia ! multos annos ætatis, multos Religionis numeras. Sed quot virtutes? aliquid in scientia profecisti, quàm parùm in gratia ? solum negligens in eo quod curare potissimum deberes; quanta hinc ratio reddenda, cùm non petetur à te quamdiù vixeris, sed quomodo? non quid sciveris; sed quid feceris, &c. 2. Attende proficiendum esse coràm DEO & hominibus, ut homines videant opera tua bona, & glorificent non te, sed Patrem qui in cœlis est. Aliqui proficiunt solum coràm DEO, nullâ habitâ ratione proximi & hoc parùm est. Alij proficiunt solum coràm hominibus, hoc unum attendentes, ut illis quomodocumque placeant, ab illis magnifiant, & ab illis ut probi sanctique habeantur. Sepulchra verè dealbata, quæ fœditatem suam intrà se contegunt, &c. Atqui hoc vanissimum est, sed coràm DEO & hominibus proficere est Christianum & perfectum.

3. Chri-

3. Christus deniquè usurpat artem fabrilem, non tantùm ut ex isto opificio nos humilitatem doceret, sed ut tractando, lignum clavos, &c. perpetuò sibi ob oculós poneret genus mortis suæ, idquè offerret semper Deo Patri pro peccatis nostris juxtà illud. Et dolor meus in conspectu meo semper; in hoc speculum intuere anima delicata, & pusillanimis, quæ detrectas labores in vinea Domini, quæ exhorres tentationes & incommoda occurrentia. Potiùs cùm Jesu tuo ea tibi semper repræsenta, offerque cum generoso Amplius, non ista tantum te pati velle, sed etiam graviora, &c.

VIÆ ILLVMINATIVÆ.

SECVNDA PARS DE PRÆDICATIONE CHRISTI.

MEDITATIO I.

De vitæ mixtæ excellentia.

1. Itam activam expressit Martha, quæ Christum hospitio excepit, sed solicita erat & turbabatur erga plurima. Cùm enim vita illa versetur circa exteriora, ut audire confessiones, concionari, docere, exercere opera misericordiæ, *&c.* Necessario exposita est multis solicitudini-

bus

bus & turbationibus, tum ob naturæ imbecillitatem, tum ob indiscretionem, tum etiam ob vanitatem, &c. nisi juvetur à socia Contemplatione, unde ajebat illa, *Dic ut me adjuvet, &c.*

2. Vita contemplativa expressa in Magdalena, quæ sedebat secus pedes Domini audiens verbum ejus; consistitque in meditatione, oratione, lectione spirituali, &c. De qua dixit Christus: *optimam partem elegit Maria, quæ non auferetur ab ea.* Absunt enim tales ab occasionibus distractionum, &c. Verè partem optimam elegit, sed non tecum, quod consistit in mixtura utriusque.

3. Vitæ mixtæ exemplar fuit Christus, qui non noctem tantum contemplationi impendebat, sed sæpè etiam actiones suas interrumpebat, &c. Talis quoque vita sociorum JESU & instituti tui.

II. De vita Præcurſoris.

1. AB infantia vixit in ſolitudine ſemotus à turba, & conſequentèr à peccandi occaſionibus. Veſtitus erat Cilicio ex pilis Camelorum, & Zonâ pelliceâ, aliàs, *Qui mollibus veſtiuntur in domibus Regum ſunt.* Victus locuſtæ, & mel ſylveſtre; lectus, terra, &c. Huic vivendi aſperitati adjungebat perpetuam contemplationem & orationem. Sed cùr iſta? an ut peccata ſua expiaret qui in utero, erat ſanctificatus? non, ſed ut DEO placeret, ut innocentiam ſuam conſervaret, ut ſe ad munus Præcurſoris diſponeret. Quid nos iſtorum?

2. Zelo DEI & amore proximi commotus prædicare incipit. 1. Efficacitèr quia prædicationi concordabat vita prædicantis. 2. Conſtantèr adversùs improbos, quos appellare non veretur genimina viperarum. 3. Materia maximè erat: *Pœnitentiam agite*, quia illa potiſ-

potissimùm ad Christi gratiam dispo-
nit, quam urgebat rationibus, quod Regnum Cœlorum appropinquaret, quod *Securis esset ad radicem posita*. Quod *ventilabrum in manu, &c.*

3. Cons. Ingentem fructum, nam *Exibat ad illum Ierosolyma & omnis Iudæa, & omnis Regio circà Iordanem, &c.* Idquè nullo patrato miraculo. Tantam vim persuadendi habet vita Sancta, &c.

III. Continuatio.

1. *NE velitis dicere Patrem habemus Abraham, quia potens est* DEUS *de lapidibus istis, &c.* His verbis retundit Joannes Judæorum superbiam, ut per humilitatem meliùs ad pœnitentiam disponerentur. Deinde ostendit DEUM non attendere generis claritatem, sed unumquemque judicare secundùm opera & merita propria, adeoquè ob perfidiam exscindendos Judæos, etsi Patrem haberent fidelem, eorumque loco successuros gentiles, &c.

2. Cons.

2. Conſ. Similem omninò eſſe vanitatem tuam, dum de virtutibus S. Ignatij, Xaverij, aliorumque è Societate Sanctorum gloriaris, imò nunquam eorum deberes meminiſſe ſine confuſione, dum tam degenerem te vides, ut merito vereri poſſis, ne DEVS te repudiato de lapidibus iſtis, id eſt ſæcularibus alios ſuſcitet, qui majore fructu locum tuum occupent, &c.

3. *Omnis arbor quæ non facit fructum bonum excidetur, &c.* Conſ. Quàm merito fructus & quidem bonus exigatur à te, tum ob locum fertilem in quo plantatus es. id eſt in S. Societate tum ob ſupervenientes imbres gratiarum, tum ob exempla arborum vicinarum, &c. Ad quid terram tot annis occupaſti? &c.

IV. De Legatione ad S. Ioannem.

1. COnſ. Cæcitatem Judæorum, Chriſto non tantum, aſſerenti, ſed & tot miraculis probanti ſe eſſe Meſ-

Meſſiam, non credunt ob communem quandam exterius vivendi rationem,& ultro credunt de Joanne ob vitæ auſteritatem, & diſce quanti judicium mundi faciendum ſit, qui tantum ea videt quæ foris ſunt. Eatenus tamen ſcias etiam exteriora curanda eſſe, quatenus per hoc proximus ædificatur,&c.

2. *Et Confeſſus eſt & non negavit, &c. quia non ſum ego Chriſtus.* Hic 1. Humilitatis gradus eſt, aliena ſibi non arrogare, ſed prompte amoliri? à ſe,& ei clare reddere cui debentur ; quoties tu vanâ opinione virtutis, quam non habes extolleris : aut ſi repudias, ita agis ut cæteri putent te id ex humilitate potiùs facere, quàm veritate.

3. Negat ſe Eliam aut Prophetam, quòd tamen admittere potuiſſet eo ſenſu, quo Angelus & Pater eum talem fore prædixerant, ſed quia ſalvâ veritate poterat, etiam debita à ſe amolitur, tam ingenioſus in humilitate, quàm tu in ambitione tua. Et quidem ſicciſſimè

reſpon-

respondet. *Non.* Ne involutum responsum relinqueret suspicionem, atquè hic secundus est gradus. Deniquè fatetur se vocem esse sed DEI, omnia ad illum referens, qui tertius est gradus. Imitare, *&c.*

V. De Baptismo Christi.

1. COns. Christum qui in Circumcisione signum acceperat peccatoris, nunc etiam formam induere pœnitentis, dum inter Peccatores & Publicanos ad pœnitentiam Baptizari vult à Joanne. Ubiquè humilis JESVS, quod non est, patitur haberi, cùm tu quod es, nempe peccator, non velis æstimari. Accedebant hæc. 1. Ut per humilitatem se disponeret ad opus nostræ Redemptionis. 2. Ut baptismum Joannis approbaret. 3. Ut aquas in regenerationem nostram sanctificaret.

2. JESV baptizato & orante *Apertum est cœlum & descendit Spiritus sanctus in specie Columbæ, & vox de cœlo facta est, hic est*

est filius meus dilectus in quo mihi complacui. His indiciis humiliatum Filium DEVS Pater & Spiritus sanctus glorificare voluerunt. Hinc iterùm disce te humiliare, & curam omnem honoris tui DEO committere.

3. Cons. Affectum humillimi JESV sic glorificati, hinc quodammodo dolebat, jam æstimari se majoris, & ampliùs ab hominibus honorari; Indè gaudebat, quia videbat omnia ista redundare in gloriam DEI Patris, & salutem mundi, & disce non libentèr audire laudes tuas, nisi ex his augeatur DEI gloria & sint ad exemplum, & utilitatem proximi tui, *&c.*

VI. De secessu in desertum.

1. ET statim *Spiritus expulit eum in desertum*, ita S. Marcus ut ostendat eum statim impulsui Spiritus S. paruisse, nam *qui Spiritu aguntur Ij sunt Filij* DEI. Paruit autem. 1. Ut doceret vitandum esse hominum plausum, cui tu tam

liben-

libenter immoraris. 2. Ut ostenderet non satis esse si exteriora illo baptismo mundarentur, nisi etiam & multo magis curarentur interiora, *&c.* 3. Ut nos doceret paululum secedere ante actiones magni momenti, easque in isto secessu disponere, &c.

2. Cons. Ad quæ Spiritus sanctus Christum impellat, non ad delicias, non ad honores, non ad commoditates corporis, sed ad secessum, ad fugam laudis humanæ, ad jejunium, ad tolerantiam, ad humilitatem, ad pugnam cum dœmone, *&c.* Atque hinc disce stimulos quibus tu ad recreationes, ad honores, ad commoda tua impelleris esse à malo spiritu, cui proinde resiste.

3. Cons. Christum etsi illi periculum esse non posset succumbendi tentationi, tamen in exemplum præparasti se, secedendo, jejunando, & orando. Ut discas. 1. Devitare occasiones, non ingerendo te negotiis periculosis. 2. Moderatè uti cibo & potu, &c. *Fratres sobrij*

brij estote, &c. 3. Incumbendo diligenter orationi præsertim matutinæ, ut illa tibi arma subministret, &c.

VII. De Tentatione Christi.

1. CONS. Cur Christus tentari voluit. 1. Ut per omnia nobis similis efficeretur excepto peccato. 2. Ut disceret compati infirmitatibus nostris. 3. Ut tanquam Dux noster dœmonem nobis debilitaret. 4. Ut doceret nos modum resistendi. 5. Ut spem victoriæ nobis faceret, &c. Hinc concipe fiduciam & animum superandi omnes tentationes tuas; maximè si tribus istis mediis, quibus Christus usus est, utaris.

2. Cons. Tentationes ipsas. 1. Fuit gulæ. *Dic ut lapides*, &c. Quam appellit sancto aliquo contemptu: *Non in solo pane, &c.* Quo contemptu similes carnales & viles tentationes superantur. 2. Fuit vanæ gloriæ. *Mitte de deorsum*. sed: *non tentabis dominum, &c.* Qui enim vanus est, & volare vult, id est extraordi-

naria coràm hominibus operari, DEVM tentat, &c. 3. Eſt Idololatriæ, ut videas nullum eſſe genus tentationum, quod diabolus ingerere non audet, non dico homuncioni, ſed ipſi Chriſto. Sed hic cùm indignatione & deteſtatione reſiſtendum eſt. *Vade Satana, &c.*

3. Conſ. Fructum. *Et accedentes Angeli miniſtrabant ei*, pro devicta gula panis ab Angelis porrigitur. Pro vanitate volatus, Seraphini advolant. Pro adoratione dœmonis contempta, adorant Angeli. O ſi ſic reſiſteres, quoties pro fœda voluptate reportares gaudium Angelorum, &c.

VIII. Teſtimonium Ioannis de Chriſto.

1. SAtis Joanni non erat habere nomen Præcurſoris, niſi etiam officio fungeretur. Undè oblatâ occaſione de illo loquendi cùm ſummo guſtu teſtatur: *Hic eſt, quem dixi qui poſt me venturus*

turus est, ante me factus est, &c. Ita tibi non sufficiat habere nomen Christiani, aut etiam Religiosi, Sacerdotis; sed multò magis JESUM prædica, illius honorem præfer honori tuo, & rebus, quibusvis totius mundi.

2. Aliàs videns eum venientem ad se: *Ecce*, inquit, *Agnus* DEI *qui tollit peccata mundi, &c.* Ita ut nullam occasionem negligat eum prædicandi, laudandi, ostentandi, &c. Quoties tu, qui in laudibus tuis propagandis tam eloquens es, tam invidè taces laudes aliorum, quasi illæ ambitioni tuæ, aliquid decerperent? Imò quoties apertè aliquid illis detrahis, ut conculcatâ proximi famâ altiùs extollatur tua superbia? lauda quod laudari potest in proximo, quod laudari non potest, sile.

3. Et jam Discipulis suis eum commonstrat, ut eos ad sequendum illum animaret, disce tandem in omni loco, & in omni tempore laudare JESUM, aliosque ad ejus imitationem excita.

Quod ut meliùs facias inquire varios modos inducendi colloquium ſpirituale tum domi, tum foris apud externos.

IX. *De Vocatione Apoſtolorum.*

1. COnſ. Cur pauperes elegerit. 1. Quia pauper & paupertatis amantiſſimus. 2. Ut memores unde aſſumpti eſſent, continerentur in humilitate. 3. Ne pauperes deſperarent, ſi viderent ſolos divites & honoratos electos eſſe à Chriſto. 4. Ut diſceremus divitias & honores potiùs eſſe impedimento quàm promotioni ad virtutem. 5. Ut DEO tota gloria converſi mundi attribueretur, non humanæ potentiæ, &c. Vide qualem te vocaverit & gratias habe, quod ex tot te per omnia melioribus.

2. Conſ. Diverſos vocationis modos. 1. Aliquos ſenſim vocavit ut Petrum & Andream, iis primo ad colloquium admiſſis. 2. Aliquos cum imperio. Ut Matthæum: *ſequere me.* 3. Aliquos ſpe retributio-

butionis ut filios Zebedæi, *faciam vos fieri piſcatores hominum.* Vide quo modo & quàm miſericorditer te vocaverit, & confundere, quod hactenùs tam parùm vocationi tuæ reſponderis.

3 Conſ. Ad quid vocaverit. 1. Ut eſſent Apoſtoli & illius Legati. 2. Ut eſſent illius familiares, & conſocij ſecretorum cœleſtium. 3. Ut præ reliquis ſanctificarentur. 4. Ut ſecum ſederent Judices. Atque hæc tibi in ſocietate applica, &c.

X. De modis ſequendi vocationem.

1. ALiqui conſentiunt quidem DEO vocanti, ſeu ad ſtatum ſeu ad perfectionem, ſed medium nolunt adhibere, placet Religio, ſed non placet mundum mundanaque deſerere. Placet humilitas & patientia, ſed non placet humiliatio, & pati renuunt. De quibus jure dicitur, *vult & non vult piger.*

2. Alij media quidem adhibent ſed ſuo judicio & arbitratu placentia, non

quæ præſcribuntur, ut ægri nonnulli pharmaca. Talis juvenis, qui juſſus vendere omnia, abiit triſtis. Talis Naaman Syrus qui volebat ab Eliſæo contingi, non lavari in Jordane, ſcilicet ipſi media eligunt, nolentes uti oblatis.

3. Alij denique totos ſe offerunt ad media omnia indifferentes, ut Apoſtoli, qui ſtatim relictis retibus & Patre, id eſt, omnibus ſecuti ſunt eum; Et ut Saulus. *Domine quid me vis facere*? nihil excipio, nihil mihi reſervo, quidquid volueris, faciam: imò aliqui eò uſque procedunt, ut ſi arbitrio eorum relinquatur, ut poſſint Chriſtum ſequi in divitiis & honoribus, præeligant paupertatem & contemptum, ut Duci ſuo fiant ſimiliores. Vide jam in quo gradu conſiſtas tu, an in velleitate tantùm, an ſi ſeriò vis, excipias media quædam oportuniora, an verò abſolutè nitaris ad perfectionem, &c.

XI. De Nuptiis Canæ Gallileæ.

1. BEnignissimus JESUS non dedignatur interesse convivio Nuptiali, ut captaret benefaciendi occasionem, nuptias honoraret; discipulos miraculo confirmaret. Attende ejus modestiam, & gravitatem etiam inter ista gaudia, & imitare, tantò tunc cautior, quantò res est animæ ob excessum periculosior.

2. Cons. Benignissimum cor SS. Matris videntis vinum deficere. *Fili*, inquit, *vinum non habent*. Quæ ultrò non rogata tam solicita est, quid non faciet pro devotis sibi servulis? Hinc concipe fiduciam te quidvis per illam impetraturum, quo enim cæteris Sanctis est melior, eò de nostris commodis est solicitior. Attende etiam brevem & nervosum orandi modum sufficit tam bono Domino & tam potenti necessitates suas indicasse, maximè si intercedat Patrocinium Matris.

 3. *Quid*

3. *Quid mihi & tibi mulier.* id eſt, quid ad nos iſta ? in ſpeciem quidem duriuſculè, rectè tamen. 1. Ut doceret, non eſſe DEO præſcribendum tempus juvandi, ſalvandi, &c. 2. Eſſe exuendum affectum carnis. Unde B. V. M. nunquam Matrem compellaſſe legitur. 3. Ut daret SS. Matri occaſionem exercendi humilitatem & patientiam, quibus eam ſciebat delectari, &c. Eodem affectu deſolationes, ariditates, & adverſa à DEO excipe.

XII. Continuatio.

1. QVodcunque dixerit vobis facite. Nota. 1. Eximiam fiduciam B. V. quid enim aliud dicere potuiſſet, ſi Chriſtus ſpopondiſſet ſe facturum. Ita repulſam paſſus, ne deſpera. 2. Lumen cœleſte, quo intellexit requiri cooperationem illorum, ut fieret miraculum; qui fecit te ſine te, non ſalvabit te ſine te. 3. Docet nos quidvis impetraturos, ſi faciamus ejus voluntatem, nam & ipſe volun-

voluntatem timentium se faciet, &c.

2. Christus tandem in gratiam Matris accelerat tempus faciendi miraculum, & aquam in vinum convertit, quanto Matris gaudio quæ videbat sic manifestari gloriam DEI & filij sui, &c. Et adverte primam sanctificationem Joannis, & primum miraculum hic factum esse interveniente MARIA, ut discas & spiritualia & temporalia bona per illam sperare. 2. Implendas esse hydrias, id est: Cor tuum aquâ compunctionis, ut inde hauriatur vinum cœlestis Consolationis.

3. *Omnis homo primo bonum vinum ponit, & cum inebriati fuerint, tunc id quod deteriùs est.* Cons. Hanc esse consuetudinem diaboli, carnis & mundi, qui post momentaneas delectationes offerunt calicem tristitiæ, anxietatis, scrupulorum, &c. DEVS autem contrariò *Vinum servat usque adhuc, &c.*

XIII. *De ejectis è templo.*

1. CHriſtus aliàs manſuetiſſimus videns vendentes & ementes in templo, accenſus zelo honoris DEI, quem ſuper omnia amabat, mirabili auctoritate eos flagello ejicit, verè fortis dilectio & dura æmulatio! tu contrà cum ne minimam quidem injuriam honori tuo inferri velis, quin ulciſcare; ſummas aliquando contumelias in res ſacras, in Sanctos, in DEVM potes diſſimulare ob reſpectus neſcio quos, humanos an diabolicos.

2. *Nolite facere domum Patris mei* domum orationis; *domum negotiationis, ſpeluncam latronum.* Conſ. Qui modò ſenſus ſit Zeloſiſſimi JESV, dum videt in templis Chriſtianorum, ubi ipſe corporaliter præſens eſt, non negotiationes tantùm tractari, ſed fornicationes, & adulteria, tum oculis tum linguâ? &c. ubi plures conveniunt, ut videant, & videantur, quàm ut orent, &c. Hujus rei

Zelus

Zelus te comedat, & quâcunque potes ratione impedi, &c.

3, Conſ. Animam tuam eſſe domum DEI, templum Spiritus Sancti, à quo abeſſe debet prophana negotiatio, tumultus paſſionum; ſit mundum à culpis, quietum à perturbationibus, ornatum virtutibus. Hujus ſaltem templi Zelus te comedat, imò ora JESUM, ut ex hoc ejiciat, quidquid ipſius oculis diſplicet, &c.

XIV. De Nicodemo.

1. CONſ. Quantum valeat virtus & Zelus honoris DEI ad converſionem animarum, nam Nicodemus Phariſæus & Judæorum Princeps hâc ratione maximè inductus fuit, ut Chriſtum adiret; *Nemo enim*, inquit, *poteſt hæc ſigna facere*, id eſt, ejicere tanto fervore vendentes, &c. *Niſi* DEUS *fuerit cum eo.* Venit autem nocte. 1. Forte ob metum Judæorum, qui reſpectus in incipientibus diſſimulandus eſt. 2. Ut li-

berius cum Chriſto ageret remotis arbitris, & ſine interpellatione. Vide ne tu tempus importuniſſimum des collocutioni cum DEO, ſive orationibus tuis.

2. Audi quàm patienter illum Chriſtus inſtruat, principio quidem obſcurius aliquantum, ad retundendam Phariſaicam ſuperbiam, deinde viſâ ejus humilitate rogantis & inſtrui volentis, clariùs. Docet autem myſterium baptiſmi ſui, *Niſi quis renatus, &c.* Deinde Paſſionis *ſicut Moyſes exaltavit, &c.* Demum etiam Incarnationis, *ſic* DEVS *dilexit mundum, &c.*

3. Conſ. Cur Chriſtus potiſſimùm hæc myſteria illi propoſuerit. 1. Quia maximè ad ſalutem neceſſaria. 2. Quia fontes & radices ſunt cæterorum. 3. Quia, maximè duo poſtrema, fortiſſima ſunt, ut homines ad Chriſti amorem mutuum excitentur. His ergò maximè mediis utere ad te & alios accendendos, &c.

XV. De altero Ioannis testimonio.

1. JESU jam cum suis Discipulis etiam baptizante, libenter cessit Joannes, alioque se contulit, ut discas libenter aliis tum in habitatione, tum in officio tum in omni re cedere, maximè si te majores sint, & quem te non debes æstimare majorem? Non cessavit tamen Joannes baptizare. 1. Ne videretur cessare ex aliqua impatientia. 2. Quia per illud quærebat, Christo gloriam, dum à se baptizatos ad illum mittebat, &c. Ita tu honorem illorum, qui tibi præferuntur, verbis & obsequiis adauge. 2. Discipuli Joannis moti aliquâ invidiâ, quod major jam concursus fieret ad baptismum Christi, queruntur apud Joannem. *Qui*, inquiunt, *erat tecum trans Iordanem, cui tu testimonium perhibuisti. Ecce hic baptizat & omnes veniunt ad eum.* Nota, expressam ipsis verbis invidiam. 1. Non dignantur nominare, sed, *qui*, inquiunt. 2. Cui tu te-

ſtimonium,&c. Quaſi dicerent: tenebatur te invicem honorare, & ecce. 3.Supra verum aggravant, dum dicunt: *omnes*. Hanc peſtem tam ſcandaloſam, tam inimicam DEO, cave.

3. Joannes contrà arguit illos, & oſtendit ſe tanquam amicum ſponſi, gaudere vehementer de illius bono & gloria, optans minui, ut ille creſceret. Et hic verus Zelus eſt, non proprium guſtum aut gloriam, ſed DEI quærentis,&c.

XVI. De Samaritana.

1. IESVS *fatigatus ex itinere ſedebat ſic ſuper fontem*. Conſ. Chriſtum animarum quærendarum gratiâ nulli labori parcere, circuire ad defatigationem,&c. Sciebat enim illarum pretium! quod ſi tu expenderes, etiam iis conquirendis paulò magis adlaborares. *ſedebat autem, ſic*, non tam ad tollendam fatigationem quam ut ibi Samaritanam venaretur; ut diſcas nunquam ita quieſcere, quin aliquis

aliquis ex otio tuo fructus redundet,&c.

2. Conſ. Fructuoſum colloquium Chriſti cum Samaritana è re præſenti petitum, ſcilicet ab aqua, quam Chriſtus ſitiens petit, illâque negante aſſerit ſe aliam *aquam* habere *vivam*, quam *qui bibit, non ſitiet in æternum*, quin *fiet in eo fons aquæ ſalientis in vitam æternam*. Quam tu gratiæ applica, eamque affectuosè poſtula, ut non ſitias ampliùs aquam rerum terrenarum. Tandem ſe Meſſiam eſſe ei denunciat, in quo adora benignitatem ejus ſe pauperi mulierculæ & peccatrici manifeſtantis, & ſimilium converſationem ne declina, &c.

3. Conſ. Subitam mutationem hujus mulieris. 1. Quæ ante negaverat guttam aquæ ſitienti, jam & hydriam ſuam relinquit. 2. Quæ ante vix ſuſtinebat colloquium Chriſti velut Judæi, jam quotquot poteſt, eò invitat, &c. Signum ergò converſionis ejus in te, ſi & terrena deſe-

deſeras, & alios ad Chriſti Deique amorem excites, &c.

XVII. *De Piſcatione Petri.*

1. *CVm turbæ irruerent in* JESVM, *conſcendit naviculam Petri*, eâque paululum à terra reductâ docebat turbas: nempe à plebe & à terrenis ejus affectibus abſtrahenda vita tua eſt, ſi velis illam rectè docere. Deinde *duc*, inquit, *in altum*, *& laxate retia veſtra.* Volebat enim illud obſequiolum liberaliter remunerari, ut ſcias te ne minimam quidem rem ad illius gloriam facturum ſine mercede, &c.

2. *Præceptor per totam noctem laborantes nihil cepimus, in verbo autem tuo laxabo rete.* Conſ. Eadem verè dicere poſſe. 1. Ethnicos Philoſophos, qui per noctem gentilitatis fruſtrà laborarunt. 2. Peccatores quorum opera obſcura, mortua & ſine merito. 3. Tepidos Religioſos, qui aut non habent rectam intentionem, aut ſua tepidè faciunt, verè labo-

laboris ſocij, ſed non Conſolationis quam cæteri conſequuntur, &c.

3. *Tantum piſcium ceperunt, ut & rete rumperetur, & implerentur duæ naviculæ, & Petrus ſtupefactus exclamaret: Exi à me Domine, quia homo peccator ſum.* Nempè hoc eſt habere JESVM ſecum, & in verbo illius & virtute, non propria laxare rete, quidquid ergo faciendum eſt, ſpera te per JESVM perfecturum.

XVIII. *De Leproſo mundato.*

1. CONſ. Virtutes Leproſi. 1. Reverentia, jam *Procidens in faciem ſuam rogabat eum.* 2. Fides: ſi vis, potes me mundare; potentiam illius agnoſcit, de bonitate non dubitat, ſed timet ne ipſe indignus ſit tanto beneficio. 3. Reſignatio dum abſolutè non petit, ſed ſolum aperit neceſſitatem ſuam. Quem ut imiteris eaſdem virtutes pro neceſſitatum tuarum ratione exerce.

2. *Et extendens manum ſuam tetigit eum.* 1. Ut oſtenderet ſe legi Judæorum

rum non ſubeſſe. 2. Neque contagionem timere. 3. Ut doceret ad graviores morbos curandos ſubinde tactu opus eſſe. Tangitur autem ſpiritualiter morbidus, quandò per adverſitates, per caſtigationes à vitiis revocatur. O Domine vel ſic munda me, &c. Deinde dicit: *volo, mundare*; approbans ipſo curandi modo orationem leproſi. Vide hic bonitatem ipſius & potentiam.

3. Curatus hoc modo mittitur ad Sacerdotes, tum ut lex ſervaretur, tum ut illi per illud miraculum moverentur ad credendum Chriſto; tum denique ut diſceremus etiam in nova lege peccata contritione expiata, aperienda Confeſſariis, &c. Ubique verò prædicat JESUM leproſus, &c.

XIX. De Sedata tempeſtate.

1. *ASCENDENTE* JESV *in naviculam motus factus eſt magnus in mari.* Chriſtus id permiſit. Ad diſcipulos in hu-

humilitate continendos, qui fortè vanè ſibi complacebant, quòd Chriſtum ſecum haberent in navi. Tu coràm eò tantò magis te humilia. 2. Ut diſcerent, nunquam eſſe ſecuri, ſi enim eo præſente ſic periclitabantur, quid futurum erat eo abſente? 3. Ut doceret ordinariè graviſſimas oriri tentationes principio converſionis, tum ab intrinſeco ob perverſos habitus & conſuetudines, tum à dæmone qui prædam ſibi dolet eripi. Tum à ſociis qui irrident & contemnunt, tum denique à DEO ad meliorem purgationem & virtutem ſolidiorem.

2. *Domine ſalva nos perimus.* Excitandus nimirum Dominus (qui dormire videtur, & in tentatione diſſimulare ob tepiditatem noſtram) per breves & ferventes aſpirationes, *Exurge quare obdormis Domine. Domine vim patior, reſponde pro me. Domine ad adjuvandum me feſtina, &c.* Nec dimittendus eſt, donec te aut à tentatione liberet,

ret, aut saltem ita assistat, ut naufragium salutis non facias, sed facias de tentatione proventum.

3. *Quid timidi estis*, me vehitis, ad gloriam meam spectat, ut non pereatis. Ita fiat Domine impera ventis & mari, tentationibus omnibus, sive ab intrinseco sive extrinsecùs advenientibus, &c.

XX. De Paralytico sanato.

1. *CHristo docente quatuor viri portantes paralyticum*, cùm turbam transire non possent, per tectum eum demiserunt. Vide caritatem eorum ergà morbidum, fidem erga Christum. Deinde considera paralysin tuam, esse tepiditatem quâ nervi omnes animæ resoluti quiescunt ab operationibus virtutum, ut hæc curetur quatuor bajulis opus esse. 1. Timore gehennæ. 2. Spe gloriæ. 3. Amore DEI. 4. Amore proximi, hæc enim maturè considerata nervos reparant.

2. *Fili*

2. *Fili dimittuntur tibi peccata tua.* Benignissimus JESVS petenti salutem corporis, ultrò offert etiam salutem animæ. 1. Vt doceret Pharisæos, se etiam habere potestatem dimittendi peccata, &c. 2. Vt ostenderet sæpè infirmitates corporales esse pœnam peccatorum, neque curari posse nisi his sublatis. 3. Vt scirent se principaliùs venisse ad animas curandas quam corpora, tu animam etiam potiùs cura, quàm corpus, &c.

3. *Surge ita erectus* per puram intentionem. *Tolle lectum tuum*, tolle commoditates & solatiola terrena, &c. *Et vade* per viam mandatorum & consiliorum. Quæ signa si in te reperis, jam à paralysi liber es, &c.

XXI. *Christus se & Discipulos tuetur.*

1. CHristo apud Matthæum jam conversum comedente, invadunt illum Pharisæi, & Discipulis ejus ex-

exprobrant. *Quare cum peccatoribus manducat Magiſter veſter?* eâ intentione, ut Diſcipulos ab eo averterent, &c. Sed cauſam ſuam tuetur Chriſtus dicens, *Non eſt opus benè habentibus medico, ſed malè habentibus*, & ſe *veniſſe vocare non juſtos, ſed peccatores*, inter quos quia primus es, ora, ut te curet & vocet, &c.

2. *Tunc acceſſerunt Diſcipuli Ioannis*, & apud eum *Diſcipulos accuſant, quare nos & Phariſæi jejunamus frequenter, Diſcipuli autem tui non jejunant?* Nota ſuperbiam & invidiam illorum; auctam jam à converſatione cum Phariſæis, ut diſcas ſocietatem malorum, maximè cum aliis detrahunt, fugere, & non tam attendere quid alij faciant aut omittant, quàm quid te facere aut omittere oporteat.

3. Cauſam Diſcipulorum ſuorum Chriſtus defendit, adducta. 1. Similitudine nuptiarum, in quibus, qui cum ſponſo ſunt, non jejũnant. 2. Quia recens pannus non aſſuitur veteri.

3. Quia

3. Quia vinum novum non mittitur in utres veteres, &c. Quibus ostendit se tum aliam perfectionem requirere à suis Discipulis, tum eos adhuc ut tyrones disertè exercendos, donec assuescant durioribus, &c.

XXII. *De secessu in montem.*

1. COns. Cur exierit in montem? 1. Vt daret locum iræ, quâ ob responsiones paulò antè datas inflammati erant Pharisæi & Discipuli Joannis. 2. Vt nos doceret ex magnificis operibus vanam gloriam declinare. 3. Vt disceremus post opera vitæ activæ recipere nos ad contemplationem. 4. Vt ostendat prædicatores aliis præeminere debere, sublimitate perfectionis. Juxta illud: *Ascende in montem qui Euangelizas Sion*, non vestigiis corporalibus, sed factis sublimioribus.

2. *Et erat pernoctans in oratione* DEI. Cur? 1. Non ut pro se sed pro te obsecret?

ſecret? & quid te pro ſalute tua facere oportet, quandò pro te Chriſtus in oratione pernoctat? 2. Vt exemplar nobis oſtenderet rectè orandi, dum orat in monte, extrà tumultum populi, ne mens & diſtrahatur, & periculo vanæ gloriæ expoſita ſit. 3. Vt nos doceret ante opus magni momenti orare, ante electionem ſuorum Apoſtolorum ipſe oravit. 4. Oravit nocte quia oportuniſſimum illud ſilentium eſt ad orationem. 5. *In oratione* DEI, quia petebat DEO placita, &c.

3. *Manè vocavit Diſcipulos ſuos, & elegit ex eis duodecim, inter quos & Iudas Iſcariotes, qui fuit proditor*, ne de electione & vocatione vanè glorieris, ſed in perpetuo metu ſis, ne tu fias aliquando proditor, &c. Bonus ſine dubio tunc erat Judas, & te melior, ſi perverti ipſe potuit, & tu potes, niſi te gratia DEI ſuſtentet.

XXIII. De

XXIII. De Sermone ibidem habito.

1. DOcet in monte, quia perfectiſſimus, ſummam perfectionem, quid tu in terra ſtans terrenis rebus affixus doces cœleſtia; aut ubi ſtas, inde loquere, aut unde loqueris ibi ſta. Sunt enim quorum ſermones, ſi audimus diceremus in cœlo ſtare; ſi mores inſpicimus, videmus hęrere in cœno vitiorum, proximos barathro perditionis, veri luciferi, qui verbis exaltant ſolium ſuum, vitâ autem ſe præcipitant in infernum, &c. dum quàm benè ſciunt, tam malè faciunt.

2. Docet Chriſtus verus & unicus Magiſter noſter, neque agit perſonam tantùm Doctoris, ſed etiam Legiſlatoris & Conſiliarij. O doceat ille te, non mundus, non prudentia carnis! qui ità doceat ut ſimul illuminet intellectum, & affectum inflammet, ad ea generosè peragenda, quæ docentur.

3. Docet beatitudinem quam omnes ap-

appetũt, quam Philoſophi tanto ſtudio, ſed fruſtrà indagarunt, & docet beatitudinem acquiſitu facilem quis enim non poteſt eſſe pauper & humilis? quis non famere & ſitire? quis non perſecutiones pati, quæ quotidiè tam copiosè ſe ingerunt? Mũdus quidem divitias, honores, cęteraque commoda proponit, ſed vide quis falli potiùs poſſit, an mundus, an DEVS? & quem te ſequi deceat, &c.

XXIV. De I. Beatitudine.

1. BEati pauperes ſpiritu. Actus hujus paupertatis ſunt quinque. 1. Cùm quis mavult omnia perdere, quàm DEVM offendere. 2. Cùm quis omnia relinquit, ut Chriſtum ſequatur. 3. Cùm quis humiliter de ſe ſentit, & optat alios ità ſentire. 4. Cum quis etiam judicio & propriâ voluntate ſe ſpoliat, ea alijs ſubjiciendo. 5. qui intimè agnoſcit omnia dona naturæ & gratiæ eſſe à DEO, & à ſe nihil eſſe, niſi nihilum

& pec-

& peccatum, vide an ad aliquem horum graduum perveneris.

2. Conſ. Exemplum Chriſti. 1. Cùm DEUM offendere ipſe non poſſet, voluit vitam perdere, ut nobis offenſus placaretur. 2. *Cùm dives eſſet propter nos egenus factus eſt.* 3. *Si quæro*, inquit, *gloriam meam, gloria mea nihil eſt.* Et, *diſcite à me quia mitis ſum & humilis corde.* 4. *Non veni*, inquit, *facere voluntatem meam ſed Patris, &c.* 5. *Doctrina mea*, aiebat, *non eſt mea*, & nihil ſe facere poſſe à ſemetipſo.

3. *Quoniam ipſorum eſt Regnum Cœlorum.* 1. Regnum quia pauperes ſpiritu verè dominantur animæ ſuæ, neque oppugnantur rebellione cupiditatum, quas divitiæ & honores ſecum afferunt. 2. *Regnum Cœlorum*, vide quanta bona pro caducis, & inanibus bonis promittuntur, & ſpirituali quâdam avaritiâ hæc contemne, ut ea obtineas, &c.

XXV. De II. Beatitudine.

1. BEati mites. Mititas tres actus habet. 1. Frænat iram & appetitum vindictæ. Ut necessarias castigationes, faciat sinè ulla perturbatione, externa aut interna. 2. Alloquio & moribus reddit suavem, & nulla in re aliis molestum. 3. Mala ab aliis illata, libentèr tollerat, nequè cùm potest & licet justâ defensione utitur, sed ad hæc magnâ humilitate opus est, ut proindè meritò præmisisse Christus videatur, *Beati pauperes spiritu.*

2. Exemplum Christi de quo Isaias, *non erit tristis, nequè turbulentus, non clamabit, nequè audietur vox ejus foris, calamum quassatum non conteret, & lignum fumigans non extinguet.* Et S. Petrus, *Cùm malediceretur non maledicebat, &c.* Talis fuit in ferendis opprobriis Iudæorum, talis in absolutione adulteræ, in Magdalenæ defensione, &c.

3. *Quoniam ipsi possidebunt terram.* 1. Terram cordis sui in pace & tranquillitate,

tate, quam ira potissimum perturbat. 2. Etiam corda aliorum, nam qui opera sua in mansuetudine perficiunt, super hominum gloriam diligentur. 3. Terram viventium, id est, Cœlum hæreditabunt, & vide illud ipsum à Christo promitti initibus, quòd mundus existimat à mitibus perdi. Hos enim putat velut pigros, socordes, & pusillanimes ab omnibus contemni, spoliari, perdi. Sed tu Christo crede, &c.

XXVI. De III. Beatitudine.

I. BEati qui lugent. 1. Ex compunctione deflentes propria peccata, & propensionem ad peccandum. *Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis hujus!* 2. Ex compassione lugentes peccata aliena. 3. Ex devotione, dùm vident se summis DEI beneficiis respondere non posse. 4. Ex desiderio vitæ æternæ. *Hei mihi quia incolatus meus prolongatus est, &c.* Et cogita quàm meritò ista lugeantur, & quàm malè lachrymas

noſtras aliis jacturæ bonorum, honoris impendamus,&c.

2. Exemplum Chriſti, qui nunquam riſiſſe, ſed fleviſſe ſæpiùs legitur. ut *videns civitatem* deſolandam, *flevit*. Et Lazarum ſuſcitaturus motus lachrymis præſentium, ipſe etiam lachrymatus eſt. Denique ante Paſſionem luxit uſque ad ſudorem ſanguineum.

3. *Quoniam ipſi conſolabuntur*. 1. Conſolatione ſpirituali in hac vita, quæ conſolatio ſuperat omne ſolatium terrenum. 2. In cœlo, ubi gaudium & lætitiam obtinebunt. Sicut è contrario, hic gaudentium riſus dolore miſcetur, & *extrema gaudij luctus occupat*. Luctus ab ariditate & remorſu conſcientiæ, & poſtea quantum hic in deliciis fuerunt, tantum dabitur illis tormentorum & luctus.

XXVII. De IV. Beatitudine.

1. *Beati qui esuriunt & sitiunt Iustitiam.* Esuries & sitis Justitiæ perficitur his actibus. 1. Vt sicuti famelicus & sitiens, nullum cibum aut potum detrectat, ità hic nullus actus virtutis declinetur, quantumvis amarus, & sensualitati repugnans videatur. 2. Vt iste majore gustu comedit & bibit; ita hic majore solatio interno. 3. Vt illi meliùs in substantiam convertitur cibus & potus; Ita huic in majorem gratiam & gloriam. Attende nauseabundum stomachum tuum, & causas inquire, conferendo cum iis qui cibos nauseant. Nota etiam cibum esse salutem proximi, &c.

2. Exemplum Christi dicentis. *Cibus meus est ut faciam voluntatem Patris mei, &c.* Et *baptismo habeo baptizari, & quomodo coarctor? &c.* Deindè in Cruce *sitio.*

3. *Quoniam ipsi saturabuntur.* 1. Quia Justi

Justi aliena non appetunt suis contenti. 2. Saturabuntur divinis consolationibus adeò ut lubeat aliquando exclamare, satis est Domine, satis est, quod S. Xaverio accidit. 3. Denique tandem *inebriabuntur ab ubertate domus* DEI & *satiabuntur*, cum apparuerit gloria ejus. Sicut è contrario, dictum est iis, qui se hujus mundi oblectamentis satiant. *Væ vobis qui saturati estis, quia esurietis*, ut ille Epulo, qui guttam aquæ frustrà petebat, &c.

XXVIII. *De V. Beatitudine.*

1. *BEati misericordes*, qui tum corporalia, tum maximè spiritualia misericordiæ opera ergà proximum exercent. Circà quæ attendendum. 1. Vt nemo excludatur, ne inimicus quidem, & non sit acceptio personarum, sed uti DEVS *Pluit super bonos & malos, & solem suum oriri facit super justos & injustos*, ita verè misericors sis ergà omnes, alioquin si tantum ergà hanc nationem,

erga hoc genus hominum, erga talem ſtatum,&c. Sæpè potiùs carnalitas, ambitio, avaritia eſt. 2. Vt exhibeatur miſericordia ex vero compaſſionis affectu, & intentione purâ, non ſpe lucri aut gratiæ humanæ. 3. Si juvare opere ipſo non poſſis, ſaltem pro iſtis DEVM ores, &c.

2. Exemplum Chriſti, qui ut miſeris ſuccurreret, de cœlo deſcendit, & *Pertranſiit benefaciendo & ſanando omnes oppreſſos à diabolo,&c.* Et *oravit pro Crucifixoribus ſuis,&c.*

3. *Quoniam miſericordiam conſequentur.* Juxta illud. *Dimittite,& dimittetur vobis, date & dabitur vobis,* & *remetietur menſura* omninò plena, *& conferta, & coagitata,* non tantùm in altera vita; ſed etiam ſæpè in hac, & quantillum eſt ſi levem injuriam proximo dimittis, ut DEVS tibi dimittat graviſſimas? ſi pauxillum æris eroges in pauperem, aliquid opis in egentem, ut ſubſidia maxima, ut regnum cœlorum recipias? audietur

enim aliquando illa vox: *Venite Benedicti, &c. Esurivi enim, &c.*

XXIX. De VI. Beatitudine.

1. BEati mundo corde. Mundities hæc non Castitatis tantùm, sed etiam charitatis est, in qua hæc tria requirit Paulus. 1. Timoth. 1. 1. *De corde puro*, experte peccati mortalis, etiam venialis saltem quo ad effectum, & habituationem. 2. *Conscientia bona* sanctis cogitationibus & affectibus plena, abstersis contrariis, quæ cor turbidum reddunt. 3. *Et fide non ficta*, non simulatè serviendo DEO, aut ob respectus humanos, sed sincerè & purè; utendo etiam eâdem sinceritate erga homines. Atque has qualitates vides etiam reperiri in speculo puro, nempe ut careat bullis, pulvisculis, & maculis, ut bene politum, tersumque sit, ut nec augeat, nec minuat, &c. An & in corde tuo?

2. Exemplum Christi, qui nec peccare potuit, nec argui de peccato, in quem

quem Satan nec per ſuggeſtionem aliquid potuit, qui fictos maximè increpavit, vocans eos *ſepulchra dealbata, &c.* denique qui eſt *Candor lucis æternæ, & ſpeculum ſine macula.*

3. *Quoniam ipſi* DEVM *videbunt.* 1. In hac vita per contemplationem, 2. In altera per eſſentialem Beatitudinem. Sicuti è contrario hic in malevolam animam non introibit ſapientia. Et, eò *nihil intrabit coinquinatum, &c.*

XXX. *De VII. Beatitudine.*

1. BEati pacifici. 1. Secum, ut caro ſpiritui, & paſſiones rationi ſubjectæ ſint. 2. Cum aliis, juxta illud: *Quod ex vobis eſt, pacem cum omnibus habentes.* 3. Inter alios, uniendo diſſidentes. 4. Efficiendo, ut tam ipſe quàm alij per bonam voluntatem DEO conſentiant.

2. Exemplum Chriſti, qui è cœlo venit, ut hanc pacem nobis conciliaret, & in cujus nativitate Angeli cecinerunt. *In terra pax hominibus bonæ voluntatis,*

qui deindè sæpiùs eam ſuis diſcipulis precatus eſt: *Pax vobis*, & ut illi quocunque irent, eandem precarentur, juſſit. Denique *per ſanguinem ſuum omnia pacificavit, ſive quæ in terris, ſive quæ in cœlo*, verè Rex pacificus.

3. *Quoniam filij* DEI *vocabuntur* & erunt. 1. Quia ſicut DEVS Pater, & DEVS Filius unum ſunt per naturam, ita Pacificus & DEVS unum ſunt per gratiam. 2. Quia his meritò communicatur honos filiationis, qui Patris actus imitantur, DEI autem actus eſt congregare, quæ diſperſa ſunt & pacificare repugnantia, quod & illi faciunt. 3. Quia Pacifici DEO ſimiles ſunt, dum in illis nihil eſt, quod ab ejus placito diſſentiat. *Si autem Filij & Hæredes regni* ejus cujus poſſeſſionem etiam hic prægustant in continua pace & tranquillitate, &c.

XXXI. De

XXXI. *De VIII. Beatitudine.*

1. B*Eati qui persecutionem patiuntur propter Iustitiam, si quis* enim *patitur ut homicida aut fur, aut maledicus*, non jam beatus est, sed suo merito miser. Attendendum ergò ut innocens patiaris. 2. Ut quamcunque persecutionem feras, à quocunque illa inferatur, nec dicas. Si talis vel talis maledixisset mihi, sustinuissem utiquè, sed ab illo pati non possum, sciens quod etiam ab illo corona tibi texatur. 3. Vt patiaris gaudens, & exultans, *quoniam merces* tua *copiosa est in cœlis.*

2. Exemplum Christi, qui cum Innocentissimus esset, non dedignatus est vocari blasphemus, *seductor populi, vini potator, dæmonium habens, &c.* Et tandem probrosissimè Cruci affigi. Deinde persecutionem passus est, à satana, à Pharisæis, à Discipulis; quorum præcipuus illum negavit alter prodidit.

3. *Quoniam ipsorum est regnum cœlorum,*

nempe via Crucis eſt regia ad cœlum via, quam Chriſtus & Sancti omnes trivere. Non ergò credamus eſſe *condignas paßiones hujus ſæculi ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.* Et certò ſi *oportet Chriſtum pati, & ita intrare in gloriam ſuam*, an alio nos jure volumus intrare in gloriam alienam ? eſt & aliud præmium in hac vita, nempe ſolatium internum, dùm quis videt ſic ſe aſſimilari capiti ſuo Chriſto, quem mundus *priorem odio habuit, &c.*

XXXII. *De triplici qualitate virorum Apoſtolicorum.*

I. V*Os eſtis ſal terræ.* Quod ſi ſal evanuerit, &c. Prima ergò qualitas eſt, ſicut ſal inordinatos humores exſiccat, à corruptione, putredine & fœtore præſervat, cibis ſaporem conciliat: Ita vir Apoſtolicus tum in ſe tum in aliis exſiccat omnem humorem malæ concupiſcentiæ, aufert corruptionem

& fœtorem peccati, putredinem luxuriæ, efficitque ut quæ alioquin aſpera & inſipida videntur, in vita Chriſtiana, reddantur placentia.

2. *Vos eſtis lux mundi.* 2. Proprietas viri Apoſtolici, eſt ut eos, quos à corruptione peccati liberavit, illuſtret luce doctrinę, diſſipando tenebras, hęreſum, errorum, malarum aut minus rectarum opinionum, dirigendo omnia ad DEUM velut finem, &c. & uti *non accendunt lucernam, & ponunt eam ſub modio*, ita cavendum eſt, ne quis talentum quod habet à DEO docendi, concionandi, omnino ſepeliat, aut aliquando ob reſpectus humanos contineat, &c.

3. *Non poteſt civitas abſcondi ſupra montem poſita.* 3. Proprietas viri Apoſtolici eſt, ut non ſit ſolitarius, neque ſibi tantummodò vivat, ſed in faſtigio virtutũ & perfectionis conſtitutus ſit, cæteris non tantum prædicator, ſed etiam norma & exemplar vivendi, ut videant opera illius bona, & glorificent Patrem

cœle-

cœlestem, & vide an hasce proprietates habeas, & quam periculosum iis carere.

XXXIII. *De perfectione Euangelica.*

1. N*Isi abundaverit Iustitia vestra plusquam Scribarum & Pharisæorum, non intrabitis in regnum cœlorum.* Scribæ & Pharisæi erant primi Judæorum, & censebantur inter eos perfectissimi: tamen vult Christus Christianos his omnibus esse sanctiores. 1. Quia illi præcepta servabant ob res temporales, nos autem decet ob æternas, & cœlestes. 2. Illi tantum ab operibus externis malis abstinuerunt, nos etiam internum affectum abstrahere debemus. 3. Plerumque ob inanem gloriam servabant, nos decet rectâ ferri intentione propter DEVM, & perpende quàm meritò DEVS plura à nobis exigat, quàm à Judæis, ob beneficia majora & gratiam abundantiorem; quo etiam jure

jure plus à te requirit, quam à ſæculari aliquo,&c. etſi fateri debeas te in pluribus ſæpè ſuperari,&c.

2. *Dictum eſt antiquis, non occides, &c. ego autem dico vobis, qui iraſcitur fratri ſuo,&c.* vide in nova lege non homicidium tantùm, ſed etiam iram maximè prorumpentem in contumelias & injurias iiſdem pœnis prohiberi, itàque DEO diſplicere, ut nolit ſibi ſacrificium offerri, niſi factâ priùs reconciliatione,&c.

3. *Dictum eſt antiquis non mœchaberis, ego autem dico vobis, quia omnis qui viderit mulierem, &c.* Vt diſcas non ſatis eſſe abſtinere ab actuali fornicatione, niſi etiam oculos & cor mundum ſerves, occluſis ſenſuum portis, ſine qua cuſtodia muri Religionis, in quam te recepiſti, non ſatis tuebuntur,&c.

XXXIV. Continuatio.

1. VT doceat Chriſtus debere nos evitare omnes peccandi occaſiones,

nes, ſubjungit etiam oculum dextrum eruendum, & manum dextram abſcindendam, ſi nos ſcandalizent, id eſt, nihil nobis debere eſſe tam carum, quod non ſtatim à nobis amoveamus, ſi nobis eſt occaſio peccandi, cum præſtet illa perire, quàm nos per illa deduci in gehennam ignis. Vide ergò quæ tibi occaſiones periculoſæ ſint eaſque generosè amove, &c.

2. Docet malis non reſiſtendum, ſed cedendum eſſe, imò percutienti dexteram maxillam, præbendam eſſe alteram, & tollenti pallium, relinquendam & tunicam, quia injuriæ aliorum optimè per patientiam caſtigantur, & ſicut ignis igne non extinguitur, ſed aquâ, ſic injuriæ non compeſcuntur injuriis, ſed patientiâ & humilitate, ſed beneficiis in oſtendentem impenſis.

3. *Diligite inimicos veſtros, benefacite his, qui oderunt vos, & orate pro perſequentibus vos.* Prœmium: *ut ſitis filÿ Patris*

veſtri

vestri qui in cœlis est, qui solem suum oriri facit, super justos & injustos. Quid majus exspectare potes ut omnes diligas? si enim tantum diligis eos, qui te diligunt, quam mercedem habebis, cùm hoc etiam pessimi quique faciant? Vt ergò hos superes, dilige & inimicos, &c.

XXXV. *De fuga vanæ gloriæ.*

I. *ATtendite ne justitiam vestram faciatis coram hominibus ut videamini ab eis.* 1. Attendite, tum quia subtile vitium est vana gloria, dulcis spiritualium opum spoliatrix, jucundus animarum hostis, tinea virtutum, &c. quæ sine attentione non advertitur, tum quia justitia nostra veluti thesaurus noster est, cui dæmon velut latro insidiatur, deprędari desiderat, qui thesaurum publicè portat in via. Tum deniq; quia homines ipsi bona opera videntes, facilè insurgunt

gunt in laudes operantis, eâque ratione, nisi sibi attendat, in vanam aliquam sui complacentiam erigitur.

2 *Ne justitiam vestram.* id est, quamcunque bonam virtutis operationem. Nota Christum postquam docuisset mala vitare, & bona agere, docere ne de bonis inaniter gloriemur; sicut enim zizania ab inimico seminata non creverunt nisi crescente tritico, ita vana gloria neminem vexat, nisi benè operantem, & sicut pyratæ solventem è portu navem vacuam non aggrediuntur, sed revertentem & mercibus onustam. Ita dæmon, &c.

3. Non prohibet fieri coràm hominibus, cùm id sæpè necessarium sit, & utile, sed ita fieri coràm hominibus, ut videamur ab eis, id est, ut illis placeamus & apud illos laudem captemus, nam alioquin mercedem nullam habebimus apud DEVM, cujus gratiâ nihil fecimus. sed, ô vanitas! &c.

XXXVI.

XXXVI. Continuatio.

CHristus docet vanam gloriam potissimum esse fugiendam in tribus Justitiæ operibus, Eleëmosyna, oratione, jejunio.

1. *Cum ergo facis Eleëmosynam noli tubâ canere ante te, &c.* imo *nesciat sinistra tua quid facit dextra tua.* id est, non admisceatur intentioni bonæ placendi DEO, intentio mala etiam placendi hominibus. 1 Quia aliàs perdes quod tuum est, & nihil mereberis alienum. 2. Quia sic donando tuam, furaris alienam, nempè honorem DEI. 3. Quia videri vis liberalis, & dolosè gloriam emis. 4. Quia maximâ mercede te spolias, & ut videaris à tribus aut quatuor hominibus, privas te eâ beatitudine, quâ DEVS olim te toti mundo manifestasset, &c. applica hæc etiam eleëmosynæ spirituali.

2. *Cum oraveris intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora Patrem tuum, &c.* non

vetat

vetat publicas orationes, sed illas ita fieri vult, ut nihil publicæ aut humanæ laudis aucupemur. 1. *Intra in cubiculum tuum*, id est, ante orationem te recollige & præpara animam tuam, ne sis veluti tentans DEVM. 2. *Clauso ostio* orat qui causas distractionum removet, & quomodo à DEO audiri vult, qui in tantis turbis distractionum se non audit?

3. *Cum jejunas unge oleo caput tuum, & faciem tuam lava.* id est, singulari lætitia dissimula jejunium tuum, ut à DEO teste mercedem accipias, &c.

XXXVII. *De minuenda cura rerum temporalium.*

¶ QVia temporales res & terrenæ indignæ sunt ob vilitatem, & quia subjectæ corruptioni sunt, nam ibi ærugo & tinea demolitur, & fures effodiunt, & furantur. Et nos immortalem animum nostrum his tam fluxis

rebus

rebus impendimus? eâdem ſcilicet dementiâ, quâ Rex aliquis, neglectis regni negotiis ſuos porcos paſceret, aut mercator aliquis, præ auro æs, & præ gemmis vitrum ſolicitè compararet, cœleſtia & æterna bona ſpectanda ſunt, theſaurizate vobis theſaurum in cœlo; nam ſtultitia eſt illic theſaurum reponere, undè exiturus es, & illuc non præmittere, ubi ſemper victurus es.

2. Quia animus humanus non eſt capax, ut ſimul ſeriò intendat rebus temporalibus, & cœleſtibus, nam 1. *Vbi eſt theſaurus tuus, ibi & cor tuum.* Amor enim tendit in id quod amat juxta illud. Amor meus, pondus meum, hoc feror, quocunque feror. Qui ergo amat res terrenas, &c. 2. Quia *nemo poteſt duobus Dominis ſervire,* DEO *& mammonæ*, non magis quàm uno oculo cœlum aſpicere, & altero terram, unde dicitur, *ſi oculus tuus ſimplex fuerit, &c.* Elige jam cui ſervire præſtet, &c.

3. Quia

3. Quia DEVS *volatilia cæli pascit, & vestit lilia agri, quanto ergò magis vos modicæ fidei? Quærite ergò primum regnum* DEI, *& justitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis, &c.* sollicitudinem ergò omnem in tam benignum & liberalem Patremfamilias conjice, ipse providebit.

XXXVIII. *De vitando temerario judicio.*

1. NOlite *judicare.* Conſ. temerarium judicium ſolere oriri aut ex ſuperbia, quâ quis ſe aliis meliorem æſtimat inſtar Phariſæi illius, qui ſe Publicano præferebat, judicans illum injuſtum, adulterum aut ex invidia quâ ægrè ferimus alios nobis aut doctiores, aut ſanctiores eſſe, aut haberi, ideoque quæcunque poſſumus eorum dicta factaque interpretamur in peiorem partem, ita litantes invidiæ noſtræ famam & innocentiam aliorum.

2. Conſ.

2. Conſ. Quàm periculoſum ſit tale judicium. 1. Ob errorem, cui nos manifeſtè exponimus, *cor enim hominis inſcrutabile eſt*, & ſoli DEO patet, cujus idcirco ſolius etiam eſt judicare, nos cæci ſumus etiam in propriis noſtris intentionibus ſcrutandis, & credimus nos pervidere poſſe voluntates aliorum. 2. Ob pœnam. *In quo enim judicio judicaveritis, judicabimini, & in qua menſura menſi fueritis, metietur vobis*, non à DEO tantùm vindice, ſed etiam hominibus, apud quos DEVS plerumque patitur tales ſiniſtris etiam ſuſpicionibus laborare, & verò etiam ſubinde labi in eos defectus, quos temerè aliis affinxêre.

3. Conſ. Remedia. 1. Se inſpicere, & ſuos defectus, *quid enim vides feſtucam in oculo fratris tui, & trabem in oculo tuo non conſideras?* 2. Vel id quod judicas, bonum eſt, aut dubium, aut manifeſtè malum: ſi bonum, ſumma nequitia eſt illud malum judicare; ſi dubium, cha-

ritas exigit, ut in meliorem partem interpreteris; ſi malum, excuſa ab ignorantia, ab intentione, à ſurreptione, à gravi tentatione, &c.

XXXIX. De Oratione.

1. CHriſtus poſtquam multa & varia præcepta diſcipulis ſuis tradidiſſet, & quidem difficilia quædam; docet illos modum eò perveniendi, & acquirendi per orationem. Nam *Pietas ad omnia utilis eſt.* Conſ. ergò quam medium illud ſit facile, quia omni tempore & omni loco orari poteſt, non enim Deus inſtar Principum negat unquam aut differt audientiam, ſed ſemper & ubique paratus eſt nos audire. 2. Eſt medium certum, quia promiſit, *quidquid orantes petieritis, accipietis. Benedictus* ergò *Deus, qui non amovit orationem meam & miſericordiam ſuam à me.* Aſcendit enim hominis deprecatio, & deſcendit Dei miſeratio.

2. Conditiones bonæ orationis Chriſtus

ſtus docet, dum ait. *Petite & accipietis, quærite & invenietis, pulſate & aperietur vobis.* *Petite* ferventer, *quærite* diligenter, *pulſate* perſeveranter. Ut oratio ſit fervida non tepida, diligens non diſtracta, perſeverans non deſperans. Item *petite* per fidem credendo quod DEUS poſſit facere. *Quærite* per ſpem, ſperando quod velit, *pulſate* per charitatem, inſiſtendo bonis operibus.

3. Spem accendit, *ſi vos cum ſitis mali, noſtis bona data filijs veſtris, &c.* auget perſeverentiam adductâ ſimilitudine ejus qui tres panes commodat victus importunitate, &c.

XL. Pater noſter qui es in Cœlis.

1. CONſ. Excellentiam orationis Dominicæ, tùm quia Chriſtus ipſe illam compoſuit, & nos illam docuït, qui maximè ſciebat, quid & quo modo petendum eſſet, tùm quia omnia continentur, quæ ad ſalutem ſpectant animæ & corporis. Tùm quia

per illam faciliùs DEVS Pater exoratur, dum in ea agnoſcit Filium ſuum advocatum noſtrum, & auctorem hujus quaſi libelli ſupplicis. Et ſi promiſit ſe nobis daturum, quidquid petierimus in nomine ejus, quid negabit dum petimus etiam formâ, quam ille nobis prescripſit?

2. *Pater noſter.* 1. Dicimus Patrem quia talis eſt Creatione, Conſervatione, Adoptione: deindè ut magnam fiduciam habeamus ad impetrandum. Quid enim jam non det filiis petentibus, quibus ante dedit, ut filij eſſent? ſi modo filiorum partes ritè exequamur: amando, honorando, obediendo, imitando, nequè nobis objici poſſit, quòd Chriſtus Judæis. *Vos ex Patre diabolo eſtis, &c.* 2. *Noſter*, non meus, tùm ut admoneremur nos tanquam fratres magnâ caritate conjunctos eſſe debere, nequè unus alteri ſe propter temporalia præferat, cùm omnes cœleſti nobilitate conjungamur, tùm ut ſciremus etiam
pro

pro aliis esse orandum; nam pro se orare natura, & necessitas cogit, pro altero autem gratia & charitas, &c.

3. *Qui es in Cœlis.* Ut discamus non temporalia solùm ut Judæi, sed multò magis cœlestia postulare, eoque erigemur, undè speramus auxilium, &c.

XLI. *Sanctificetur nomen tuum.*

1. CONS. Petitiones omnes rectè dispositas esse, secundùm ordinē veræ charitatis quæ est ut DEUM super omnia, & deindè proximum sicut nos ipsos diligamus. Undè 1. Bonum desideramus ipsi Deo, non quod ipse eo indigeat, cùm sit *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, sed quòd optemus, ut talis ab omnibus agnoscatur. Deindè petimus nobis & proximis bona. 1. Cœlestia, tùm animæ tuæ corporis; denique postulamus etiam averti mala, tùm culpæ tùm pœnæ, &c hic igitur ordo tibi in omnib⁹ orationib⁹ tuis propositus fuit.

2. *Sanctificetur.* 1. Corde, per fidem agnos-

agnoſcendo illum fontem bonorum omnium, vindicem malorum, ut illum ames, & metuas. 3. Opere per bonam vitam & bona opera, quibus proximus ædificetur, & Deum indè glorifices. 3. Verbo & piis ſermonibus alios ad Dei amorem, timoremque ſtimulando, quod profectò & cum guſtu quodam faceres, ſi verè, ut par eſt, amares tantam & tam beneficam Majeſtatem. Nihil enim gratiùs amanti, quàm loqui de amato, &c. 4. Invitando Creaturas omnes ad ejus laudem, uti vides feciſſe tres pueros Cantico illo laudis, & Davidem ubiquè per Pſalmos.

3. *Nomen tuum.* 1. Nomen, id eſt, quidquid ad Deum ſpectat, non permittendo ut ulla illi injuria, aut irreverentia inferatur. 2. *Tuum* non meum; *non nobis Domine non nobis, ſed nomini tuo da gloriam!* at è contrario quàm facilè pateris DEI nomen lædi & blaſphemari, qui ne minimum quidem contra tuum honorem pateris, &c.

XLII. *Adve-*

XLII. *Adveniat Regnum tuum.*

1. REgnum DEI, eſt Regnum gratiæ, quo regnat in animabus juſtorum, qui illi voluntariè ſubſunt obedientes omnibus legibus & præceptis ejus, de quo dicitur, *Regnum Dei intra vos eſt.* Conſ. Ergò quale Regnum in te ſit? an DEVS per gratiam ſuam, an verò diabolus per peccatum regnet & dominetur in te? & poſtquam comparaveris tyrannidem hujus cum ſuavi, & pacifica illius gubernatione, tùm te regi & legitimo Domino reſtitue, ſubſternens illi omnes animæ tuæ facultates, &c.

2. Regnum DEI eſt regnum gloriæ, quo per bonam vitam, & felicem mortem meritò anhelas tanquam exul ad Patriam, & nauta ad portum ſecurum, non ſolùm ob innumera hujus vitæ, viæ & navigationis pericula, & incommoda, ob perſecutiones foris, corporis ægritudines, animi timores &

tentationes, ut ille, qui clamabat, *Infelix ego homo quis me &c.* quod ex amore concupiſcentiæ orietur; ſed multò magis ex ſincero amore amicitiæ ergà DEVM, cui hic ſervire, quem honorare & ſanctificare ſatis non potes, quo ſenſu orabat ille. *Iube me venire ad te*, ut cum ſanctis tuis laudem te, &c. Et alter *Educ de cuſtodia animam meam ad confitendum nomini tuo, &c.*

3. Regnum DEI, eſt regnum perfectum, & conſummatum poſt reſurrectionem mortuorum, *quando* DEVS *erit omnia in omnibus, &c.* Quod expectant animæ uti participarunt pœnitentiam, &c.

XLIII. *Fiat voluntas tua, ſicut, &c.*

1. QUia Regnum DEI quo anhelamus acquiri non poteſt niſi in hac vita voluntatem DEI facias: *non* enim, inquit, *omnis qui dicit mihi Domine Domine, intrabit in regnum Cœlorum, ſed qui facit voluntatem Patris mei qui in Cœ-*

lis

lis est. Ideò petis gratian adimplendi in omnibus ejus voluntatem, & beneplacitum, continetur autem hæc in illius præceptis, consiliis, & inspirationibus, etiam jussionibus & nutibus eorum qui tibi præsunt DEI nomine, &c.

2. *Tua*, id est, DEI, non propria, quę & cæca & perversa ęst; non carnis, quæ contraria spiritui; non mundi quæ vana; non diaboli, quæ iniqua; sed DEI quæ est regula rectitudinis & secundùm quam errari non potest: quam etiam ut faceret Christus, venisse se testatus est, & vide, quam tu hactenus potissimum secutus sis, &c.

3. *Sicut in Cœlo & in terra.* 1. Pro cœlo accipiendo mentē rerum cęlestium capacem & pro terra carnē quæ de terra ęst, & circà terrena versatur, ut sensus sit: ne carnis infirmitas impediat spiritum, quo minus promptè divinā faciat voluntatem. 2. Cœlum sint justi, terra peccatores; eritque sensus, ut sicut justi DEI voluntatem faciunt, ità

tandẽ etiam faciant peccatores. 3. Sicut in Cœlo Angeli promptissimè sine ulla tergiversatione obediunt DEO, ità nos faciamus in terra, cum perfecta resignatione, nos ejus voluntati semper & ubique accommodantes, &c.

XLIV. Panem nostrum quotidianum, &c.

1. PAnem: per panem intelliguntur omnia victui, vestituique necessaria non superflua & ad luxum tantùm inventa, quæ adeò Christus nos petere non docuit, ut etiam voluerit contemni, & relinqui, velut seminaria malorum omnium, nos autem *habentes alimenta & quibus tegamur, his contenti simus.* Vult autem peti panem quotidiè, etsi contingat non deesse, ut fateamur id DEI beneficium esse, quod non desit, itaque quotidiè auctori & largitori grati simus, &c.

2. *Nostrum.* Ut discerent fideles panem

nem illum debere esse communem indigentibus, ut saltem pars aliqua ad illos perveniat; qui enim nihil largitur aliis, aut orare non debet, panem nostrum, sed meum; aut non tantùm manducat panem suum, sed etiam alienum. Ut scirent injustè talia comparari non debere, injustorum enim panis non est suus, sed alienus. Tu si alios tali pane pascere non potes, pasce verbo de quo scriptum est: *non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, &c.*

3. *Quotidianum da nobis hodie.* 1. Ut disceremus luxum in cibis declinare, qui enim tantùm insumit in uno convivio quantùm sufficeret ad vivendum mense integro, non panem quotidianum manducat, sed menstruum. 2. Ne de futuris temporibus nimium soliciti simus, sufficit diei malitia sua, & cur torquebimur curâ diei crastinæ, quam fortè non videbimus? Aut quâ fronte simus de temporalibus solliciti qui æterna prævidere negligimus!

XLV. Dimitte nobis debita nostra, &c.

1. DEbita *nostra*. peccata nostra sunt tum mortalia, tum venialia, tum etiam pœnæ istis debitæ, quæ quia quotidiè tanto numero contrahimus, quotidiè exorando dissolvere debemus, & verè tanta sunt ista debita, ut dissolvi aliter non possint, quàm ut dimittat iste, cui debentur: imploranda ergò ejus misericordia est, ut clementer faciat, quod aliter fieri non potest, & quod ut rogaretur mandavit, &c.

2. *Sicut & nos dimittimus, &c.* ponitur necessaria conditio ut nobis dimitat peccata nostra DEVS, si nos proximo dimittimus injurias nobis illatas juxtà illud: *dimittite & dimittetur*. Imò per verbum *sicut*, innuitur, nostram in proximos benignitatem, fore divinæ in nos benignitatis mensuram. Quare qui non dimittit, dum hoc orat, non petit sibi dimitti, sed non dimitti: sed si non verbo tantùm, sed etiam corde dimittit,

nul-

nullam retinendo memoriam injuriæ, ſed etiam beneficiis eum, à quo læſus eſt, afficiat, ſperare poteſt eadem à DEO &c.

3. *Debitoribus noſtris.* Confer hic debita quæ tibi debentur à proximo tuo cum debitis, quæ tu debes DEO. Tu debes centum millia talenta, id eſt, plurima, graviſſimaque peccata; ille unum fortè denariolum, levem injuriolam, quâ ergò dementi crudelitate non misereris conſervi tui, ut DEUS tibi remittat omne debitum tuum? &c.

XLVI. Ne nos inducas in tentationem.

1 NOn petimus hic omninò non tentari, cùm id ſæpè vtile ſit. 1. Ut probemus fidem & charitatem noſtram ergà DEUM, reſiſtendo tentationibus; *Vaſa enim figuli probat fornax, & homines juſtos tentatio tribulationis.* 2. Ut ſolidemur in virtutibus, maximè in humilitate dum videmus nos tot, & tantis

hostibus circumseptos, quos declinare nostrâ virtute non possumus. 3. Ut augeatur corona nostra propter victoriã. 4. Ad instructionem aliorum, ut eis compati & juvare possimus. Sic SS. pœnè omnes & ipse etiam Christus tentatus per omnia est, &c.

2. Petimus ergò ut non inducamur in tentationem, id est, non succumbamus, ut DEVS non permittat nos *tentari ultra id quod possumus, sed faciat etiam cum tentatione proventum*, aut si videat aliàs nos tentationi succubituros, ex misericordia sua ne quidem permittat tentari: alioqui certum est sufficere semper gratiam illius ut vincamus, modo velimus cooperari, tentationem esse canem ligatum, non mordere nisi accedas, &c.

3. Cons. Quæ te potissimum tentationes inducant ad peccatum; ut notum hostem validius oppugnes præmuniendo te maturâ deliberatione & firmo proposito, &c. deinde quæ sint earum causę & occasiones, ut eas defugias, quibus

bus mediis aliquando ſuperaveris, aut intellexeris alios reſtitiſſe, &c. quid ſenſeris, quando ſuccubuiſti, &c.

XLVII. Sed libera nos à malo.

1. MAximum & maximè timendum malum eſt, malum culpæ ſeu peccatum, à quo deſideremus liberari ſive illud præteritum fuerit, ſive præſens, ſive futurum. Præteritum ut ignoſcatur; præſens ut deploretur, futurum ut caveatur, malum verè maximum quia à ſummo bono nos avertit & ad ſempiternas ærumnas diſponit; interim quotuſquiſque eſt, qui non majore contentione & curâ amolitur leve aliquod fortunarum aut honoris damnum, quam peccatum cui poteſt tam ſuaviter indormire? &c.

2. Alterum malum eſt pœna peccati tum æterna ſi peccatum non expietur, tum temporalis in plenariam ſatisfactionem, quo ſpectant afflictiones in bonis externis, in corpore morbi, in ani-

animo ſcupuli, anxietates, & tentationes. Porrò æterna pœna ſeriò deprecanda eſt, temporalis verò conditionatè ſi ſit ad majorem DEI gloriam, & animæ tuæ bonum, alioquin hic ure Domini, hîc ſeca, ut in æternum parcas, &c.

3. Mala etiam ſunt, quæ nos ad peccatum inducunt, mundus, caro, dæmon: mundus blandiendo, caro ſtimulando, dæmon impellendo. Mundus exemplo malorum, caro rebellione, Dæmon ſuggeſtione, &c. Inter tot igitur hoſtes vigila, ne opprimaris, ora ut libereris. Amen: ſive fiat, quandoquidem ea petis, quæ petenda Chriſtus præſcripſit, &c.

XLVIII. De ſervo Centurionis.

1. D*Omine puer meus jacet in domo mea paralyticus, & malè torquetur.* Conſ. Bonitatem & benignitatem Centurionis in ſervum ſuum, pro cujus valetudine adeò ſolicitus eſt, non enim

atten-

attendebat conditionem qua ſervus erat, ſed naturam qua ſibi ſimilis, & magis DEI imaginem honorabat in homine, quam onus captivitates contemnebat in ſervo, multùm diſſimilis iſtis Dominis, qui majore curâ proſpiciunt ægris ſuis canibus venaticis, aut equis, quàm famulis. Quod ſi id indignum tibi videtur, cogita quanto ſit indignius, cetera te omnia magis quàm animam curare. Languet caput aut ſtomachus, doles, & medicos advocas; jacet anima tua paralytica & malè torquetur, & ſiles? &c.

2. Conſ. Humilitatem Centurionis 1. Ne dignum quidem ſe exiſtimat qui aliquid à Chriſto impetret. Undè utitur interceſſoribus ſenioribus Judæorum, quos exiſtimabat ſe meliores, & plus apud Chriſtum poſſe. Deinde cum audiiſſet benigniſſimum Dominum reſpondiſſe: ſeſe venturum & curaturum, iterum alios amicos deſtinat, qui id beneficium deprecentur, indignum

ſe

se esse, &c. tandem appropinquanti Domino ipsemet occurrit exclamans: *Domine non sum dignus, ut intres sub tectum meum, &c.* Vide pulchrum certamen humilis Centurionis, & benigni JESV. Verè si te exaltas elongabitur à te JESVS, si te humilias, accedet, &c.

3. Conf. Fidem hominis adhuc gentilis in confusionem Judæorum & tuam. *Tantum dic verbo & sanabitur puer meus.* Credit solâ voluntate ubique operari posse, qui ubique est; & confirmat à minori: *Nam & ego homo sum, & dico huic vade & vadit, &c.* digna profectò fides quam JESVS laudaret, quâque tu invitarere.

XLIX. *De filio viduæ.*

1. DEfunctus efferebatur filius unicus matris suæ, & hæc erat vidua. Conf. Christum non casu, sed deditâ operâ eò venisse, ut defunctum suscitaret, etsi non esset rogatus, sed lacrymæ matris tetigerant cor ejus misericordissimum,

reli-

reliquaque omnia compaſſionem movebant. Quod defunctus, quod efferretur, quod filius unicus, quod iſta vidua. Diſce compati afflictis, deinde applica hoc cuicunque peccatori, aut alicui à religione deficienti, quem quatuor paſſiones efferunt. Ambitio, luxuria, cupiditas, ira, &c.

2. Chriſtus conſolatur illam ne fleret, etiam cauſam luctus abſtulit, nam *accedens tetigit loculum, & ait, adoleſcens tibi dico ſurge, & reſedit, &c.* Nota Chriſtum hæc omnia adhibuiſſe, non quod ſolo nutu ſuſcitare non poſſet, ſed ut oſtenderet ſimilia ad reſuſcitandam animam à peccatis requiri ſolere; nam 1. ſolatiolum aliquod animæ immittit præſagium futuræ gratiæ. 2. Accedit prævenienti ſua gratia. 3 Tangit modo timorem, modo ſpem, alioſque ſimiles affectus excitando. Sed 4. ſicuti ibi, qui portabant, ſteterunt, ita comprimi neceſſe eſt vim iſtarum paſſionum, quibus antea peccator abripiebatur, &c.

3. Et

3. *Et resedit qui erat mortuus, & cœpit loqui*, non statim ambulavit, quia qui diu passionibus suis servierunt, sentiunt principio magnam difficultatem in via Domini, non tamen jacet amplius iis objectus, & loquitur confitendo peccata sua, laudando etiam DEI misericordiam erga se. Ubi disce non indignari adversùs recenter conversos, si adhuc pravas aliquas consuetudines reservant, sed compatere potius, &c.

L. Reprehensio trium hominum, &c.

y. *Accedens unus Scriba ait: Magister sequar te quocumque ieris. Et dicit illi* JESVS: *Vulpes foveas habent, & volucres cœli nidos, filius autem hominis non habet ubi caput reclinet.* Consf. Præclara quidem verba fuisse istius Scribæ, sed intentionem non bonam, humana enim commoda, divitias, & hono-

honorem ſpectabat, quibus deficientibus deſiit velle Chriſtum ſequi in paupertate & humilitate. Vide aptam Chriſti reſponſionem, quaſi diceret: tu inſtar vulpis doloſus es, qui in ſchola paupertatis quæris foveam & commoda temporalia; & inſtar volucris ex humilitate ficta, quæris nidum in ſublimi, id eſt, honorari & æſtimari ab aliis. Utinam de me dicta hæc non ſint! Ut habeat in me Chriſtus pauper & humilis & candor lucis æternæ, ubi caput reclinet, &c.

2. Alteri dicenti, *permitte me primum ire ſepelire Patrem meum*, reſpondit Chriſtus: *Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos.* Docens primo pluris faciendum eſſe DEUM vocantem, quam Parentes. 2. Attendenti cœleſtia, non eſſe curanda amplius ſæcularia, ſed illa tanquam mortua opera, utpote quæ nihil ad vitam ſpiritualem pertinent, relinquenda eſſe ſæcularibus in peccato mor-

mortuis, neque ullus religiosus ista curat, nisi jam spiritualiter mortuus aut morti saltem proximus, &c.

3. Discipulo volenti primum renuntiare rebus domesticis respondet JESVS: *nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno* DEI. Vt enim arans rectum vomerem ducere non potest, qui oculum alio vertit. Sic, &c. & ipsa memoria rerum aliquando possessarum, enervat, &c.

LI. De ejecta legione dæmonum.

COnf. tyrannidem dæmonum & miseriam ejus, quem illi per peccatum obsident, ex consideratione hujus possessi. Nam 1. habebat illud multis temporibus, quia peccatum semel admissum, facile continuatur, *& fit supra modum peccans*. 2. Veste non induebatur, quia peccator nudus à gratia & bonis operibus. 3. Non habitabat domi, quia peccator in conscientia sua non requiescit. 4. Sed in monumentis, quia

quia hic in operibus seu peccatis delectatur. 5. Catenas & vincula rumpebat, ita ut eum domare nemo posset, quia hic nullâ ratione nullâ lege constringitur, nullis inspirationibus neque admonitionibus emendatur. 6. Præceps agebatur in deserta, quia hic transgressis legibus ipsis rapitur ad ea peccata, quæ etiam vulgarem consuetudinem excedunt. 7. Possidebatur ab integra legione dæmonum, quia qui uni peccatorum fit servus, omnibus aliis facilè, ô quanto faciliùs virtuti & uni DEO servitur! &c.

2. Christo imperante ut exirent, deprecabantur, *si ejicis nos, mitte nos in porcos.* 1. Agnoscunt potentiam Christi Domini. 2. Testantur impotentiam suam, qui ne in porcos quidem sine DEI permissione audent aut possunt ingredi. 3. Indicant malitiam, qui cum nec in animam nec in corpus aliquid possunt, impetunt bona externa. 5. Ostendunt qualia libenter hospitia inhabi-

habitent nempe immundos, &c. Cave.

3. Conſ. Statum hominis liberati. 1. Sedet ob quietem conſcientiæ. 2. Veſtitus eſt donis & gratiis. 3. Sanâ mente quia à virtute & veritate non delirat, &c. Eum ſtatum tibi precare, &c. & conſerva, &c.

LII. *De filia Iairi reſuſcitata.*

1. COnſ. Conditiones puellæ: erat duodennis filia unica parentum divitum & nobilium, quorum tamen nihil eam à morte liberare potuit, ut nec ætati fides, nec conditioni, ubique & ſemper timenda mors eſt. 2. Immatura accidit aliquando ob peccata propria in pœnam, alias ob peccata parentum nimium filiis indulgentium, aliquando *ne malitia mutet intellectum*, quod ſummum DEI beneficium eſt. Utinam contingat te mori potiùs quam DEVM offendere, ſitque ille ultimus halitus

halitus vitæ tuæ, qui inciperet primus esse peccati!

2. Conſ. Benignitatem Chriſti obtemperantis Jairo ob humilem ejus petitionem, *procidens* enim *ad pedes ejus rogabat ipſum*, etſi fide imperfectâ. 1. Quia non putabat eum abſentem curare poſſe. *Veni*, inquit. 2. Quia putabat requiri impoſitionem manus & contactum aliquem corporalem. Spera etiam fore, ut miſericorditer imperfectiones tuas diſſimulet DEVS, ſi modo humilis es, & aliorum defectus diſſimulas.

3. Ejectâ turbâ tumultuante, tenens manum ejus, dixit: *Puella tibi dico ſurge*. Et confeſtim ſurrexit, & ambulavit, & comedit. Si reſurgere vis. 1. Eijcienda turba ſæcularium cogitationum. 2. Opus auxilio DEI ſublevantis, cui obtemperandum eſt, ut manus mortuæ. 3. Non debet differri pœnitentia & Confeſſio, ſed confeſtim ſurgendum. 4. Ambulandum per

exer-

exercitia bonorum operum: & nota filium viduæ, resedisse, quia jam efferebatur diu mortuus, hæc autem nondum, &c. Comedendus panis cœlestis Eucharistiæ, &c.

LIII. *De Hæmorrhoissa.*

1. CONS. Virtutes mulieris. 1. Est fides quâ credidit diuturnum illum morbum suum nullâ medicorum arte curabilem, solo tactu vestis Christi curari posse. 2. Fiducia dicentis intra se, *si tantùm tetigero fimbriam vestimenti ejus salva ero.* 3. Humilitas, quia non ausa eum interpellare aut se coràm ostendere, *accessit retro, &c.* Applica hæc ad sacram Communionem, expendendo 1. Fluxum tuarum cupiditatum & passionum. 2. Potentiam Christi, cujus non vestem tangis, sed Corpus, & Sanguinem. 3. Quomodo tangere oportet, nempè fide vivâ, magnâ fiduciâ de bonitate illius, humilitate ob tuam indignitatem, & illius majestatem.

2. Conf. Cur Christus occultum illud miraculum manifestavit, qui aliàs solebat manifesta occultare. *Quis me tetigit?* Ut doceret multùm referre, quomodo quis eum tangat, nam & turbæ eum tunc comprimebant, sed sine fructu, ità multi communicant, sed quàm pauci eam referunt utilitatem quam possent? defectu bonæ præparationis. 2. Ut corrigeret errorem mulieris, quæ putabat latere se posse. Ità DEUS tempore suo revelabit, quinam dignè aut indignè communicarint.

3. Mulier videns quia non latuit, tremens venit & *procidit ante pedes ejus*, & tactum suum & recuperatam valetudinem coram omnibus testata est. Conf. Sic solere aliquando timere justos ne indignè accedant, sed præstat cum amore & humili reverentia accedere, quàm ex timore omittere. Undè Christus fidem mulieris, etsi imperfectam, laudavit, & sanitatem confirmavit. *Fides tua te salvam fecit, vade in pace, &c.*

LIV. *De Missione Apostolorum.*

1. M*Eßis quidem multa est, operarij autem pauci.* Conſ. Quàm id etiam nunc verum ſit, meſſis multa, non tantùm ob innumeros adhuc infideles & hæreticos, veram fidem & religionem ignorantes, ſed etiam ob infinitos Catholicos, qui veram ſalutis viam aut neſciunt, quia non docentur, aut non carpunt, quia non monentur. Operarij enim pauci, qui ſedulò conſtanterque ſaluti aliorum adlaborent. Paſtores omnes eſſe appetunt, ſed quotuſquiſque officium veri Paſtoris exequitur? Tu ſcias à te exigendam eſſe rationem multarum animarum, quas ſaltem ſpiritali colloquio juvare neglexiſti, &c.

2. Conſ. Quomodo Christus illos miſerit, nempè *binos ante faciem ſuam.* 1. *Binos* ad oſtendendam charitatem, quæ inter operarios requiritur, ne per mutuas æmulationes, & diſſenſiones, plus in

in Ecclesia DEI destruant quàm ædificent. Deindè ut nemo existimet se solùm sufficere ad rem tantam peragendam, sed humiliter, & libenter annuat sociis, eorumque subsidium admittat.
2. *Ante faciem suam.* Ut eos animaret, ad alacriùs operandum: oculus enim Domini, & præsentia excitat, quod si tu cogitares, non tam remissè rem tuam ageres.

3. Cons. Ad quid miserit, non ut circuirent domos curiosè & otiosè loquentes ea quæ non oportet, sed ut prædicarent, *quia appropinquavit regnum Cœlorum*, ut homines ad cœlestium rerum amorem excitarent, *ut infirmos curarent, mortuos suscitarent, leprosos mundarent, &c.* quæ tu scias spiritualiter tibi esse facienda, &c.

LV. Prosecutio.

1. CONS. Quales exteriùs operarios suos esse voluerit, nempè contemptores rerum temporalium, *sine auro,*

ro, ſine virga, ſine pera, ſine duabus tunicis, non quòd vellet eos rebus omninò neceſſariis deſtitutos, ſed ne ſuperflua, aut ipſi ſecum deportarent, quòd futurum erat impedimento; aut ab aliis acciperent cum detrimento, ſuſpecta enim eſt doctrina illius, qui aliud quærit quàm animas, & libertatem vendit qui aurum accipit, gratis ergò dandum quod gratis acceptum eſt, &c.

2. Conſ. Quales voluerit eſſe interius. *Ecce ego mitto vos ſicut oves in medio luporum; eſtote ergò prudentes, ſicut ſerpentes, & ſimplices ſicut columbæ.* Commendat ergò illis. 1. Manſuetudinem, ut nec læſi noceant. 2. Patientiam in ferendis adverſis. 3. Charitatem impendendo ſe totos proximo, ſicut in ovibus nihil non utile eſt. 4. Fiduciam ergà DEUM dicentem: *Ego mitto vos.* Ego qui juvare, qui tueri, qui promovere poſſum. 5. Prudentiam ſerpentum, ut caput, id eſt, ſalutem animæ ſuæ ſemper à vulnere tueantur. 6. Simplicita-

tem

tem columbinam, sine dolo & fictione, candidè & sincerè. Vide quantùm absis ab istis virtutibus.

3. Subjungit, multa illos manere incommoda & pericula, non ab hostibus tantùm, sed ab amicis, fratribus & parentibus, eosque ad fortiter tolerandum animat. 1. Exemplo suo *non enim est Discipulus supra Magistrum, neque servus supra Dominum suum, &c.* 2. Quia *qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* 3. Quia etsi corpori noceant, animæ nocere non possunt. 4 Quia DEUS particularem eorum curam habet, ut ne capillum quidem perire patiatur, &c.

LVI. De Legatione S. Ioannis.

1. IOannes in vinculis mittit duos discipulos ad Christum qui eum interrogarent: *Tu es qui venturus es, an alium expectamus?* 1. Non quòd ipse id nesciret, aut dubitaret, qui antea sæpiùs publicè testatus fuerat, sed ut Discipuli ab ipso Christo in ejus fide confirmaren-

tur.2.Ut confirmati illum ultrò sequerentur eique adhærerent. Ita tu quotquot potes ad Christum sequendum sollicita, deinde vide an alium tu exspectes, id est, an ulli rei magis fidas quàm Christo ejusque promissis? &c.

2. Respondens JESUS dixit illis. *Euntes renuntiate Ioanni quæ audistis & vidistis. Cæci vident, claudi ambulant, &c.* Non dixit. Ego sum. 1. Ne videretur jactare se velle, eâque re invidos jam Joannis Discipulos magis commoveret. 2. Quia testimonium validius est ex operibus quàm verbis, cum benè & præclarè de se loqui plurimorum sit, benè autem agere paucorum. 3. Quia prædictum erat ab Isaia post Messiæ adventum hæc omnia eventura, &c. Christus ergo se operibus probat Christum, tu quid agis, ut probes te Christianum & Religiosum? *Non enim in sermone est Regnum* DEI, *sed in virtute. Cor.1.4.*

3. *Et beatus qui non fuerit scandalizatus in me.* Sic 1. increpat suaviter discipulos

pulos Joannis, quod ideò offenderentur, quia majora patrabat quàm Joannes. 2. Ne contemnerent Doctorem Christum qui non multos potentes, sed pauperes convertebat. 3. Ne turbarentur si audirent Christum passurum, & moriturum, &c. Scandalizaris, si te pudeat Christianæ humilitatis, &c.

LVII. De Laudibus S. Ioannis.

1. DIscipulis Ioannis abeuntibus cœpit JESVS dicere ad turbas de Joanne, in præsentia illorum non laudavit. 1. Ne confirmarentur in suo errore quo existimabant Joannem Christo majorem. 2. Ne videretur in gratiam discipulorum Joannem laudare, subessetque aliqua species adulationis. 3. Ut doceret abstinendum esse à laudibus præsentium, nam sapiens dum laudatur in facie, flagellatur in corde, &c. Vidè ergò ne talibus artificiis quæras favorem hominum, &c.

2. *Quid existis videre arundinem vento*

agitatam, quid *hominem mollibus vestitum*? 1. Quia populus auditâ legatione Joannis suspicari poterat, eum nunc de Christo dubitare, quem nuper ità commendaverat, ait Christus illum non esse arundinem quæ vento agitetur, cur sibi adulatus fuisset, qui tam constanter Regem Herodem arguit? Vide ne tu arundo sis vacua bonis operibus, levis in propositis, agitata passionibus. 2. Laudat Christus Joannis vitam austeram, qui non molliter, sed pilis camelorum induebatur, non in domibus Regum, sed in Eremo, nunc in carcere, habitabat, &c. Et verè mollities eum dedecet, qui alios ad virtutem, ad pœnitentiam provocare nititur.

3. Christus asserit Joannem esse plus quam Prophetam, esse Angelum, majorem illo inter natos mulierum non surrexisse. 1. Plus quam Prophetam, quia quem alij venturum prædixerant, hic digito demonstravit. 2. Angelum ob vitæ puritatem. 3. Magnum ob sancti-

tatem. Talem te exhibe, ut te laudet Christus, &c.

LVIII. De Conversione Magdalenæ.

1. COnſ. Virtutes hujus pœnitentis. 1. Fidem raram, quâ credebat Christum eſſe DEUM, qui poſſet peccata remittere, qui arcana cordis noſceret, &c. 2. Spem magnam obtinendi, quod voce fletus ſui petebat. 3. Humilitatem dum ſtat retro, non coràm, & ſecùs pedes non caput Domini. 4. Vim amoris dum irruit importuna convivio, ſed oportuna remedio, dum lachrymis rigat pedes JESU, quæ ſuis pedibus tam malè ambulaverat, dum capillis tergit, ut culpæ abſtergerentur, dum oſculatur, ut pacis oſculum accipiat, dum ungit, ut ungeretur unguento virtutum, abſterſo fetore vitiorum. 5. Vim pœnitentiæ, dum quidquid ſibi turpiter ſervierat, hoc totum DEO lau-

dabiliter offerebat juxta illud: *Sicut exhibuistis membra vestra,&c.* Imitare pœnitentem, qui secutus es errantem.

2. Conf. Quam benignè Christus apud temerè judicantem Pharisæum suscipiat pœnitentis patrocinium allatâ parabolâ de duobus debitoribus, quorum ille plus diligit, cui plus dimittitur, præferens etiam Magdalenæ pœnitentiam omnibus illius obsequiis, ut discas magis DEO placere sincerè pœnitentem, quàm quemvis alium tepidè viventem juxta illud. *Majus gaudium est Angelis super uno peccatore,&c.*

3. *Dimittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum*, mensura ergo remissionis est amor, qui quia summus fuit in Magdalena, non solum remissionem obtinuit culpæ, sed etiam pœnæ omnis, & victoriam de Passionibus in posterum, undè audiit. *Vade in pace.* Concipe hic tandem semel unam seriam pœnitentiam, ut pacem similem obtineas,&c.

LIX. De Suavi Iugo Chriſti.

1. OPtimus JESVS audiens à revertentibus diſcipulis virtutes quas in prædicatione facerent, exultavit ſpiritu, & *Confiteor*, inquit, *tibi Pater, quia abſcondiſti hæc à Sapientibus* (ſcribis Phariſæis) *& revelaſti ea parvulis* (humilibus Piſcatoribus) *ita Pater, quoniam ſic placitum fuit ante te.* Ut diſcas. 1. Laboribus & fructibus aliorum non invidere, ſed gratulari. 2. Referre ad DEVM auctorem bonorum omnium. 3. Non angi ſi fructus operæ non reſpondeat, ſed conformare te divinæ diſpoſitioni. 4. Humilitatem, veluti terram ſubactam aptiorem eſſe ad ſatus divinæ revelationis accipiendos, quam ſapientiam inflantem.

2. *Venite ad me omnes qui laboratis & onerati eſtis, & ego reficiam vos. Tollite jugum meum ſuper vos, jugum enim meum ſuave eſt, & onus meum leve.* Compara jugum legis veteris, cum legis

novæ, illud innumeris præceptis, cæremoniis, pœnis constabat, hæc præceptis duobus charitatis, DEI & proximi, illius merces temporalis, hujus æterna. In hac uberior gratia Spiritus Sancti, auxilia plura, remedia certiora. 2. Vide quantò jugum Christi levius sit jugo diaboli, jugo mundi, onere carnis, quantùm in his laborent peccatores, politici, luxuriosi.

3. *Disce à me*, non mundum fabricare, non mortuos suscitare, & miracula facere, sed *quia mitis sum & humilis corde.* Magnus esse vis, à minimo incipe, cogitas magnam fabricam ædificij spiritalis de fundamento cogita humilitatis, quam ut te doceret tantus Magister, quantillus factus est? &c.

LX. De Saucio & Samaritano.

1. CHristus ut superbam astutiam cujusdam legis periti rogantis quis esset ejus proximus, retunderet, attulit parabolam hominis ex Jerusalem in

in Jericho deſcendentis, *qui incidit in latrones, qui deſpoliaverunt eum, & plagis impoſitis abierunt ſemivivo relicto, &c.* Quo oſtenderet non Judæum tantùm debere cenſeri Judæo proximum, ſed omnem hominem ob communionem naturæ, maximèque eum qui ope alterius indiget, tunc enim vera & Chriſtiana charitas poteſt impendi.

2. Conſ. Hunc hominem aptè referre Adamum, & quemvis peccatorem à cœleſtibus ad terrena deſcendentem, qui incidit in latrones diabolos, qui miniſterio malorum hominum, & carnis noſtræ, nos invadunt, diſpoliant indumentis gratiæ, virtutum ornamentis, &c. Plagas imponunt, ignorantiam veri in intellectu, difficultatem boni in affectu, rebellionem carnis adversùs ſpiritum lege membrorum repugnante legi mentis, &c. Semivivum relinquunt, relictâ ſolâ fide, & lumine aliquo naturali. Miſeriam hanc perpende, & tibi accommoda, &c.

3. Actum erat de genere humano, nisi venisset Samaritanus, id est, Christus Custos qui misericordiâ motus alligavit ejus vulnera, impetum sistens ruentis in malum naturæ, infudit oleum & vinum pretiosissimi sui Sanguinis, oleum misericordiæ, vinum charitatis, prœmiis nos alliciens, pœnis nos terrens, imponit jumento suo, quia vulnera nostra ipse portavit, abducit ab occasionibus peccandi, &c. Pro quibus gratus eum vicissim amabit, &c.

LXI. De Sanata manu arida.

1. *ERat ibi homo & manus ejus dextera erat arida.* Cons. Illius dexteram manum verè dici posse aridam, qui cum sinistrâ benè utatur, id est, in sæcularibus negotiis in servitio dominorum suorum temporalium, in studiis litterarum, &c. Sit diligentissimus, pauca vel nulla agat quæ ad virtutem, ad DEVM, ad salutem animæ suæ vel aliorum spectent. Talem te hactenus

nus fuisse in Religione deprehendes, si attendis quàm modicum boni fructus reportaveris, &c.

2. Interrogabant eum Pharisæi: *Si licet Sabbathis curare, ut accusarent eum.* Cons. Invidiam, & malevolentiam Judæorum, qui sub specie Religionis erga Sabbathum conabantur bona Christi opera impedire. Vt discas benè examinare similes affectus tuos. 2. Rogabant non discendi gratiâ, sed ut accusarent eum, vel ut transgressorem sabbathi, si annueret; vel ut immisericordem, si negaret. Vbique invidus instar araneæ venenum colligit, &c.

3. Postquam Christus adducto exemplo de ove, quam illi non dubitarent etiam Sabbatho extrahere è fovea, probasset licere Sabbatho benefacere, homini ad medium advocato dixit: *Extende manum tuam, & extendit*, & restituta est. Extende & tu tandem aliquando manum tuam ad DEUM pro peccatis tuis, ad proximum, ut eum subleves

in

in necessitatibus suis, ad bona opera, quibus salutem tuam promoveas, &c. Et cave, ne iterum tepiditate contrahatur, &c.

LXII. *De dæmoniaco cæco & muto.*

OBlatus est ei dæmonium habens cæcus & mutus, & curavit eum, ita ut loqueretur, & videret. Consf. 1. Christum, etsi subinde secederet ad declinandam invidiam Pharisæorum, quando tamen offerebatur occasio miseris succurrendi, nunquam propter ipsos illud neglexisse, ut discas quando res tua agitur prudenter subinde cedere infirmitati proximi scandalizandi passivè; at vbi DEI honor, aut alterius salus agitur, constanter pergere, nihilque morari, quid hic dicat aut iste. 2. Si cæcus es verum bonum non agnoscens, si mutus illud aliis annuntiare dissimulans, offer te Christo, ut cureris, &c.

2. Turbis cum stupore dicentibus, *Nunquid hic est Filius David?* Pharisæi dixe-

dixerunt *in Principe dæmoniorum ejicit dæmonia.* Vide obduratam malitiam, qui factum negare non poterant, pessimâ interpretatione attribuunt vi dæmonis, quod candida plebs merito Messiæ attribuebat. Nempè sicut charitas etiam ex malo bonum elicit, sic invidia ex bono malum.

3. Refutat Christus blasphemiam. 1. Ostendens se scire cogitationes eorum, quod DEI proprium est. 2. Quia si dæmonem ejiceret, regnum ejus dissolveretur. 3. Si filij vestri non ejiciunt in Belsebud, multò minus ego. 4. *Aut facite arborem bonam, & fructum bonum, &c.* Quasi diceret, fructus tam bonus à dæmone provenire non potest. Denique *qui potestis*, inquit, *bona loqui, cum sitis, mali. Ex abundantia enim cordis os loquitur, &c.*

LXIII. De Prandio Pharisæi.

1. CONS. Christum, qui ad publicanorum convivia ultro itabat, non ire ad Pharisæos nisi rogatum, quia hi minus erant idonei ad fructum ex ejus conversatione suscipiendum ob invidiam & superbiam, quâ se justos credebant, ideòque non egere se medico. Deindè ut liberiùs eorum vitia redarguere posset, ut in hoc convivio constanter fecit. O quoties nos similibus beneficiolis libertatem nostram vendimus, ut cogamur adulari potiùs quàm emendare?

2. Studio Christus abstinet à superstitiosa lotione manuum, ut haberet occasionem eos docendi, quæ potiùs mundities foret quærenda. *Vos*, inquit, *quod de foris est mundatis, quod autem intus est vestrum plenum est rapinâ, & iniquitate.* 2. *Væ quia decimatis mentham, &c. & præteritis judicium & charitatem* DEI, *hæc oportuit facere, & illa non omittere.*

Vi-

Vide & tu an non pluris externa,& quæ parvi momenti ſunt,facias,quàm interna, & quæ maximi ſunt ad ſalutem momenti?

3. Reprehenſus à quodam Legiſperito, quod talia dicens, etiam illis contumeliam faceret. *Væ & vobis*, inquit, *quia oneratis homines oneribus, quæ ipſi portare non poſſunt, & ipſi uno digito non tangitis ſarcinas. Væ quia ſuſtuliſtis clavem ſcientiæ, ipſi non introiſtis, & eos qui introibant, prohibuiſtis.* Vide ergo ne tu imperfectè & largè vivendo, ſumma ab aliis exigas, aut ut minus imperfectiones tuæ pateant, ne alios ad perfectionem tendentes impedias, &c.

LXIV. De parabola ſeminantis.

1. E*Xiit qui ſeminat ſeminare ſemen ſuum.* Seminator præcipuus eſt DEVS, qui nulli ſemen ſuum negat, etſi videat, non apud omnes fore fructuoſum, deindè confeſſarij & concionatores, quos exire oportet; id eſt, labo-

rare, & commoda ſua deſerere, ut ſaluti aliorum ſubveniant. 2. *Semen eſt verbum* DEI, tum per inſpirationes ſeminatum, tum per homines & pios libros. Terra ſeu ager eſt anima, tu tuam pete rectè ſubigi & coli copioſèque ſeminari, ut fructum maximum ferre poſſit.

2. Conſ. Ubi ſemen inutiliter jaciatur. 1. *Si ſecùs viam*, quia partim ibi à prætereuntibus conculcatur, partim à volucribus comeditur, ſi nimirum cor habeas pervium quibuſvis cogitationibus & diſtractionibus, ſi non attendat, ſi curioſus ad alia, ſi in Religione ſemi ſæcularis adhuc, &c. 2. Si in *terram petroſam*, id eſt, in cor aridum à devotione, & unctione Spiritus Sancti, ubi radicem agere non poteſt, quin accurrente minimâ tentatione exareſcat, non ſic tu, ſed per ignominiam & bonam famam fructifica. 3. Si in *ſpinas*, id eſt, in hominem deditum ſolicitudinibus, divitiis, voluptatibus, quæ verbum DEI ſuffocant, à quibus idcircò maximè

mè abhorrebis. Itaque in 1. Ne germinare quidem incipit ſemen. In 2. Incipit, ſed non promovet defectu ſucci. In 3. Succum habet, ſed ob vepres non aſſurgit.

3. Conſ. Similiter terræ bonæ eſſe tres gradus, dum alia *fert fructum centeſimum, alia ſexageſimum, alia trigeſimum*, ſecundùm tres gradus, perfectorum, proficientium, & incipientium, &c.

LXV. De Zizaniis.

1. NE putaremus ſatis eſſe, quòd eſſemus terra bona, & ſemen bonum benè reciperemus, ſubjecit Chriſtus aliam parabolam de *Zizaniis, quæ inimicus homo dum dormirent homines* bono ſemini *ſuperſeminavit*. Vide ergo quantâ vigilantiâ & ſolicitudine opus ſit, ut non tantum non ſis ſecùs viam, neque petrâ, neque ſpinis obſitus, ſed etiam ne bono ſemini diabolus adjiciat Zizania, imperfectiones, reſpectus humanos, intentiones minus ſinceras,

quæ

quæ opera tua corrumpant & privent gratiâ & meritis. Quæque tam insensibiliter bonis actionibus admiscentur, ut non appareant nisi perfectioribus, iis qui creverunt, & fecerunt fructum, &c. Zizania etiam mali.

2. *Nonnè bonum semen seminasti in agro tuo, undè ergo habet hæc Zizania?* Cons. Quam merito hoc à te & Angeli, & superiores tui & alij petere possint, cum tam bonum semen in novitiatu, in annuis exercitiis, in quotidianis meditationibus, in examinibus, &c. seminaveris in agro tuæ mentis: undè hæc Zizania imperfectionum? nempe cum dormires, cum tepidus esses, & negligens, inimicus homo diabolus hæc fecit. Vigila ergo, ne plura quotidie superseminentur.

3. *Sinite utraque crescere usque ad messem.* Permittit DEVS etiam in sanctis viris aliquando residere imperfectiones aliquas per totam vitam. 1. Ad exercitium virtutis, dum contrà intestinum

num hostem quotidiè pugnatur. 2. Ne superbiant, undè dicitur, *ne fortè eradicetis & triticum, &c.*

LXVI. De grano sinapis.

1. *SImile est regnum Cœlorum grano sinapis, quod minimum est omnibus seminibus.* Conf. Quàm meritò cœlum tam minutulo grano comparatur. 1. Quia tale est in plerorumque hominum æstimatione, qui quævis temporalia honores, divitias, & voluptates ei anteponũt. Quotusquisque enim centesimam partem illius operæ, qua ad honores nititur, impendit cœlo lucrando? &c. Quin & videbis te majori contentione niti ad vanam scientiam, quàm ad cęlũ. 2. Quia cœlum non capit alios, quam parvos in oculis suis, & humilis ipse cęli Rex humiliare se debuit usque ad mortem, & talem mortem, ut in gloriam suam ingrederetur. 3. Ipsa porta angusta est, quæ inflatos honoribus, onustos divitiis, laxos voluptatibus non

non capit. Ad hoc ergo te para, &c.

2. Doctrina Angelica similis est grano sinapis, quia multis visa contemptibilis. 1. Quod non in altitudine sermonis non in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis fundata, ut veterum Philosophorum & Oratorum. 2. Quia à vilibus piscatoribus proseminata tantum crevit, ut per orbem universum propagaretur, præferreturq; omnium Philosoforum placitis, & sententiis. 3. Ut sinapi calefacit caput, confortat, & venena expellit, sic eloquium Domini inflammat charitatem, fidem roborat, errores profligat, &c. Huic ergò stude, &c.

3. Possunt justi comparari grano sinapis, qui contemptibiles aliis & minimi per humilitatem, seminantur per mortificationem, crescunt per charitatem eòusque perfectionis, ut non tantum Angeli & animæ cœlestium virorũ sed & JESVS ipse in iis singulari complacentiâ conquiescat. Eò nitere, &c.

LXVII. *De Thesauro & Margarita, &c.*

1. *Simile est Regnum Cœlorum thesauro abscondito.* Conf. Christianam perfectionem verè dici posse thesaurum, quod per eam vera bona, Cœlum & æternam beatitudinem nobis comparemus, quæ aliter emi non possunt, sed dicitur absconditus, quia à paucis agnoscitur, aut invenitur, quod tam tepidè & negligenter quæritur. 2. Absconditus ut servetur, perfectionem enim à dœmonibus custodire non sufficit, qui illam ab humanis laudibus non abscondit, in præsenti enim vita quasi in via sumus, quam latrones obsident, deprædari ergò desideras, si thesaurum publicè portas in via, &c.

2. *Simile est Regnum Cœlorum homini negotiatori, quærenti bonas Margaritas, &c.* Perfectio Religiosa, est margarita prætiosa. 1. Margarita seu unio propter

charitatem, quod eſt vinculum perfe-ctionis. 2. Prætioſa ob affluentiam gratiarum & meritorum. Sed adverte eam non comparari niſi à negotiatore divenditis bonis omnibus temporalibus, Quia diligentiâ, ſolicitudine, vigilantiâ opus eſt, neque eam ſatis æſtimat, qui aliquid præ ea, vel cum ea amat, vide ergò qualis negotiator ſis ſcrutorum an margaritarum? an abieris non tam pedibus quàm affectibus à ſæculo? an vendideris omnia ut nihil proprium, ne voluntatem quidem habeas?

3. *Simile eſt Regnum Cœlorum ſagenæ miſſæ in mare, quam cùm impleta eſſet educentes, elegerunt bonos* piſces *in vaſa, malos autem foras miſerunt, &c.* Ut diſcas non ſufficere, quòd ſis in reti Eccleſiæ, & Religionis. quia niſi bonus ſis, in die Judicij mitteris in caminum ignis, &c. Cave, & Time.

LXVIII. *De Filio Reguli.*

1. CONſ. Solicitudinem Parentis pro Filij ſanitate. Videns enim humana media defeciſſe (*incipiebat mori*) *abijt ad* JESVM, *& rogavit ut deſcenderet, & ſanaret Filium ejus.* Quid tu pro anima tua languente tot morbis peccatorum, cui ſanandæ nulla humana remedia poſſunt ſufficere? cur non exclamas: *Miſerere mei Domine quoniam infirmus ſum ego, & anima mea turbata eſt valdè!* neque deſpera ſanitatem ab eo, qui ut te ſanaret, jam olim in Incarnatione & quotidiè in Euchariſtia deſcendit, &c.

2. *Doimine deſcende priuſquam moriatur Filius meus.* Attende hîc quàm imperfecta fuerit fides Reguli. 1. *Deſcende,* inquit, quia non putabat ab abſente poſſe ſanari filium ſuum. Contrà Centurio: *Domine non ſum dignus, ſed tantùm dic verbô, &c.* Ita nos aliquandò DEO modos præſcribimus quibus nos curet

& nostra, sed malè. 2. *Priusquam moriatur*, non enim credebat mortuum à Christo ad vitam posse revocari. Tu & modum & tempus te juvandi DEO relinque, tantùm, ut te juvet, roga.

3. Conf. Cur Christus, qui ultrò offerebat se Centurioni, *Ego veniam & curabo eum*, scilicet servum, hic ne rogatus quidem descendit, sed *Vade*, ait, *filius tuus vivit*. 1. Ut ostenderet se non acceptorem personarum, & quidem promptiorem esse, ut ad abjectos accedat. Disce. 2. Ut sciret Regulus Christum etiam absentem curare posse, itàque sanaretur ab infidelitate, &c.

LXIX. De Sanato ad Piscinam prob.

1. CONf. Prærogativas hujus piscinæ. 1. Quod omnes morbos curaret. 2. Quod aqua moveretur ab Angelo. 3. Quod primus ingressus in eam sanaretur: & vide quantò id excellentiùs præstent novæ legis Sacramenta, maximè Baptismi & Pœnitentiæ,

tiæ, nam, 1. Sanant ab omni peccato. 2. Virtutem accipiunt ab Angelo, testamenti Christo Domino. 2. Non unus sed omnes accedentes sanantur, & potissimum, is qui primus, id est majore fervore accedit. Gratias age & utere, &c.

2. Hominem ibi 38. annis languentem Christus interrogat misericorditèr. *Vis sanus fieri*, ut doceret ad perfectam animi curationem nos voluntate seriâ nostrâ cooperari debere, qui enim fecit nos sine nobis, non justificabit nos sine nobis, non sufficit ergò velleitas. Respondet miser. Velle quidem sed hominem se non habere, ut agnoscamus propriam imbecillitatem nostram, quâ resurgere à peccatis nostris non possumus, nisi adjuti gratiâ illius qui propter nos Homo factus est. Denique advertenda miseri etiam patientia perseverans, ut nunquam desperemus, &c.

3. Ad verbum Christi recuperat sanita-

nitatem, & tollit grabatum ſuum & ambulat; ſignum ſpiritualis ſanitatis eſt ſi tollas grabatum, ſi corpus tuum regas, domineriſque ejus cupiditatibus. Si ambules diligendo proximum, ad DEI dilectionem. Audi denique Chriſtum monentem. *Iam ſanus factus es, noli amplius peccare, ne deterius tibi aliquid contingat*, diſce. 1. Peccata ſæpè cauſas eſſe morborum. 2. Firmo eſſe propoſito opus,&c.

LXX. De Decollatione S. Ioannis.

1. CONſ. Cauſam non fuiſſe aliam, niſi juſtam repræhenſionem, quâ dicebat Herodi: *Non licet tibi habere uxorem fratris tui*, à qua reprehenſione nec illum revocabat gratia Herodis, qui *eum libenter audiebat, & audito eo multa faciebat*, neque nota Herodiadis impotentia & crudelitas. 1. Eam conſtantiam, cùm neceſſe fuerit, imitare, potiùs timens eum qui poteſt corpus & animam perdere. 2. Ne fidas gratiæ Principum,

cipum, maximè vitiosorum, nam eorum amicitia ergà probos, tantùm politica est, & diuturna esse non potest, maximè si reperiri possit, honestus titulus te perdendi, ut hic Herodes juramenti Religionem impietati suæ prætexuit.

2. Cons. Circumstantias. 1. In die natali, cùm alibi nocentes etiam absolvi solent. 2. Inter epulas, nempè debebatur hoc crudelitati ferculum, quo insatiata epulis feritas vesceretur. 3. In prœmium puellæ saltatricis, quæ placuerat Herodi & simul discumbentibus. Vide ergò nihil tam sanctum esse, quòd tales cupiditatibus suis non postponunt. Timetur violatio temerè & malè facti juramenti, & non timetur innocentis homicidium. Excipitur ne ultrà dimidium Regni petat & non eximitur si petat injustum, non vult meretriculam contristare, & non curat DEUM offendere. Perfectò igitur odio disce odisse tam inconstantem, & tam

vitream gratiam politicorum, &c.

3. Conſ. Joannem conſtanter carnifici collum præbuiſſe, gaviſumque eſſe, quòd prævenire Chriſtum poſſet, etiam in limbo Patrum futurus ejus præcurſor.

LXXI. *De Multiplicatione Panum.*

1. CONſ. Hinc fervorem multitudinis Chriſtum ſequentium, ut ab eo ſalutaribus monitis, & divino verbo paſceretur, oblita corporalium neceſſitatum, & vide quantùm abſis ab eo fervore, qui ne ultro quidem intùs loquentem, & quodammodo te inſpirationibus ſuis proſequentem audire digneris, ut mirari non debeas, ſi viciſſim exaudire te non dignetur. Inde conſidera Chriſti benignam ſolicitudinem pro ſuis, miſeretur ſuper turbam, nec vult eos jejunos dimittere, ne deficerent in via, &c. Vt meritò ſperare poſſis tibi ſequenti Chriſtum nihil omnino defore.

2.Conſ.

2, Conſ. Vanam ſolicitudinem diſcipulorum. 1. Chriſtum omnes rogant, ut dimittat turbam, ut ipſi ſibi cibos emerent. 2. Philippus putat ducentorum denariorum panes vix ſufficere, ut quiſque modicum quid accipiat. 3. Andreas ait quidem reperiri *Qui tres panes & duos piſces, ſed quid hoc inter tantos.* Ità fit quandocunque quis ſoli ſuæ fidit induſtriæ, nec ſpem ſuam in DEUM conjicit, qui ſolus ſcit quid ſit facturus, nec niſi tentans petit: *Vnde ememus panes?* crede igitur te omnia poſſe, non in te qui nihil potes ſed in eo qui te confortat, & rem quamcunque tibi demandatam magno animo aggredere, &c.

3, Expende ſeriem miraculi. 1. Jubentur ordinatim ſedere & ſuper fœnum: qui paſci à DEO vult ordinet paſſiones ſuas, quieſcat in humili cognitione ſui nihili. 2. *Accepit Chriſtus panes. gratias egit, benedixit & fregit deditque Diſcipulis* diſtribuendum, ſi paſcere vis populum DEI ſis in manibus Chriſti ad

omnia paratus, ab eo benedicaris, & frangaris, mortificeris & multipliceris, &c. 3. Impletis & saturatis omnibus colliguntur 12. cophini fragmentorum. En ut pro quinque panibus reddatur Apostolis mensura conferta, &c. Expende igitur te proximo quantùm potes, &c.

LXXII. De Ambulante super mare.

1. SAtiata turba cùm vellet Christum sibi in Regem eligere, coëgit Christus Apostolos conscensis navibus transfretare, ipse verò solus secessit in montem, tum ut plausum & fervorem plebis declinaret, tum ut oraret in secessu illo. Vide ergò Christum ducem tuum illud studiosè fugere, quod tu tam quæris ambitiosè. Declinare illos à quibus honorabatur, sicut tu eorum maximè consortio delectaris, neglectis iis quos apprehendis minus honorificè, & tamen verè de te sentire. Perpende qualem locum eligat

orationi, qui nec in mediis turbis distrahi poterat, cùm tu qui nec in secessu collectus esse potes, in publico preces tuas persolvas, &c.

2. Laborantibus Apostolis in remigando ob ventum contrarium accedit JESVS ambulans super mare turbatum, at illi putarunt eum phantasma esse. Vide. I. Christum nunquam deesse suis laborantibus. 2. Aliquos reperiri qui phantasmata sua & deliria putant esse Christum, id est, illusiones diabolicas habent pro veris & solidis inspirationibus, maximè cùm carni sunt commodæ, aut aptæ ostentationi, è contrario alij ipsum Christum putant esse phantasma, qui scilicet nullis revelationibus credunt, aut iisdem detrahunt. Tu noli *quidem omni spiritui credere, sed proba spiritus si ex* DEO *sunt*? an conformes rationi & legibus divinis? an tranquillum te reddant? an humilem & obedientem, nec fidentem proprio judicio.

3. Conſ. Petrum more ſuo cæteris ferventiorem. *Domine,* inquit, *jube me venire ad te ſuper aquas.* Adeò nihil reformidat, qui DEO jubente & præſente aliquid aggreditur, ſed qui ſæpè in magnis generoſus eſt, vincitur in modico. Sicut Petro accidit, qui videns ventum validum, cœpit titubare, & conſequenter mergi, niſi Christus manum extendiſſet. Ratio autem eſt, quia credimus modica nos noſtris viribus perficere poſſe, &c.

LXXIII. De Chananæa.

1. INtuere mulierem, & diſce à gentili modum aliquid à DEO extorquendi. 1. Egreditur de finibus ſuis, & tu tuas commoditates pravoſque fines intentionum tuarum deſere, nam qui ſe quærit, rarò DEVM invenit, 2. Clamat ſeu orat cum fervore, tu tepidè ſubmuſſitas, & audiri à DEO vis, quæ nec ipſe intelligis. 3. *Miſerere,* inquit, *mei Domine Fili David,* brevis oratio, ſed fide plena

plena, cum eum Dominum ſeu DEVM & hominem confiteatur plena humilitate, cùm non ſua merita prætendat, ſed miſericordiam implorat, &c. 4. Interceſſores adhibet Apoſtolos, ità tamen ut ipſa pro ſe orare non deſinat. Ità tu fide patrocinio Sanctorum, ut interim quod tuum eſt non negligas.

2. *Et non reſpondit ei IESVS verbum*, non ex phariſaica ſuperbia, ſed ut ad ferventius orandum excitaret, probaret conſtantiam, manifeſtaret fidem. Inde cùm Chriſtus diceret, *non eſſe bonum ſumere panem filiorum & dare canibus*: non eſt turbata aſperiore ſimilitudine, & humiliter agnoſcens, & magis ſe humilians ſeſe catello comparavit, cui ſi non integri panes porriguntur, permittitur tamen, ut edat de micis, quæ cadunt de menſa dominorum; ità tu prudenter & humiliter utere probationibus & adverſitatibus, ſi quas DEVS tibi immittit, &c.

3. *O mulier magna eſt ſides tua*, & propter hunc

hunc ſermonem tuum, propter fidem, propter humilitatem, propter conſtantiam tuam, *vade & fiat ſicut tibi vis.* Quis nolit conari rectè orare, ut DEVM habeat orationis præconem, & voti liberaliſſimum executorem! & ſi abſente Chriſto abſens filia ſanata eſt, quid non extorquere poteris à præſente in Euchariſtia, ſi tantùm verâ fide & humilitate miſerias tuas illis patefacias, &c.

LXXIV. De Confeſſione Petri.

1. *QVem dicunt homines, eſſe filium hominis?* conſidera Chriſtum non interrogaſſe diſcipulos, quod ignoraret, quales eſſent hominum de ſe opiniones, ſed ut daret occaſionem ſe ampliùs illis manifeſtandi, cùm *hæc ſit vita æterna, ut agnoſcamus DEVM, & quem miſit IESVM Chriſtum*: ô noſcam te bone JESV, &c. Deinde ut nos doceret, non eſſe abs re aliquando ſenſa aliorum de nobis cognoſcere, ut defectus corrigamus, & bona æſtimata ſtudeamus acqui-

acquirere, vel acquiſita perficere. 3. Non interrogat, quem dicant Scribæ aut Phariſæi, quos ſciebat plenos invidiâ & malitiâ, nolle rectè ſentire de Chriſto, & minus rectè loqui, ſed quid homines plebei, qui & ſimpliciùs ſentiunt, & candidiùs loquuntur, &c.

2. Reſpondent Apoſtoli ex vulgi opinione, eum putari aut *Ioannem Baptiſtam, aut Eliam, aut Ieremiam, aut unum ex Prophetis.* Conſ. Quid ex ſenſu tuo, aut aliquorum multorum Chriſtianorum reſpondiſſent? an rectè de illo ſentias? an non detrahas juſtitiæ cùm de miſericordia præſumis? aut miſericordiam minuis dum de ea deſperas? an non limitas ejus ſapientiam, dum vis omnes uno eodemque ſpiritu vivere, quaſi non ſint plures viæ modique DEO ſerviendi?

3. *Vos autem quem me eſſe dicitis?* en ut veram opinionem expectet à Diſcipulis ſuis, quæ dicunt cæteri ut homines, humana tantùm opinantur, *Vos*, quibus

dixi

dixi, *Dÿ eſtis*, quem non filium hominis, ſed me eſſe dicitis? ità tu cùm opiniones aliorum de te audieris, interroga propriam conſcientiam tuam, quin & DEVM ipſum quid de te ſentiat, ſciens te tantùm fore, quanti te ipſe fecerit, &c. Conſ. Deinde fervidam Petri confeſſionem, quam mox remuneratus eſt Chriſtus, conſtituendo eum caput Eccleſiæ, &c.

LXXV. De Cruce ferenda.

1. SI *quis vult venire poſt me abneget ſemetipſum, & tollat crucem ſuam, & ſequatur me.* Attende. 1. *Si quis vult*, nemo cogitur, quia DEVS coacta ſervitia non amat, non ex triſtitia & neceſſitate, ſed hilarem & liberum datorem diligit DEVS. Deinde talia prœmia proponuntur, ut meritò ſupponatur unuſquiſque ſponte ſecuturus Chriſtum ad ea obtinenda. 2. *Poſt me*, quia nihil à nobis exigitur, in quo Chriſtus non præiverit, & quis nolit ſequi talem Ducem?

3. *Abneget ſemetipſum*, non bona tantùm externa poſtponat uni divinæ voluntati, ſed nec valetudine, nec viribus, nec facultatibus animi velut ſuis amplius utatur, ſed tanquam DEI, ad unam ipſius gloriam & beneplacitum. 4. *Tollat crucem ſuam*, non Chriſti, non Martyrũ quæ forſan intollerabilis videretur; ſed *ſuam*, adverſa omnia patienter ferendo & amando continuam in rebus, omnibus mortificationem. 5. *Et ſequatur me*, non tam greſſibus corporis, quàm affectibus mentis, Ducem præeuntem imitando, &c.

2. *Qui voluerit animam ſuam ſalvam facere, perdat eam, qui autem perdiderit propter me inveniet eam.* Conſ. An aliquid in tuis rebus vel in te tam inordinatè ames, ut propter illud paratus ſis DEUM offendere. Sic enim amando perdis te quem ſervares odiendo, adeò, ut jam amor ille, non amor tui, ſed execrabile odium dicendũ ſit, quis autem carnem ſuam, quis animam odio habuit?

3. *Quid*

3. *Quid prodest homini si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur.* Nihil in hoc mundo non exiguum & momentaneum est præ anima, quæ est immortalis, etsi lucrum totius mundi cum detrimento animæ comparatum nihil prodest, quę est insania propter modicum quid vanæ scientiæ umbram vani honoris pusillum rei propriæ, velle detrimentum animæ suæ pati? quæ semel perdita recuperari non potest.

LXXVI. De transfiguratione.

1. CONS. Cur Christus transfigurari voluerit? nempe ut latentis glorię in carne passibili specimen pręberet-tum ut discipulos spe similis gloriæ animaret ad ferendam crucem quam proximè suaserat, &c. Vndè etiam ibidem Moyses & Elias de excessu seu morte illius cum illo loquebantur. Tempus autem fuit sex diebus post illum de Cruce sermonem, ut ostenderet

post

poſt tempus breve laboris & Crucis ſecuturum ſabbathum requiei & gloriæ. Inclina ergo cor tuum ad faciendas juſtificationes DEI ſaltem propter retributionem. Attende etiam locum fuiſſe excelſum, quia tales favores non obtinentur ab iis, qui adhuc terrenis & abjectis rebus afficiuntur.

2. Conſ. Socios ſeu ſpectatores fuiſſe Petrum, Jacobum, & Joannem, quia præ reliquis ferventiores, adeòque magis dilecti, paucis enim tam extraordinariæ gratiæ conceduntur. Deindè quia Chriſto placuit tantum iſtis pauculis gloriam ſuam manifeſtare, ut diſcas ſimilia tibi non arrogare, ſed cum te per fervorem rite diſpoſueris, reliqua DEI diſpoſitioni relinquere. Nota, & iſtis tribus optimè deſignari tres virtutes orationi admiſcendas; Petro fidem, Jacobo ſpem, & Joanne charitatem, quas ſi adhiberes, næ tu ſæpè in oratione tua transfigurareris, reſplenderet enim facies ab illuſtrationibus divinis,

&

& candeſceret veſtis ab operibus ſinceriſſimæ intentionis.

3. Conſ. Modum transfigurationis: *Reſplenduit facies ejus ſicut Sol, veſtimenta autem ejus facta ſunt alba, ſicut nix.* Hære aliquantiſper in contemplatione hujus pulchritudinis, & adora ſplendentem per corpus humanum divinitatem. Deinde gratias age, quòd ex gloria ſibi debita, ſe per totam vitam ſpoliarit propter te. Quid tu propter illum? &c.

LXXVII. Continuatio.

1. A*pparuerunt illis Moyſes & Elias cum eo loquentes.* Conſ. Illos potiſſimum apparuiſſe, qui præ reliquis zelaverant legem, uterque quadragenario jejunio nobilis, &c. Et ut diſcerent Apoſtoli legem & Prophetas per Chriſtum perficiendos. Apparuerunt autem etiam ipſi cum ingenti gloria ad majorem Chriſti honorem, & ut intelligeretur juſtos fore ſimiles ſuo capiti. Loquebantur cum eo de exceſſu, quem com-

completurus erat in Jerusalem. Verè excessus fuit doloris, excessus meritorum & satisfactionis, excessus amoris quo eramus indigni. Et de passione loquuntur in gloria, ut discas consolationes eò referendas, ut libentius pro Christo patiaris, neque metuas hîc excessum, cùm omnia quæ patiaris infra meritum & debitum futura sint.

2. Interea teste S. Lucâ dormiebant Apostoli, ut tepidi solent in oratione. Evigilātibus autem illis & visâ Christi Majestate, ait Petrus: *Domine bonum est nos hic esse, faciamus tria tabernacula, &c.* Si tantum potuit unica gloriæ scintilla, ut Petrus sui & rerum omnium oblivisceretur, quid fiet ubi *inebriabimur ab ubertate domus* DEI, &c. Sed verè nesciebat Petrus quid loqueretur, qui Christi passionem hac ratione volebat impeditam, & continuam consolationem quærebat in hac vita, in qua Crux ferenda est, &c.

3. *Nubes lucida* Spiritus Sancti *obum-*

bravit

bravit eos, & vox Patris *de nube, hic est Filius meus dilectus in quo mihi benè complacui, ipſum audite. Sic honorabitur, quem* DEVS *voluerit honorare.* Et attende Chriſtum tibi à DEO Patre datum eſſe in Magiſtrum ut ipſum audias. Ne igitur impoſterum ampliùs attendas, nec fallaciis dæmonis, nec ſophiſmatis mundi, nec prudentiæ carnis, ſed à Chriſto diſce quid tibi agendum, fugiendumque ſit.

LXXVIII. De Lunatico ſanato.

1. EX comparatione hujus lunatici conſidera feritatem quam dæmon exercet in peccatorem. *Mutum* facit, ne peccata ſua confiteatur, ne loquatur divina? *Surdum*; ne audiat inſpirationes; *Lunaticum*, id eſt inconſtantem in bono; *Allidit terræ*, ut per affectum ei inhæreat; *ſpumat & ſtridet*, per fœditatem & impotentiam verborum; *areſcit*, quia inſenſibilis ad divina; tunc *in ignem* cupiditatum *mittit*, nunc *in aquam*

quam mundanorum desideriorum; neque discipuli possunt eum liberare, qui neque Concionatorum, neque Confessariorum operâ juvatur. Qualiter suos dæmon tractabit in inferno, qui sic vexat in mundo adhuc viventes.

2. Christus etsi graviter detestaretur Judæorum incredulitatem veluti causam malorum omnium, ut & odisset inter ipsos vivere, misertus tamen, jussit miserum adduci ad se. Ne igitur unquam, ne in castigationibus quidem & pœnis, de illius bonitate despera, *cùm* enim *iratus fuerit, misericordiæ recordabitur*. Excitatur deinde fides Parentis. *Si potes credere, omnia poßibilia sunt credenti*; mira fidei potentia, quam proinde petes in te augeri dicendo cum Parente. *Credo Dominë adjuva incrudelitatem meam*. Præsta quod potes, & roga pro eo quod minus potes, &c.

3. Ad Imperium quidem Christi exiit Spiritus, *sed exclamans, & discerpens* miserum, *ità ut mortuus putaretur*,

non

non enim ſine difficultate peccator diabolo & carni renuntiat, videturque mundanis mortuus, qui Chriſto vivere incipit. JESVS autem tenens manum ejus, elevavit eum. Utinam teneat manum tuam, ut omnes operationes cedant in gloriam illius! & elevet te de affectibus terrenis!

LXXIX. Commendatur humilitas, ſcandala prohibentur.

1. QVis putas major eſt in regno Cœlorum? Viderant Apoſtoli Petrum cæteris præferri, maximè in tributi ſolutione quam Chriſtus pro ſe & Petro fieri juſſerat. Hinc invidiola, & curioſa inquiſitio, &c. Ita etiam nunc nonnulli ob gratias, ob merita, ob ſtatum efferuntur, & quàm id ſtultum, quàm incertum, quàm vanum eſt? qui de gratiis extollitur, ſuperbit de alieno, non de ſuo; gratiâ enim DEI es quod es, & gravem rationem reddes ejus quod

quod accepisti, si tuum feceris, &c. Merita autem quanta sint, unde habes, qui ignoras an amore an odio dignus sis? cùm omnia feceris quæ præcepta sunt tibi, dic servus inutilis sum, quod facere debui, feci, &c. Nil debetur facienti quod debet, quid omittenti tam multa; denique quid tibi confert status altior, & perfectior, nisi altiùs & perfectiùs vivas? quantò altior tantò casus gravior, & quantò perfectior, tantò plurium transgressor, si juxta eum non vivis. Similis vanitas etiam eorum, qui annos Religionis numerant non profectum, planè ut si quis jactaret se 20. annis Grammaticæ studuisse qui abhuc primas declinationes ignoraret.

2. Christus reprimit eorum superbiam adducto in medium parvulo, *nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in Regnum Cœlorum*. Innocentia igitur, simplicitas, & humilitas pueri imitanda est.

3. *Væ homini per quem ſcandalum venit.* Adverte hic. 1. Ne tu aliis ſcandalum ullum præbeas. Tum quia Angeli eorum vident faciem Patris, tum quia Filius hominis venit ſalvare quod perierat. Tu ne fac ut pereat quod ſalvatum eſt. 2. Cave illos qui tibi ſcandalo ſunt, etſi manu & oculo tibi forent cariores, &c.

LXXX. De Ove perdita.

1. CONſ. Chriſtum idcircò parabolam hanc propoſuiſſe, tum ut diſcipulos non tantùm deterreret à ſcandalo non dando, ſed etiam animaret ad peccatores revocandos à vita ſua mala & perdita, tum ut retunderet invidiam & malitiam Phariſæorum, qui *murmurabant quod cum peccatoribus & Publicanis manducaret.* Diſce ergò omni modo & ubique homines ad meliorem vitam inſtigare, eoque animo te illorũ converſationi ingere, non ut ſenſualitati tuæ ſatisfacias, nihilque aliud agas in-

inter

inter seculares, quàm secularia & vana.

2. Cons. Christum verè pastorem esse, qui in montibus, id est, in Cœlo reliquit novem choros Angelorum, venitque quærere unam ovem perditam, genus humanum & te. Et quantis laboribus & sudoribus, imò quanto sanguine quanto affectu eam repertam humeris suis imposuit! vide igitur, ne iterum te perdas, qui sic quæsitus, inventus es, &c.

3. *Ità gaudium erit in Cœlo super uno peccatore pœnitentiam agente*, quàm super nonaginta novem justis, qui non indigent pœnitentiâ. Non quod non delectet DEUM & Angelos continuata sanctitas; sed quod specialem quandam rationem gaudij adferat nova & quodammodo insperata conversio peccatoris. Sed adverte hîc non dici fore gaudium super uno peccatore reperto, *sed pœnitentiam agente*. Non enim potest *effugere manus* DEI *viventis*, in iram vel gaudium, &c. Pœnitentiam igitur age,

id eſt, perpetrata plange & plangenda non perpetra, ut DEVM & Angelos oblectes, &c.

LXXXI. De Filio prodigo.

1. CONſ Prodigum petiiſſe à Patre ſubſtantiam, cum illa abiiſſe in regionem longinquam, ibique diſſipaſſe vivendo luxuriosè. Tu prodigus ille, ſubſtantia, dona DEI ſunt, tum naturæ, tum gratiæ, regio longinqua, regio diaboli & peccati eſt, ubi hæc bona tua diſſipaſti, & nota non tantùm diſſipari cùm quis peccat, ſed etam cùm quis opera ſua ad DEVM non refert, quod eſt multum ſeminare, & inferre parum, comedere & non ſaturari, &c. uti eſt apud Aggæum.

2. Conſ. Prodigi miſerias. 1. Famulum ſe fecit civi regionis illius, id eſt, Dæmoni, ut paſceret porcos ſeu bruta ſua & ſordibus deditas paſſiones, & ne ſiliquis quidem implere ventrem

poterat

poterat, quia nihil prodigæ ſatis eſt voluptati, & falſa, terrenaque bona mentem cœleſtium æternorumque capacem ſaturare non poſſunt. Vide ergò ſtatum miſerum peccatoris, qui falſâ ſpecie libertatis delinitus, dum à Patre amantiſſimo recedit, abjicit ſe in tyrannicam diaboli ſervitutem, &c.

3. Conſ. Quomodo ſe tandem excitarit conſideratione bonorum relictorum in domo Patris. Et tu cogita quàm ſecura, jucundaque ſit vita eorum qui in Religione juxta inſtitutum rectè vivunt, & ad eorum normam te reforma. Imò dic *quanti mercenarij*, id eſt quot ſæculares, quot mechanici, & in Religione indocti Coadjutores, *abũdant panibus*, donis gratiæ, ſpiritualibus ſolatiis, *& ego fame peribo*. Ita-ne ſurgant indocti, & Cœlum rapiant, & nos cum doctrinis noſtris ſine corde volutabimur in carne & ſanguine ad porcorum ſiliquas! ibo, *ibo ad Patrem, &c.* hic filioli affectu te illi

redde, ut ſaltem *faciat te unum de mercenariis ſuis, &c.*

LXXXII. De Debitore 10000.

1. CONſ. Te eſſe debitorem 10000. talentorum, ob decem præcepta toties violata, deinde te non habere unde reddas, quia neque de tuis viribus potes, vel minimo peccato ſatisfacere. Denique imminere pœnam, ut ipſe omniaque tua divendantur, id eſt, ſpolieris omnibus donis tum naturæ, tum gratiæ, quare DEI miſericordiam humillimè implora, *patientiam habe in me* donans tempus faciendi, *& omnia reddam tibi,* mediante tuâ gratiâ & meritis Chriſti, & attende ineffabilem DEI miſericordiam, qui rogatus ſtatim miſeretur, & non tantum debitorem dimittit, ſed & *remittit omne debitum, &c.*

2. Conſ. Quàm ſimilis ſis ſervo illi debitori, qui impetrata remiſſione 10000. talentorum pro debito 100. denariorum crudeliſſimè conſervum ſuũ ſuffo-

ſuffocabat, idque ſtatim, & conſervum ſuum, & quidem ſimiliter deprecantem, &c. ita tu cum maxima tibi à DEO, & aliis remitti poſtulas, & impetras; minimam & vel verbulo factam injuriam diſſimulare aut obliviſci non potes.

3. Audi exprobrantem Regem: *Serve nequam omne debitum dimiſi tibi, quoniam rogaſti me, nonne oportuit & te, &c.* Deinde attende monentem Chriſtum: *Sic & Pater meus, &c.* Et diſce remittere injurias. 1. Quia DEUS jubet. 2. Quia ſumus fratres. 3. Quia habes multa tibi ab aliis remittenda. 4. Quia tanto majora tibi remittet DEUS, &c.

LXXXIII. De Villico iniquitatis.

1. R*Edde rationem villicationis tuæ, &c.* Conſ. Unumquemque noſtrum eſſe villicum DEI, à quo villam animæ, corporis, fortunarum, ingenij, doctrinæ, cæterorumque bonorum tam naturalium, quàm ſupernaturalium co-

lendam accepimus. Quæ omnia ſi aliò, quàm ad DEI gloriam impendimus, reddemus rationem in die judicij, cogita igitur quam difficilè illud tibi accidet, qui tam inutiliter omnia conſumis? &c.

2. Conſ. Villici commentum, & vide quid non faciat prudentia ſæcularis, ut evadat incommoda temporalia, cum tu de cavendis æternis malis tam parum ſis ſolicitus. Inquire ergò modos, quibus reparare impoſterum poſſis ea, quæ hactenus neglecta ſunt, ut de reddenda ratione ſis ſecurior, idque non ſpeculativè tantum, ut ſcias quid te facere oporteat, ſed etiam tandem facias, ne in tempus illud differas, quando non licebit amplius tibi villicare aut mereri.

3. *Facite vobis amicos de mammona iniquitatis*, non tam corporales eleëmoſynes pauperibus conferendo, quod tuarum facultatum non eſt, quàm homines juvando ſpiritualibus auxiliis doctrinæ, eloquentiæ, aliorumque talen-

torum

torum tuorum, quæ hactenus tam iniquè & malè consumpsisti, ut ij, quos juveris, tibi assistant, &c.

LXXXIV. De decem Leprosis.

1. CONs. Per 10. leprosos designari transgressores Decalogi, aut eos qui graves aliquas retinent imperfectiones. Nam 1. Ut leprosi suo anhelitu alios corrumpunt, ita hi suâ conversatione. 2. Ut in leprosis multa ulcera, & continua sitis, sic imperfecti continuò in novos defectus prolabuntur, nec ullis voluptatibus aut recreationibus satiantur. Vide autem ut tales curentur, debere stare à longè, id est, se valde humiliare, agnoscendo suam miseriam, deinde toto corde illis implorandum est DEI auxilium.

2. Cons. Christum mittere leprosos ad Sacerdotes, ut discas peccata tua non solum DEO, sed etiam Sacerdotibus confiteri, *dum autem irent mundati sunt,* ob meritum fidei & obedientiæ, & id-

circò libenter & statim divinæ inspirationi pareas, &c.

3. Conſ. Unum tantum tanto accepto beneficio gratum fuiſſe, eumque Samaritanum & alienigenam, quia etſi plerique in neceſſitatibus ad DEVM recurrant, pauci tamen poſtea grati ſunt, & plerumque magni peccatores gratiores ſunt, dum ſuam indignitatem æſtimant. Diſce gratias agere pro beneficio reconciliationis, ut tanto plus merearis, ſicut credibile eſt hunc etiam idcircò curatum à lepra animæ, &c.

LXXXV. De Epulone & Lazaro.

1. COnſ. Diſparem vitam Epulonis & Lazari, hic mendicus eſt, ille dives, hic ulceribus plenus, ille indutus purpurâ & byſſo, hic fruſtra cupit ſaturari de micis, ille epulabatur quotidie ſplendidè, & in his tamen omnibus Lazarus DEO placet (unde & Chriſtus ejus nomen non reticuit, utpote quod ſcriptum erat in libro vitæ) Dives verò invi-

invisus, undè homo quidam dicitur; & disce non capi pompâ exteriore vestium & fortunarum, sed potiùs vitam & mores attende, eosque ama & reverere in quacunque fortuna, &c.

2. Confer mortem utriusque. Mors Lazari vilis hominibus, sed pretiosa in conspectu DEI, & Angelorum, qui illum in sinum Abrahæ deportarunt. Mors autem divitis, etsi non sine pompa & luxu exequiarum, miserrima, dum illius anima sepelitur in inferno, ubi pro purpura & bysso flammis operitur, pro gula cruciatur siti intolerabili, pro duritia & inhumanitate sua ne guttam quidem aquæ, vel extremo Lazari digito destillâtam impetrat. Atque ille finis est superbiæ, & deliciarum, sicut Lazari gloria finis miseriarum. Elige, &c.

3. Conf. DEI judicium juxta illud: *Fili recordare quia recepisti bona in vita tua, &c.* quasi dicat neminem bis felicem esse posse, quod & S. Catharina in

oblatione duplicis Coronæ intellexit. Unde si tibi è voto succedant omnia, metue: & elige hic potius quàm in altera vita cruciari, &c.

LXXXVI. De bono Pastore.

1. CONS. Christum verè bonum esse Pastorem, cum nos pascat cibo corporali, pane solidæ doctrinæ, pane sui corporis & sanguinis, denique cùm posuerit animam suam pro ovibus suis. Deinde vide qualis tu Pastor sis respectu pœnitentium tuorum, respectu tuiipsius, Bonus si illos pascis ter juxta sanctum Bernardum. Exemplo conversationis, verbo prædicationis, fructu orationis; bonus si oves tuas, intellectum, voluntatem, & sensus tuos bene pascis, contra mundum, carnem & dæmonem eos defendendo, & animam tuam potius ponendo, quàm ut in peccatum consentiant, &c.

2. Cons. Conditiones mercenarij, quod scilicet *veniente lupo fugit, & dimittit*

tit oves, hoc eſt, quod ingruentibus difficultatibus, incommodis, & tentatione non pergis proximo, nec tibi benefacere, ſed fugis & declinas laborem, proximumque tibi commiſſum & te diabolo permittis laniandum. Idque quia non amas proximum ſicut te ipſum, neque te propter DEUM. Verè mercenarius quia quæris, quæ tua ſunt, non quæ JESU Chriſti, propria & temporalia commoda ſectaris, honores ambis, vide ne aliquando audire debeas: recepiſti mercedem tuam.

3. Conſ. Conditiones bonarum ovium eſſe, ut ſint ſimplices, humiles, innocentes, obedientes, in omnibus utiles & patientes in adverſis. Denique ut cognoſcantur à Paſtore nil occultando aut diſſimulando & tandem ipſæ etiam Paſtorem ſuum cognoſcentem agnoſcant, &c. Talem te ſuperioribus & Confeſſariis tuis exhibe.

LXXXVII. De

LXXXVII. *De Operariis in vinea.*

1. CONS. Sicut DEVS verus Paterfamilias ab initio statim mundi per legem naturæ, deinde per legem scriptam ac tandem per Euangelium vocavit operarios in vineam suam, sic in lege Euangelica primum Apostolos, deindè alios atque alios Religiosorum ordines, ac veluti horâ undecimâ tandem Societatem nostram ad operandum excitavit. Pro paterna illa cura gratias age. Ac demum attende, si vinea Religio est aut perfectio Christiana, aliquos ad illam summo manè, id est, à pueritia, alios in adolescentia, aut ætate virili, aliquos demum in senectute evocari. Atque DEVM lauda, quod te evocarit in adolescentia tua. Sed vide ne hic otiosus sis, qui scias etiam illos de otio reprehendi, quos nemo conduxit, &c.

2. In redditione prẹmij attende 1. Mercedem datam esse novissimis, eamque aliis

aliis æqualem, tum ut oſtendat DEVS poteſtatem ſuam, *an non licet mihi quod volo facere?* tum etiam liberalem bonitatem; *an oculus tuus, &c. quia ego bonus ſum?* tum quia DEVS non attendit, quamdiu quis laboraverit, ſed quantum, & quanto fervore, ſæpè enim numeramus annos converſionis, ſed ſæpè parvus eſt fructus emendationis. Utinam vel unâ die benè, &c.

3. In murmurantibus obſerva mores tepidorum, id eſt tuos, 1. De ſe præſumunt *nos portavimus pondus diei & æſtus.* 2. Alios præ ſe contemnunt, illi unâ horâ fecerunt, illi juvenes, &c. 3. Aliis invident, &c. 4. Illis omnia gravia, & difficilia, ſocij laboris ſed non conſolationis, &c.

LXXXVIII. De prædictione Paſſionis.

1. CONſ. Alacritatem Chriſti ad mortem pro ſalute tua pergentis: : *Ecce,* inquit; *aſcendimus* non caſualiter,

liter, sed scienter & providè; non coactè sed voluntariè; non timidè, sed constanter. *Ecce ascendimus*: nemo me vocat, nemo me admonet, nullius potestatis præceptum timeo, nullâ violentiâ compellor. Imò verò bone JESV compelleris violentiâ tui erga me amoris. Movebit igitur & me amor tui, ut ad mortificationem ad crucem ad labores ascendam. Nota Christum uti verbo illo *ascendimus*, ut opprobria, & crucem pro gloria & honore quæreremus, &c.

2. Conf. Cur Christus passionem suam discipulis sæpiùs prædixerit. 1. Ut cùm eveniret, non scandalizarentur, minusque turbarentur. 2. Ut prædicando eos solidaret in fide suæ divinitatis. 3. Ut eorum memoriæ tanti beneficij magnitudo altius infigeretur. Recordare igitur & tu sæpè illius beneficij, & tuas quoque cruces prævide, atque ad fortiter tolerandum te præmunias.

3. Conf. Ecclesiam proponere hoc Euangelium Dominica Quinquagesi-

mæ, quando Christiani non Christum nec DEUM, sed Bacchum colunt per Bacchanalia, ut verè dixerit, se tradendum gentibus & illudendum, &c. Ut non tantum tu à tali licentia ex consideratione & propter amorem tam amaræ Passionis retraharis, sed etiam alios, quâcumque potes ratione compescas, &c.

LXXXIX. De Filiis Zebedæi.

1. CONS. Mores ambitiosorum pulchrè hîc exprimi, nam 1. Cum Christus de Passione sua & resurrectione locutus fuisset, non ad illam, sed tantum ad gloriam resurrectionis attendunt. 2. *Volumus*, inquiunt, apud Marcũ ex eo, quasi eorum voluntas debeat esse ratio dandi sine ulla resignatione. 3. *Vt quodcunque petierimus*, in quo apparet magna præsumptio, quasi nihil negari illis debeat. 4. Conspirant ambo fratres contra reliquos omnes. 5. Utuntur matris operâ, quia tales sæpè videri

ri nolunt quod sunt, & occultis artibus ad dignitates contendunt. Circà vitium hoc te exanima, &c.

2. Benigne redarguuntur à Christo, *Nescitis quid petatis*, verè nescit quid petat, qui petit honores, nam ut benè ait quidam. Si alliciat sinistra quo ad honoris dignitatem, deterreat dextera quo ad oneris gravitatem, & quantò status altior, tantò casus gravior. Et cur aliis vivas tibi moriturus? & benè vivit, qui benè latet. Deinde si sedẽ gloriæ petebant in regno cœlesti, etiam nesciebant quid petebant, qui petebant præmium ante certamen, & petebant illud dari, quod mereri oportebat. Attende meritò idem responderi posse malè orantibus, nempe si petatur aliquid terrenum, aut etiam spirituale sine resignatione & intentione non purâ. Si aliquid extraordinarium ut revelationes, si sine debita dispositione, & alia cooperatione, &c. Hæc vita.

3. *Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus*

turus sum? Ostendit Christus veram viam perveniendi ad gloriam, nimirum cum illo patiendo, & quis cum illo nolit? pro me ille voluit, & ego pro me non potero? possum Domine sed pro te, & summi beneficij loco habeo, quod me tui calicis prius participem facias, ut deinde gloriæ, &c.

XC. *De Cæco apud Iericho.*

1. *SEdebat secus viam mendicans.* Cons. Te cæcum illum esse privatum utroque oculo cognitionis & amoris, cæcitate ignorantiæ, & passionis, ideóque sedere, id est, non progredi, non proficere in via virtutis. 2. *Secus viam* deficiendo à recta & pura intentione, participando adhuc multum de sæcularibus desideriis, & quamvis non procul à via sedeas, id est, non graviter delinquas, non tamen es in via, neque vita, quam currunt & vivunt alij Religiosi Socij tui, & maximè Dux tuus JESVS.

3. *Men-*

3.*Mendicans*, ſcilicet ſolatiola adhuc à creaturis non à Creatore.

2 JESU *Fili David miſerere mei.* Conſ. Magnâ fide & contentione implorandam tibi divinam miſericordiam, neq; curandas eſſe oblocutiones & increpationes, quæ potiſſimum fiunt. 1. A remorſu conſcientiæ ob peccata præterita quæ gignit diffidentiam. 2. Ab occupationibus & cura rerum externarum & temporalium. 3. A tepidis Religioſis, aut ſæcularibus à quibus ſubinde hypocrita audies. Sed hinc potiùs excitare, ut multò magis clames, ut clarè horum omnium vanitatem videre poſſis, &c.

3.*Stat* JESVS *& cæcum jubet adduci ad ſe*, adductumque rogat, quid fieri ſibi velit. Ecce! quam promptus eſt facere voluntatem timentium ſe; audacter ergo dic: *Domine ut videam*, non opes, non honores, non vanam ſcientiam poſtulo, quia qui rectè vident, vident iſta omnia meriſſimas eſſe vanitates. Tantum videam & cognoſcam

te & me. Te ut amem, me ut contemnam, &c.

XCI. *De Zacchæo.*

1. CONſ. Initium converſionis Zacchæi fuiſſe fervens deſiderium videndi JESVM, neque nudum & ſterile deſiderium, ſed etiam applicationem mediorum oportunorum, etſi parum ejus ſtatui convenire viderentur, ut nimirum *Princeps Publicanorum & dives* in arborem ficum fatuam aſcenderet inſpectantibus omnibus, ſed aliter JESVM videre non potuiſſet 1. Præ turba, præ tumultu rerum temporalium, niſi illas jam altior deſpexiſſet. 2. *Quia ſtaturâ puſillus erat* animo in res terrenas & viles depreſſo, nondum magnus fide & bonitate, &c. Ita tu te tandem à terrenis eleva, & magno excelſoque animo plenus fiduciâ divinâ conſcende in arborem crucis & mortificationis, &c. Maximè ante ſacrum, &c.

2. Conſ. Chriſti benignitatem, non tan-

tantum videndum se, sed etiam hospitem & convivam facit Zacchæi. *Zacchæe festinans descende, &c.* 1. Proprio eum nomine compellat, ut ostenderet eum jam sibi notum. 2. Festinare jubet quasi anhelans iis benefacere, qui illum quærunt. 3. *Quia hodie*, non differt gratiam suam. 4. *Oportet*, quasi necessitate quadam ad Benefaciendum compelleretur. 5. *Me manere*, non obiter transire, &c. Eadem cogita tibi dici, quoties ad sacrum te paras, &c.

3. Cons. Promptitudinem & gaudium Zacchæi. Vide reverentiam. *Stans autem, &c.* audi ferventia & generosa illius proposita: *Dimidium bonorum, &c.* Similiter tu fac, cum in hospitio cordis tui foves eundem Dominum, ut tandem audire merearis. *Hodie huic domui salus facta est, &c.*

XCII. De Pharisæo & Publicano.

1. CONs. vitia orantis Pharisæi. 1. Omnes cæteros contemnit, iisque se præ-

præfert. 2. Levia quædam ſua opera comparat, cum gravibus aliorum ſceleribus, inde ſibi vanè complacens. 3. Proximum temerè judicat. 4. Jactat ſua opera. 5. Denique nihil DEVM rogat, quaſi nullius auxilij aut gratiæ egens, ſed numeris omnibus abſolutus. Hæc tu vitia fuge ſi quid à DEO obtinere deſideras.

2. Attende orationem Publicani. 1. *A longè ſtat*, indignum ſe reputans, qui appropinquet DEO, vel etiam Phariſæo. 2. *Non audet levare oculos* præ pudore ob vivam apprehenſionem ſuorum peccatorum. 3. *Pectus percutit* ex animo contrito, & cupidine ſatisfaciendi. 4. Veniam ſibi uni petit, ſe ſolum reputans peccatorem. 5. Paucis orat confidens de divina miſericordia, & ſciens quod DEVS magis attendat ex quanto, quàm quantum quis loquatur. Imitare.

3. Audi ſententiam Chriſti de utroque: *Amen dico vobis: deſcendit hic*, id eſt, Publicanus *juſtificatus* ab illo & præ il-

lo Pharisæo, & vide quantum malum sit superbia, quæ non est causa tantum malorum operum, sed etiam veluti tinea ipsa bona opera corrodit, & consumit omnia; dico omnia, nam ira, verbi gratia, solum tollit patientiam, avaritia liberalitatem, sed superbia omnibus inimica virtutibus est. Sicuti è contrario humilitas disponit hominem, ut à peccatis omnibus liberetur. Væ ergo tibi, si te exaltas, &c.

XCIII. Lazarus resuscitatur.

1. CONS. Quàm solicitæ fuerint sorores pro fratre suo Lazaro, nam mittunt ad Christum, & verbis plenis fiduciâ & resignatione necessitatem suam insinuant: *Ecce quem amas, infirmatur.* Deinde mortuo jam fratre, Christo venienti occurrunt, non desperant, tantum suaviter expostulant. *Si fuisses hic.* Ita tu pro anima tua languente (utinam non aliquando mortua) pro proximo tuo, cujus salus tibi commissa est, facies;

non tam longâ, quàm ferventi prece, nunc amicabiliter insinuando, nunc instanter orando.

2. Cons. Cur Christus qui tantopere familiam illam amabat, ut videns sorores flere; infremuerit ipse quoque spiritu & fleverit, &c. tamen non tantum Lazarum permiserit infirmari, sed etiam mori & sepeliri, adeò ut fœteret, &c. nempe pro gloria DEI ad augendam fidem eorum, qui tanti miraculi essent spectatores. Ita DEVS sæpè permittit aliquos, non tantum tentari, succumbere & mori spiritualiter, sed etiam sepeliri, id est, pravas peccandi consuetudines contrahere adeò ut fœteant, ut publicè infames sint, &c. Undè fit, ut per talis hominis conversionem magis glorificetur DEVS, ut ipse homo fiat cautior, humiliorque.

3. Cons. Circumstantias omnes resuscitati Lazari, & eas conversioni peccatoris applica. 1. *Vbi posuistis eum?* en examen. 2. *Tollite lapidem*, id est, duritiem

cordis. 3. *Elevat Christus oculos*, quia orandum. 4. *Clamat voce magnâ*, quia inspirationibus parendum. 5. *Prodit* Lazarus *ligatus* malis habitibus, &c.

XCIV. De Cœna in Bethania.

1. CONS. Magdalenam (quæ olim pro remissione peccatorum) nunc in gratiarum actionem pro fratre resuscitato unxisse iterum pedes Domini, & deinde fracto alabastro, reliquum effudisse in caput ejusdem, &c. ungis tu pedes Domini, quando proximi saluti seriò incumbis. Frangis verò alabastrum, & omnia effundis in caput illius, si ex istis & aliis tuis operibus nihil humanum spectes, sed omnia sincerè referas ad DEI gloriam, quod si facis, tota domus, id est, Ecclesia replebitur odore virtutum tuarum.

2. Cons. Judæ & aliorum Discipulorum obtrectationem & murmur, quia nunquam desunt, qui obtrectent benefactis, vel malo affectu, ut Judas vel

Zelo imprudenti, ut cæteri. 2. Vide quàm speciosè Judas malevolentiam suam & cupiditatem palliet Zelo misericordiæ in pauperes, ita sæpè vitiis nostris, virtutes præteximus, zelũ iræ, providentiam cupiditati, carnalitati caritatem, &c. 3. Murmur à Juda cœptũ reliquos invasit; tanta vis est exempli mali, maximè si boni speciem præ se ferat, &c.

3. Conf. Quomodo tacentis Magdalenæ causam suscipiat Christus, non tantum discipulos arguendo, & factum hujus excusando, sed etiam commendando & laudando. O quis nolit reprehendi & contemni ab hominibus, ut habeat DEUM defensorem & laudatorem! juxta illud Psal. 117. *Impulsus eversus sum* (ab hominibus) *ut caderem, Dominus suscepit me! &c.*

XCV. De ingressu Christi in Ierusalem.

1. CONf. Cur Christus paucis ante Passionem diebus tam solemniter ingredi voluerit in civitatem. 1. Ud adimplere-

pleretur etiam ea ſcriptura. *Ecce Rex tuus venit,&c.* Ut ignominia paſſionis augeretur, eo jam omnibus notiſſimo. 3. Ut demonſtraretur plebis inconſtantia, & malitia, quæ nunc *Oſanna,&c.* poſt paucos verò dies, *tolle, tolle, Crucifige* clamabit. 4. Ut declararet ſe non occultè, non timidè, ſed voluntariè venire ad Paſſionem. Tu in honorificis maximè quære occaſiones te humiliandi, & noli rebus ſecundis nimium fidere.

2. Conſidera. Apparatum. Aſinam & pullum aſinæ adducunt, ut juſſi erant, diſcipuli, veſtibus onerant potius, quàm ornant, aſcendit JESVS Rex manſuetus; ex plebe verò alij ſubſternebant veſtimenta ſua; alij frondes & ramos cædunt, alij clamant *Oſanna. Benedictus qui venit in nomine Domini Rex Iſraël,&c.* tu adduc aſinam, animam inquam tuam, ut eam frænare, eique inſidere Chriſtus dignetur, &c. veſtimenta, id eſt, rerum temporalium & externarum curam ſubſterne divinæ provi-

den-

dentiæ. Scinde ramos, & frondes, id eſt, ſuperflua, reſeca, mortifica paſſiones tuas, ut cum palma, id eſt victoria tui occurrere Chriſto tuo poſſis, &c.

3. Conſ. Ex altera parte invidiam & rancorem Phariſæorum, ut etiam auderent Chriſtum monere juberet tacere diſcipulos ſuos. Sed taceant illi, lapides loquentur, adeò DEI gloria diſſimulanda non eſt. Alij verò dicebant: *Nihil proficimus. Ecce mundus totus poſt eum abit.* Utinam! Utinam!

XCVI. *De fletu Chriſti.*

1. CONſ. Quàm tenerum ſit Cor Salvatoris tui, ut etiam defleat miſerias hominum, idque in publica alioquin lætitia, ſed id facit. 1. Ut oſtendat ſe parum affici externo ſolo cultu & honore, ut alibi etiam queritur. *Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum* (quod unum quæro) *longè eſt à me.* 2. Ex caritate, quia intimè dolebat tot ſua opera etiam paſſionem ſuam tam mul-

tis fore in ruinam, & damnationem. 3. Quia in Jerusalem repræsentabat sibi totum mundum, atq; peccata omnium, etiam nominatim mea, quæ ego longè justius deflebo, quia illa deflevit Jesvs meus.

2. *Si cognovisses & tu, & quidem in hac die.* Cons. 1. Causam malorum omnium esse ignorantiam, aut cæcitatem cordis, quod vera bona, & vera mala non dignoscamus, sed permittimus nobis à diabolo poni velamen super cor nostrum, ut non apprehendamus quantum bonum sit gratia Dei, quantum malum sit peccatum. Deinde non attendimus inspirationibus & vocationibus divinis. 2. *Et quidem in hâc die tua.* Nihil nostrum est, nisi hæc dies, imò nisi hoc momentum, præterita transierunt, futura incerta sunt; quidquid agere vis jam age, postea fortè non licebit, aut non magis lubet quàm nunc.

3. Prædicit eversionem Civitatis, quæ

quæ facta deinde est à Romanis. Sed tu cogita in illa prædici quoque angustias, & miserias, & eversionem hominis peccatoris in morte, qui in vita non cognovit tempus visitationis suæ, & gratiæ divinæ, &c.

XCVII. *De Vinea.*

1. CONS. Christum per vineam illam expressisse Synagogam Judæorum, quam DEUS tot favoribus affecerat *circumdando illi sepem*, id est, custodiam Angelorum, *fodiendo torcular*, id est, dando altare, *ædificando turrim*, id est templum, seu Scripturam Sacram, &c. Quibus omnibus gentes carebant, & tamen fructum nullum retulisse, imò multos Prophetas, qui fructum exigebant, & tandem Christum filium patrisfamilias occidisse. Confer hic summam Iudæorum malitiam & ingratitudinem, cum maxima DEI bonitate, longanimitate, & patientia, ut judices meritò tandem punitos.

2. Conſ. Per vineam intelligi poſſe Eccleſiam, Matrem, in qua præter cuſtodiam Angelorum, & Sacræ Scripturæ libros ſunt Sacramenta, veluti quædam torcularia redundantia: Et tamen quos fructus multi faciunt reddunt patrifamilias? quoties ſervos illius (internas monitones, Concionatores, &c.) repellunt? quoties peccatis gravioribus DEI Filium iterum crucifigunt? at meritò timere debeas, ne poſtquam vinitores malos per bella, famem & peſtem (quæ heu! nimium jam experimur) perdiderit, tandem *vineam ſuam locet aliis agricolis*, id eſt, Eccleſiam ſuam ad Indos, Japones & Chinenſes transferat.

3. Conſ. Etiam intelligi poſſe Societatem JESV, in qua *ſeps* Regulæ ſunt, *torcular*, tot gratiæ ſingulares. *Turris* nomen Domini & providentia divina. Hic tu *vinitor* es. Vide quem hactenus fructum retuleris: & cogita an non quicunque alter, ſi eam gratiam habuiſ-

ſet,

ſet, plus profeciſſet, time ergò & patientiâ DEI non abutere, &c.

XCVIII. De Nuptiis & cœna magna.

1. CONſ. Per invitationem illam ad nuptias filij Regis, id eſt, Chriſti tum cum humana natura, tum Eccleſia deſponſati, deſignari vocationem, tam ad fidem, quàm ad gratiam, qua Judæos vocarunt Apoſtoli, ſed quia partim excuſarunt ſe ob curam rerum temporalium, quibus etiamnum toti inhærent, partim ipſos invitatores peſſimè tractarunt, perſequendo, flagellando, occidendo, nos eorum loco invitati ſumus, & quotidie benigniſſimè invitamur. Tu vide ne quid te impediat, aut excludat à gratia. Vide ut veſtem nuptialem induas exſpolians veterem hominem cum actibus ſuis, &c. ne ejici merearis.

2. Cœna magna gloriam cœleſtem repræſentat. *Cœna* quia poſt labores

 diei,

diei, post vitam. *Magna* ob affluentiam bonorum, neque enim oculus vidit, &c. 2. Ob convivarum multitudinem cum Angelis, Patriarchis, &c. 3. Ob durationem perpetuam, sine fine & fastidio ad hanc omnes invitat, qui vult omnes salvos fieri. Sed excusant se primo superbi, vani, & curiosi. 2. Avari, & curis terrenis dediti. 3. Carnales & voluptuarij, quibus quodammodo videtur impossibile ut veniant. Tu hæc impedimenta remove sincerâ observatione trium votorum tuorum, & ad cœnam illam quotidie magis ac magis aspira.

3. Applicare hoc poteris convivio Eucharistiæ, eo quod verè magnum est ob Excellentiam ferculi quod est ipse DEVS & homo Christus, & felicitatem tuam æstima, qui quotidie hoc ferculo vesceris, modo ne careas veste nuptiali, veste gratiæ & caritatis, & puræ intentionis. Alioquin timere meritò posses, ne *ligatis manibus, &c.*

XCIX. De Numiſmate Cenſus.

1. COnſ. Nequitiam Phariſæorum, qui adeò Chriſti ſermonibus & Parabolis emendati non ſunt, ut etiam omnes occaſiones quæſierint eum perdendi, cumque id apertè nondum auderent, tentant dolo ſubmiſſis Diſcipulis ſuis & Herodianis, &c. qui eum caperent in ſermone, & vide 1. Ne unquam eòuſque indurari patiaris cor tuum, ut monitiones & reprehenſiones non amplius admittas. 2. Si crediderunt illi Chriſtum, quem nunquam peccare viderant, capi tamen poſſe & labi in ſermone, diligenter attende verbis tuis, & pone cuſtodiam ori tuo, &c.

2. Audi quæſtionem. 1. Ordiuntur ab adulatione non quòd ſuprà verum illi aliquid affingerent, ſed quòd animo maligno non ſincero. *Magiſter ſcimus quia verax es, &c.* Si ſcitis cur veritati dicenti, & docenti veritatem non creditis.

2. Quærunt : *licet-ne censum dare Cæsari an non?* Si annuat jam peccabit in Pharisæos & Judæos, qui se exemptos volebant, si neget, jam capietur ab Herodianis, qui erant tributi exactores. Sed frustra rete jacitur ante oculos cuncta videntis, & scientis. Ora illum ut non patiatur te capi adulationibus, neque labi in sermone.

3. Christus igitur ostendi sibi petit numisma, rogatque cujus sit illa imago & superscriptio, respondentibusque illis esse *Cæsaris*. *Reddite*, inquit, *quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt* DEI DEO, &c. Tu interea cur animam tuam insignitam imagine DEI Omnipotentis alteri das quàm DEO? redde illi cui illam tot debes nominibus, quique illam conservabit, &c.

C. *Reprehenduntur Pharisæi.*

EX pluribus quæ Christus Matthæi 23. reprehendit in Pharisæis, hæc potissimum considera.

1. Di-

1. *Dicunt & non faciunt, alligant enim onera gravia, & imponunt in humeros hominum, digito autem suo nolunt ea movere.* Quoties optimè scis monere & instruere alios ad virtutem, cum ipse nihil facias? quoties in alios es austerus, qui in te semper es benignus? aut fac quod dicis, aut sile quod non facis, alioquin periculum est aut superbiæ aut confusionis: Superbiæ quamdiu ignoratur tuam vitam à verbis dissidere; Confusionis, simul ut hoc patuerit.

2. *Væ vobis qui decimatis mentham, &c.* quæ vobis utilia sunt, totâ diligentiâ quæritis, quæ verò ad DEI gloriam spectant, negligitis; quoties illatam tibi levem injuriam vindicare conaris, & gravissimas DEO factas injurias, quasi ad te nihil spectarent dissimulas, plenus zelo dum privata tua res agitur, iners & piger, quando publica & DEI. 2. *Decimant mentham, &c.* qui magis cavent offendere homines aut iis displicere, quàm DEO. 3. Qui parva scrupulosè curant,

rant, ut cæremonias quaſdam, & ordinationes Religionis, magna verò & ſubſtantialia, ut vota, violant, &c. *Excolantes culicem & camelum, &c.*

3. Comparat Chriſtus Phariſæos calici exterius mundo, ſed intus fœdo. Item ſepulchris dealbatis, &c. An non tu talis, foris juſtus, intus plenus iniqui tate? *Hypocrita*, ſi bonum eſt, non eſſe malum, cur non vis eſſe, quod vis apparere? ſi malum eſt, cur vis eſſe, quod non vis apparere? nam quod turpe eſt apparere, turpius eſt eſſe, &c. Aut eſto quod appares, aut appare quod es, &c.

CI. Prædictio deſolationis.

1. CONſ. *Si videris in loco ſancto*, id eſt, in Eccleſia vel Religione aliquam *deſolationem*, id eſt, mores corruptiores quid te facere oporteat. Nẽpe 1. *Fuge ad montes* noli attendere quid imperfecti, quid tepidi faciant, ſed quid ſancti & perfecti viri fecerint. Horum altiſ-

altiſſimas virtutes contemplare, & imitari ſtude. 2 *Mane in tecto aut agro*, id eſt, in quocunque te DEVS loco aut officio poſuerit, ibidem perſevera tibi & muneri tuo attendens, ut excellas in tecto contemplationis & in agro operationis, &c.

2. Conſ. Quid cavere debeas? 1. Ne ſis *prægnans aut adhuc lactans*, id eſt, ne ſis tantum gravidus bonis deſideriis & propoſitis, ſed ea actu exequere, idque conſtanter ut in virtutibus ſoliditatem aliquam, quæ defectibus aliorum non corrumpatur, acquiras. 2. *Ne fiat fuga tua hyeme*, id eſt, ne frigidè ſanctorum veſtigiis inſiſtas, augebis enim deſolationem potius alioquin, quàm effugies. Sed *neque Sabbati*, id eſt, cum vanitate quadam & propria æſtimatione & aliorum contemptu. Quid enim refert, ſi alios perdat diſſolatio, & te evertat ſuperbia?

3. *Propter electos breviabuntur dies illi*; id tibi in omnibus difficultatibus & mo-

molestiis, quas vel alij inferunt, vel ipse in virtutum exercitio pateris, ingere non fore diuturnas, fortè hodie, fortè hâc horâ finientur. Quis nequeat uno die, unâ horâ pati aliquid? quis nolit rectè vivere? imò si rectè advertis, quidquid pateris aut agis momentaneum est, quia quod passus es jam præteriit, quod futurum est, nondum pateris, &c.

CII. *De signis extremis judicij.*

Vide Meditat. 14. 1. partis.

CIII. *Exspectandum judicium.*

1. COnsi. Ideò occultum esse diem Judicij, ut tanto majori solicitudine vivamus. Nempe latet ultimus dies, ut observentur omnes dies, ne dies Domini nos inveniat imparatos. Vigilemus ergò, jugiter insistendo bonis operibus, & non torpeamus in peccatis dormitando, &c.

2. Ne putemus satis esse si unâ die vel

vel unâ horâ vigilemus, adducitur exemplum Patrisfamilias furem timentis, & illâ maximè horâ vigilantis, quâ ſcit illum venturum. Ita quid nobis proderit pluribus horis vigilaſſe, ſi illâ dormimus quâ mors & judicium nos occupat. Vigilemus ergò omni horâ; *quia neſcimus quâ horâ filius hominis venturus eſt*, neque unquam vel momento audeamus vivere in tali ſtatu in quo mori non auderemus, &c. Nam ſecurus non exit, qui malè ſecurus exit.

3. *Sint lumbi veſtri præcincti, & lucernæ in manibus veſtris.* Vide modum hic præſcribi, quo vigilandum eſt. 1. In genere præcingimus lumbos, cum declinamus à malo, lucernas ardentes tenemus, cum facimus bonum. 2. Præcingimus lumbos per caſtitatem, lucernas accẽdimus per caritatem, quâ proximos juvamus, ſed prius illud, quia caritas ſine Caſtitare facilè tranſit in Carnalitatem. 3. Præcingimus lumbos per contemptum temporalium, lucernas accendimus

dimus per amorem cœlestium, &c.

CIV. De decem Virginibus.

1. Conſ. Etſi per decem Virgines communiter intelligatur congregatio fidelium, particularius parabola tamen accommodari poteſt ſtatui Religioſo. 1. Quia omnes ibi Virgines, non tantum propter votum Caſtitatis, ſed quia etiam per paupertatem & obedientiam continent ſe à Dominio rerum temporalium & propriæ voluntatis. 2. Quia peculiari quâdam ratione ſanctitatem profitentur, atque adeò acceptis virtutum, & boni exempli lampadibus exeunt è ſæculo & mundana licentia, ut obvient Chriſto venienti, &c. felix! ſi prudentes Virgines imiteris, contendaſque ne quid tibi deſit ad ritè occurrendum! &c.

2. Conſ. Fatuis Virginibus eſſe ſimiles, qui lampades quidem habent, ſed non oleum, ſine quo tamen lampades extingui neceſſe eſt, id eſt, veritates fidei tenent,

tenent, ſed non caritatem, quæ fidem vivificat; lucent exteriùs per opera quędam, ſed internâ virtute carent; alios rectè docent, ſed ſeipſos negligunt; profitentur perfectionem, ſed ab ea longè abſunt, vanam gloriam, & favores hominum captantes. Verè fatui, qui Judicem omnia pervidentem eo apparatu exſpectant, &c.

3. Conſ. Etſi dum vivimus facilè nobis blandiamur de externa aliqua ſpecie probitatis, minuſq; de interna caritate, & ſolidis virtutibus ſimus ſoliciti, quando tamen in morte occurrendum erit ſponſo clarè videbimus lucernas noſtras extingui, nihil prodeſſe gratias, & favores, & adulationes hominum, neque quidquam ſperandum eſſe, niſi à propriis operibus, &c.

CV. De Talentis.

1. COnſ. DEVM non eodem modo partiri bona ſua, ſed alteri plus, alteri minus tradere, tum quia Dominus

nus est distribuens singulis prout vult, nulli debitor ; 1. tum quia quosdam prævidet melius usuros, &c. omnibus tamen ad salutem sufficientia largitur. Ita ut qui parum accepit, desperare non debeat, neque insolescere cui multum datum est, imò verò magis timere; nam cum crescunt dona, rationes etiam crescunt donorum. 2. Attende non dari, sed tantum tradi bona, Deo reservante sibi plenum & absolutum dominium, ut iis non tanquam tuis, sed tanquam Dei utaris, & non ad tuam, sed ad illius gloriam, &c.

2. Servos non eodem modo uti talentis acceptis, nam *qui quinque acceperat operatus est in eis, & lucratus est alia quinque, similiter, & qui duo acceperat, lucratus est duo*, ita ut nullum talentum fuerit otiosum, & quamvis secundus minus lucratus sit, parem tamen contentionem adhibuit. At tertius sive ex negligentia, sive malitia, sive ex pusillanimitate & vano timore Domini sui *talentum suum*

fodit

fodit in terram & abſcondit. Tu quantum potes, tantum conare, ne ulla gratia in te ſit vacua, neque metu quidem tentationum, aut diſtractionum ceſſa ab operando. DEVS te juvabit.

3. Conſ. Prœmium benè operantium eſſe. 1. Quod DEVS in illis delectetur. *Euge*, inquit, quæ vox lætantis eſt. 2. Quod DEVS eos laudet: *ſerve bone & fidelis*, etiam ſæpè in hac vita glorificando. 3. Quod valdè in illis gratiæ & merita augeantur. *Super multa*, *&c.* 4. Gloria & gaudium æternum, &c. Oppone his pœnam otioſorum, quid male operantium? &c.

CVI. De extremo Iudicio.

1. POſtquam Chriſtus per parabolas docuerat Auditores ſuos benè vigilare, præparare ſe, & benè operari, ne mors aut judicium eos occuparet imparatos, tandem claré docet & proſequitur modum divini Judicij. 1. Quoad Judicis Conditiones. 2. Quoad ſta-

tum

tum judicandorum. 3. Quoad sententiam. Conſ. Ergo. 1. Judicis conditiones fore, quod judicabit in forma humanitatis, in qua fuit injuſtè judicatus, tum ut ab omnibus videatur, qui in forma divinitatis videri non poteſt à malis. Tum ad horrorem malorum, qui *videbunt* eum *in quem confixerunt. Veniet autem in Majeſtate* ſua cinctus Angelis, &c. 2. Status judicandorum erit, quod ſtatim ſeparati à malis, ad dextram collocabuntur, quanto ſuo gaudio! quanto illorum horrore!

2. *Venite Benedicti Patris mei, &c. Eſurivi enim & dediſtis mihi manducare, &c.* Prius ad bonos ſe convertit, quàm ad malos, tum ut eos honoret, tum ut oſtendat ſe promptiorem ad prœmia, quam ad pœnam, Cauſam autem hujus ſuaviſſimæ ſententiæ confert in opera miſericordiæ, quibus probi vacarunt, & quidem corporalia, ut videamus etiam minima præmia, & quidem tanto remunerari, quod obſtupeſcentes Sancti dicent:

Quan-

Quando vidimus te,&c. q. d. nesciebamus certè tantillis operibus deberi tantam mercedem,&c.

3. *Ite maledicti.* Discedite à me fonte bonorum omnium, *in ignem* nõ temporalem, sed *æternum*, ad societatem non amicorum, nec bonorum sed dæmonũ idque ob neglecta opera misericordiæ corporalia, quid ob multo graviora tua peccata? &c.

CVII. Christus venditur.

1. CONS. Quis vendatur? nempe filius DEI, & Dominus omnium, qui naturâ suâ inæstimabilis est, 30. argenteis duntaxat æstimatur; sed sicuti pro me formam servi accepit, ita servi pretio vendi voluit pro me, sed ut me pretiosissimo suo sanguine redimeret, ô humilitatem! ô caritatem! quàm vilis homini JESVS! quàm homo pretiosus JESV! illum 30. argenteis, imò momentaneâ voluptatulâ sæpè vendimus; ille totum se tradit ut nos emat. Simus ergo

go illius, qui ſic nos acquiſivit, &c.

2. Conſ. Quis vendat, & cur? vendit diſcipulus & unus ex duodecim, quibus Dominus dederat poteſtatem pellendi dęmones, ſanãdi infirmos, & velut amicis ſecreta ſua manifeſtaverat, ſed cur? ex inordinato appetitu habendi, quem nunquam extirpaverat, ſed uſu loculorum etiam auxerat, ita ut deficiente lucro cęperit. 1. Murmurare, deinde etiam odiſſe Chriſtum, ac tandem etiam pretio vendere. Securim igitur ad radices noſtrarum paſſionum ponamus, neque unquam credamus nos ſtabili eſſe loco cum cadere poſſimus æque ac è cœlo Lucifer, è Paradiſo Adam, è convictu Chriſti, & cætu Apoſtolorũ Judas, &c.

3. Conſ. Quibus vendatur? nempe capitaliſſimis hoſtibus jam congregatis, & conſultantibus *Quomodo* JESVM *dolo tenerent, & occiderent.* Ita ut diabolus oportunè intraverit tum in Judam, ſuaſeritque ut eâ occaſione uteretur. Caveamus aliquid aggredi animo perturbato, &c.

VIÆ ILLVMINATIVÆ.

TERTIA PARS DE PASSIONE CHRISTI.

MEDITATIO I.

De Agno Paschali.

1. Conf. Tsi Christus ad esum Agni Paschalis non obligaretur, nihilominus amore divinorum præceptorum, & ut quodammodo se ad instituendum Sacramentum corporis & sanguinis sui disponeret, missis duobus Petro & Joanne ad hominem lagenam aquæ bajulantem, sollicitè jussit cœnaculum præparari,

ut disceres præter innocentiam vitæ, observationemque divinorum præceptorum (quæ quidem optima est ad Communionem dispositio) requiri actualem aliquam præparationem proximam per actus fidei charitatis, & contritionis, &c.

2. Ex aliis quoque ceremoniis, quas Christus juxtà legis præscriptum sine dubio adhibuit, disce alias bonas dispositiones ad Communionem. 1. Succingendi sunt lumbi per puritatem omninò Angelicam, qui tangis & manducas carnem illam Virginem de Virgine Matre assumptam. 2. Calceamenta sint in pedibus per passionem mortificationem: agnellus est horret quidquid mansuetum quietumque non est. Sint baculi in manibus per constantem bonorum operum exercitationem, &c.

3. *Desiderio*, inquit, *desideravi hoc pascha manducare*, requiritur ergò fames, sine qua, sicut cibi omnes alioquin optimi desipiunt. Ita si sine desiderio & appeten-

petentia communionem accedas, quid mirum erit, si nullam dulcedinem, neque fructum sentias?

II. De Lotione pedum.

1. CONS. Profundissimam humilitatem Christi Domini ad pedes Discipulorum suorum, quin & proditoris sui Judæ se abjicientis. Nempè Dominus Majestatis, splendor Patris, Rex Angelorum, Dominator Cœli & terræ, veluti abjectum mancipium *Surgit à cœna. ponit vestimenta sua, præcingit se linteo, aquam* apportat, & *mittit in pelvim*, & geniculatus lavat sordidos pedes Discipulorum suorum, sed quid mirum est, si *surgit à cœna, & ponit vestimenta sua, qui cùm in forma* DEI *esset, exinanivit se ipsum!* quid mirum si mittit aquam in pelvim ut lavaret, &c. Qui venerat fundere totum sanguinem. A Domino igitur & Magistro disce humiliari, disce aliis libenter & sedulo ministrare.

2. Conf. Varios affectus Discipulorum. Judas tam admirabili humilitatis atque amoris actu nihil movetur, sed præsumptuosè id obsequium patitur; alij cum stupore & reverentia id tolerant; at Petrus cæteris ferventior: *Tu* inquit, *mihi lavas pedes? Tu*, quem paulò ante Filium DEI confessus sum, *Mihi* vermiculo, Piscatori, peccatori? &c. Similis te admiratio occupet, dum post confessionem absolveris, ubi te Christus non jam aquâ, sed sanguine suo abluit, &c.

3. *Nisi lavero te, non habebis partem, &c.* Conf. Etsi Petrus esset de numero eorum, qui non indigebant nisi ut pedes lavarentur, id est, peccata venialia tollerentur, tamen audiit, *nisi lavero te*, ut discas etiam venialia tolli debere ut placeas Christo.

III. *De institutione Ven. Sac.*

1. CONf. Tempus institutionis, nimirum *pridie quam pateretur*. 1. Vt

Ut magnitudinem ſui amoris oſtenderet, tam eximium donum hominibus tunc conferendo, quando ipſi adverſus ipſum crudeliſſimè conſpirabant, ut viciſſim nos nullis unquam adverſis ab illius amore ſeparemur. 2. Ut demonſtraret deſiderium ſuum manendi ſemper nobiſcum, voluit in procinctu ſui diceſſus nobis teſtamento relinquere non opes, ſed quod majùs eſt, bonis omnibus, ſeipſum DEVM & hominem. 3. Vt vivan Paſſionis ſuæ memoriam nobis relinqueret, fortiùs enim illa imprimuntur, quæ circa mortem parentes filiis commendant, &c.

2. Conſ. Modum inſtitutionis, nimirum poſt eſum Agni juxtà præſcriptionem, poſt lotos diſcipulis pedes *Accepit panem & calicem, & gratias agens benedixit & dedit Diſcipulis ſuis*, ut diſcas Communioni præmittendam eſſe obſervationem divinorum mandatorum, & ſacramentalem etiam venialium cõfeſſionem aut deteſtationem ſaltem,

 dein-

deinde agnoſcendum eſſe tanti beneficij magnitudinem, & pro eo agendas gratias, denique ut te totum dares ei qui totum ſe tibi donavit, &c.

3. Conſ. Cur ſub ſpeciebus panis & vini? 1. Ex amore, ut ſe intimius nobis uniret, uniamur ergò etiam nos illi per mutuum amorem. 2. Vt oſtenderet omnes effectus conferri animæ, quos cibus & potus præſtat corpori, ut hinc conſervaremur, roboraremur, &c. An id experiris?

IV. Inſinuatur proditor.

1. IESVS *turbatus ſpiritu* ob induratam Judæ malitiam cùm videret ſe hactenus nihil tot amoris indiciis effeciſſe, ulterius tentat eum à peſſimo propoſito revocare, inſinuando ſe totius proditionis conſcium: *Vnus ex vobis me tradet*, neque ſe proditorem ignorare: *qui intingit mecum manum, &c.* ex quo etiam vehementer exaggeratur proditoris perverſitas (ſicut de Achitophe-

tophele quæritur David: *Tu homo unanimis, Dux meus, &c. Qui simul mecum dulces capiebas cibos, &c.*) non nominat tamen ut parcat ejus famæ; tandem æternum supplicium minando: *Væ homini, per quem Filius hominis tradetur.* Disce hinc quibuscunque modis homines à suis vitiis revocare, sed cum mansuetudine.

2. Cons. Cæteros undecim discipulos, etsi non essent istius noxæ conscij, cõtristatos tamen esse, & timuisse, quod plus crederent Magistro scrutanti *corda, & renes*, quàm conscientiæ propriæ, nam bonarum mentium est, ibi culpam formidare ubi culpa non est. Et tametsi scirent, se nihil hactenus de proditione cogitasse, timebant tamen conscij infirmitatis suæ, & labilitatis humanæ, ne in peccatum istud laberentur. Vndè singuli interrogant, *Nunquid ego sum Domine?* Time tu, neque ità sis de præsentibus securus, ut futura non pertimescas.

3. Conſ. Chriſtum ſoli Joanni in ſinu illius recumbenti indicaſſe proditorem, tum quia illum ſingularis virginitas capacem fecerat tantorum ſecretorum, tum ut deſineret timere, qui tam purus erat. Stude ergò puritati, ſi teſtimonium habere vis bonę conſcientiæ. 2. Attende quomodo Judas acceptâ buccellâ à dæmone poſſeſſus, continuóque exiverit.

V. *Contentio Apoſt. & prædictio Scand.*

1. CONſ. Quàm periculoſa ſit ambitio, quæ ſe etiam ſæpè in cętum Religioſum inſinuat; eoque pejor, quod nō quæratur quis ſit major, quod ſolâ virtute & ſincerâ humilitate acquiritur, ubi Chriſtus hic docet. *Qui major eſt in vobis, fiat ſicuti minor, & qui præceſſor eſt, ſicut miniſtrator*, ne putemus idcircò aliquem aliis præfici, ut iis dominetur, ut ſolent Reges gentium, ſed

tantùm ideo ut fiat forma gregis, ut ſubditos verò virtutis exemplo præcedat, non, inquam, quæritur, quis ſit major, ſed quis videatur eſſe major judicio hominum ſcilicet, non DEI, quod vaniſſimum eſt. Tu effice potius ut hominibus videaris eſſe minor, & ab illis contemnaris, ut in oculis DEI ſis major, &c.

2. Chriſtus ut ſuos in humilitate contineat, de ſecuturo mox lapſu eos commonet. *Omnes vos ſcandalum patiemini*, ut ſi præſens bona vita te extollat, deprimat metus inconſtantiæ & peccatorum, in quæ quamdiu vivis labi potes: nec imiteris præſumptionem Petri dicentis: *Etſi omnes ſcandalizati fuerint in te, ſed non ego.* Imò verò etſi nemo ſcandalizatus fuerit, niſi tamen peculiaris gratia tua me confirmat, ego ſcandalizabor, qui cæteris omnibus debilior ſum, &c. hoc humili tuâ cogitatione te reddes cautiorem, & capaciorem divinorum auxiliorum.

3. *Simon, Ecce satanas expetivit vos ut cribraret sicut triticum, &c. ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirma fratres tuos, &c.* Disce hinc. 1. Neminem tentari nisi Deo permittente. 2. Divinâ gratiâ superari posse tentationes omnes. 3. Quod conversus à peccato debeat alios suo malo edoctus instruere, & reddere cautiores, &c.

VI. Ex sermone Christi.

1. MAnete *in dilectione mea*: amari petit. qui omnibus titulis amari ultra deberet, tum (ut omittam cæteros titulos Creationis & Conservationis) *Quia prior dilexit nos*, & infinitâ quidem dilectione, *sicut*, inquit *dilexit me Pater, & dilexi vos*; tum quia amorem suum tot & tantis indiciis probavit, quando *seipsum nobis, & pro nobis tradidit, ponens animam suam pro ovibus suis*, pro hostibus suis. Si ergò incentivum amoris est amor, quantum decet

nos

nos eum amare, qui tantum amavit nos? & quia probatio amoris eſt exhibitio operis, *ſi*, inquit, *diligitis me, mandata mea ſervate*, hoc igitur modo probemus amorem noſtrũ. Attende prętereà fructus hujus amoris. 1. *Qui diligit me, diligetur à Patre, & ego diligam eum.* 2. *Ad eum veniemus & manſionem apud eum faciemus.* 3. *Et manifeſtabo ei meipſum*, tum in hac vita per contemplationem, tum in altera facie ad faciem, &c.

2. *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem.* Et *hoc eſt præceptum meum.* Conſ. Quantoperè cordi illi ſit, ut proximum diligamus, cùm id tam graviter inculcet. Vocat autem *mandatum novum* & præceptum ſuum. 1. Quia eſt fundamentum novæ legis, quæ in charitate fundatur. Undè etiam primorum Chriſtianorum *erat cor unum & anima una.* 2. Quia per illud renovamur ſpiritu in adoptionem filiorum DEI. 3. Quia traditur nova amãdi regula, nempè *ſicut dilexit vos*, non tantùm ſicut ſe-

 ipſum

ipsum, non carnaliter, nec verbo & linguâ, sed sicut Christus dilexit te, sed spiritualiter in bonum spirituale, proximi idque opere & veritate.

3. Circa hos duos amores te axamina, quantoperè JESVM ames, quantoperè proximum. Sitque lapis Lydius observatio præceptorum, & sicut dilexit ipse.

VII. Prosecutio.

1. COmmendat suis orationibus: *Petite & accipietis*, & disce circumstantias orationis bonæ. 1. Est fiducia quidvis impetrandi; *quodcunque*, inquit, *petieritis*, nam bonus est & potens quem rogamus, & qui filium suum donavit, *quomodo non omnia nobis cum illo donabit* & per illum? quæ 2. Est circumstantia; ut per Christum petas; *quodcunque petieritis in nomine meo*, ut non nostris, sed Christi meritis innitatur fiducia nostra. 3. Ut nihil petat

tat, nisi quod decet DEVM largiri, & peti in Christi nomine; & tibi expedit, alioquin censeberis nihil petere, sicuti modo audire debuerunt filij Zebedæi: *Vsquequo non petistis quidquam*, etsi petivissent nuper, *ut unus sederet à dextris, &c.* 4. Ut quidquid petitur referatur ad DEI gloriam: *Vt glorificetur Pater in Filio &c.*

2. Consolatur discipulos & ad patiendum animat. 1. Exemplo suo, *Si me persecuti sunt, & vos persequentur, non est servus major Domino suo*, 2. Quia est signum divinæ electionis, *quia de mundo non estis, sed ego elegi vos, propterea odit vos mundus.* 3. Quia succedit gaudium: *tristitia vestra vertetur in gaudium*, quod exemplo mulieris parturientis confirmat. 4. Spe prœmij æterni? *accipiam vos ad meipsum, ut, ubi ego sum, & vos sitis.* 5. A præsenti suo auxilio: *non relinquam vos orphanos, & modicum & videbitis me, & gaudebit cor vestrum.* 6. Quia est signum divini amoris. *Ipse Pater amat vos, &c.* 7. A spe victoriæ

ctoriæ. *Confidite quia ego vici mundum*, his ergò te robora, &c.

3. Petit tria pro Apostolis, 1. *Serva eos ut sint unum sicut nos.* 2. *Non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos à malo.* 3. *Sanctifica eos in veritate.* Consolationi autem tibi sit illud, *non pro iis rogo tantùm, sed & pro eis, qui credituri sunt, &c.*

VIII. Iter ad hortum & tristitia.

1. *Et egressus ibat secundùm consuetudinem in montem Olivarum.* 1. *Secundùm consuetudinem*, quia se solebat ad orandum recipere. Vt discas nunquam omittere consueta pietatis exercitia, etsi impedimenta tibi objiciantur, imò tum magis iis incumbere utpotè magis necessariis. 2. Ibat eò quò Judas venturum eum sciebat, ut ostenderet se non fugere periculum, sed voluntariè ire ad mortem. *Oblatus* enim est *quia voluit*; deinde *ut* inquit, *cognoscat mundus, quia diligo Patrem, & sicut mandatum dedit mihi facio.* Atque hæc quoque sit norma

ma tuarum operationum & tuæ voluntatis, non cupiditas gloriæ, non sensualitas, &c.

2, *Cœpit pavere, tædere, & mœstus esse,* is qui paulò ante tantoperè pati desideraverat, ut diceret. *Pater venit hora clarifica Filium,* quasi pati claritas ipsius esset & splendor. Sed angebatur, non tam metu tormentorum, etsi ea vivacissimè illi repræsentarentur, quàm cōsideratione peccatorum totius mundi, & nominatim tuorum, tuæque ingratitudinis. Voluit prætereà pati eam tristitiam, ut disceres similes angores & melancholias fortiter cum tuo Duce tolerare, neque ideò animum abjicias, credasque te à DEO derelictum.

3. Cons. Remedia illi tristitiæ adhibita à Christo. 1. Patefecit discipulis suis, etsi ab ignorantibus & semisopitis solatium nullum expectaret, ut discas omnes tentationes tuas superiori & Confessario aperire, imò etiam in Missionibus Coadjutori, ut per illam humilitatem

militatem ſolatium à DEO merearis. 2. Fugit ad orationem; remedium unicum. Ità tu in ariditate vim tibi fac, & dic ſaltem: *Domine vim patior*. Domine ſum tentatus, &c.

IX. Oratio in horto

1. ET *ipſe avulſus eſt ab eis, & poſitis genibus orabat.* 1. *Avulſus eſt*, tum ut oſtenderet naturæ vim inferendam, quę in ſimilibus triſtitiis & deſolationibus ad humana quærenda ſolatiola inclinat. Tum quia oratio ſeceſſum requirit, ut quis in ſecreto liberius affectibus ſuis indulgeat. 2. Nota ſitum orantis, humi poſitis genibus, imò præ reverentia procidit in faciem ſuam. 3. Perpende ſingula verba orationis. *Pater mi, ſi poßibile eſt tranſeat à me calix iſte; Veruntamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu.* Vbi nominatim attende perfectam reſignationem in re tam ardua, & imitare.

2. Conſ.

2. Conſ. Solicitam charitatem Chriſti, abrumpit Orationem ſuam, ut diſcipulos ad vigilandum orandumque hortetur. Ita tu ſic propriæ ſaluti incumbas, ut non obliviſcaris proximi tui, &c. *Et invenit eos dormientes.* O quoties dormis, cum in ſalute tua procuranda maximè foret excubandum? quoties te merito Chriſtus increparet. *Sic non potuiſti unâ horâ vigilare mecum?* tu? qui totam vitam tuam mihi conſecraſti (*etsi oportuerit me commori, &c.*) non potes aut non vis unâ horâ ſeriò incumbere orationi? & unâ horâ, quæ fortè erit poſtrema & principium æternitatis.

3. Chriſto eandem orationem jam tertio iteranti *apparuit Angelus confortans eum*, ut decreto Patris æterni ſatisfaceret, moriendo pro ſalute hominum. Cui illicò ſe conformavit, eam vim inferens naturæ humanæ, ut præ agonia etiam ſanguinem ſudaret. Deteſtare igitur mollitiem tuam, qui ubique ſenſualitati

tuæ obtemperas, cùm ſoli violenti rapiant cœlum.

X. *Oſculum Iudæ.*

1. S*Vrgite eamus, ecce qui me tradet prope eſt.* Conſ. Hic fructum orationis: Chriſtus apprehenſione opprobriorum, tormentorum & mortis ignominioſiſſimæ pavebat, tædebat, & mœſtus erat, adeò ut etiam præ anguſtia diffflueret ſudore ſanguineo; ſimul ut oravit: *Surgite*, inquit, *eamus*, occurramus, amplectamur omnia, &c. Ita nos ſi feriò tali remedio uteremur, ſæpè ſic confirmaremur, ut etiam anhelaremus ad ea, quæ nobis prius difficillima videbantur, ita ut nec luberet apud ſuperiores deprecari, aut petere contrarium.

2. Conſ. Hinc intolerabilem Judæ impudentiam, & malitiam, inde Chriſti manſuetudinem: ille ſalutat, quem perdere volebat, vocat Magiſtrum cujus diſcipulus eſſe nolebat, oſculatur quem ode-

oderat. Vivum exemplar hypocritarum & politicorum nostrorum, qui foris Angeli, intus diaboli, nunquam blandiuntur, nisi cum insidiantur. At Christus *amice*, inquit, *ad quid venisti*: Amicum vocat, quia paratus erat si resipuisset, eum in amicitiam recipere. *Ad quid venisti?* non ad hoc te elegeram ô Juda, aut in cœtum duodecim Apostolorum vocaram; & *Osculo filium hominis tradis*? Videamus ne nobis aliquando eadem objici à JESV possint, si parum dignè ambulemus vocatione nostrâ, si solâ specie virtutis contenti simus, si donis & talentis abutamur, &c.

3. Christus ut ostenderet se ne tum quidem ab armatis & tali proditione capi posse, nisi vellet; solo verbo: *Ego sum*, omnes prostravit. O quid judicaturus faciet, qui judicandus hoc fecit? sed meritò id accidit malè Christum quærentibus. Tu illum quære corde contrito & humiliato, ut te salvet. Attende præterea caritatem Christi pro suis

ſuis ſoliciti : *Sinite hos abire*, & ſpera tibi non defuturum,&c.

XI. Comprehenſio.

1. AVdi Chriſtum ſuaviter & manſuetè expoſtulantem. 1. *Tanquam ad latronem exiſtis cum gladiis & fuſtibus.* Quid armis neceſſe eſt contra inermem ? quid opus violentiâ adverſus eum,qui ſe ultrò tradit veſtræ poteſtati? & quem, niſi vellet, nulla teneret violentia ? ô dulciſſimè prædo animarum, deprædare cor meum, & omnes potentias meas,&c. 2. Exprobrat quod quotidie publicè in templo docentem non tenuerint, tum ut inſinuet eorum ingratitudinem,qui hâc mercede compenſent illius labores, illorum bono impenſos,tum ut oſtendat, ſe non capi, niſi quando vult. 3. Tandem ſe omnino permittit eorum crudelitati : *Hæc eſt hora veſtra & poteſtas tenebrarum* agerent quidquid propria rabies & dæmonis inſtinctus ſuggereret ; idq́ue propter

te,

te, ut tu tandem etiam te illius divinæ voluntati & diſpoſitioni ſuaviſſimæ totum committas.

2. *Tunc injecerunt manus in* JESVM *& tenuerunt eum.* Contemplare quo id furore faciant Agno manſuetiſſimo, pulſant, vellunt, trudunt, trahunt, manus illas mirabilium operatrices funibus cateniſque vinciunt. Verè bone JESV *circumdederunt te vituli multi, tauri pingues, obſederunt te, operuerunt ſuper te os ſuum ſicut Leo rapiens & rugiens*, idque pateris, tum quia amor mei arctius te conſtrinxerat, tum quia aliter vincula iniquitatis meæ diſſolvi non poterat, & pergam texere nova vincula? non faciam, &c.

3. *Diſcipuli omnes relicto eo fugerunt.* Illi nimirum quibus tanquam ſummis amicis revelarat Chriſtus omnia divina myſteria; illi qui nuper dixerant, *Domine ad quem ibimus verba vitæ æternæ habes.* Qui modo ſe obtulerant comites uſque ad mortem. Time ergo, ne

& tu aliquando deficias, & perseverantiam pete, attendens principium omnis mali potissimum fluxisse ex somno tempore orationis.

XII. De gestis apud Annam.

1. ET *adduxerunt eum ad Annam primum*, vel quia domus Annæ erat in itinere ad domum Caiphæ, vel quia cum esset socer hujus, credebant id gratum Caiphæ futurum, vel ut laudem etiam aliquam ab illo & mercedem reportarent, exultantes hac in re pessima, & de tali præda gloriosi. Similiter facit, quisquis gaudet cum malè fecerit, & de peccatis suis gloriatur. Porrò attende quomodò, & quàm crudeliter Christum huc raptarint manibus post terga revinctis, fatigatum à longa oratione, & sanguineo sudore maximè debilitatum; & disce non indignari, si subinde obedientia te trahat quo minimè velles.

2. Annas Christum *interrogat de Discipulis*

pulis & doctrina, non amore discendæ veritatis, sed ut ex responso illius captet occasionem illum accusandi & condemnandi. Tu animo sinceriore hunc Magistrum tuum audias, non tam ut scias, sed ut practicè quæ didiceris, facias. Deinde considera prudens Christi responsum. *Ego*, inquit, *palam locutus sum mundo, semper docui in synagoga & templo, interroga eos qui audierunt, ecce hi sciunt*; hi, nimirum inimici mei, quos ad demonstrandã innocentiam meam audeo appellare in testes. Nam si pro se loqui hic Christus cœpisset, sine dubio dixissent, quod olim: *Tu de ipso testimonium perhibes, testimonium tuum non est verum.* De discipulis ideò tacuit, quod sibi honori non essent, uno existente proditore, aliis omnibus desertoribus. Ita tu, quod laudare non potes, dissimula.

3. *Vnus Ministrorum dedit alapam* JESV. Cons. Gravitatem hujus injuriæ; facit vilissimus nebulo, ut domino suo adu-

adulετur. Tot ſpectantibus, & omnibus approbantibus, fit innocentiſſimo nullâ cauſâ datâ, undè *ſi malè*, inquit, *locutus ſum, &c.* fert tamen patienter, qui jure vindicare ſe ſtatim potuiſſet. Et tu toties nocens nec minimum verbulum vis pati?

XIII. De Negatione Petri.

1. Ille qui proteſtatus erat ſe non ſcandalizandum, *etſi omnes ſcandalizati fuerint*, qui aſſeruerat ſe non negaturum, ſed potius commoriturum, qui paulo ante in horto contra armatos milites gladio dominum defendere conatus fuerat, nunc ad vocem vilis ancillulæ proſternitur, & negat ſe noſſe eum, quem olim confeſſus erat eſſe Filium DEI vivi, &c. Neque ſemel negat, neque ſimpliciter, ſed iterum & tertiò, idque cum juramento & execratione, ut diſcas nunquam tuis viribus fidere, nunquam tibi ſecuritatem polliceri, ſi nata-

natare iſta Petra potuit, quid faciet arundo debilis?

2. Conſ. Id accidiſſe, quia *ſequebatur eum à longè* tepidè, imò frigidâ caritate. Frigus enim fuiſſe notat Euangeliſta non tam temporis quam amoris nec tam corporis quàm affectus. Ita prorſus mala diſpoſitio eſt eorum Religioſorum, quibus ſatis eſt Chriſtum ſequi à longè, ſed videant, ne datâ occaſione peccandi, & Chriſtus iis à longè ſit, neque tam copioſum præbeat auxilium. 2. Quia occaſiones non declinavit, ſed admiſcuit ſe malorum conſortio, ita qui cum ſæcularibus tantum agunt otioſa, curioſa & de rebus novis, facilè à dæmone inducuntur, ut tandem factis ipſis Chriſtum negent, &c.

3. *Et converſus Dominus reſpexit Petrum, qui egreſſus foras flevit amare.* Conſ. Hic benignitatem Chriſti inter tormenta ſua recordantis oviculæ ſuæ tam graviter aberrantis, ut eum oculis miſericorditer aſpiceret. Hinc velut à ſole diſſo-

lutum frigus Petri, hinc illæ lachrymæ amaræ ex corde contrito & humiliato, hinc ille egressus & fuga occasionum, sine qua vera pœnitentia esse non potest. Imitare, &c.

XIV. De gestis apud Caipham.

1. CONS. Quale judicium instituatur adversus ipsam Innocentiam. 1. Judices erant invidiâ & ambitione corrupti, qui ipsi *quærebant falsum testimonium adversus* JESVM, quod si ultro à malevolentia oblatum fuisset, refutare debuissent æqui Judices. 2. *Et non invenerunt, etsi multi falsi testes accessissent*, nimirum nemo ipsam innocentiam, ipsam sanctitatem arguere potest de peccato. 3. JESUS *autem tacebat*, neque ullâ ratione melius vincitur calumnia, quàm tacendo, maximè in manifesta innocentia; cùm sæpè soleat in responso captari occasio aliquid calumniandi. Quare similes injurias tacitus DEO committe, &c.

2. Prin-

2. Princeps ſacerdotum impatiens prudentiſſimi illius ſilentij, & nullam dari occaſionem quæſitæ calumniæ, & condemnationis, Chriſtum adjurat, ut dicat. Sitne Filius DEI? cui Chriſtus *Tu dixiſti*. Vide igitur reverentiam, quàm Chriſtus nomini DEI detulit, ut non niſi adjuratus reſponderit, etſi ſciret adjurationem illam animo maligno factam, & ex reſponſione ſua imminere certam mortem, &c. Ut nullus te metus aut reſpectus à purgatione divini honoris detineat. 2. Ne præſenti conditione deciperentur: *à modo*, inquit, *videbitis filium hominis ſedentem à dextris virtutis* DEI, &c. hâc quoque ſpe gloriæ te in adverſitatibus tuis momentaneis conſolare.

3. Conſ. Perverſitatem ſententiæ. Chriſtus quia veritatem dixerat, qui non poterat mentiri, blaſphemaſſe dicitur, & ſtatim communi calculo judicatur reus mortis. O quis tunc ſenſus Chriſto tuo? nempe qui tibi eſſe debe-

ret, si subinde malignè sugillantur & pervertuntur dicta factaque tua, &c.

XV. Continuatio.

1. Cons. Christum voluisse in domo Caiphæ debellare maximum hostem nostrum amorem propriæ existimationis, dum permisit, ut sua bonitas sanctitasque, cujus comparatione aliorum sanctitas, umbra tantum est, non solum non agnosceretur, sed etiam haberetur pro blasphematrice ipsius DEI. (*blasphemavit, ecce ipsi audistis blasphemiam*) idq; apud inquisitionem Judæorum, & Sacerdotum Principes, qui eum ut talem condemnarunt. Itaque speculum sanctitatis pro sordibus reputatur, & tu pannus menstruatæ vis esse apud omnes in bona opinione; vis haberi sanctus & spiritualis; turbarisque si vel minimo judicio tua simulatio detegatur.

2. Cons. Ex hoc Caiphæ sacerdotumque judicio secutum, ut unusquisque repu-

reputans eum hominem pessimum, non modo nullâ commiseratione moveretur, sed etiam pietatem adversus illum existimaret impietatem, ut fieri solet adversus insignes malefactores, hinc statim (*tunc*) *expuerunt in faciem ejus*, hinc *colaphis eum ceciderunt*, hinc *velantes illius faciem palmas dederunt dicentes: Prophetiza nobis Christe, quis est, qui te percussit*, miseriis omnibus addentes acerbissimam irrisionem. Compatere, & pati disce.

3. *Et alia multa blasphemantes dicebant in eum*, haud dubiè vocando eum *Dæmoniacum, Samaritanum, voracem, potatorem vini, amicum peccatorum, violatorem sabbathi, seductorem, &c.* quantarum injuriarum causæ sunt peccata mea, &c.

XVI. Iudæ desperatio.

1. TVnc *videns Iudas quod damnatus esset, pœnitentiâ ductus retulit triginta argenteos, dicens peccavi, &c.* 1. Fortasse persuaserat sibi judas fore ut Chri-

ſtus ſuâ ſe virtute è manibus Judæorum eriperet, aut ſaltem ſignis & doctrinâ ſic permoveret, ut eum non damnarent, eâque perſuaſione liberius avaritiæ ſuæ ſuccubuerat, ita nos ſæpè malitiam non excutimus, donec peracta eſt, dæmone, & propriâ cupiditate oculos faſcinante. At ubi peccavimus ſubinde ſic exaggeratur malitia, ut cum Caino dicamus: *Major eſt iniquitas mea, quam ut veniam merear*, aut cum Juda deſperemus. Ante peccatum attende DEI juſtitiam, poſt peccatum vide miſericordiam, illud, ut metuas offenſam; hoc, ut ſperes veniam. 2. Conſ. Quid Judæ defuerit ad veram pœnitentiam, malè pecuniam refert, confitetur peccatum, quia tamen ſpes veniæ defuit, neque recurrit ad DEVM, ſed ad homines, &c. Nil obtinuit, &c.

2. Reſpondentibus ſacerdotibus: *Tu videris, projecit argenteos in templo, & abiens laqueo ſe ſuſpendit.* Adverte. 1. Eos qui in hominum gratiam DEVM deſe-

runt,

runt, sæpè ab illis ipsis deseri. *Quid ad nos*, inquiunt, *tu videris*. Sed nunquid ad vos, qui illum pecuniâ induxistis, ut Dominum suum & sanguinem justum proderet? 2. Vide malæ conscientiæ gravem carnificinam, ut nec confusionem, nec laqueum metuat, nec retinere apud se possit tanto scelere emptam pecuniam, nempe ipsa expleta cupiditas tortor est peccatori. 3. In Juda apprehende infelices exitus apostatarum à Religione.

3. Cons. Præposteram Religionem sacerdotum, qui non dubitant Christi sanguine manus suas inficere, & pretium sanguinis timent mittere in corbonam, &c. Ita sæpè magnam DEI offensam, quia occulta est, parui pendimus, & rem parvam, quia publica est, magni facimus, &c.

XVII. De gestis apud Pilatum.

1. ET *confestim mane IESVM duxerunt, & tradiderunt Pilato.* Conſ. Studium & diligentiam Judæorum in male agendo, totam noctem inſomnem duxerant, ut quærerent adverſus JESVM falſa teſtimonia; *confeſtim mane*, ſimul atque dies illuxit, ne quid negligeretur, tradunt illum Pilato, neque deſiſtunt donec morti adjudicatus ſit. Vtinam qui profeſſionem facimus benè agendi, eâ contentione & ſtudio benè ageremus, quo reliqui malè, vel quo nos ipſi aliquando peſſimè! adverte præterea ſuperſtitionem illorum: non introëunt in Prætorium, ne contaminentur, & innocentem ad mortem uſque perſequi non dubitant, mortemque ignominioſam. Credibile eſt eos idcircò JESVM Pilato tradidiſſe, ut crucifigeretur, quo genere mortis illi afficere nullum poterant, &c. ô quoties nos quaſdam externas cæremonias, quàm ſub-

ſubantialia Religionis vota pluris faciamus!

2. Pilato petente, quam accuſationem afferrent: reſponderunt. *Si non eſſet hic malefactor, non tibi tradidiſſemus eum.* Nota horum ſuperbiam, ſufficere volunt, quòd ut reum tradant, abſque alia criminis diſcuſſione, quaſi innocentem tradere non vellent, juſtiſſimi homines ſcilicet. Et tu bone JESU diceris malefactor, qui benefeceras omnibus, idque fers patienter & tacitus; feram igitur & ego, cùm malum pro bono reddetur.

3. Tria accuſationis capita contra JESVM mentiuntur invidiâ & odio cęcati. 1. *Invenimus*, inquit, *ſubvertentem gentem noſtram*, quem ſciebant morbos omnes curaſſe, vitia reprehendiſſe, & nominatim docuiſſe obedientiam ſcribis & Phariſæis præſtandam. 2. *Prohibentem tributa dari Cæſari*, qui dari juſſerat, & pro ſe & pro Petro dederat. 3. *Et dicentem ſe Regem eſſe*, qui ne Rex fie-

ret, fugerat. Quid ergò indignaris anima mea, si facta tua aliqua in pejorem partem trahuntur,

XVIII. Continuatio.

1. PIlato privatim petenti, num esset Rex. Respondit se esse. Sed *Regnum* tamen *non esse de hoc mundo*. Inprimis contemplare: Consistere hic Creatorem, DEUM & dominum, eundemque Judicem vivorum & mortuorum, ut ab homine, servo, idolatra judicetur; sed quia nos peccando vilissimas Creaturasp rætuleramus Creatori, subjiciẽdus fuit Creator judicio creaturæ, &c. Deinde considera Regnum Christi verè non esse de hoc mundo, neque simile regnis mundanis, quæ multo satellite defenduntur, florent opibus, pompis & deliciis, sed consistere in splendore animæ, in paupertate, humilitate, patientia, & rerum mundanarũ contemptu, quæ si in te reperis, jam subditus illius Regis es.

2. *In*

2. *In hoc natus sum, ut testimonium perhibeam veritati*; quid enim aliud Christus nascendo intendit, nisi ut mũdum ab oneribus, Idololatria & peccatis liberaret? ut doceret vanitatem rerum, quas mundus colit & admiratur? ut discas tum de illius regno te fore, si à vanitatibus hujus sæculi abhorres, si alios ad veram fidem, & sanctam vitã studeas convertere. Attende prætereà similes esse Pilato roganti, *quid esset veritas*, & non audito responso exeunti; qui cum aliquid de humilitate, abnegatione sui & similibus virtutibus audiunt vel legunt, dissimulant, neque ad se pertinere arbitrantur.

3. Fatetur Pilatus se nullam in Christo causam invenire, & verè nulla esse potuit nisi ex parte Christi ineffabilis charitas, & ex mea parte detestabilis malitia, hæ sunt quæ Christum condemnarunt & crucifixerunt & pergam adhuc malitię meę insistere, & quasi de novo Christum ad crucem postulare?

XIX. *Mittitur ad Herodem.*

1. COnſ. Pilatum id feciſſe tum ne alienam Juriſdictionem invaderet, tum maximè ut eo pacto ſe ab injuſta ferenda ſententia liberaret. Permiſit verò id DEVS tum ad majorem Chriſti Paſſionem, ut ſub tribus Judicibus plura pateretur pro nobis, qui ubique peccaveramus; tum ad probandam Chriſti innocentiam in quo tam varia tribunalia nullum crimen invenire potuerunt; tum ad probandam Judæorum nequitiam, qui à nullo Judice condemnatum crucifigi petierunt, ſed ego Judicibus omnibus perverſior te bone JESV condemnavi, &c.

2. Conſ. Licet Herodes eo conſpecto valdè gaviſus fuerit, & vellet ab eo ſignum aliquod fieri, & interrogaret eum multis ſermonibus, Chriſtus tamē illum nec ſigno, nec verbo dignatus eſt. 1. Quia lætitia illa & cupiditas non oriebatur ex amore Chriſti, aut deſiderio

rio emendandæ vitæ, ſed ex mera curioſitate, quo affectu ſæpè conciones audimus, libros ſpirituales legimus, &c.
2. Vt diſceremus in concionibus & converſatione noſtra potiùs ad emendationem vitæ affectus commovere, quàm paſcere intelligentiam hominum curioſorum.

3. Voluit ergò ſapientia Patris hic pro ſtulto reputari, hinc nullum miraculum patrare vult, & ſilet quaſi pro ſe nec verbulum dicere poſſet; undè *illuſit illum Herodes, & veſte albâ induit, &c.* Hic, Conſ. Quantum tu optes, ut talenta tua hominibus innoteſcant, contra quàm Chriſtus fecerit. 2. Quantâ prudentiâ & humanis conſiliis enitaris, à te excutere levem aliquam injuriam, vel infamiam cùm Chriſtus nec verbulo maximas à ſe amoveat?

XX. *Postponitur Barabbæ.*

1. CONS. Herodem, tametsi nihil reperisset in Christo dignum morte, non tamen liberasse innocentem de manibus Judæorum, sed ad gratificandum Præsidi, cognitionem causæ illi detulisse. Ità fit ut hominibus omnes placere studeant, nullus Christo: neque tam cavent ut mala non fiant, quàm ne ipsis, quæ fiunt, imputentur, de sola fama publica, non de conscientia, soliciti. Tu è contrario stude DEO bene placere, & cùm bene agere volueris, satage ne etiam alij malè.

2. Pilatus volens Christum liberare, cum sceleratissimo latrone, homicida & seditioso, ideoque plebi inviso illum confert, petitque non à sacerdotibus, quos sciebat odio & invidiâ excæcatos sed à populo, quem vellet dimitti, &c. Verum ille à sacerdotibus persuasus Barabbam petiit. O quanta hæc Christo contumelia, non tantùm cum

tali

tali nebulone comparari, ſed etiam poſtponi, nempè agnum lupo, juſtum & innocentem homini ſceleribus cooperto, ſanguinario latroni, auctorem vitæ! ut meritò indignari non poſſis, ſiquis tibi ſpecie benefaciendi noceat, ſi cum aliqua perſona viliori conferaris. Deinde etiam Chriſtum Barabbæ poſtponis, quoties judicium ſuperiorum poſtponis judicio tuo, quoties ſpiritum carni, virtutem vitio, honori mundi; honorem DEI, &c.

3. Admiratus eam electionem Pilatus, *quid ergò*, inquit, *faciam de IESV?* Conſ. Hic quot laqueis ſe involvat homo qui non purè quærit gloriam DEI, aut animæ ſalutem, ſed ſolos favores humanos, ut turbatus & neſciens quid agere debeat, coſilium petat à turbulento populo, à tumultuantibus paſſionibus, quas ſcit nihil boni ſuaſuras, ſed conſpiraturas potiùs in mortem & condemnationem. Peſti igitur illi te oppone, &c.

XXI. Fla-

XXI. *Flagellatur.*

1. PIlatus Christum innocentem addicit flagellationi, tum ut furiosæ plebi satisfaceret, tum si fortè eo crudelissimo spectaculo plebs mitesceret, eum liberaret. Vndè ait *correptum illum & flagellatum dimittam*, sin verò pergerent eum ad mortem postulare, præmissâ secundùm Romanorum leges flagellatione ad crucifixionē esset dispositus. Abripitur ergò innocentissimus Agnellus ad lanienam, & vestibus exuitur coram procacissima multitudine, & ne declinare ullum ictum possit, columnæ alligatur, ô quanta hæc confusio tantæ puritati, sed quia tu vestem innocentiæ toties impudenter abjecisti, vestibus suis pro te spoliari voluit.

2. Cons. Quàm acerba & crudelis fuerit hæc flagellatio. 1. Ob instrumenta, quæ triplicia usurpasse dicuntur, virgas spinosas, nervos bovinos, catenas ferreas. 2. Ob complexionem corporis

ris delicatam, & ex priore ſudore ſanguineo, & totius noctis exagitatione valdè afflictas vires. 3. Ob immanitatem tortorum, urgente juſſione Præſidis, incitantibus & pretio excitantibus Judæis, & quia continuò recentes fatigatis ſuccedebant. 4. Ob multitudinem plagarum, quæ ſupra 5000. fuiſſe dicuntur. Vide ergò quàm *à planta pedis uſque ad verticem capitis, non ſit in eo ſanitas ſed livor & plaga tumens*, & cogita quanta fuerint tua vulnera pro quibus curandis ſic oportuit DEUM Majeſtatis vulnerari. Deteſtare igitur illa, & voluntariis caſtigationibus expia, &c.

3. Contemplare quomodo fatigatis tortoribus dum à Columna ſolvitur concidat in terram, ibique in ſuo ſacerrimo ſanguine volvatur, & reptet ad veſtes ſuas. Audi dicentem: ſe hæc pro te paſſum, ut tandem deſiſtas eum novis peccatis, & imperfectionibus flagellare.

XII. Spinis coronatur.

1. NOndum satiata militium crudelitas novum & inauditum supplicij genus excogitat, idque contumeliâ, & doloribus plenum, nempe quia nos nullum finem facimus DEVM offendendi, & novos quotidie modos excogitamus explendi cupiditates nostras. *Convocatâ* igitur *totâ cohorte, eum iterum vestibus suis exuunt, & induunt clamyde coccineâ.* Perpende igitur novam verecundiam, novos dolores, & novam contumeliam, cum violentia detrahitur vestis, quæ ejus vulneribus inhærebat, adeò ut omnia sanguine recenti copiosè manare cœperint, & quem Herodes veste albâ veluti fatuum irriserat, jam purpureâ ridetur, ut regni affectator. Hæc si rectè perpendis, quæ injuriæ, qui contemptus poterunt esse tibi molesti?

2. *Plectentes coronam de spinis* acutissimis *imponunt capiti ejus*, nec leviter, sed

vi

vi imprimunt, ut ſpinę per frontem, per tempora, per cranium altiſſimè infligerentur. *Vide igitur Regem tuum in diademate ſuo, quo coronavit eum mater ſua Synagoga*, vel potiùs ſuperbia tua, & judicij tui proprietas, quæ his ipſis ſpinis gravius ſacrum Chriſti caput fodicant. Et ſi Rex tuus ità coronatus eſt, perges adhuc quærere mollia & delicata?

3. Conſ. Quinque alias inſignes injurias. 1, Pro ſceptro poſuerunt *arundinem in dextra ejus*. 2. *Genuflexo adorabant dicentes: Ave Rex Iudæorum*. 3. *Expuerunt in eum*. 4. *Dabant ei alapas*. 5. *Arundine percutiebant caput ejus*, horum omnium gravitatem & crudelitatem æſtima, & exemplo Chriſti te excita ad quidvis tolerandum.

XXIII. Ecce Homo.

1. CОntemplare triſte ſpectaculum. Producitur DEVS tuus coccineâ veſte per ludibrium indutus, redimitus coro-

coronâ ſpineâ, arundinem geſtans in manu, toto corpore ſaucius, & continuum ſanguinem deſtillans, eâque ſpecie populo ſpectandus proponitur à Pilato: *Ecce homo*, inquit, quaſi diceret *Ecce homo* non illuſtris pro imperio, ſed plenus opprobrio, ſi Regi invidetis, jam parcite, quia tam deſertum videtis, ut niſi eum vobis demonſtrarem, vix hominem crederetis. Tu verò intuere in hominem hunc, confitens eundem eſſe DEVM, Angelorum Dominum, & Redemptorem tuum, qui huc ſe abjecit propter te, deteſtare, & deprecare ingratitudinem tuam, qui tantum beneficium tam parum agnoſcis.

2. Conſ. Judæorum barbariem, qui adeò moti non ſunt eâ Chriſti ſpecie, ut magis exarſerint clamantes, *Crucifige, crucifige*; perge, perfice quod cœpiſti. Clamoribus addunt rationes: *nos legem habemus, & ſecundùm legem noſtram debet mori, quia Filium* DEI *ſe fecit*: Deinde *non habemus Regem niſi Cæſarem*, & *omnis*

qui

qui se Regem facit contradicit Cæsari. Quid hic sensit Christus visâ populi sui pertinaciâ, invidiâ, cæcitate? studiosi legis sunt, ut innocentem damnent; Cæsari, quem cane pejùs oderant, se subjiciunt, ne mansuetum suum Regem agnoscant. Ita sæpè nos passionibus potiùs nostris, quàm suavi Christi jugo subjecti esse volumus, &c. Confer etiam voces has, *Crucifige*, cum illo *Osanna, &c* quòd paucis ante diebus concinebant, & vide quantum fidere possis, vanis hominum plausibus & favoribus? &c.

XXIV. Damnatur ad Crucem.

1. CONS. Pilatum postquam audivisset à Christo, magis peccasse illos, qui eum illi tradiderant, seriò de Christo dimittendo cogitasse, ne se majori crimine obstringeret, sed postquam de honore suo apud Cæsarem agi vidit (*si hunc dimittis non es amicus Cæsaris*) rursus animo concidit; similis il-

lis

lis, qui veritatem tuentur, quamdiu id vident ſine ſuo diſpendio fieri poſſe, aliàs vela vertunt, de quibus verè dici poteſt, *ibi trepidaverunt timore, ubi non erat timor*, & quia DEVS *diſſipavit oſſa eorum qui hominibus placent confuſi ſunt, &c.* cùm enim eum *timere* potiùs deberent, *qui poteſt & animam & corpus perdere in gehennam*, eo contempto timent umbras aliquas, nempè vanas & fatuas hominum indignationes. Tu dic, oderit me Cæſar, oderint me homines, dummodo DEus amet, neque ut Creaturæ placeam, volo diſplicere Creatori.

2. Lavat publicè Pilatus manus ſuas dicens: *Innocens ego ſum à ſanguine juſti hujus, vos videritis.* Imò verò tu videris Pilate, cujus eſt rectè judicare, innocentem abſolvere, malignantes & calumniantes repellere, & quomodo innocens es, qui iiſdem labiis mittis JESVM in Crucem, quibus eum toties Juſtum pronuntiaſti & innocentem? ſed mea ſcelera abſolvi non patiebantur

tur, illa clamabant, *Sanguis ejus super nos & super filios nostros.* Imò verò bone JESV sanguis tuus sit super me, & super animam meam, cujus gratiâ effusus est, ut per illum à suis sordibus expurgetur.

3. Tandem Pilatus victus clamore Populi, ut Judæis placeret, contra Justitiã & conscientiã suam, tradit JESVM ut crucifigatur. Vide quo animo id Christus excipiat, &c.

XXV. *Bajulat Crucem.*

1. Cons. Hinc crudelitatem Judæorum & ministrorum, qui Christo jam tot vulneribus saucio, & debilitato ipsam Crucem ferendam imponunt, & cogita idem nos facere, quotiescunque læsam divinam bonitatem novis peccatis offendimus, & quoties ipsi Crucem & mortificationem detrectamus: inde verò contemplare, quo affectu Christus Dominus Crucem cõple-

plectatur, illique humeros supponat, etsi sciret se in itinere illius pondere deprimendum, uti de facto postea non semel cecidit, ut discamus, etsi nobis munus aliquod ab obedientia impositum gravius & supra vires videatur, cum fiducia tamen amplecti, quia manifestatâ, & indicatâ nostrâ debilitate, si nihilominus injungitur, aut DEVS vires sufficiet, aut si fortiter sub onere succumbimus, erit nobis gloria mori sub Cruce.

2. Conf. Repiriri neminem qui Christum juvet in cruce ferenda, nisi Simeonem quendam gentilem illac fortè fortunâ transeuntem, ita nimirum Christus clamat, *qui sequitur me, tollat Crucem suam & sequatur me*, neque ullus clamãti auscultat, non infideles, quia virtutem ejus non agnoscunt: non mundani & ambitiosi, quia dedecori habent; non sensuales, quia carni adversatur. Vide quo tu affectu sis erga illum. Deinde cogita sæpè superiores, quos Christi

loco habemus, circumferre oculos, ſitne qui ſe offerat ad onus aliquod ferendum nec quiſquam eſt, qui ultro Crucem Chriſti complectatur.

3. Vide quomodo Chriſtus impotens ulterius ambulare, ſinat ſe à militibus crudeliter rapi, trahíque uſque ad montem Calvariæ, ita ſi tibi ſenſualitas tua dicat, te amplius non poſſe, ſine te trahi ab obedientia, quocunque ipſa volet, etiam ad mortem uſque vim voluntati tuæ faciens, &c.

XXVI. De geſtis in monte Calvariæ.

1. CONſ. Locum & tempus mortis Dominicæ. Locus fuit mons, voluit enim in aperto & conſpicuo loco mori qui pro omnibus moriebatur, & in infami ſupplicij loco ad majorē ignominiam, & in monte quidem Calvariæ ad horrorem, quod tibi Calvariæ reorum congeſtę eſſent. Tempus eligit meridianum, ut confuſio eſſet major clarâ die, & quidem feſto ſolenniſſimo Paſcha-

P

ſchatis, quando innumerabilis multitudo conveniebat Jeroſolymam. Nativitati verò ſuæ elegit noctem mediam, & locum ignobilem, ut gloriam ſuam occultaret. O quàm ſunt ſtudia noſtra aliena à ſtudijs DEI, & Ducis noſtri! ſi quid laudabile facimus id volumus eſſe in ore & luce omnium, quę verò vituperio digna eſſè credimus, quantò conatu occultamus!

2. *Et dederunt ei vinum bibere cum felle miſtum*: aliis præbebatur vinum ad ſolatium, ſed eo etiam Chriſtus carere voluit: Diſce ferre palato ingrata, & ſiquãdo loco ſolatij moleſta inferantur. Deinde cogita *vinum felle miſtum*, eſſe opera tua bona quidem ex ſe, ſed mala intentione, aliisſque circumſtantiis pravis infecta, quę tu ordinarié DEO tuo proponas: illi inquam, qui tibi vinum meraciſſimum corpus & ſanguinem ſuum & liquidiſſimas cõſolationes propinat.

3. Denuo exuitur veſtibus in oculis tantæ multitudinis, & petulantium militum

militum & irriſorum eamque ignominiam & verecundiam peccatis noſtris debitam fert patienter, etſi foret cum ſummo dolore conjuncta, quod interior tunica carni vulneribus conciſcæ adhæreſceret. Si tibi poſtquam Crucem tuliſti, poſtquam multùm laboraſti, majora imponantur, inſpice exemplum invicti tui Ducis.

XXVII. De Crucifixione

I. VIde DEUM tuum immaniter à tortoribus in Crucem projectum, violenter ſuper eam extendi, ut manus pedeſque foraminibus prius factis accommodarentur; atque vbi perpenderis illum eo ſitu, elevatis in Cœlum oculis egiſſe DEO Patri gratias pro hora illa, & ſe in ſacrificium nominatim pro te tuiſque peccatis obtuliſſe; cogita an non meritò debeas permittere & pati, ut traharis & extendaris quodammodo ab obedientia etiam cum proprio incommodo, accommo-

dando te arbitrio præcipientis?

2. Contemplare quanto cruciatu DEO tuo manus & pedes clavis trabalibus & obtuſis perforent, cùm partes illæ ſint tenerrimæ, & plenæ nervis, quibus ſe contrahentibus opus fuit magnâ violentiâ, ut manus altera & pedes ad facta foramina diſtraherentur, undè incredibilis convulſio membrorum omnium ut oſſa dinumerari poſſent, &c. Audi malleorum ictus, & ſi iſti non te percellunt, ſaltem cogita, quantum cor tenerriſſimum ſanctiſſimæ Matris præſentis afflixerint. Deinde patere te configi Cruce Chriſti, configi manus tuas per veram paupertatem, ut nihil arbitrio tuo acceptes aut diſpenſes, configi pedes tuos nihil appetendo inordinatè, &c.

3. Vide Crucem attolli in altum, & impetu demitti in foveã paratam, ità ut manus pedeſque lacerarentur, & totum corpus incredibili dolore convelleretur. Hic ubi DEVM tuum velut in ara hoſtiam

hoſtiam, in cathedra Doctorem, inter DEVM & homines mediatorem adoraveris. Conſ. Cur iſtud genus mortis elegerit? nempe quia nullum fuit acerbius, neque ignominioſius. Unde amorem illius erga te æſtima, & tandem incipe redamare, &c.

XXVIII. Proſecutio.

I. CONſ. *Et cum eo crucifigunt duos latrones unum à dextris & alterum à ſiniſtris.* Perpende feciſſe hoc Judæos ad majorem ignominiam Chriſti Domini, & ne viderentur innocentiam tali ſupplicio affeciſſe, ſed ut vulgus crederet eum etiam latronibus ſceleratiorem. Chriſtus autem id pati voluit. 1. Ex abundantia amoris erga te ſui nullum tormentorum & ignominiæ genus recuſando, ut tu etiam pro peccatis tuis aliquam pœnam & confuſionem libenter ſufferas. 2. Inter peccatores moriendo oſtenderet ſe omnium debita perſolvere. Diſce etiam hinc nullius, quan-

tumvis abjecti & mali conversationem fastidire.

2. Cons. Titulum Crucis, quem Marcus vocat titulum causæ ejus inscriptum. JESVS. Hæc prima causa mortis ut salvaret nos in sanguine suo. *Nazarenus*, id est, floridus, ut in arbore crucis positus produceret flores pulcherrimos & suavissimos virtutum præsertim caritatis, patientiæ, humilitatis & obedientiæ, quos carpas imitando. *Rex*, hæc causa erat ex mente *Iudæorum* quod se Regem fecisset, sed verè regnum ejus cœleste in Cruce fundatum est, dum Dominus regnavit à ligno, ut si velis conregnare, debeas simul crucifigi.

3. Cons. Judæorum malitiam, qui non ferentes hujus tituli splendorem, petierũt à Pilato ut corrigeretur, quod etiam mundani faciunt, qui addicti voluptatibus hujus sæculi & carnis ferre non possunt nomen Christi Crucifixi, & crucem oderunt. Tu verò in Cruce

sola

sola Domini tui gloriare, & si tibi aliquando aliud suadeat mundus, caro, aut dæmon, dic cum Pilato, *quod scripsi scripsi*, quod vovi servabo; si enim ille, quod semel scripsit mutare non vult, cur mutabis quod promisisti?

XXIX. *Divisio vestium & blasphemiæ.*

1. Consf. Christi paupertatem, qui cùm pauculas vestes tantum ad nuditatem corporis tegendam necessarias habuisset, his etiam ipsis privari voluit, ut discas, si verè mori cum Christo in cruce volueris, ne necessaria quidem saltem cum immoderato affectu aut aliquo proprietatis possidere, quantò minùs tot reculas superfluas, & quibus, si votum paupertatis in Religione non fecisses, fortè caruisses in sæculo? Admirare denique Christi liberalitatem, corpus dederat, sanguinem profuderat, nunc etiam vestes donat, nihil præter clavos, spinas, sputa sibi

reſervans, & tu libenter aliis cede, meliora, & commodiora, &c.

2. Ad dolores tantos & iſtam nuditatem acceſſerunt irriſiones, & horribiles blaſphêmiæ, tum populi, tum militum, tum ſacerdotum exprobrantium. 1. Impotentiam ſalvandi ſeipſum, qui alios ſalvaverat. 2. Præſumptam regis dignitatem. 3. Fiduciam vanam quam in DEO ponebat. 4. Filiationem DEI inanem, &c. quæ omnia fert patienter manſuetiſſimus JESVS, ut tu non lamenteris, ſi quid contingat adverſus honorem tuum fieri, vel dici, cùm ab omni hominum genere Chriſtus paſſus ſit ſeſe contemni & irrideri.

3. Accuratius perpende illud: *Deſcendat nunc de Cruce, & credimus ei*, etſi enim ille eſſet finis propter quem Chriſtus de cœlo deſcenderat, noluit tamen eum aliter aſſequi, quàm moriendo in Cruce. Itaque cogita quæ res tibi ſuggerere poſſit, ut deſcendas de Cruce, & vocationem tuam deſeras? 1. Aliqua

qua difficultas obediendi, patiendi, & laborandi, cui respondendum; Et te ad hoc conscendisse Crucem, ut Christum tuum imitarere in obedientia, patientiâ labore, &c. 2. Prætextus majoris boni & quietis, &c. sed DEVS ad hanc te Religionem, ad hoc munus te vocavit, idque petit à te, &c.

XXX. De 1. verbo Christi.

1. CONS. Christi immensam charitatem, perfectè implentis præceptum suum, *diligite inimicos vestros, & orate pro iis qui vos persequuntur.* Tot tormentis cruciatus, tot convitiis & blasphemiis proscissus non petit ignem de cœlo, ut Elias, non maledicit ut Noë & Elisæus, sed orat pro inimicis: quantum dissimilis nostris affectibus, qui vel minimo verbulo vel signo læsi, sic adversus proximum & fratrem excandescimus, ut si apertè vindicare non possimus, occultis odiis & rancore diu illum prosequamur, quin & aculeatis

verbis ſubinde latentem peſtem prodamus, &c. Vide quid impoſterum te facere oporteat.

2. Perpende ſingula verba. *Pater* Patrem vocat, ut facilius emolliat ad miſericordiam, quid enim neget Pater filio, & ſic oranti, ut etiam ſe offerat in hoſtiam pro ſatisfactione? deinde ut oſtendat, & inimicos ſe loco fratrum habere, quorum communis Pater ſit DEVS. *Dimitte illis.* Non exponit certum peccatum, quia vult omne illis dimitti, nec dicit crucifixoribus meis, ne ex indignitate provocet Patris iram, & quia volebat omnes peccatores complecti, qui omnes ſunt crucifixores Chriſti. Itaque nec tu ab hac oratione excluſus es, unde ſpem concipe, quia pro te clamant vulnera, ſanguis, ſputa, dolores.

3. *Quia neſciunt quid faciunt* : Judex omnium hic non judicis aut accuſatoris partes, ſed defenſoris agit, & cum tanta eſſet Judæorum malitia, & ignorantia ſupina & craſſa, tamen illam adducit

ducit pro aliqua excusatione ; quanto ergò magis excusabit, si tu peccata tua detesteris ? disce hinc etiam excusare proximi defectus.

XXXI. De 2. verbo Christi.

1. Cons. Veram conversionem boni latronis. 1. Ex affectu caritatis, quæ patet in justa reprehensione sui socij Christum blasphemantis : *nec tu times* DEUM *qui in eadem damnatione es*, qui jam animam agis consorti pœnarum insultas ? 2. Quia agnoscit & confitetur peccatum suum, nos justè nam digna factis recipimus. 3. Quia cæteris omnibus blasphemantibus, fit præco innocentiæ Christi : *Hic verò nihil mali fecit*. 4. Quia credit Christum esse DEUM, à quo proinde firmiter spèrat gloriam, unde ait, *Domine, memento mei, dum veneris in regnum tuum*. Disce ergò ab hoc latrone peccata aliorum cum sancto zelo humiliter castigare, tua sincerè confiteri, famam tueri aliorũ, &c.

2. Conſ. Latronis petitionem, non petit à præſenti cruce & morte liberari, imò nec ſingularem aliquam gloriam, ſed tantum ut meminerit ſui, ſciebat enim illi malè eſſe non poſſe, cujus DEVS meminiſſe dignaretur, & tam potentem & miſericordem, ut plura largiturus eſſet, quàm ipſe petere auderet. Cogita deinde ſubitam hanc mutationem proveniſſe à peculiari DEI miſericordia & gratia, cui ille ſtatim obſecutus eſt, ut nemo quantumvis ſceleratus deſperare debeat, ſed ne etiam præſumendo vivat licentius, & pœnitentiam in mortem differat, oculos conjiciat in latronem alterum, & innumeros alios quibus iſta gratia facta non eſt, qui enim pœnitenti promiſit veniam, peccanti non promiſit pœnitentiam.

3. *Hodie mecum eris in Paradiſo.* Conſ. Quàm benignus, imò quàm prodigus ſit DEVS in eos qui ſeriò ad illum convertuntur, pluſquam optent promittit, & quod promittit nō differt. *Hodie, &c.*

quid

quid non ſperare poteris, ſi magnam vitæ partem DEI ſervitio conſecraveris.

XXXII. De 3. verbo Chriſti.

1. *STabat juxta crucem* JESV *Mater ejus.* Stabat intrepida Virgo, non verita contumelias, & irriſiones, & licet plena dolore compaſſionis, & tranſverberata gladio de quo S. Simeon prædixerat, ſtabat tamen, quia in adverſis erecto animo eſſe oportet, non puſillanimi, non querulo, exſpectantes non aliunde, quàm à DEO ſolatium, & quidem juxta Crucem ſtabat, quia ſicut ulmus vitem ſuſtinet, ne cadat, ita Crux Chriſti, & memoria Paſſionis ejus confortat animum in adverſis, ut etiam pudeat nos non plura pati, cum videamus Ducem noſtrum tanta tam innocenter pertuliſſe.

2. *Mulier ecce filius tuus.* 1. Mulierem vocat ne audito Matris nomine vehementius affligeretur cor Virginis, amore & dolore certantibus. 2. *Ecce filius*

tuus.Hic perpende ſolicitudinem & pie-tatem Chriſti qui in ſummis cruciatibus, Matris curam ſuſcipit,& ei de miniſtro providit. Deinde qualis hæc ſit commutatio: pro JESV, Joannes offertur; pro Domino, ſervus pro Magiſtro, diſcipulus; pro DEO homo ſuggeritur. Denique cogita. Te quoque hoc verbo SS. Matri commendatum, modo filiali affectu eandem complectaris.

3. *Ecce Mater tua*. Joanni potiùs datur, quàm alteri. 1. Quia Virgo erat. 2 Quia ſolus ex reliquis Chriſto aderat patienti. 3. Quia ſtabat cum MARIA. Ita caſtitas & affectus erga patientem Chriſtum, & imitatio virtutum Marianarum te reddent idoneum, ut illa fiat & ſit Mater tua, &c.

XXXIII. De 4. verbo Chriſti.

1. T*Enebræ factæ ſunt ſuper univerſam terram*. Conſ. Circumſtantias admirabiles harum tenebrarum, quod Sol eclypſetur in plenilunio, quod omnibus

nibus populis,& per universam terram, nempe ut auctori naturæ, natura condoleat, & omnibus significet quis pro omnibus patiatur. DEVS etiam has tenebras accidere voluit, tum in terrorem crucifigentium & blasphemantium; tum in detestationem obcæcationis eorum, qui tanto beneficio non moverentur; tum in signum earum tenebrarum exteriorum, quibus castiganda erat insensibilitas & ingratitudo nostra? denique per hasce tenebras disponere se volebat Christus ad orandũ.

2. *Eloy, &c.* DEVS DEVS *meus ut quid dereliquisti me?* 1. Derelictus erat in pœnis & doloribus gravissimis qui protrahebantur. 2. Derelictus erat ab omni solatio divinitatis in parte animæ inferiore. 3. Videbat se desertum à Discipulis & sua gente, & à potiori parte hominum deserendum, ut meritò à DEO etiam desertus videretur. Nihilominus DEVM suum vocat, ut in desolationibus disceres non desperare.

3. *Eliam*

3. *Eliam vocat iſte. Sine videamus, &c.* Ita à malevolis omnia in opprobrium DEI convertuntur. Tu verba & res ſacras in honore habe, &c.

XXXIV. De 5. verbo Chriſti.

1. SItio. Conſ. Sitim corporalem verè in Chriſto fuiſſe maximam, nihil enim à præcedente veſpera biberat, & interea per tot loca cum tanto impetu pertractus erat, effuſo etiam toto pœne ſanguine, & tamen potum non urget, ſed tantum neceſſitatem ſuam indicat, ut hoc exemplo & in corporalibus neceſſitatibus patiens ſis, & quæ deſunt non artificiosè aut importunè à ſuperioribus extorqueas.

2. Conſ. Triplicem aliam ſitim Chriſti Domini. 1. Erat obediendi DEO Patri, ut enim conſummaretur ſcriptura dixit: *Sitio.* 2. Sitis erat patiendi plura pro te. 3. Salutis tuæ, & totius generis humani; hanc etiam triplicem ſitim in te excita ut ſitim Servatoris tui reficias.

3. *Illi ſpongiam aceto plenam hyſopo circumponentes obtulerunt* in arundine, &c. ita modicum acetum cum amara hyſopo refrigerium eſt ſitientis DEI tui, ut meliora & lautiora non deberi tuis neceſſitatibus exiſtimes. Denique hæc praxis peccatorum eſt, qui cor ei præbent inane ut ſpongiam amaram à vitiis, ut hyſopum, in arundine vanitatis & inconſtantiæ, &c.

XXXV. De 6. verbo Chriſti.

1. CVm guſtaſſet acetum, dixit: *Conſummatum eſt.* Nimirum conſummati erant omnes labores, omnes dolores & pœnæ, quas eum Pater æternus pro ſalute noſtra pati voluerat. Dulce verbum, eoque dulcius quo triſtiora & acerbiora præceſſerant, idque tibi in tuis afflictionibus ſolatio ſit, quod aliquando dicere poteris. *Conſummatum eſt,* & *momentaneum illud tribulationis, &c. æternum gloriæ pondus operabitur* in te.

2. Con-

2. Consummatus finis ad quem missus erat à Patre æterno, satisfecerat enim pro peccatis nostris, caput serpentis attriverat, destruxerat mortem, spoliaverat infernum, Cœlum reserarat, novam legem condiderat, auxerat novis sacramentis, & sacrificio, vitæ perfectæ normam tradiderat, suoque exemplo firmaverat. Utinam in te finis ille consummetur.

3. Consummata erant omnia, quæ de eo scripturæ prædixerant, ad hoc enim dixerat, *Sitio*. Tu vide ut consummes omnia, quæ tibi à DEO & superioribus tuis præscribuntur, ut in morte verè dicere possis: *Cosummavi, reposita est mihi Corona, &c.*

XXXVI. De 7. verbo Christi.

1. VErisimile est Christum Dominum Psal. 30. tacitè recitasse, usque ad hunc versum, quando cœpit magnâ voce clamare, tum ut ostenderet naturalem sensum separationis animæ

mæ à corpore ; tum ut declararet ſibi adhuc ſupereſſe vires ad vivendum, ideoque non tolli animam invito, ſed ſe ſpontè ponere illam, idque pro te ingrato.

2. *Pater in manus tuas commendo ſpiritum meum. Pater*, in fiduciæ & affectus filialis ſignum, qui in morte neceſſarius eſt, quando velut à Patre æternam hæreditatem expectamus. *In manus tuas*, ibi ſola & ſumma ſecuritas eſt, in quibus nos noſtraque omnia collocanda, ut pro arbitrio ſuo de iis paternè diſponat. *Commendo ſpiritum meum* : non corpus, non honores, non divitias, &c. ſed ſpiritum ſuum commendat, cui cùm benè, cæteris malè eſſe non poteſt! hinc diſcamus non tantùm mori, ſed cujus etiam rei potiſſimum rationem habere debeamus.

3. *Inclinato capite tradidit ſpiritũ.* Inclinat caput in ſignũ reverentiæ, obedientiæ, humilitatis, & prægravatum pondere meorũ peccatorum, quæ ideò deteſtabor.

XXXVII. De

XXXVII. *De prodigiis post mortem Christi.*

1. V*Elum templi ſciſſum eſt.* Sciderat Caiphas veſtimenta ſua, quando Chriſtus ſe DEI Filium dixerat. Scidit DEVS Pater velum, quando populus innocentem DEI Filium agnoſcere noluit, ejuſdem ſceleris indignitate utinam ſcindatur cor meum! Deinde velum ſciſſum eſt, quia aperiebantur myſteria regni DEI, diſcuſſis umbris & figuris, quæ utinam intelligas!

2. *Terra mota eſt & petræ ſciſſæ ſunt, & monumenta aperta ſunt.* Vide te petris & terrâ inſenſibiliorem, & duriorem, dum tam parum doloribus & morte DEI tui moveris. Tandem tremat cor tuum terrenum à Sancto DEI timore, contritione frangatur cor tuum lapideum, aperiatur ſepulchrum malorum habituum, & conſuetudinum ut in novitatem vitæ reſurgas.

3.His visis *Centurio* & alij *revertebantur percutientes pectora sua, & dicebant: verè filius* DEI *erat iste*. Hic fructus Passionis Christi. 1.Reverti à via sua pessima. 2.Percutere pectus, & detestari scelera. 3.Agnitio & confessio DEI, & bonitatis illius, & propagatio honoris ejusdem.

XXXVIII. *De Lateris apertione.*

1. *IVdæi rogaverunt Pilatum, ut frangerentur* Crucifixorum *crura, & tollerentur* : nondum saturi erant Pharisæi tormentis Christi, sed adjicere adhuc hanc ignominiam & dolorem volebant; petebant autem tolli non ex commiseratione, sed quia videbant populum ultimis prodigiis commotum. Ita peccatores dum peccatis peccata aggerunt, virtutibus aliorum invidi, eos sibi quàm simillimos desiderant.

2.*Vnus militum lanceâ latus ejus aperuit*, tum ludibrij causâ, tum explorandi,

an verè mortuus esset. Christus autem id pati voluit, tum in remissionem peccatorum nostrorum, quæ sicut ex corde nostro exeunt, ita cor Christi transfigunt, tum ad ostendendam suam caritatem corde ad nos recipiendos & defendendos aperto. In hoc foramine securus eris.

3. *Et continuò exivit sanguis & aqua,* supererant guttulæ aliquæ sanguinis, eas etiam effundi sic pro te voluit, ut tantò copiosior esset Redemptio tua, & sanguine deficiente effudit aquam, ut disceres, si tibi non conceditur ut pro ejus amore sanguinem tuum fundas saltem illi respondere lacrymis amoris & contritionis.

XXXIX. *Depositio de Cruce.*

1. PEndebat exanime corpus Christi, & sanctissima Mater timebat, ne aliqua adhuc mortuo à militibus irreverentia fieret, quando DEVS hominem potentem & discipulum Christi

(*sed*

(*sed occultum propter metum Iudæorum*) animavit, ut *audacter introiret ad Pilatum, & peteret corpus* JESV, quod fecit, & obtinuit, talem curam gerit DEVS humilium & afflictorum.

2. *Ioseph mercatur sindonem mundam,* & *Nicodemus* socius illius, *myrrhæ & aloes libras quasi centum*; ut discas: qui se Christo addicit, illi studendum esse puritati, & mortificationi, aliisque bonis operibus, idque non tepidè, neque parcè, sed ferventer & liberaliter, ne quod pretiosa sunt opera, sint pauca; neque quod multa sunt, sint tepida.

3. Deponunt Christum de Cruce, cum summa reverentia, compassione, & lacrymis; depositum excipit sinu suo SS. Mater, ut dicere potuerit: *fasciculus myrrhæ dilectus meus, inter ubera mea commorabitur.* Quinam affectus præterea fuerint S. Joannis, B. Magdalenæ & reliquarum piarum mulierum contemplari potes, & æstimare ex amore, quo illum prosequebantur. Disce

etiam

etiam tamdiu manere in cruce, donec deponaris,&c.

XL. De sepultura Christi.

1. VNgitur corpus Christi mortuum myrrhâ & aloe rebus amaris, non enim etsi mortuus sis, & benè mortificatus continuò gratiosus eris apud DEVM & homines, & abundabis solatiis divinis & humanis, sed potiùs novis oneribus & mortificationibus premeris, quibus enim plura imponuntur quam talibus qui non obluctantur, sed ferendum est cum Christo & pro Christo.

2. Unctus & involutus sindone defertur ad sepulchrum, comitatur dolens Mater cum cæteris mulieribus & Discipulo, comitantur & Angeli Pacis amarè flentes. Efferaris & tu è rebus & solatiis mundanis per mortificationem solidam & continuam, & sepeliaris in corde Christi & DEI tui juxta illud: *mor-*

mortui estis & vita vestra abscondita est cum Christo in DEO.

3. Cons. Circumstantias, quod *novum in quo nemo positus fuerat*, quod *excisum in petra*, quod *advoluto lapide clausum*, quod *munitum sigillo & custodibus*, easque crede à Christo desiderari à te in sacro & communione. Cor tuum sit novum saltem renovatum, exclusis peccatis, & aliis rebus distrahentibus, sit constans in illius servitio, sit firmatum in solidis propositis, timore DEI, & sensuum custodia.

XLI. De solitudine Beatæ Virginis.

1. PEractâ sepulturâ Beata Virgo recepit se in domum suam, deducta à duobus illis viris nobilibus. In transitu per montem Calvariæ primo crucem adoravit, cavit etiam à se, vel ab alio vestigia aliqua divini cruoris calcarentur. Gratias deinde viris egit, & de mercede à filio accipienda securos esse jussit.

2. Transegit eam solitudinem, partim sola contemplando filij sui dolores & mortem, nunc per sepulchrum, nunc per lymbum animo discurrens partim cum Joanne de iisdem rebus disserens, & ab illo audiens, quæ per cœnam dicta factaque fuerant? credibile est etiam à Petro & cæteris Apostolis visitatam, quos illa fide resurrectionis animavit.

3. Magdalena interea cum cæteris mulieribus non contenta eâ unctione 100. librarum nova aromata coëmunt, ut post festum iterum illum ungerent; defectum fidei pia affectatio excusare potest. Tu post Communionem, quietè expende beneficij magnitudinem, ac deinde ad bona opera te accinge, solicitus etiam quomodo iterum venientem excipias, &c.

Repe-

Repetitio ſecundum circumſtantias.

Meditatio 42.

Quis patiatur.

1. CONſ. Eum qui patitur eſſe DEVM, Creatorem & Dominum univerſorum ab æterno in ſe feliciſſimum, nullius egentem, infinitè juſtum, miſericordem, optimum. 2. Eſſe eum qui pro nobis homo fieri dignatus eſt, quod ſatis non fuit, niſi pro nobis etiam pateretur & moreretur. 3. Eſſe eum qui pertranſibat Judæam ſanando & docendo, &c. atque hæc merces eſt iſtis repenſa beneficiis. 4. Eſſe illum Sacerdotem ſecundum ordinem Melchiſedech, qui cum ſuæ dignitati parem hoſtiam non reperiret, ſeipſum obtulit ſacrificium. 5. Eſſe ſanctiſſimæ Matris ſanctiſſimum Filium, ex tenerrima tenerrimum, ut eò ſenſus tor-

mentorum fuerit acutior. Denique esse *Agnum* DEI, *qui tollit peccata mundi.*

2. Erumpe in affectus admirando DEI bonitatem, patientiam, amorem. Redama quantum potes, & offer te ad quævis adversa. Gratias etiam age DEO Patri, *qui sic te dilexit, ut filium suum* ad ista *daret.*

3. Cons. Quando tibi aliquid patiendum est, quis tu sis? quàm nocens, quàm benè meritus?

XLIII. *Pro quibus.*

1. CHristus non patitur pro se, nec pro Angelis, pro se non indigebat, pro Angelis non voluit, sed pro hominibus, pro qualibus Creaturis Creator! *quid est homo, quod* ita *memor es ejus*, dumtaxat aliqua imago tui, ita defœdata, ut agnosci vix possit, *cùm* enim *in honore esset, non intellexit, &c.* patitur pro servis Dominus, pro vili mancipio ad perpetuos carceres damnato

nato summi Regis filius, pro hostibus suis patitur, hostes enim DEI sunt peccatores, pro ingratis, noverat enim, quàm pauci dignè tanti beneficij magnitudine moverentur, patitur denique pro te nominatim.

2. Admirare excessum illum amoris, gratias habe, & DEO Patri oblationem filij repræsenta pro peccatis tuis. Concipe spem & fiduciam, eum tibi conanti non defuturum, qui pro te antequam esses, tam solicitus fuit.

3. Cons. Pro quo tu patiaris, non tam pro DEO, hic enim non eget istis afflictionibus nostris; quàm propter DEUM, si nimirum ad ejus gloriam, & imitationem patiaris, idque pro te, cum merces patientiæ tuæ tota futura sit tua.

XLIV. A quibus.

1. PAtitur à Discipulis quorum unus illum prodit, alter negat, reliqui deserunt, deinde à Principibus

Sacerdotum omni modo ſatagentibus, ut ad mortem condemnaretur. 3. A gente ſua, cui non olim tantum peculiaria beneficia contulerat ſed ſingulariter ad ejus ſalutem venerat, hanc docuerat, hanc ſanaverat, ut meritò expoſtulare potuerit. *Popule meus quid feci tibi?* 4. A Pilato & Herode gentilibus. 5. A militibus ſponte ſuâ ferocibus, & prece aut pretio inſuper accenſis. 6. A præſentia SS. Matris. 7. Etiam à DEO Patre derelinquitur. Denique à te & peccatis tuis. Hæc alapam, hæc flagella, hæc clavos, hæc lanceam inflixerunt.

2. Poſtquam Judæorum ingratitudinem, militum crudelitatem, &c. deteſtatus es, deſcende in te, & quantum potes ingratitudinem & peccata tua deteſtare, quæ particularem DEO tuo dolorem inflixerunt.

3. Conſ. Quando tu pateris, à quibus patiaris? à DEO aut à DEI inſtrumentis, quibus ille utitur, ut te caſtiget, ſive homi-

homines ſint, ſive aliæ creaturæ ſive boni, ſive mali; patienter ergo feras, maximè cum plura fortè alij à te patiantur, &c.

XLV. Quid.

1. CONſ. Quid Chriſtus patiatur, aut potius quid non patiatur. 1. In bonis externis: patitur ingentem infamiam, inſtar latronis capitur, accuſatur, ut blaſphemus, & malefactor, ut ſeductor, ut Cæſari rebellis, illuditur ut ſtultus, ut Rex fictitius, homicidæ poſtponitur, tandem ut Princeps latronum inter latrones crucifigitur. 2. In corpore; *à planta pedis uſque ad verticem capitis, non eſt in eo ſanitas*, caput ſpinis coronatum, capilli evulſi, genæ verberibus lividæ, tota facies ſputis fœdata, os ſitiens felle potatum, manus & pedes clavis, pectus lanceâ confixum, humeri Cruce oppreſſi, totum corpus flagris lacerum. 3. In anima; triſtitia, metus, agonia.

2. Ex his elice vehementem affe-ctum compassionis, nam ne perditissimum quidem hominem, imò ne brutam quidem bestiam sine commiseratione videre posses talia sustinentem.

3. Conf. Quid tu patiaris, aut quid pati detrectes. 1. Levem aliquem contemptum, rerum tuarum censuram. 2, Verbulum aliquod, aliquam pœnitentiolam, aliquam mortificationẽ, &c. Et confer has reculas cum iis, quas Devs tuus pro te passus est, &c.

XLVI. Cur.

1. Patitur Christus ad gloriam Dei Patris, ut satisfaciat pro peccatis hominum, ut ejus decretum exequatur: deinde ut ostenderet suum amorem erga genus humanum, majorem enim caritatem nemo habet, &c. Denique propter nos, & propter nostram salutem, crucifixus pro nobis, mortuus, & sepultus est, liberando nos à peccatis, *propter scelus* enim *populi percussit eum*

Devs

DEUS Pater. Merendo nobis gloriam æternam, *venit enim in mundum ut vitam habeamus*; merendo nobis omnia auxilia gratiæ ad gloriam consequendam necessaria, dando nobis exemplum patiendi, & aliarum virtutum, quæ in ipsius Passione emicuerunt.

2. Age igitur. 1. gratias DEO tuo. 2. Concipe certam obtinendi omnia ad salutem necessaria fiduciam. 3. Repræsenta DEO Patri sanguinem & mortem filij ejus in remissionem peccatorum. Respice quæsumus, &c.

3. Cur tu pateris? 1. Quia mereris. 2. Quia crucem evitare non potes; 3. Ex communi apprehensione quòd aliquid tolerandum, quòd pœnitentiæ faciendæ sunt. Utinam. 4. Ad gloriam DEI ut Christo similis efficiaris, ut pro peccatis tuis satisfacias, ut gratiam merearis.

XLVII. *Quomodo.*

1. CHristus passus est respectu Patris cum summa obedientia & resignatione. Hinc: *Non sicut ego volo, sed sicut tu, &c.* Deinde respectu nostri summâ caritate, qui enim unicâ guttulâ sanguinis mille mundos redimere potuisset, ex amore *mensuram confertam & coagitatam* dare voluit, adeò *aquæ multæ* passionis *non potuerunt extinguere caritatem, neque flumina* sanguinis *obruere illam.* Denique respectu sui ineffabili humilitate & patientiâ, hinc calumnias & opprobria sustinuit, nil de se, nec pro se locutus, nisi cum honor Patris agebatur. Vere *tanquam ovis ad occisionem ductus, coram tondente se obmutuit.*

2. Resigna ergo te ad hauriendum calicem, quemcunque DEVS tibi propinaverit, idque liberaliter nunquam existimando te fecisse satis pro eo, qui nunquam se dixit satis pro te passum. Age etiam illi gratias pro isto excessu affe-

affectus, & tuam illiberalitatem detestare.

3. Quomodo tu pateris? 1. Illibenter. 2. Cum morositate, & interna murmuratione. 3. Cum aperta impatientia & querelis. 4. Cum anxietate & solicitudine, ut statim à Cruce libereris; denique superbè te immeritum reputando.

Repetitio altera secundùm stationes.

MEDITATIO XLVIII.

Statio in horto.

1. COEpit JESVS *pavere, tadere, tristari, & mœstus esse.* Pavebat tormenta, quæ vivacissimè illi repræsentabantur. Tædebat ingratitudinis tuæ, quam prævidebat. Tristabatur ob ignominiosissimam mortem, sed multò magis mœstus erat ob peccatorum turpitudinem, & quod intelligeret pretium illud san-

guinis, quod mille ſalvandis mundis ſufficeret, tam paucis fore ſaluti, imò multis ſcandalo & damnationi majori. Diſce compati Domino tuo, & his maximè diebus ab ineptis jocis, riſu, & ſolutiore animo abſtinere. 2. Animi anguſtias, & ariditates patienter tolera; 3. Diſce non ſemper eſſe reprehendendam triſtitiam, modò te non retardet à DEI ſervitio.

2. Conſ. Quid Chriſtus in ea triſtitia fecerit. *Diviſus eſt à diſcipulis ſuis*, imò repugnante quaſi naturâ *avulſus eſt ab iis*, à quibus ſolatium aliquod ſperare poterat. *Procidit in terram. Oravit*, & quidem *ter eundem ſermonem* : *Pater ſi poßibile eſt, &c.* Tandem *factus in agonia*, quæ illi ſudorem ſanguineum expreſſit, *prolixius orabat.* Diſce in mœrore non quærere ſolatia à rebus creatis, ſed memor eſto DEI, & delectaberis, ut de ſe David teſtatur. 2. Diſce orationem debere eſſe ſolitariam, humilem cum reſignatione perſeverantem, neque faſti-

dio

dio deferendam, sed intendendam potiùs & protrahendam.

3. Cons. Quid interea Discipuli faciant, alij dormiunt; nec possunt *unâ horâ vigilare* cum Christo. Alius id est Judas contra Christum vigilat, & agmẽ ducit ad illum capiendum, &c. Quid tu? an huic adnumerari voles per peccatum? an istis per teporem?

IXL. Statio apud Annam.

1. VIde quomodo DEVS tuus non tam vinculis Judæorum quàm peccatorum tuorum ligetur, stringatur, raptetur. Vincula ô bone JESV detestanda, nisi amor erga me tuus illa tibi injecisset: ex parte tua vincula caritatis, ex parte mea vincula doloris. Doleo enim & detestor peccata mea, & quia tu pro me ligari sic voluisti, ligabor ego pro te triplici funiculo votorum meorum; neque laxari illum patiar. Laxaretur autem si obedientia non foret prompta, Castitas non cauta, Paupertas

tas non egens cætera vide Medit. 12. hujus partis.

L. Statio apud Caipham.

1. DE negatione Petri. Vide Meditat. 13.

2. De interrogatione Christi, & ejusdem accusatione. Vide Med. 14.

3. De illusionibus. Vide Med. 15.

LI. Statio apud Herodem.

Vide Meditat. 19.

In 1. PVncto præterea considera. Pilatum auditis accusatoribus frivolis, etsi Christum adeò innocentem judicaret, ut etiam publicè profiteretur, se nullam in eo causam invenire, non habuisse tamen tantum animi, aut bonæ voluntatis, ut eum absolveret, sed judicium aliò derivat ad Herodem, faceret ipse quod videretur. Ita non existimemus satis nos fecisse, si ipsi non pec-

peccemus, niſi etiam caveamus: ne aliis demus occaſionem peccandi, & tollamus ſcandalum omne, quod illis poſſet eſſe in ruinam.

In 2. Adde. Herodi de Chriſti præſentia gaudenti, ſimiles eſſe politicos noſtros, qui eatenùs Chriſto, fidei, & Religioſis afficiantur, quatenùs per ea ad aliquam famam, ad honores, ad alias prætenſiones ſuas mundanas meliùs graſſari poſſunt. Similis & tu, qui DEO tuo ſervis potius ſolatij alicujus aut mercedis gratiâ, quam ex puro illius amore. Sed videant iſti, & tu time, ne fine tuo deſtituaris, uti ſuo deſtitutus eſt Herodes, quem nec verbulo quidem Chriſtus dignatus eſt.

In 3. *Sprevit illum Herodes, &c.* Ita nimirum ſolent, dum fine ſuo Politici deſtituuntur, vertere affectum in indignationem, & eos ludibrio habere, quos ante ſpecie tenùs honorabant. Deinde adverte quantum momenti ſit in Principe, ejuſque exemplo. Quia enim illum ſpre-

ſprevit Herodes, ſprevit etiam exercitus ejus, & aula univerſa.

LII. *Statio ad Pilatum.*

1. CHriſtus poſtpoſitus Barabbæ flagellatur.

2. Spinis coronatur, & eâ ſpecie populo oſtenditur. *Ecce homo.*

3. Tandem ad mortem damnatur. De quibus. Vide Med. 20. 21. 22. & 23.

LIII. *Statio in monte Calvariæ.*

1. BAjulat Crucem ſuam.

2. Crucifigitur.

3. Prolatis ſeptem verbis moritur, de quibus. Vide Med. 25. & ſequentes, ex quibus excipe, quæ magis affectui tuo ſerviunt.

VIA VNITIVA.

VIÆ VNITIVÆ.

PARS PRIOR.

DE RESVRRECTIONE, & cæteris.

MEDITATIO I.

De descensu Christi ad limbum.

1. LIMBVS erat carcer tenebrosus in visceribus terræ, in quo detinebantur omnes animæ justæ sine pœna sensus quidem, sed cum ea damni maxima, quod à conspectu DEI arcerentur, un-

de Redemptorem exſpectabant Chriſtum, & votis ſuis provocabant tantò ardentius, quod vicinam eſſe Redemptionem à S. Joanne Baptiſta & S Joſepho didiciſſent. Conſ. An non corpus tuum variis ignorantiæ, ne paſſionum tenebris caliginoſum poſſit animæ tuæ limbus nominari? & verò dum cognoſcit Redemptorem ſuum in Cœlis exſpectare, meritò cupit diſſolvi, & eſſe cum Chriſto.

2. Huc anima Chriſti unita divinitati gloriosè deſcendit maximo Angelorum comitatu, ut eos liberaret, in quo nota ejus caritatem, & humilitatem, etſi enim non deſcendendo liberare potuiſſet, maluit tamen & ſe demittere in ſolatium eorum, & exemplum tuum, ut nihil pro ſalute proximi & ſolatio detrectes.

3. Conſ. Quale gaudium fuerit Sanctorum, quæ gratulatio, quæ gratiarum actio, &c.

II. De Resurrectione Christi.

1. CHristus 33. annis vitæ, 18. horis passionis, & 40. sepulturæ passus, absconditus, & mortificatus, inchoat à sua resurrectione gloriosam æternitatem, ut discas propositis tibi ob oculos æternis præmiis judicare faciles & momentaneas omnes hujus vitæ difficultates, easque generosè perferre, maximè cum videas multò majores ab avaris & ambitiosis sustineri pro re vana, incerta, & momentanea.

2. Vide Christum comitantibus SS. Patribus inire sepulchrum, & unire corpori SS. Animam, momentoque reddi corpus sanissimum & integerrimum, nullâ aliâ factâ medicinâ quàm ingressu gloriosæ animæ. Ita si imperfectiones omnes tuas tollere vis concipe propositum aliquod generosum volendi placere Deo in omnibus, id enim momento perficiet omnia, & celerrimè te Deo uniet.

3. Conſ. Quatuor dotes corporis glorioſi, eaſque tibi applica. 1. Agilitas, ut ad omnem nutum DEI & ſuperiorum ſis promptiſſimus. 2. Subtilitas, ut nihil intendendo aliud quam facere DEI voluntatem & beneplacitum, æque tranſeas illæſus per ſtudia, per converſationem cum proximo, &c. Atque per Orationem. 3. Claritas, ut aliis præbeas bonum exemplum ad augendam DEI gloriam. 4. Impaſſibilitas, ut libenter, & ſine tædio amplectaris omnis generis mortificationes, dolores, humilitates, &c. Ut pax interna non violetur.

III. *Apparet SS. Matri.*

1. VOluit Chriſtus manifeſtari Reſurrectionem ſuam hominibus, tum ad fidem, tum ad ſpem confirmandam. Idque tribus modis. 1. Per apparitionem Sanctorum, qui cum illo reſurrexerant. 2. Per Angelos. 3. Per ſeipſum quâ ratione etiam ſolet myſteria

ſua revelare tum per viros ſanctos, tum per Angelicas illuſtrationes, cum immediatè loquendo ad cor noſtrum, ut modis omnibus nos alliciat ad ſui amorem. Deinde etſi corpori illius jam glorioſo cœlum deberetur, per multos tamen dies adhuc in mundo hærere voluit, ad ſolatium & ſalutem hominum, ita finis vitæ tuæ non ſit alius, quàm ut quamplurimos adhuc DEO lucreris.

2. Chriſtus jam venturus homo apparet SS. Matri ſuæ in altiſſima contemplatione Paſſionis & exſpectatione Reſurrectionis defixæ, & apparet in comitatu SS. Patrum & innumerabili exercitu Angelorum, eamque inter dulciſſimos amplexus conſolatur, de præteritis toleratis in infantia ſua, vitâ & paſſione. O quale hic gaudium? an non meritò dicere poterat. *Secundum multitudinem dolorum, conſolationes tuæ lætificaverunt animam meam!* utinam & tu te aliquando eidem Matri tuæ, quæ

tibi semper in necessitatibus tuis adfuit, ostendere possis in novitate vitæ ambulantem!

3. Non est dubium quin SS. Patres eidem Matri gratias egerint, gratulatique sint cum Angelis concinentibus: Regina cœli lætare, Alleluia, &c. Præcipuè Majores illius & agnati, ut Anna, Joachim, Josephus, & S. Joannes Bapt. &c. Dicentes *Tu gloria Ierusalem, tu, &c.*

IV. Annuntiatur ab Angelis.

1. MVlieres emptis aromatibus iverunt, cum adhuc tenebræ essent, ut ungerent corpus JESV, ubi 1. Notanda est illarum obedientia, quæ sabbato quieverunt à tam pio & desiderato opere ut scias aliquando DEVM propter DEVM relinquendum esse, si id aut obedientia superiorum aut caritas proximi requirat. 2. Diligentia, quæ summo mane id fecerunt, alioquin naturâ pavidus sexus. 3. Perseverantia in rebus bene cœptis, etsi difficultates oc-

curre-

currerent, nempe amanti & confidenti in DEUM nihil difficile.

2. Fructus his virtutibus respondens fuit imprimis: quod Angelus eis removerit lapidem, de quo sollicitæ erant, nam qui seriò ad DEVM anhelat, videbit tolli impedimenta omnia malorum habituum & consuetudinum, &c. Deinde Angelorum aspectu recreatæ fuerunt, talis enim anima internis deliciis fruitur. Denique resurrectionis mysterium ab Angelis didicerunt. Ita plurima nonnunquam arcana talibus solent revelari.

3. *Quid quæritis viventem cum mortuis, non est hic, sed surrexit.* Quærunt viventem cum mortuis, qui partim DEO, partim mundo serviunt, qui libenter quidem DEO totos se consecrarent, sed amorem rerum temporalium, aliaque impedimenta non amoliuntur, sed hærent adhuc in sepulchro suarum pravarum consuetudinum, &c.

V. Ap-

V. *Apparet Magdalenæ.*

1. CÆteris abeuntibus, illa quæ præ cæteris amabat, hæret ad sepulchrum, & hæret *plorans*, *quia tulerunt*, inquit, *Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum*, & licet aliqua in ea videatur fuisse imperfectio, quod Angelis asserentibus Christum resurrexisse non crediderit, adscribi tamen id potest amoris magnitudini, qui sic in Christum erat defixus, ut ad nihil aliud attenderet, &c. Et optimè docuit meritò tunc plorandum, quando vel per peccatum DEVM amisimus, vel quando ipse præsentiæ suæ dulcedinem subtraxit, quod fieri etiam in justis solet.

2. Videns illa Christum in specie hortulani alloquitur. *Domine si tu sustulisti eum dicito mihi, &c, Et ego eum tollam.* Nota hic proprietates animæ amantis. 1. Quod multa dicat faciatque quę carnalibus insipientia videntur. Vti David ante arcam saltans, hæc hortu-

lanum

lanum Dominum vocans. 2. Quod existimet alios eodem affectos modo, hinc illa non explicat, quem quærat, sed *Si tu sustulisti eum*, inquit, &c. 3. Quod majora viribus aggrediatur, omnia poteris in eo, qui eam confortat. *Ego tollam*, &c.

3. Verbo unico se Christus manifestat, quod solet ubi affectum satis probavit, &c.

VI. Apparet mulieribus.

1. MVlieribus redeuntibus & loquentibus de Christo, ipse se ostendit, & eas avere jubet. Hic cons. quomodo DEVS diu non differat consolari suos, modo ingens in iis desiderium perfectionis advertat, neque imperfectionibus illorum detinetur, modo intentiones sint sanctæ, & ex amore profectæ, ut vel hinc maximam amandi tam boni DEI occasionem habeamus, & in eum filialiter sperandi.

2. *Tenuerunt pedes ejus & adoraverunt eum*, maximâ scilicet reverentiâ, sed &

ſolatio ineffabili. Ungebantur enim jam oleo lætitiæ ab eo quem uncturæ venerant, idemque ſperare poteris, ſi diſpoſueris tres tuas potentias ad unctionem Chriſti, memoriam ſanctis cogitationibus, intellectum piis meditationibus & voluntatem accenſis affectibus, &c.

3. Jubet Chriſtus nuntiari fratribus ſuis, ut eant in Galilæam, & eum ibi videant; locum quietum & à tumultu ſemotum deſiderat, ut ſe iis communicet, etſi enim id aliquando faciat inter actionum diſtractiones, plenius tamen in ſeceſſu, &c.

VII. Apparet Petro.

1. RElatione factâ à mulieribus, viſa ſunt Apoſtolis ſicut deliramenta, tam difficulter quis à propriis apprehenſionibus avellitur. Tu duo extrema hîc fuge, ne nimis facilis ſis ad credendum, nec nimis difficilis, ſed prudenter omnia

omnia examina, etiam quæ à ſimplicioribus dicuntur.

2. Petrus & Joannes experiri veritatem voluerunt, idcircò cucurrerunt ambo ad ſepulchrum, & licet Joannes præcucurrerit, prior tamen Petrus ingreſſus eſt, hâc in re repræſentant fidem, aut vitam activam, ſicut Joannes caritatem aut vitam contemplativam. Sed linteanima tantum non Angelos repererunt, neque ad fidem illis faciendam, plura erant neceſſaria.

3. Revertenti Petro apparet Chriſtus, non exprobrans illi peccatum ſuum, ſed ſuaviter conſolans, tamen quàm humiliter ſe Petrus ad ejus pedes projecerit, conſidera. Tu etiam vide DEI bonitatem, quæ ſæpè converſis peccatoribus majores favores oſtendit, quàm aliis ut hic Petro, & ante Magdalenæ, &c.

VIII. Apparet euntibus in Emaus.

1. CONſ. Cur Chriſtus iis ſeſe oſtenderit, nimirum ut tanquam bonus Paſtor oves errantes & dubitantes corrigeret, deinde ut afflictis ſolatium afferret, denique quia de ipſo loquebantur, *ubi* enim *duo vel tres congregati fuerint in nomine meo*, inquit, *ibi ſum in medio eorum*. Hâc igitur praxi colloquiorum ſpiritualium conare illum tibi familiarem reddere.

2. Conſ. Modum quo Chriſtus ſe iis inſinuavit. 1. Blandè interrogando illos. *Qui ſunt hi ſermones, &c.* Deinde auditâ eorum diffidentiâ & incredulitate Zelosè repræhendendo. *O ſtulti corde ad credendum.* 3. Docendo & inſtruendo illos, quòd *oportuerit Chriſtum pati, & ita intrare in gloriam ſuam*, idque tam efficaciter, ut poſtea faſſi ſint, arſiſſe cor ſuum, &c. Utinam te intus ita alloqui dignetur, ut tu quoque alios accendere poſſis in ejus amorem.

3. Coëge-

3. *Coëgerunt illum* ut maneret cum illis, *Quoniam advesperascebat, & inclinata erat dies*, quotidie apud nos magis advesperascit, quia quotidiè propius ad mortem accedimus, cogendus ergo DEVS est, (nam cogi vult desideriis & orationibus) ut nobiscum maneat, cognoscetur autem in fractione panis, in frequenti, & ferventi usu Sacramentorum.

IX. Apparet congregatis Discipulis.

1. *SErò & cum fores essent clausæ venit* JESVS, *& stetit in medio discipulorum.* *Serò*, distulerat enim ob incredulitatem eorum donec disponerentur, & ut in credentibus cresceret desiderium, & ut tanto major foret lætitia. *Clausis* verò januis ingressus est, ut ostenderet potentiam suam, & dotem corporis gloriosi, & ut disceret DEVM libentius ingredi ad eos qui fores cor-

dis, id est sensus habent clausos, & bene custoditos, stetit in medio eorum velut Dux, Pastor, Magister, & Mediator.

2. *Pax vobis, ego sum, nolite timere.* Christo Deo pacis, nihil gratiùs est pace. Hanc per Angelos in Nativitate sua annuntiari voluit, hanc vivens Apostolos docuit: *In quamcumque domum intraveritis, dicite, Pax huic domui.* Hanc moriturus testamento reliquit. *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis.* Hanc post resurrectionem suis apprecatur, &c. Vide ergò ut Pacem habeas cum Deo per veram subjectionem, & conformitatem voluntatis tuæ cum divina; pacem cum proximo per charitatem, humilitatem, & patientiam; pacem tecum per abnegationem & mortificationem inordinatarum passionum, quæ continuo bellum tibi movent.

3. Consf. Christi benignitatem Apostolis adhuc hæsitantibus non tantùm osten-

ostendit pedes & manus, sed etiam corpus suum gloriosum palpandum præbet. Imò postulatum cibum præter rationem status suis comedit. Undè tantam bonitatem ama, & de tanta benignitate confide, & ejus exemplo pro fructu spirituali aliorum aliquando de gradu tuo remitte, &c.

X. Persecutio.

1. *Sicut misit me Pater, ita & ego mitto vos.* Cons. Hic dignitatem muneris Apostolici, quod idem est cum eo quod Christus hic subire dignatus est, nempe annunciatio Regni DEI, & procuratio salutis proximi, de quo tibi particulariter gratulaberis, & statuas, ut quàm optime tuo munere defungaris. Sed scias: sicut misit Pater filium ad labores & dolores, ita plurima tibi fastidia generoso animo devoranda, &c.

2. Insufflando dat Spiritum S. insufflat tum ut ostendat Spiritum sanctum,

etiam à se procedere, tum ut sciremus, quemadmodum inspirato spiraculo vitæ Adam, vivere, vegetari, sentire, &c. Cœpit, ita per Spiritum sanctum dari animæ, vitam, vigorem sensum, motum, &c. Fuit autem flatus ille pignus istius spiritus vehementis, qui dandus illis erat in die Pentecostes, qui hic non dabatur, nisi in ordine ad potestatem remittendi peccata.

3. *Quorum remiseritis peccata, remissa sunt eis, & quorum retinueritis, retenta.* Quod Deo proprium est, conceditur non Angelis, sed hominibus, idque non reservatè, sed absolutè, ut qui Sacerdos hanc Potestatem consecutus est, obstupescat excellentiam status sui, & vellut Dei Vicarius munus suum obeat, & qui peccatis obstrictum se videt, magnâ reverentiâ cum certissima spe veniæ abjiciat se ad pedes talium judicum, &c.

XI. *Apparet Thomæ.*

1. CONS. Defectus Thomæ, & causas incredulitatis. 1. Quod à cœtu aliorum abfuerit, quando Christus primum apparuit Apostolis. Ita sæpè qui singulares esse volunt, & à communibus exercitiis recedunt, spoliantur communibus gratiis. 2. Quod aliis pertinaciter credere noluerit, hic proprij judicij effectus est. 3. Quod DEO modum præscribere voluerit: *Nisi videro in manibus ejus, &c. non credam.* DEI voluntati, & bonitati permittenda sunt ista. 4. Quod octo totis diebus manserit in ea indispositione, nec ab ullo, flecti se permiserit, ita solent qui de se nimium præsumunt. Permisit hæc autem DEUS ad confirmandam fidem Resurrectionis.

2. Cons. Bonitatem Pastoris quærentis ovem perditam, eodem quo nuper modo januis clausis ingressus, stat in medio Discipulorum, & pacem im-

pertit, deinde conversus ad Thomam præ cæteris sine dubio consternatum, *infer*, inquit, *digitum tuum, &c.* Coram aliis eum corrigit, qui coram aliis deliquerat, & fortè hanc illi gratiam bonorum societas extorsit. Tu etiam spera eorum, cum quibus vivis, virtutes tibi aliquando futuras subsidio & patrocinio.

3. Visis ergò & tactis vulnerum cicatricibus exclamavit Thomas: *Dominus meus & Deus meus.* Suum vocat ob singulare sibi præstitum beneficium. O quanto jure idem exclamares, quoties eundem Dominum in Altari præ manibus & oculis tuis habes! tanto beatior Thomâ, quod nō ideo credas eum præsentem esse, quasi oculis corporeis videris, sed quia DEI verbum cui humillimè te submittis, revelavit.

XII. *De cicatricibus vulnerum.*

1. CONS. Causas cùr eas Christus in suo corpore reservarit. 1. Ad fidem confirmandam, quod idem esset corpus sic in Passione concisum & confossum. 2. In signum triumphi, quod per ea vulnera, carnem, mundum & diabolum debellasset. 3. In memoriale suæ Passionis, quantum scilicet amaverit nos, ut pro nobis tanta pati voluerit, & inde ad continuandum suum amorem, & favorem commoveretur. 4. In signum reconciliationis & fœderis nobiscum pacti in morte sua. 5. Ad incitamentum amoris, ut ex eorum aspectu nos vicissim ad eum amandum excitaremur, eique tantò ferventiùs serviremus, intuentes quæ & quanta pro nobis ille fecerit, tuleritque. 6. Ut essent nobis quasi quædam Civitates refugij in adversitatibus, in tentationibus, & aliis afflictionibus, ut tanquam columbæ in hisce foraminibus defendamur ab in-

fernalibus milvis. 7. Vt in die judicij ſint in terrorem & confuſionem reproborum, & damnatorum, juſtis verò in ſolatium æternum.

Deſcribe igitur & tu illa vulnera in animo tuo per continuam memoriam, & compaſſionem, & in corpore tuo per frequentem mortificationem.

XIII. *Apparet piſcantibus.*

1. PEtrus cum ſex aliis diſcipulis vadit piſcatum causâ paupertatis, & vitandi otij, ſed totâ nocte nihil capiunt, donec veniret Chriſtus, ut diſcant operarij, *neque qui plantat eſſe aliquid, neque qui rigat, ſed qui incrementum dat* DEVS, & ita humiles ſint, ut ſciant ſe ſine eo nihil poſſe facere. Vana etiam piſcatio in nocte peccati, & imperfectionum, quando eos, quos verbo vocas, exemplo repellis.

2. Apparet Chriſtus ſtans in littore, quia jam extra mortalitatem poſitus, & jubet eos mittere rete in dextram navigij,

gij, quod ubi fecerunt, multos & magnos pisces cœperunt. Obedientiæ hic fructus fuit, ita si te Christus aut ejus loco superiores piscatum mittant, seu ad operam aliquam proximis impendendam, vide ut rete mittas ad dextram navigij, id est ut puram habeas intentionem, ita enim quidquid evenerit, non fraudaberis fructu laboris tui.

3. Petrus à Joanne monitus quod *Dominus est*, statim *tunicâ cinctus misit se in mare*, & ad Christum enatavit, ita quos amor DEI illuminat & excitat, non tergiversantur, nullis difficultatibus aut periculis absterrentur, imò commoditates omnes, sicut Petrus navem relinquunt. Vide an hunc stimulum sentias?

XIV. *Petro committuntur oves.*

1 CHristus Petrum interrogat. *Simon Ioannis amas me*, idque ter contra triplicem illius negationem, cum solus amor auferat omne damnum obitarum culparum, & hic attende quomo-

do Petrus memor istas negationes ex nimia præsumptione accidisse, nunc humiliter respondeat: *Domine tu scis, Domine tu omnia nosti, tu scis quia amo te*; quid si amantissimus Dominus non alia exprobatione objiceret tibi ingratitudinem tuam, quàm interrogando utrum ames? quid tu diceres?

2. Ita disposito per amorem Petro, committit Christus oves suas, *Pasce*, inquit, *agnos meos*: nullâ enim re melius demonstratur amor DEI, quàm juvando, amando, & pascendo agnos Christi, id est, proximum tuum, neque proximum suum juvabit aut pascet, qui DEUM non amat. Dicitur autem ter: *Pasce*, quia pascendus est, oratione, doctrinâ, & exemplo. Ità fac ne maledictus sis Pastor, qui te potiùs quàm oves pascas, &c.

3. Pro mercede prædicitur Petro Martyrium: *Cùm esses junior cingebas te, &c. Cùm autem senueris extendes manus tuas, & alius te cinget, &c.* Neque tu aliam

à DEO mercedem in hac vita desideres. quàm plurima incommoda & labores, in signum sinceri amoris ergà illum.

XV. *Apparet Discipulis in Gallilæa.*

1. EX mandato Christi & Angelorum convenerant Apostoli & Discipuli plurimi in Galilæa, ut eum ibi viderent, stitit ergò se illis Christus, & ineffabili consolatione eos perfudit, confirmans etiam in fide resurrectionis suæ.

2. Secundùm datam sibi potestatem omnem in Cœlo & in terra, mittit eos in universum orbem ad prædicandum omnibus Euangelium, ad baptizandum in nomine SS. Trinitatis, ad docendum servare omnia præcepta, & mandata sua, additâ promissione salutis iis qui crediderint, & comminatione damnationis, si quis credere noluerit.

Fungere igitur hâc parte muneris tui, ubicunque occasio se offerat, & maximè ibi ubi superiores te fungi voluerint.

3. Promittit miracula *qui crediderint dæmonia ejicient, linguis loquentur novis, serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit, super ægros manus imponent, & benè habebunt*, quę omnia 1. Realiter accident, quando ad fidei confirmationem necessarium, ut etiam hodie in Indiis, &c. 2. Quotidie hæc spiritualiter boni operarij in proximo operantur. 3. Eadem efficere possumus in nobis ipsis ejiciendo peccata per contritionem, loquendo spiritualia, tollendo peccandi occasiones, non consentiendo tentationibus, sanando passiones, &c.

XVI. Continuatio.

EGo, inquit, *vobiscum sum usque ad consumationem sæculi*. Ubi.

1. Cons. Causas hujus promissionis. 1. Ut consolaretur Discipulos, quibus

tum

tum per intervalla tantum aderat, & à quibus parabat discessum in cœlum. 2. Ut animaret eos ad expeditionem ad quam mittebat, certos faciens de sua præsentia & auxilio. 3. Ut attentos redderet in suis operibus, quorum ipse testis esse volebat. Idem tibi dictum puta. Ecce ego tecum sum, ego consolator, ego adjutor, ego testis, &c.

2. Cons. Verba promissionis: *Ego*: olim Moysi Angelum dedit nunc se. Ego DEUS vester, Salvator, debellator inferni, peccati, & mortis. *Vobiscum sum*. 1. Dans esse vivere & operari, ut in cæteris omnibus creaturis. 2. Per gratiam dans vitam supernaturalem. 3. Per specialem providentiam curans bonum Ecclesiæ. 4. Vobiscum in Eucharistia. Sis ergò & tu cum illo, serviendo, & amando illum, nec unquam ab eo te separes.

3. *Omnibus diebus usque ad consumationem sæculi*, non ad certos annos, sed ad omnes, non interpolatè, sed continuatè

&

& semper. Hinc quidquid accidat Ecclesiæ, quidquid tibi, nunquam despondeas animo, sed de protectione securus confide, &c.

XVII. *De variis apparitionibus.*

1. *PRæbuit seipsum vivum in multis argumentis, &c.* Etsi semper eis invisibiliter adesset Christus, subinde tamen etiam se eis visibiliter ostendebat. Eodem modo agit cum servis suis in hac vita, ut cum semper sit cum illis, aliquando se probet præsentem certis argumentis, illuminando & consolando animas, idque singulariter in sumptione SS. Eucharistiæ. Vide igitur ut illam ita sumas, ut sentias ibi esse DEVM, & non ac si communem panem sumeres, quod tibi culpâ tuâ & defectu dispositionis accidit, &c.

2. *Loquebatur de Regno* DEI, nimirum infallibile signum Resurrectionis est, & hominis in novitate vitæ ambulantis, si spiritualia loquatur, si de

de cœlestibus ad quæ anhelat.

3. Proprietates apparitionum fuere. 1. Quod non erant continuatæ, sed interruptæ, plus vel minus frequentes pro dispositione eorum quibus apparebat. 2. Quod inopinatæ & breves, modicum & videbitis me, & iterum modicum, &c. 3. Locus & tempus apparitionum erat varium. 4. Modus etiam diversus, aliquando præcedente Angelorum visione, aliquando sub figura aliena, &c. Eadem servat DEUS, quando animæ se communicat pro beneplacito suo, & illius dispositione. Utinam aliquando se tibi ostendat, id est, *omne bonum!*

XVIII. Apparet in die Ascensionis.

1. ACcumbentibus illis apparuit, & convescens, de abitu suo significavit, eos consolans: *si diligeretis me, gauderetis utique, quia vado ad Patrem.* De-

Denique *vado parare vobis locum*, apertis portis cœli, quas triumphans ingrediar. Denique *expedit vobis; ut ego vadam, si enim non abiero paraclitus non veniet ad vos.* Ita si nos aliquando relinquat, divinæ illius providentiæ acquiescendum.

2. *Præcipit eis ab Ierosolymis ne discederent.* 1. *Sedete*, inquit, desiderans quietem tum corporis tum animi à cura rerum temporalium abstracti. 2. In civitate Jerusalem ubi Spiritus Sanctus dari debebat, & ubi est visio pacis, frequentia populi obesse non potest, ubi cor est custoditum. 3. *Donec induamini virtute ex alto.* Sine hac Spiritus Sancti gratia nihil possumus, & temerarium foret sine hujus præsidio opus Euangelicum aggredi, induti verò generosè aggrediamur.

3. *Eduxit eos foras in Bethaniam in montem Oliveti*, eum enim montem in quo pati cœperat elegit pro ascensione sua, ut ostenderet viam ad cœlum esse securis-

curissimam viam Crucis, modo sit in Bethania, id est obedientiæ domo, & inter olivas, id est, opera misericordiæ, & charitatis.

XIX. *Ascendit in cœlum.*

1. CHristus in monte Oliveti pro ultimo complexu permisit Discipulis & SS. Matri oscula vulnerum suorum. Deinde *Elevatis manibus benedixit eis; elevatis manibus*, ut ostenderet, se eis non terrena, sed cœlestia bona apprecari. O fiam ego particeps hujus benedictionis!

2. *Et ferebatur in cœlum* non alieno subsidio, aut Angelorum ope, sed virtute propriâ, quem Discipuli affectibus admirationis, gaudij, & desiderio comitandi prosequebantur, donec *nubes suscepit eum ab oculis eorum.* Quoties similibus affectibus nostris aliqua nubes intervenit. 1. Nubes est infirmitas carnis nostræ, volubilitas intellectus, curæ temporales, &c. 2. Nubes sunt peccata,

quæ

quæ omnino DEI & rerum divinarum aſpectum impediunt. 3. Aliquando ſine culpa noſtra DEVS ipſe ſe nobis ſubducit, &c.

3 *Ecce duo viri, &c.* Qui monuerunt Diſcipulos de ſecundo Chriſti adventu, ipſi quidem glorioſo, ſed hominibus terribili, ut qui Chriſtum in Cœlum aſcendentem ſequi vellet, ſic vivere conaretur, vt ſuſtinere poſſet eundem judicantem. Deinde, *quid ſtatis*, inquiunt, *hic*: nimirum ita contemplationi inhærendum non eſt, ut officia & actiones negligamus.

XX. Continuatio.

1. CONſ. Gaudium & jubilum tum animarum quæ è limbo liberatæ jam Cœlum cum Chriſto ineunt, tum Angelorum DEVM ſuum honoris gratiâ deducentium, & triumphos illius decantantium, tum ipſius Chriſti videntis finem ſuorum laborum. & quod ovem perditam inveniſſet, propter quam

quam de Cœlo in terras descenderat. Eòdem anhela.

2. Conf. Quomodo ab æterno Patre exceptus sit Filius. Obtulit hic primo detracta inferno spolia justorum catervam. Deinde quasi rationem reddens confecti operis dicere potuit. *Pater manifestavi nomen tuum hominibus,* & te *clarificavi super terram, opus consummavi, &c.* At ille super omnia creata Filium constituens, *sede,* inquit, *à dextris meis, &c.* Hic fiduciam concipe eòdem perveniendi, ubi os tuum, & caro tua sedet ad dextram DEI, modo hic quæ sursum sunt quæras, & quæ sursum sunt sapias, &c.

3. Conf. Quomodo SS. etiam sui throni distributi sint, & cæptæ reparari ruinæ Luciferi, ipsis Angelis applaudentibus, simul etiam cœpit Christus partes agere Advocati pro nobis, & interpellare, suas cicatrices Patri ostendendo. Unde amabo illum & sperabo.

XXI. *De*

XXI. De Exſpectatione Spiritus Sancti.

1. CONſ. Cur in ſeceſſu ſe continuerint Apoſtoli. 1. Quia id Chriſtus juſſerat. *Sedete in civitate, &c.* 2. Quia conſcij infirmitatis ſuæ prodire non audebant, ne humani aliquid iis accideret, ſicut in Paſſione. 3. Ut per iſtam quietem tanto aptiores redderentur ad recipiendum Spiritum Sanctum. Tu ſi eundem recipere vis, cave ab omni effuſione cordis, & te collige.

2. Conſ. Modum quo illum exſpectarunt. *Erant perſeverantes unanimiter in oratione cum Maria Matre* JESV. 1. Unanimitas & conjunctio animorum vim addit orationi ad aliquid impetrandum. Unanimis enim eſt oratio, quando homo exterior conſentit interiori, & corpus animæ. 2. Perſeverantia neceſſaria eſt, ut non interrumpatur, neque tædio flacceſcat oratio, cum incertum

tum, ſit quando DEVS dona ſua largiri velit, adeoque oportet ſemper orare. 3. Vtiliſſima eſt ſocietas Mariæ, quę apud DEVM & Filium ſuum gratioſiſſima eſt, per hanc roga, ut tandem Cor mundum creet in te DEVS, & Spiritum Sanctum, &c.

3. Dilatus eſt Spiritus Sanctus ad dies decem, ut deſideria creſcerent, & cautiùs cuſtodiretur, quod ægriùs obtinebatur; & iſtam moram facilè compenſavit doni magnitudo. Fidenter expecta, &c.

XXII. *De Electione S. Matthiæ Apoſtoli.*

1. CONſ. Providentiam DEI circà Eccleſiam, dum illi ſupplet neceſſarios Paſtores, & ſi hæc aut iſti alibi deficiant, alio hanc loco promovet, & alios ſubſtituit: quâ etiam providentiâ DEVS utitur circà ordines Religioſos, pro eorum conſervatione; unde

ſalutarem concipe timorem, ne cogaris alteri cedere locum tuum.

2. Conſ. In hac electione, tum ſuavitatem divinæ diſpoſitionis, quâ non per ſe ſed per Apoſtolos voluit alium loco Judæ ſubſtitui, ad commendandam eorum auctoritatem; tum obedientiam quâ omnes uni Petro acquieverunt; Tum concordiam, quâ convenerunt in duos; tum humilitatem, quando nemo pro ſe ambivit; Denique negotium DEO per orationem eſſe commendatum.

3. Conſ. Divino calculo Matthiam prælatum eſſe Barſabæ, etſi ob ſanctitatem & cognominaretur Juſtus, & primo loco fuiſſet nominatus. Sed alia judicia DEI ſunt, & forte humilitati Matthiæ favere voluit. Interim nec Barſabas indignatus, nec Matthias elatus fuit. Ita ſi prætereraris, acquieſce di-divinæ diſpoſitioni, teque indignum iudica. Si promovearis ne ſuperbias, ſed potius time, & gradum ſuſpectum habe, &c.

XXIII. De beneficio dati Spiritus Sancti.

1. COnſ. Motiva quare datus ſit Spiritus Sanctus. 1. Fuit bonitas, charitas, & miſericordia DEI, qui ita dilexit mundum ut non ſolùm Filium ſuum daret pro eo, ſed etiam, quamvis peſſimè mundus Filium tractaſſet, donaret Spiritum Sanctum, ad inſtar Matris, quæ filio mordenti unum uber tradat alterum, &c. 2. Fuere merita Chriſti Domini, *Ego rogabo*, inquit, *pro vobis Patrem, & alium Paraclitum dabit vobis.* 3. Fuit noſtra neceſſitas & miſeria. 4. Vt conſummaretur opus Redemptionis, dando nobis illius fructum. Atque ex his accendes in te mutuum amorem, & gratitudinem pro tanto dono.

2. Ad, quid datus ſit. 1. Vt eſſet advocatus & Conſolator loco Chriſti, quem non conveniebat viſibiliter ſem-

per nobis adesse. 2. Vt esset Doctor noster: *Ipse vos docebit omnia, & suggeret vobis quæcunque dixero vobis.* 3. Vt testificaretur de Christo illuminans & movens ad credendum. 4. Vt *arguat mundum de peccato, &c.* Conscientiam stimulans & à malo avertens. 5. Vt nihil unquam nobis deesset, cùm haberemus datorem donorum, undè confidere securè potes.

3. Cons. Quibus detur, nimirum Idiotis Piscatoribus, & omnibus qui illum volunt, & ad eum recipiendum se, sicut Apostoli, disponunt, &c.

XXIV. *De modo quo datus Spiritus Sanctus.*

1. F*Actus est repentè de Cœlo sonus tanquam advenientis spiritus vehementis.* 1. *Repentè, &c.* Quia visitationes divinæ non habent præfixum tempus, sed semper expetendæ, & expectandæ sunt. 2. *De Cœlo,* Quia omne datum optimum desur-

desursum est. 3. *Factus est sonus* ut audiretur in tota Vrbe in signum prædicationis, quæ audiri in toto orbe debebat. 4. *Tanquam spiritus* seu venti; quia Spiritus Sanctus habet effectus vento similes, ut enim inspiratione aëris conservatur vita, & ardor internus mitigatur, sic Spiritus Sanctus vitam animæ servat, & ignem concupiscentiæ mitigat. Ventus efflat paleas à tritico, Spiritus Sanctus ab operibus imperfectiones, &c. 5. *Vehementis*, quia nescit tarda molimina Spiritus S. gratia, incitat, & torporem excutit.

2. *Et replevit totam domum*, vt ostenderetur abundantia donorum Ecclesiæ collatorum; deinde neminem ab hac gratia excludi; denique quia cùm Spiritus Sanctus in animã venit, sic implet omnes illius potentias, ut omnia interiora benedicant Domino. Sed ad hoc sedere necesse est, non enim implet animam vagam, aut ad exteriora effusam, sed collectam.

3. *Apparuerunt illis dispartitæ linguæ tanquam ignis.* Alias sub aliis formis Spiritus Sanctus apparuerat, nunc ut ignis, quia futuri Prædicatores debebant purificari à peccatis, debebant illuminari in mysteriis fidei, debebant accendi caritate in DEVM & proximum, debebant sursum elevari, ut conversatio esset in Cœlis, debebant transformari, & fieri unus cum DEO spiritus & quia eadem debebant in aliis operari, non apparuit igneum Cor, sed linguæ, &c.

XXV. De effectu dati Spiritus Sancti.

1. ET *repleti sunt omnes Spiritu S.* 1. Quoad omnes facultates animæ, ut in omnibus subitò perfecti evaderent. 2. Quisque pro officij & gradus sui mensura. 3. Capacitate vasorum & dispositione; undè plus accepit DEI Mater, deinde Apostoli, tum cæteri. Proinde *dilata os & cor tuum*, ut DEVS impleat

impleat illud, ad quod iſta juvabunt. 1. Puritas conſcientiæ. 2. Humilitas cordis. 3. Fiducia in DEVM. 4. Fervens oratio.

2. *Cœperunt loqui variis linguis*; illuminati ſcilicet ſciunt jam quid loqui oporteat, & animati, audent. Variis linguis, quia omnibus populis Euangeliū prædicare debebant. Olim confuſæ erant linguæ ſuperbis ædificatoribus turris Babel. His Eccleſiam & perfectionem ædificaturis datur omnium notitia linguarum.

3. *Loquebantur autem prout Spiritus S. dabat eloqui illis*, nempe ut dicit Paulus, *non ſumus adulterantes verbum* DEI, *ſed ex ſinceritate, ſed ſicut ex* DEO, *coram* DEO *in Chriſto loquimur*. Vbi nota quatuor circumſtantias recti ſermonis. 1. Vt ex ſincera intentione ad DEI gloriam. 2. Vt ſicut ex DEO non perturbato affectu, & ex paſſione. 3. Vt tanquam DEO præſente & audiente. 4. Vt in Chriſto de rebus ſpiritualibus non va-

nis & impertinentibus. Atque ad hanc regulam ſermones tuos examina.

XXVI. *Continuatio.*

1. APoſtoli accepto Spiritu S. mox audent prodire in publicum, quia vult DEVS, ut gratiam ejus non ſinamus eſſe otioſam, & ſicut imprudentiæ eſt & præſumptionis ſine ea ſe publico ingerere, ita foret puſillanimitatis & vitij, velle poſt hanc acceptam deliteſcere, & ſibi ſoli vacare. Loquebantur autem ipſi magnalia DEI, non ſe, & donum ſuum jactabant, &c.

2. Pars multitudinis ſtupebat eam linguarum varietatem & libertatem, nam *cum fiducia loquebantur verbum* DEI: pars verò irridentes dicebant: *quia muſto pleni ſunt.* Ita nimirum nunquam deerunt irriſores; & qui iſtud ferre non poteſt, ſed ſuis actionibus vult ab omnibus acclamari, uti vanus eſt, ita nullum unquam fructum referet: quæ benè cœpta ſunt propter irriſiones non ſunt deſerenda.

3. Ex

3. Ex irrisione captat Petrus, ut cæterorum caput, occasionem docendi Populũ, ac 1. Refutatâ calumniâ ebrietatis (*cùm hora tantum esset diei tertia*) ostendit impletã esse Prophetiam Joëlis. Deinde Christum prædicat tanto zelo, ut compuncti dicerent: *Quid faciemus viri fratres?* ac tandem conversi ad tria circiter millia baptizati sint. Atque hic fructus solet colligi quando respectus humani & carnalium hominum contradictiones vilipenduntur, &c.

XXVII. De vita primorum Christianorum.

1. ERant perseverantes in doctrina Apostolorum & Communicatione fractionis panis, & orationibus. His tribus vita spiritualis nutritur & augetur. 1. Audiendo & legendo utilia. 2. Frequentatione Sanctæ Eucharistiæ. 3. Assiduâ oratione, atque hinc fiebat, ut & ipsi Spiritu Sancto replerentur.

2. Perfectionem consiliorum, quæ Christus suaserat, primi Christiani sectabantur, hinc erant pariter, id est, communem vitam agebant, eâ consensione, ut *credentium* esset *cor unum & anima una*, quantumvis naturâ, ingenio & moribus dissiderent; hinc etiam nihil proprium possidebant, sed omnia erant communia omnibus, & dividebantur inter omnes, prout cuique opus erat, nec erat quisquam egens inter illos. Et Ananias cum sua uxore hujus paupertatis transgressores, terribili morte à S. Petro mulctati sunt.

3. *Quotidie erant perdurantes unanimiter in templo, &c. & sumebant cibum cum exultatione, & simplicitate cordis collaudantes* DEVM, *& habebant gratiam ad omnem plebem.* Ubi iterum tria notantur. 1. Frequentatio templi causâ orationis cum Perseverantia & unanimitate. 2. Convivatio fraterna cum sinceritate ad laudem & gloriam DEI. 3. Bonum exemplum, quo proximos ædificabant,

cabant, unde gratiosi erant apud omnes. Disce ô Christiane ac in primis Religiose hos imitari.

XXVIII. *De Spiritus Sancti inspirationibus.*

I. *SPiritus ubi vult spirat*, quibus vult, quando vult, sicut vult, subinde non petentibus nec cogitantibus inspirat, aliquando indignis & immerentibus, quin etiam contradicentibus, (ut Paulo) ex summa sua bonitate, sed præcipuè justis inspirat bona, ut ea cum libertate spiritus, & ex liberalitate, & studio placendi DEO operentur. Atque hujus exemplo conetur spiritualis homo omnibus benefacere.

2. *Et vocem ejus audis* tam enim potens est, ut illuminando intellectum suaviter inflectat voluntatem, adeò ut etiam cum Paulo exclamare libeat: *Domine quid me vis facere?* discerni autem potest, sit ne vox Spiritus Sancti si à

malis abducat, impellat ad bona, si sequatur gaudium, & pax conscientiæ. Habet & spiritualis voces suas quibus auditur, exempla scilicet virtutum.

3. *Nescis unde veniat, aut quo vadat.* Modus, tempus, locus inspirationum incerta sunt, ut semper illis attendamus; finis etiam sæpè latet, quem Spiritus Sanctus intendit, ut humiliter illi obtemperemus, magnâ tamen semper fiduciâ, cum à rebus in speciem minimis, sæpè dependere possit salus & perfectio nostra, &c.

XXIX. De septem donis Spiritus Sancti.

1. CONS. Divinam Bonitatem præter tres virtutes Theologicas etiam hominibus largiri septem dona Spiritus Sancti quæ sunt qualitates quædam animam reddentes aptam excipiendis divinis motionibus & inspirationibus, ad malum faciliùs declinandum,

dum,& bonum faciendum,pro quibus gratias age,& ut in te vivacia ſint & efficacia roga.

2. Conſ. Illorum affectus in declinatione mali. Tædio & faſtidio rerum divinarum reſiſtit *ſapientia* communicans nobis earum guſtum, & dulcedinem, ut terrena deſipiant. Ignorantiæ rerum ad fidem, & ſalutem pertinentium medetur donum *intellectus* nos illuminans. Perplexitati in ſubitis malis & tentationibus occurrit conſilium. *Donum ſcientiæ* facit ut impoſturas diaboli clarè cognoſcamus. *Fortitudo* tollit imbecillitatem animi, ut nihil contra conſcientiam ob reſpectus humanos & alios timores vanos agamus. *Pietas* emollit duritiem cordis. *Timor* verò Domini frænat ſuperbiam, & alios pravos effectus.

3. Conſ. Quomodo eadem juvent ad bonum. *Sapientia* juvat ad perfectiones divinas intelligendas. *Intellectus* ad penetranda fidei myſteria. *Scientia* ut

re

res creatæ, quatenus à DEO sunt rectè considerentur. *Consilium* ut ex his eliciantur particularia & efficacia proposita. *Donum timoris* docet nos, quomodo nos circa DEVM gerere debeamus. *Pietatis* circa proximum. *Fortitudinis* circa nos ipsos.

XXX. Lapidatur Stephanus.

1. PRima post Christum, & pro Christo fuit victima *S. Stephanus*, in quo hæc DEI dona mirare, quòd fuerit plenus Spiritu Sancto *plenus gratiâ*, sapientiâ, fide, *& fortitudine*, & cogita quam rectè iis donis usus sit, docendo & commonendo Judæos, faciendo prodigia multa & signa, idque tantâ fortitudine & constantiâ, ut non possent ei resistere, &c. auget nimirum dona DEI, qui iis bene utitur, sicut, qui negligit, perdit.

2. Cons. Favores illi concessos: *intendens in cœlum vidit gloriam* DEI, *&* JESVM *stantem, &c.* tales sæpè Sanctis

con-

conceduntur, & licet expetendi non ſint, cavendum tamen, ne iis reddamur indigni. Conceſſi autem Stephano ſunt, tum in præmium tam generoſæ confeſſionis, tum ad roborandum pugnantem. Unde JESVS ſtans apparet, quaſi ad ſubſidium paratus. Denique ut magis animaretur. Unde erupit clamans: *Ecce video cœlos apertos, &c.*

3. Conſ. Mortis modum. Hinc Judæi quos meritò *durâ cervice, &c.* appellaverat, obturantes aures ſuas bonis admonitionibus ejiciunt illum & lapidant. Inde ille lapidatus orat: *Domine ſuſcipe ſpiritum meum, &c.* idq́ue ſtans, deinde flexis genibus magnâ voce clamat: *Domine ne ſtatuas illis hoc peccatum,* clarè oſtendens, quantum arderet proximorum, eorumq́ue lapidantium & perſequentium caritate, in qua illum imitaberis.

XXXI. Con-

XXXI. Convertitur Paulus.

1. CONſ. Qualis ante Converſionem fuerit. Imprimis Jeroſolymis graviter perſecutus erat diſcipulos. Unde Ananias. *Audivimus*, inquit, *quanta mala fecerit, &c.* ubi lapidationi S. Stephani non modo conſenſerat, ſed ut eſſet in omnium lapidantium manibus, ipſe omnium veſtimenta ſervarat. 2. *Adhuc ſpirans minarum*, id eſt, non mitior ſed acerbior factus, ut recentem Eccleſiam omninò exſcinderet. 3. Neque ſpirans tantum minarum ſed etiam *cædis*. 4. Adito principe ſacerdotum ſe ultro offert cædis adminiſtrum & executorem. 5. Non ſufficit ejus crudelitati Jeroſolymâ Damaſcum petit.

2. Conſ. DEVM id in Saulo permiſiſſe. 1. Ad oſtendendas divitias Bonitatis ſuæ, dum talem non modo patienter tolerat, ſed etiam in tam ſanctum, tantumque Eccleſiæ præſidium immutat ut deſperare nullus meritò poſſit. 2. Ut, quia

quia ipſum ad magna elegerat, prius illum fundaret in maxima humilitate, ut meminiſſet, qualis à ſe fuiſſet, *perſecutor & blaſphemus, & gratiâ* DEI *eſſe, id quod eſſet*: quem tu fructum à peccatis tuis collige.

3. Conſ. Saulo profuiſſe. 1. Orationem S. Stephani. 2. ignorantiam legis Chriſtianæ. 3. Zelum legis Judaicæ, qui licet malus eſſet, tamen apprehendebatur ut bonus, ideoque facilè DEI miſericordiam conſecutus eſt, &c.

XXXII. Continuatio.

1. COnſ. Modum converſionis ex parte DEI. 1. *Circumfulſit eum lux de cœlo*, cœleſti enim luce & gratiâ opus eſt. 2. Dicitur: *Saule Saule quid me perſequeris*, & *ego ſum* JESUS *quem tu perſequeris: durum eſt tibi contra ſtimulum calcitrare.* Ita gravitate & malitiâ peccati percellitur animus Perſecutoris, & Nota: Chriſtum injurias, quæ ſuis fiunt, ſuas reputare. 3. Mittit illum ut ab Anania

nia diſcat, quid illum facere oporteat, non per ſe docet, ad majorem illius humilitatem. 4. Eodem tempore monet Ananiam, ut quodammodo teſtaretur quantopere ſibi cordi eſſet hujus converſio, &c.

2. Ex parte Sauli. 1. *Dum iter faceret in via.* In vita converſioni eſt locus, non in termino, neque in morte. 2. *Cecidit in terram*, ut humiliter ſtatum & conditionem ſuam conſideraret. 3. *Audivit vocem*, divinis inſpirationibus attendendum, neque reprimendi ſunt morſus conſcientiæ peccata objicientis. 4. Et dixit: *Domine quid me vis facere?* en promptam voluntatem faciendi quidquid DEVS per ſe vel per alios Vicarios mandaverit. 5. *Apertis oculis nihil videbat*, ita ut manu trahi deberet. Initio converſionis nemo ſibi ſatis prudens eſt, aliorum ope & ductu indiget. 6. *Tribus diebus non manducavit neque bibit*, quia initio ſtudendum corporis macerationi, &c.

3. Conſ.

3. Conſ. Qualis poſt converſionem. *Verè vas, &c.*

XXXIII. De Vita B.V. poſt adventum Spiritus Sancti.

1. AD votum Caſtitatis quod jam olim fecerat, adjecit, vota Paupertatis & obedientiæ, vivens de communibus, quæ dividebantur, prout cuique opus erat, & ſubjiciens ſe exactiſſimè conſtitutionibus & decretis Apoſtolorum. Accedebat modeſtia ſingularis in omni motu, geſtuque corporis index internæ compoſitionis, quâ DEO placere ſtudebat.

2. Maximè intendebat ſtudio orationis, & contemplationis, cùm enim non tantum abeſſent quatuor impedimenta: Culpa mordens, cura pungens, ſenſus egens, & irruentia phantaſmata imaginum corporearum, quę Bernhardus recenſet. Sed haberet fidem vivam myſteriorum, & ſapientiâ reliquiſque donis

donis Spiritus Sancti eximiè esset instructa, non poterat non in illius meditatione exardescere ignis intensissimi amoris ergà DEVM; frequenter deinde obibat loca ubi passus filius, denique quotidie communicabat incredibili devotione.

3. Studebat proximorum saluti, quam promovebat. 1. Ferventissimis precibus. 2. Exemplo virtutum omnium. 3. Etiam verbo, quando occasio ferebat, & quia constabat etiam plus cæteris à Filio & Spiritu Sancto edoctam, passim adibatur & consulebatur; & quia toto conatu istas virtutes exercebat, dici non potest, quantò indies gratiarum, &c. incremento ditaretur.

XXXIV. De morte B.V.

1. CONtinuis virtutum exercitiis non tantum, sed etiam ardentissimis desideriis videndi DEVM ad mortem se præparabat, idque non ex laborum & hujus vitæ tædio, sed ex purissimo

DEI

DEI amore, nihilominus voluntatem ſuam divinæ ſubjiciebat, parata diutius vivere, ſi id foret ad majorem DEI gloriam, & fructum proximorum.

2. Etſi ab originali peccato præſervata fuiſſet, non fuit tamen exempta lege moriendi, tum quia neque filius ejus eam prærogativam habuit, tum ut experiendo & vincendo mortis difficultatem, merita ſua accumularet, & tanto benignius nobis in eadem difficultate conſtitutis patrocinaretur: credibile tamen eſt, mortis horam illi ab Archangelo Gabriele denuntiatam, & Apoſtolos divinitus monitos, ut morienti adeſſent. Tu ut illa tibi adeſſe velit, humillimè roga.

3. Tandem morituræ apparet Chriſtus, eam ad gloriam & mercedem ſuorum laborum & meritorum invitans in cujus non tantum conſpectu, ſed etiam complexu ſanctiſſimam animam exhalavit. Verè mors pretioſa! 1. Quia non morbo ſed amore languens vita defe-

cit. 2. Quia ſine ullo doloris ſenſu facta eſt ſeparatio animæ à corpore, ita providente Filio, in compenſationem ejus doloris, quem ipſa ſenſit in morte illius. 3. Quia tantus cumulus bonorum operum & meritorum eam comitabatur. Tu dum tempus eſt ad eam te præpara, &c.

XXXV. *De gloria animæ Beatæ Virginis.*

1. EXcepit illam Chriſtus Dominus, ut redderet ei vicem, quæ illum infantem toties ulnis geſtarat, ſuis eam manibus in cœlum deportat, ut ſtupentes Angeli meritò rogare potuerint, *quæ eſt iſta, quæ aſcendit de deſerto, deliciis affluens, innixa ſuper dilectum ſuum?* Deinde pleno choro effuſi, eam iterum ſalutant. *Ave gratia plena, Dominus tecum, &c.* ſequere euntis veſtigia, relinque deſertum mundi, contemnendo ejus voluptates, & innitere DEO non tuis viribus.

2. Æſti-

2. Æſtima magnitudinem gloriæ ex eo, quod omnibus juſtis dicitur: *Menſuram confertam & coagitatam dabunt in ſinum veſtrum*, qualem igitur DEI Matri? item ex eo, *quâ menſurâ menſi fueritis, remetietur vobis*, cùm igitur B. V. maximâ ſemper menſurâ menſa fuerit, quantum illi remenſum fuit? novit illa ſola, quæ accepit. Et qui ne frigidæ quidem hauſtum indonatum relinquit, quid ei rependerit Filius quem lactaverat? Deinde cum gloria gratiæ reſpondeat, eaq́ue ſola tantum gratiæ habuerit, quantum omnes Sancti ſimul, neceſſe ut gloriâ ſuperet omnes omninò creaturas, &c. *Ave* ergò, & *gratiâ* & *gloriâ plena*.

3. Exaltata eſt ſuper Choros Angelorum, & triplici coronâ à SS. Trinitate donata. Coronâ Poteſtatis, Sapientiæ & Charitatis. Item triplici laureolâ Virginitatis, Martyrij, & Magiſterij. Acceſſit corona ſtellarum duodecim in mercedem virtutum, quibus ipſa tam

tam intensè constanterque incubuit. De his gratulare Dominæ tuæ, &c.

XXXVI. De Assumptione.

1. CORpus B. M. in sepulchro mansit incorruptum; tum ob gloriam Virginitatis, ut quod sine corruptione pepererat, incorruptione donaretur. Tum ob animæ puritatem ab omni peccato, cujus habitaculo ideò debuit honorari. Denique quia Christi caro de illius carne erat, decuit, ut sicut Filij, sic & Matris maneret incorrupta.

2. Decuit etiam ut ante communem Resurrectionem illud corpus resuscitaretur; tum ut satisfieret desiderio illius animæ sanctissimæ resumendi corpus, cui DEVS pro amore, quo Matrem suam prosequebatur, satisfecit. Tum ad spem futuræ Resurrectionis in nobis confirmandam. Denique ut sicut Mediator noster Christus pro nobis Patri ostendit vulnerum suorum cicatrices, ita Mediatrix nostra ostendere posset

filio

filio ventrem, qui illum portaverat, & ubera quæ ſuxerat.

3. Conſ. Aſſumptionis modum. Suſtulerunt Reginam ſuam Angeli cum jubilo & canticis. Chriſtus Matrem ſuam excepit in Cœlo Empyreo, & ſupra omne id quod DEVS non eſt, illam collocavit. O quæ hic exultatio Virginis, quæ gratiarum actiones! quæ Angelorum, & reliquorum ſanctiſſimorum gratulatio! in hac illam gloria venerare, & precare ut ad illam aditum tibi facere potentiſſimis ſuis precibus dignetur.

XXXVII. *De Humilitate B. V. qua ſic meruit exaltari.*

CORonæ ſtellarum duodecim, reſpondent duodecim actus Humilitatis, in quibus B. V. ſingulariter ſe exercuit.

1. Eſt: Occultare dona DEI B. V. Myſterium concepti verbi, ne dile-

cto quidem sponso suo manifestavit.

2. Odisse laudes. B.V. ad honorificam Angeli salutationem *turbata est*.

3. Dare DEO omnem gloriam. *Magnificat*, inquit, Virgo *anima mea Dominum, quia respexit humilitatem Ancillæ suæ*.

4. Abjectionem eligere. B.V. dum fit Mater DEI, *ancillam* se nominat, & exhibet.

5. Subjicere se legibus, à quibus eximi quis posset. Ita beatissima Virgo purificari voluit.

6. Submittere se inferioribus. Ita B.V. Elisabethæ.

7. Ministeria vilia obire. B.V. domi ancillabatur omnia obiens.

8. Detrectare honorifica. Ita beata Virgo semper delituit, neque legitur publicè docuisse, aut ulla patrasse miracula.

9. Paupertatem amare & profiteri. Sic beata Virgo in stabulo peperit, & in Purificatione columbas offerre vo-

re voluit, quod munus erat pauperum.

10. Patienter ferre ignominiosa. Quæ cum plurima Christo inferrentur, perferre Mater debuit & voluit.

11. Ferre asperiora verba. Ita beata Virgo non semel à Filio, *quid est quod me quærebatis*; & *quid mihi & tibi mulier.*

12. Participem se facere injuriarum alienarum. Ita beata Virgo Cruci astitit, Matrem se professa tam ignominiosè crucifixi.

XXXVIII. De Devotione erga Beatam Virginem.

1. CONS. Causas, cur tenerrimè affici B. Virgini debeamus. 1. Quia est honor & gloria generis nostri, dum in eo statu constituta est, quo majorem & nobiliorem Creatura adipisci non potest; quid enim nobilius DEI Matre, eâdemque Virgine? sed Virgo non nisi DEUM parere debebat. 2. Ob excellentiam sanctitatis, cùm in illa una fue-

rint omnia genera charismatum, & donorum supernaturalium, & gratiarum, gradus eminentiori modo, quàm in ullo sive Angelorum, sive Sanctorum, ordine, ita ut sola æquet omnium Angelorum & Sanctorum sanctitatem. 3. Ob eminentiam gloriæ, quæ sanctitati respondet, & quâ illam SS. Trinitas, & maximè Filius honorat. 4. Quia ad quidvis nobis impetrandum potentissima est, & ex affectu misericordiæ benignissima, ut etiam vota clientum suorum præveniat, ut in nuptiis Canæ Galileæ, ut meritò Bernhardus. Sileat ô Virgo laudes tuas, qui te in suis necessitatibus invocatam sibi senserit defuisse.

2. Cons. Præcipuè illius cultum in eo consistere, ut virtutes illius imiteris. Inde in meditationibus de vita Christi sæpè oculos in illam conjicies, attendendo ad illius modestiam, patientiam, humilitatem, ut in iis te illi conformes.

3. Alij colendi modi sunt. 1. Sermonibus,

nibus, & colloquiis proximum ad ejus cultum accendere. 2. Festa illius jejunio, &c. celebrare. 3. Certas illi quotidie preces persolvere. Denique nihil momenti alicujus aggredi, non invocato prius ejus patrocinio, &c.

VIÆ VNITIVÆ.

PARS II.

DE PERFECTIONIBVS DEI & Beneficiis.

Notanda.

In beneficiis Dei *hæc potissimum attendi debent.*

1. Ntrinseca magnitudo beneficij. Quædam enim continent bona innumera, ut mundi Creatio & conservatio, quædam habent excellentiam infinitam, ut Incarnatio, Redemptio, SS. Eucharistia,&c. & quędam etsi exigua videntur, tam frequentia tamen sunt, ut vel hinc æstimari maximè debeant. Accedit.

2. Infinita Dei benefacientis magnitu-

gnitudo, ob quam minimum etiam beneficium maximi faciendum est.

3. Infinitas amoris, quo DEVS confert beneficia, & quo semper paratus est majora adjicere.

4. Infinita Bonitas quia gratis confert, quia sæpè immeritis, indignis & ingratis, imò mala potiùs & pœnas merentibus. Unde

5. Vilitas hominis aut creaturæ cui beneficium confertur, auget etiam vehementer illius æstimationem.

Gratitudo ergo singularis à nobis requiritur, ut & agnoscamus beneficium, & laudemus benefactorem, eique gratis reddamus obsequia cum affectu supplendi aliorum ingratitudinem, &c.

I. DEVM *esse*.

1. COlligitur id ex fabrica universi, ubi tanta creaturarum multitudo, varietas, ordo, pulchritudo, proportio, &c. ut fateri necesse sit non à

ſeipſis, neque caſu aliquo tales, ſed à ſapientiſſimo aliquo Architecto conditas & ordinatas eſſe. Sicuti qui numeris omnibus abſolutam fabricam viderit, continuò advertit opus eſſe magni alicujus artificis. Audi proinde Creaturas omnes clamantes: *ipſe fecit nos, & non ipſi nos*, eaſque excita in laudem Auctoris ſui, ut *benedicant omnia opera Domini Domino, &c.*

2. Conſ. Teipſum, ac imprimis mirabilem corporis tui ſtructuram, cum tanta membrorum varietate, tot organis, tot officiis & motibus, &c. deinde animæ excellentiam cum ſuis potentiis memoria, intellectu, & in voluntate, cogeriſque exclamare: *mirabilis facta eſt ſcientia tua ex me* ô DEVS meus! & *benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me ſunt nomini ſancto ejus*, videbiſque ne ulla potentia, ullum membrum, ab ordinatione, fine, & voluntate auctoris deflectat.

3. Motus etiam ſublunares eſſe DEVM de-

demonſtrant, aëris intemperies, fulmina, imbres, tempeſtates maris, terræ motus, peſtis, fames, bella, regionum everſiones, &c. in nobis etiam pugnæ & rebellio carnis adverſus ſpiritum, &c. cogunt nos DEI meminiſſe, & ab eo opem poſtulare, qui auctor bonorum, & in malis præſidium eſt.

II. DEUM *eſſe qui eſt.*

AD oſtendendam eſſentiæ ſuæ prærogativam DEUS de ſeipſo dixit, *Ego ſum, qui ſum*, & Moyſi mandavit: *Dicis filiis Iſraël, qui eſt, miſit me ad vos.* Igitur.

1. DEUS eſt, *qui eſt*, quia à ſeipſo eſt, non ab alio, cum enim cætera omnia ex ſeipſis habeant, ut non ſint, & habeant à ſolo DEO ut ſint, ſi ipſe quoque ab alio acciperet ut eſſet, jam non ipſe, ſed iſtud aliud eſſet DEUS. Eſt igitur DEUS, ſicut rerum aliarum omnium principium, ita &, ut ita dicam, ſuiipſius, ſed ſine principio.

2. Quia semper fuit, semper est, & semper erit, suo esse totam implens, adæquans in se complectens & ambiens æternitatem.

3. Quia ubique est, implens immensitatem spatiorum quorumvis imaginabilium.

4. Quia non habet esse limitatum, neque est hoc vel illud sicut homo vel Angelus, sed totum esse in se complectitur perfectissimè & eminentissimè, continens in se totam entis latitudinem & amplitudinem.

5. Quia immutabiliter est, omnia sua ita simul habens, & firmiter possidens, ut nihil ei de novo possit accedere, nihil decedere.

Felix ergo anima, quæ tam sempiterno, tam immenso, tam universali, tam immutabili & constanti bono adhæret, & esse pergit cum eo à quo esse suum accepit.

III. DEUM *esse æternum*.

1. QVia infinito intervallo, & infinitis sæculis fuit ante omne tempus imaginabile, & post omne tempus imaginabile erit intervallo infinito. Concipe igitur ante mundum conditum tot myriades sæculorum, quot sunt arenæ in omnibus litoribus, quot guttæ in omnibus aquis, quot folia in omnibus arboribus, quot gramina in omnibus pratis, &c. huic incomprehensibili numero adde, tot milliones sæculorum, quot pulvisculi necessarij forent ad implendum universum, aut continuâ proportione auge, quoties augeri posset per annos mille, &c. quisquis denique numerus existet, erit finitus ante quem & post quem infinita sunt sæcula, quibus DEVS fuit & erit.

2. Æternus dicitur DEVS, quia omnia bona sua, omnem potentiam, sapientiam, beatitudinem, omnia gaudia & oblectamenta, quæ per infinitum tem-

pus acquirere posset, simul perfectissimè habet collecta, & immutabiliter ita possidet, ut nulla ei fieri possit accessio, nulla decessio, hinc omnia DEI decreta & consilia sunt ab æterno.

3. Dicitur æternus, ut causa æternitatis in Creaturis, ipse enim suo potentissimo, assiduo & immutabili influxu, quo omnia creat & conservat, causa est cur mundus, Angeli & homines in æternum sint permansuri unà cum statu gloriæ vel damnationis.

IV. DEUM *esse infinitum.*

1. TAnquam causa fœcunda, in quo tota entis amplitudo (quæ infinitas omnium generum species & singularum specierum infinita individua complectitur) eminenter existit. Hic continetur & possidetur copia infinita, quidquid pretiosi, pulchri, splendidi, delectabilis mente concipi potest, hæc enim omnia & infinita alia, quæ nulla mens creata concipere queat, sic in di-

vina essentia, sapientia & omnipotentia existunt, ut unico nutu voluntatis divinæ possit ea in quantavis multitudine, & magnitudine foris producere. Unde qui DEUM possidet, possidet illa omnia, & in DEO fruitur.

2. Quia ipse solus per se omnibus illis infinitis, quæ in ejus essentia, sapientia, & potentia eminenter continentur, etsi actu foris existerent, est infinitè excellentior, sublimior, major, pulchrior, amabilior, imò omnia illa simul sumpta, sunt instar nihili in comparatione divinæ Excellentiæ Unde qui DEUM possidet, incomparabiliter magis gaudet, ejus solius possessione, quam si omnia illa extra DEUM possideret.

3. Quia omnes & singulæ ejus perfectiones, & attributa sunt infinita. Itaque potentia, sapientia, bonitas, amabilitas, & cætera infinita sunt. Neque enim competunt Essentiæ infinitæ, nisi infinita. Imò illa attributa sunt ipsamet realiter essentia, &c.

V. DEUM *esse incomprehensibilem.*

1. INcomprehensibilis est intellectu, qui quantumvis sublimis sit, non potest tamen viribus naturæ DEVM attingere, ita ut illum clarè cognoscat, sicut in se est, sed quantumvis mente ascendat in altum, semper infinitè aberit ab ejus clara cognitione. Imò nec mens quidem adjuta lumine gloriæ potest ita illum cognoscere, ut nihil ipsius lateat cognoscentem, semper enim infinita, imò infinities infinita restabunt, quæ distinctè non cognoscentur.

2. Incomprehensibilis est affectu, quia nulla mens creata, potest illum amare, honorare, æstimare, laudare, revereri quantum satis est & dignus. Sed ipse omnem amorem, honorem, æstimationem, laudem, reverentiam omnis Creaturę, etiam omnium Beatorum infinitè superat.

3. Conandum nihilominus est, ut

eum in hac etiam vita, quantum fieri poteſt, cognoſcamus & amemus. *Hæc enim eſt vita æterna*, ajebat Chriſtus *ut cognoſcant te, &c.* Cognoſci autem utcumque poteſt, tum affirmando de illo omnem perfectionem imaginabilem, ut dicatur juſtiſſimus, ſapientiſſimus, potentiſſimus, optimus, pulcherrimus, amabiliſſimus, &c. tum negando eſſe id quod à nobis concipi poteſt, ſed infinitè ſuprà illud. Sic non eſt odoratus ut flos, non lucidus ut ſol, &c. ſed infinities odoratior, lucidior, &c. atque ex hac qualicumque cognitione, facilè inflammabitur amor.

VI. DEVM *unum eſſe ſed Trinum in Perſonis.*

1. VNus eſt quia in DEO debent eſſe omnes rationes boni, non eſſent verò ſi alius per aliquam ab eo differret. Deinde unus debet eſſe mundi rector, & gubernator, unus legiſlator,

tor, unus judex, unus omnium finis, plures enim, uti diffidere possent & invicem repugnare, ita turbarent omnia, neque sciremus cui potissimum attendi deberet, & ab unius sententia appellaremus ad alterum, & plures fines appetitum nostrum non explerent. Nec dici potest, fore subordinatos, quisquis enim alteri subordinatus esset, jam non esset summus, adeoque nec DEVS, itaque unus est, ut uni tanto securius & contentius serviam.

2. Trinus est in Personis. Ut nullum bonum abesset ab isto Ente summo requirebatur, ut non solum se communicaret ad extra per quandam participationem limitatam, ut factum est in creatione mundi & rerum aliarum, sed etiam intra, idque ab æterno per communicationem totius substantiæ suæ, ut bono societatis plures fruerentur, plures personalitate non naturâ, quæ in pluribus una eademque est.

3. Modus procedendi divinarum Per-

Personarum est is. Pater intelligendo se ipsum clarè & perfectè, format adæquatam sui imaginem, eamque substantialem, cum accidentia in DEO esse non possint. Hæc imago est Filius, deinde cernens hanc sui adæquatam imaginem, in eam fertur amore infinito, quo etiam fertur filius in Patrem: isque amor reciprocus est Spiritus Sanctus fidem hujus mysterij vivam pete ab ipsa Sanctissima Trinitate.

VII. DEVM *esse summè bonum & sanctum.*

1. QVia continet omnem rationem boni in Creatura, vel à Creatura imaginabili, idque non per accidens, & per quandam participationem, sicut nos, sed per naturam & essentiam suam, adeoque indefectibiliter bonus & sanctus est, in cujus comparatione omnis nostra bonitas,

&

& sanctitas nihil est. Undè meritò Christus dixit, *neminem bonum esse, nisi solum* DEVM. Hinc etiam quivis sanctus coram DEO humiliari debet.

2. Cons. Omnes virtutes, quæ fuerunt unquam in Sanctis vel Angelis, vel sunt, vel erunt, esse sine ullis imperfectionibus, & limitationibus modoque eminentissimo in DEO. Habet infinitam prudentiam, infinitam temperantiam, fortitudinem, justitiam, infinitam caritatem, liberalitatem, misericordiam, infinitam mansuetudinem, clementiam, patientiam, & cæteras omnes quæ non præsupponunt aliquam imperfectionem in subjecto, cui insunt. Atque hæ virtutes divinæ sunt exemplar & idea virtutum nostrarum, ut tanto eæ in nobis sint perfectiores, quo divinis fuerint similiores.

3. Cùm perfectio sanctitatis consistat in cognitione & amore DEI, & DEVS seipsum infinitè cognoscat & amet, & fruatur, certum est eum esse infi-

infinitè ſanctum, imò ipſam ſanctitatem infinitam, &c. Igitur *perfectus eſto, ſicut Pater tuus cœleſtis, &c.*

VIII. DEVM *eſſe ſummè ſui communicativum.*

1. NAtura boni eſt, ut ſeſe maximè diffundat, quare DEVS, qui eſt ſummum bonum id facit excellenter. 1. Quia liberè pro bona voluntate ſua, non coactè. 2. Quia nullo ſuo commodo aut emolumento: DEVS *meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.* 3. Quia ſummè ſe communicat pro modo ſapientiæ ſuæ. Ita tu voluntariè illi ſacrifica, impende te & tua quantum potes, nihil aliud ſpectans, quàm ipſius DEI gloriam & beneplacitum.

2. Communicat ſe DEVS dans rebus eſſe naturale ſecundum quatuor gradus ſubſtantiæ, corporeæ, viventis, ſentientis, & intelligentis, quos cum ſingulos diverſis Creaturis tribuerit, & homi-

homini omnes, meritò requiritur ab eo, ut DEVM amet ex toto corde, pro bono corporis, ex tota anima pro bono vitæ, ex omnibus viribus pro bono ſentiendi, & ex tota mente pro bono intelligendi. Præterea diſce in Creaturis attendere & cognoſcere Creatorem.

3. Amplius ſe communicat dans eſſe ſupernaturale, idque etiam quatuor modis. 1. Dans eſſe gratiæ qua filij DEI efficimur. 2. Eſſe gloriæ, in qua ſimiles ei erimus, quia videbimus eum ſicuti eſt. 3. Eſſe perſonale verbi divini, ut homo ſit verus DEVS. 4. Idem verbum communicatur ineffabiliter omnibus volentibus in Euchariſtia. Atque horum duo modi poſtremi non Angelis, ſed ſoli homini conceſſi ſunt, ut te viciſſim totum ei reddas, &c.

IX. DEVM *eſſe ſummè amabilem.*

BOnum quod omnes naturaliter amant, vel amatur propter ſeipſum, vel propter utilitatem, vel propter dele-

delectationem, juxta triplicem differentiam boni, honesti, utilis & delectabilis.

1. DEVS summè amabilis est propter seipsum, quia est summè & infinitè bonus, imò ipsa bonitas infinita, neque propter aliud amari debet, quam quod sit dignus infinito amore, quem si rependere non potes, ama saltem quantum potes, ama super alia omnia, & si quid aliud amas, ama propter illum, qui est fons & origo boni, quod amas in alio.

2. Summè amabilis est propter utilitatem, non enim tantum dedit tibi esse naturale, sed omnia in usum tuum procreavit, & ad hæc illa conservat, imò illa stimulat & dirigit, ut tibi serviant, & benefaciant, quod si attenderes, non in Creaturas, sed in DEVM rapereris, & accepto aliquo undecunque beneficio primas semper grates rependeres DEO Creatori & causæ principali beneficiorum omnium.

Dein-

Deinde numera gratias quas accepisti, si potes, & quas adhuc dare paratus est, & æstima gloriam quam exspectas. Si amorem illi debes ob naturalia, quid debebis ob supernaturalia? si ob temporalia, quid pro æternis.

3. Summè amabilis est propter delectabilitatem, sed hoc solum noverunt, qui gustarunt, quam suavis sit Dominus, & expertus potest dicere, *quid sit* DEVM *diligere*. Atque istud centuplum est, quod promittit terrena deserentibus, quod illos cœlestibus & suis deliciis impleat, &c.

X. *Quomodò* DEVS *amet*.

1. AMat seipsum amore benevolentiæ, quantum amabilis est infinita ejus bonitas. Deinde inter Personas divinas est amor amicitiæ perfectæ, quia sunt æquales, quia communicant in bono infinito, quia unum sunt, unum velle habent, unum intelligere, unum operari. Gaude sic DEVM sal-

tem amari, quantum amabilis eſt.

2. Hominem amat præ cæteris Creaturis, tum quia ad ſimilitudinem ſuam illum fecit, ſimilitudo autem cauſa amoris eſt; tum quia illum per gratiam fecit divinæ conſortem naturæ, & ad aliquam quodammodo æqualitatem evexit, ut eum amore amicitiæ proſequeretur. Unde amicum, ſororem, ſponſam vocat, ſingulari amicitiæ prærogativâ. Deinde bona ſua, naturam, gratiam, gloriam cum illo communicat, & quæ obſequia ab homine illi redduntur, etſi bona ſua ſint, tamen ita recipit & agnoſcit, ac ſi eſſent hominis. Denique unum ſecum facit: *qui enim adhæret* DEO *unus ſpiritus efficitur*. Diſce ex hac DEI benevolentia non ſolum quantùm illum redamare debeas, ſed etiam quantum affici proximo, quem ille ſic amat.

3. Creaturas irrationales amat DEUS amore concupiſcentiæ in bonum hominis, propter quem illas creavit, ut ex

illis

illis & in illis homo amaret & laudaret DEVM Si ergo DEVS in ſingulis te amavit, quomodo non viciſſim in ſingulis amabis illum? &c.

XI. *De excellentiis divini Amoris.*

1. QVod ſit ęternus, ab ęterno enim amavit quos creare conſtituerat, unde & prior dilexit nos, & gratis, nullo ſuo ſpectato commodo; deinde paratus eſt gratiâ & gloriâ donatos in æternum amare, niſi nos iſti amori obicem ponamus, & quodammodo nuncium remittamus.

2. Quod ſit univerſalis ad omnes ſe extendens, quia *omnes vult ſalvos fieri*, & *ſolem ſuum oriri facit ſuper juſtos & injuſtos, &c.* omnibus neceſſaria ad ſalutem adjumenta providens. Malos etiam blandè revocans, & diu diſſimulans peccata propter pœnitentiam.

3. Quod ſit maximè ſublimis ob donorum communicatorum magnitudinem, facit enim nos filios DEI, & ma-

jora pollicetur juxta illud : *Nunc filij* DEI *ſumus, & nondum apparuit quid erimus. Scimus quoniam cum apparuerit ſimiles ei erimus,&c.* Deinde humana natura per incarnationem aſſumpta eſt, ut idem eſſet homo & DEVS, ut hoc æqualitatis jure conſtaret amor ſolidior. Denique filium ſuum dat in Euchariſtia, dat Spiritum Sanctum donorum omnium fontem.

4. Quod ſit profundiſſimus, tum quia *exanivit ſeipſum, formam ſervi accipiens*, non tantum naturam noſtram, ſed etiam ærumnas ſuſcipiens; tum quia ſecreta ſunt judicia DEI, & modi admirabiles, quibus ſuos ad finem optatum deducit. Similiter ſtude redamare, &c.

XII. DEVM *amari velle à nobis.*

1. QVia naturæ noſtræ vilitas nunquam auſa fuiſſet aſpirare ad amicitiam tantæ Majeſtatis, licentiam ejus non ſolum nobis fecit, ſed etiam

ursit manifesto præcepto. *Diliges Dominum* DEVM *tuum*, *&c*. Quod præceptum Christus vocat primum & maximum; primum, quia fundamentum est reliquorum & omnis perfectionis; maximum, quia sine charitate reliquæ virtutes nihil sunt, & cum hac etiam minimæ maximum pondus, & meritum habent. Vide ergò ut diligas *ex toto corde*, mortificans illius Passiones; *ex tota anima* abnegans tuam voluntatem, & amorem proprium; *ex tota mente*, captivans intellectum in obsequium fidei; *ex omnibus viribus*, omnia impendens divinæ gloriæ.

2. Non solùm præcipit ut amemus, sed ipsam infundit charitatem, quâ id præstare possimus, inspirans etiam modos eâ utendi, ut usu ipso roboretur & crescat. Imò ad hoc datur Spiritus Sanctus ad hoc Pater & Filius veniunt, & mansionem apud nos faciunt, quid melius quid securius, quid lætius hâc societate esse potest?

3. Invitat etiam prœmiis & pœnarum interminatione. *Diliges* DEVM *tuum ut bene ſit tibi*, utique & in hac vita, & in altera. Hic perpetuâ mentis tranquillitate, & ſuavitate, & incremento meritorum, illic augmento gloriæ, quæ reſpondet menſuræ charitatis. E contrario *Qui non diligit, manet in morte &c.* Hi tibi ad amandum ſtimuli ſint, potiſſimum tamen ama, quia ob bonitatem ſuam omni amore dignus eſt, &c.

XIII. DEVM *eſſe miſericordiſſimum.*

1. QVia quantum in ipſo eſt totum genus humanum quod exciderat à ſalute æterna in æternam miſeriam; & illic merito ſuo relinqui poterat, paratus eſt ab ea miſeria liberare, & transferre ad æternam fœlicitatem: adquod omnia neceſſaria media offert, & ſufficientiſſimum pretium obtulit, & inſuper reipſâ innumerabiles ab æterna miſeria liberat, & ad fruitionem boni

infiniti & æterni traducit. Vtinam ex eo numero sim!

2. Quia id non facili negotio præstitit, sicut creavit mundum, & beavit naturam Angelicam sed immensis laboribus & doloribus seipsum demittendo ad naturæ nostræ vilitatem, & miserias, ad paupertatem & afflictiones, ad labores & contumelias, ad alapas, flagella, sputa, ad crucem & mortem acerbissimam. Denique seipsum relinquendo sub speciebus panis & vini in cibum & refectionem nostram, vere *Misericors & miserator Dominus.*

3. Particulatim expende DEI misericordiam erga peccatores, dum hos etsi capitales hostes tolerat, dum inspirat pœnitentiam, dum paratus est omnia omnino peccata, quantumvis numero multa, & malitia gravia statim dimittere; & si castigat temporaliter, facit ut peccatores resipiscant, juxta illud. *Cùm iratus fueris misericordiæ recordaberis.* Imò quos quodammodo coactus addicit

cit pœnis æternis, punit citra condignum, &c. Tantam misericordiam imitare.

XIV. DEVM *esse summè liberalem.*

1. PAtet ex multitudine donorum naturæ, & gratiæ, & ex eorundem excellentia. quando inter reliqua seipsum donat. Deinde sine ulla acceptione personarum erga omnes liberalis est; & sine debito facit cum largitur; & quia *bonorum nostrorum non eget*; nullam spectat compensationem aliam, quàm ut grati simus, quâ ad plura conferenda beneficia moveatur.

2. Singulariter verò liberalis est in eos, qui vicissim se præstant liberales, tum prompté exaudiendo eorum orationes, quia illi prompti sunt in exequendis ejus mandatis; tum etiam præveniendo eorum vota secundùm illud. *Antequam clament, ego exaudiam*; tum replendo divinis solatiis, maximè eos, qui terrena deserunt; tum in tentatio-

nibus & afflictionibus eos confortando, excitando ad heroica opera & virtutes, ut copiosius possit eorum merita remunerari.

3. Conf. E contrario quam nos erga DEVM parci simus. Samaritana sitienti & aquam petenti non dedit. Judæi in Cruce acetum obtulerunt. Ita nos aut bona non facimus, aut facimus vitiosè, ut queri nullo jure possimus, si DEVM erga nos quoque parcum experiamur, si non audiamur, si destituamur solatiis, si in tentationibus tam simus fragiles, &c. Percurram igitur præcepta, consilia, regulas instituti mei, præcepta superiorum, internas inspirationes, & quæcunque DEO grata fore perspexero, & liberaliter & hilariter exequar, &c.

XV. DEVM *ubique esse*

1. NOn solùm est DEVS in omni loco creato, juxta illud, *Numquid Cœlum & terram ego impleo; & si ascen-*

aſcendero in Cœlum tu illuc es, & ſi deſcendero in infernum, ades, &c. Ita ut nullus omnino angulus in mundo tam abſtruſus ſit, in quo non ſit DEVS; verum etiam nullum ſpatium tam vaſtum & immenſum ab ulla mente creata concipi poteſt, ubi non ſit DEVS, & quo ultra ſe illius immenſitas non extendat. imò ſi mille milliones mundorum crearentur, hoc omnes impleret DEVS, neque hos per partes, ut aër, aut aliud corpus, ſed per ſe totum, ita ut puncto quolibet ſpatij ſit totus, gaude proinde te illo frui ubique poſſe, & ubique reverentiam illi habe.

2. Eſt ubique per eſſentiam, præſentiam, potentiam, cum ominibus ſuis perfectionibus, & attributis, bonitate, miſericordiâ, juſtitiâ, &c. Vbique attendens & providens ſuis Creaturis, ubique creans, & conſervans illas. Quare ubique & in omnibus DEVM tuum attende, & ab earum pulchritudine, forma, diſpoſitione, ſapientia,

bonitate, &c. Attole oculos mentis tuæ ad eum, per quem & in quo tales sunt.

3. Specialius considera præsentiam DEI in te. Circum te est, ut mare ambiens Pisces, ut mater utero prolem claudens, ut ignis accendens, ut lux illuminans. In te, & intra te est magis quàm anima in corpore, te vivificans, te animans, juvans, roborans. In te velut in templo suo, quare reverenter eum habe, & huc te reflecte.

XVI. DEVM *esse sapientissimum.*

1. CUm duo ad sapientiam requirantur, nempe lux intelligentię & objectum quod intelligatur; DEVS utrumque habet à se, in gradu eminentissimo, & cum perfectione infinita, nam ipsemet est infinitæ intelligentiæ lux, per se subsistens, & ipse est ex se omne objectum intelligibile, vel illud in ipso eminenter continetur, quare

ſeipſum comprehendendo, comprehendit & intelligit omnia.

2. Cùm nihil ſucceſſivum ſit in DEO, nullius rei nova notitia accedere poteſt, ideoque perfectiſſimè ſcivit ab ęterno, quidquid nunc præteriit, quidquid eſt, & futurum eſt, imò quidquid futurum eſſet poſitâ quâcunque conditione, adeòque intelligit omnia poſſibilia, neque ob eandem rationem eum capere poteſt oblivio alicujus rei, quidquid à te cogitatum, dictum aut factum eſt, aut deinceps fiet, ſcietur in æternum, & ſuo tempore cum gloria aut confuſione tua ab eo revelabitur, unde circumſpectè tibi agendum eſt.

3. Sapientiæ divinæ argumentum eſt Creatio mundi in tanta rerum varietate, pulchritudine, proportione, &c. Deinde opificium hominis tam admirabili ſtructurâ & compage membrorum, nervorum, oſſium, &c. Tantâ animæ excellentiâ, vi ingenij quotidiè novas artes excogitantis, &c. Denique

opus Redemptionis, & Eucharistiæ, & reliquorum mediorum, ad salutem & curam nostram, ut meritò te totum illius sapientiæ committere possis & debeas, &c.

XVII. DEVM *esse Omnipotentem.*

1. POtest omnia DEVS, quæ potest mens creata concipere, quæ prorsus in omni genere & specie sunt infinita. v. g. infinitos mundos huic nostro similes, & alios dissimiles, ampliores, perfectiores, &c. Imò potest quidquid ipse suâ infinitâ sapientiâ potest vel intra vel extra se concipere, quæ infinities plura & magis mirabilia, quàm ea quæ possunt concipi à mente creata. Verè *terribilis Dominus, & magnus* vehementer, & mirabilis potentia illius, hujus igitur præsidiis tibi cautum crede, adversus omnes mundi, carnis & diaboli machinationes.

2. Potest omnia summâ celeritate, & facilitate, solo nutu voluntatis suæ, ut

illi

illi facilius sit mille mundos creare, quàm tibi nomen, mundus, proferre; voluisse, perfecisse est. Vnde in necessitatibus tuis utere oratione Leprosi. *Domine, si vis potes, &c.* Præterea, cùm ex te tu nihil possis. ita DEO adhære ut omnia possis in eo qui te confortat, & cùm aliquid potueris, gloriam totam redde auctori DEO.

3. DEVS potentiam suam, nunc continuò exercet, vnà cum sapientia & bonitate, quæ sunt quasi tres digiti, quibus *appendit molem terræ*; nam sapientia disponit, bonitas vult, potentia exequitur, atque hæc tria sunt solidum fundamentum, ut in omnibus voluntatem tuam conformes divinæ dispositioni, ut optimæ & sapientissimæ & potentissimæ.

XVIII. *De Creatione mundi.*

1. ANte Creationem mundi nihil erat, nisi solus DEVS in se & à se fælicissimus, neque ullius rei egens,

ideoque non neceſſitate aut commodo ſuo, ſed ſolâ bonitate ſuâ impellente, & affectu quo Creaturis ſe communicare volebat, mundum creavit. Cujus exemplár non aliunde ſumpſit, quàm à ſe & ſapientia ſua. Vnde nihil tui memor, ex quo te tam miſericorditer aliis in ſuo nihilo relictis, eduxit, te coram illo ſemper humilis & gratus eſto,

2. In Creatione apparet potiſſimum DEI omnipotentia, tum quod ex nulla præcedente materia ſed ex nihilo creaverit, quod ſolus fecit non adhibito Angelorum miniſterio in Creatione rerum aliarum; quod ex aliis produxerit alia, ut ex aquis volucres, &c. Juxta beneplacitum ſuæ voluntatis; denique quod ſine difficultate, & ſine mora, ſolo nutu & verbo, *quæcunque voluit fecit*, & *ipſe dixit & facta ſunt*. Vtinam & tu tam tractabilis ſis Creatori tuo, ut facias quæcunque vult, &c.

3. *In principio creavit* DEVS *Cœlum & terram*. Cœlum pulcherrimum & ampliſſi-

plissimum, idque non vacuum, sed refertum novem ordinibus Angelorum, quos naturæ & gratiæ donis ornatissimos creavit, mox etiam donandos gloriâ, qui in ipso Creationis momento se ad Creatorem suum converterent. *Terra autem erat inanis & vacua*, sed pondere suo, vel potius DEI potentiâ librata & stabilis. Ita terrenum cor tuum inane, &c. solâ DEI gratiâ stabiliri potest.

XIX. De opere I. Diei.

1. *Dixit* DEVS *fiat lux.* Opus fuit luce in mundo, quantumvis enim is perfectionem accepisset, fuisset inutilis sine luce, nam videri ejus pulcritudo non potuisset, & ipse homo ad suas functiones illâ indigebat. Deinde lux exhilarat omnia, fovet, & plurima generat in terra. At nobis, ęquè necessaria est lux spiritualis, quâ tenebræ peccati & ignorantiæ tollantur, quâ DEUM, & quæ nobis agenda sunt, cognoscamus, quâ recreemur, quâ gignantur virtutes, &c.

&c. Dic ô Domine, ut in anima mea talis *fiat lux*.

2. *Et facta est lux, & vidit quod esset bona.* Primâ die lux facta est, quia nec dies fuisset sine luce, & quamvis potuisset illam creare post alium mundi ornatum, maluit tamen cætera in luce creare, cùm etiam in spiritualibus lux interna præcedere debeat omnem actionem. Nihil autem in universo creavit illâ die præter lucem, satis existimans, si diem constituisset, ita tibi bene diem collocatum existima si in luce spirituali profeceris, & in qua sibi æquè DEVS atque in altera complacebit.

3. *Divisit lucem à tenebris*, hac in re nostri curam gerens, ut quietis & fatigatis servirent tenebræ. Si in te etiam subinde per adversa & prospera, per desolationes & solatia, &c. dividat lucem à tenebris, tolera patienter, &c.

XX. De Opere II. Diei.

1. DIxit DEVS: *fiat firmamentum in medio aquarum*, firmamentum eſt aër & æther diffuſus inter Cœlum & terram principio creata. Hujus utilitates aëris conſidera. Subſtantiæ eſt tenuiſſimæ, ut in eo eſſe & moveri poſſemus, ab eo reſpirationem & vitam duceremus, per illum reciperemus rerum ſpecies, colores, ſonos, odores: per illum lux & influxus Planetarum in hæc inferiora deſcenderent. Ubique illo frueris, ut ubique & quoties reſpiras, memineris Creatoris & DEI tui.

2. *Dividat aquas ex aquis*, oportebat enim diſcooperiri terram propter germina, & nihilominus irrigari ad fœcunditatem: in quem finem DEUS in aëre ſtatuit nubes, ſeu locum nubium, ut inde illas diſpenſet, provocet & promoveat, juxta beneplacitum providentię ſuę. Inde pluviæ, nix, ros, grãdo, ventũ, &c. In uſum rerũ inferiorum, mirabi-

li

li artificio, & viciſſitudine; inde ſolis ardores temperantur, &c.

3. *Vocavitq́.* DEVS *firmamentum Cœlum*, ſive ob coloris ſimilitudinem cum orbibus cœleſtibus, ſi modo orbes ſunt, & perſpicuitatem, ſive quia firmiter & conſtanter obit munia à DEO ſibi præſcripta. Huic compara animam tuam, quæ conditione ſuâ mobilis firmati in bono per gratiam poteſt. DEVS autem non approbavit opus hujus Diei, quia ſequenti primum perfecit; imperfecta autem non probat, &c.

XXI. *De Opere 3. Diei.*

1. CONgregentur *aquæ quæ ſub Cœlo ſunt in locum unum, & appareat arida: &c.* Conſ. Vim Omnipotentiæ divinæ. Naturaliter aquæ appetebant eſſe ſuper terram, ut pote leviores, nihilominus imperanti paruerunt, idq́ue ſtatim, & ibi intra terminos conſtitutos ſe continent; utinam rebellis & ſuperba mea voluntas, ita deprimi ſe, &

exer-

exerceri ſe intra fines divini nutus & obſequij pateretur.

2. *Appareat arida*; aperuit illicò terra ſinus ſuos aquis recipiendis, indeque orti montes & valles ad terræ ornatum & habitantium commodum. Deinde præter maria voluit eſſe DEVS varias in terræ viſceribus fontium ſcaturigines, eoſque uti & flumina, licet à ſalſo mari originem ducerent percolatas dulceſcere in uſum humanum multiplicem, ad rigandum, ad bibendum, ad lavandum, ad coquendum, ad morbos pellendos. Denique ſubitò ſiccata eſt terra ad vocem jubentis DEI, neque ad hoc multorum dierum ſole, aut vento urente opus fuit. O ſiccaret idem DEVS in te humores pravarum cogitationum, & affectionum, à quibus lutum peccatorum, &c.

3. *Germinet terra herbam virentem, & lignum pomiferum, &c.* Quanta in his varietas & pulchritudo, quam multiplex uſus in victu quotidiano, in medicinis,

cinis, in ædificiis, &c. Credibile eſt etiam eodem hoc plantatum fuiſſe Paradiſum voluptatis. Ita nihil divina bonitas in uſum noſtrum omiſit, & quid rependimus?

XXII. De Opere IV. Diei.

1. CReavit DEVS Solem in quo hæc attendi poſſunt: magnitudo, quâ terræ globum centies quadragies ſuperat. Splendor, quo lumen momento per totum hemiſphærium diffūdit. Calor quo omnia vivificat, & productioni rerum omnium cooperatur: Motus tam velox, ut ſpatio 24. horarum totum orbem obeat, ita temperatus, ut ſuo acceſſu & receſſu annum, & in eo ver, æſtatem, autumnum, hyemem conſtituat. Verè ſymbolum divinitatis tam expreſſum ut aliqui etiam DEVM putarint, tu ex tam perfecta Creatura collige Creatoris perfectionem.

2. Creavit DEVS Lunam, ut quemadmodum ſol diei, ita ipſa nocti præeſ-

ſet; in qua etiam adverte tum magnitudinem, tum pulchritudinem; deinde quòd ſoli ſe ſemper obvertat, ut ab eo acceptum lumen diffundat in inferiora; quod creſcere & decreſcere videatur pro receſſu, vel acceſſu ad ſolem, quòd maximas vires habeat in hæc inferiora, &c. Quomodo anima ſancta ſemper reſpicit ſolem Juſtitiæ, ut ab illuminata, radios in proximum derivet, in quibus charitatis operibus, etſi à ſole recedere videatur, creſcit tamen, ſed hoc pacto, ut in conſideratione ſuæ vilitatis & nihili iterum accedendo decreſcat, &c.

3. Creavit cæteros planetas & ſtellas, mirâ varietate magnitudinis, coloris, lucis, motuum, effectuum, &c. Has æmulari ſtude lumine boni exempli, promptitudine obſequij, & influentiis doctrinæ, qui enim erudiunt multos, quaſi ſtellæ fulgebunt, &c.

XXIII. De Opere 5. Diei.

1. PRoducant aquæ reptile animæ viventis, & creavit DEVS Cete grandia, &c. Hoc ergò die ad DEI Imperium repleta ſunt maria & flumina piſcibus figurâ & ſpecie diverſiſſimis, quique numero & magnitudine excederent reliquas omnes animantes, idq́ue ad uſum & delicias hominis. Lauda igitur potentiam Conditoris & providentiam.

2. *Et aquæ producant volatile ſuper terram ſub firmamento Cœli*; cùm aqua etiam aër ad avium productionem concurrit, ubi ſedes earum erat futura. Agnoſce DEI potentiam, ſed & amorem erga te, cui, cùm tui cauſâ eas creaverit, tum in alimentum, tum ad delicias ob cantus ſuavitatem & varietatem, &c. Tum ad inſtructionem, ex artificioſa nidorum conſtructione & fabrica, ex pullorum cura, ex temporum obſervatione, ex applicatione herbarum medicarum, &c. Gratias age, & imitare

ut pernix sis in divino servitio; terrena deserens, evoles ad cœlestia, judicia DEI prænoscas.

3. *Vidit quod esset bonum*, conveniebat aquam & aërem, quæ erant affinia repleri, ita DEVS charitate conjunctis benefacit, & sicut ex aqua pisces & aves, ita ex hominibus, alij sæculares, alij Religiosi, & ex his alij activi, alij contemplativi, at sæculares & activi fluctibus & negotiorum mole jactantur, contemplativi his exempti sunt, modo vento vanitatis non abripiantur.

XXIV. De Opere 6. Diei.

1. P*Roducat terra animam viventem*, jumenta hoc est animalia domestica, reptilia sive serpentes & bestias silvestres & feras. Quanta in his varietas formæ, virtutis, magnitudinis? quanta in multis sagacitas, ut in Elephanto, simia, formica ad quam piger instruendus à sapiente mittitur: omnia hæc auctoris extollunt potentiam.

2. Ex his commoda humano generi providentia; ab aliorum carnibus, lacte, ſanguine nutrimur, veſtimur à pellibus, lanâ, pilis, ſerico aliorum, alia ſerviunt vecturis & oneribus ferendis, alia ſunt ad cuſtodiam, & defenſionem corporum rerumque noſtrarum, ut canes, &c. Alia ad valetudinem & medicinas, cui rei etiam utilia ſerpentium venena, alia denique ſunt ad delectationem, ut quæ venatione capiuntur; gratias age tam provido, & liberali DEO, tuo & aliorum hominum nomine, quin etiam ipſorum animalium, quæ auctorem ſuum non agnoſcunt; & ita te gere erga Creatorem, quemadmodum illa Creatoris juſſu erga te, *Vt jumentum factus ſum apud te, & ego ſemper tecum. &c.*

3. *Vidit quod eſſet bonum*, quamvis enim aliqua homini inimica ſint, id peccati noſtri vitio accidit, dum injuriam Creatori illatam vindicant, adeoque bona ſunt: ſæpè etiam viris Sanctis & innocentibus ſunt innoxia, &c.

XXV. De Creatione Hominis.

1. CReatis cæteris imperfectioribus, tandem postremò, creat DEVS hominem, reliquis perfectiorem, ut discam, mihi non esse in virtutibus deficiendum, sed magis ac magis proficiendum. Creat eodem die quo animalia, ut meminerim humilitatis, & me animalem esse, atque sensualem. Creat cæteris absolutis ut hominem induceret in habitationem suam paratam, ornatamque, & ut ostenderet illum, esse finem creaturarum aliarũ, quarum usu ipse ad finem suum, id est, DEVM contendere conaretur. Id age.

2. *Faciamus hominem*, non dicit fiat, aut producat terra hominem, sed veluti convocato consilio SS. Trinitatis, *faciamus*, quasi dubitarent, essétne creandus ille, quẽ tam ingratum fore prævidebat, aut ob præstantiam hominis, aut quia anima aliunde, quàm ex DEO esse non potest. Obstupesce hanc dignationem

nem. Creatoris tui, & disce res magnas sine consilio non aggredi.

3. DEVS format corpus hominis ex luto ad humilitatem, ad mortis memoriam, ad omnimodam resignationem in voluntatem factoris sui, ad instillandam confidentiam in eum, qui novit opus manuum suarum; denique ad ostensionem suæ potentiæ dum ex vili luto tam nobile corpus, talibus ornatum organis & partibus erecto in Cœlum vultu, &c. producit. Responde iis rationibus, &c.

XXVI. Continuatio.

1. FOrmato corpore *inspiravit illi* DEVS *spiraculum vitæ*, id est, animam per quam illi similis & imago fit, anima enim est spiritualis, invisibilis & immortalis, libera, ut cogi à nullo possit in suis actionibus; habens dominium in res omnes inferiores, quarum proximus est finis; continens in se omnem illarum perfectionem, capax

gratiarum

gratiarum & donorum ſupernatura-lium, quibus ſolis expleri poteſt; deni-que ſimilis DEO & SS. Trinitati, etiam ob triplicem potentiam, memoriam, intellectum & voluntatem. Agnoſce igitur ô homo nobilitatem tuam, & ab hac ſimilitudine per brutam converſa-tionem ne degenera.

2. Conſtituitur homo Dominus o-mnium Creaturarum, unde animalia ad uſum mactat, iis utitur ad volupta-tem & neceſſitatem, unde etiam DEVS ea ad hominem adduxit veluti ad ho-magium præſtandum, & ut ea nomini-bus inſigniret. Etiam in hoc ſtatu Do-minus conſtitutus fuit ſuarum paſſio-num per animalia ſignificatarum, per piſces concupiſcentiæ carnalis, per aves ſuperbiæ; per ſerpentes avaritiæ, per feras iræ, &c. peccatum deteſtare, quod hoc te Dominio privavit, & reſtaura per paſſionum mortificationem.

3. Solus Adam creatur, & deinde ex latere dormientis Eva, ut ſciret vir ſe

amandi DEI causa potius quam uxoris gratia creatum. 2. Ut nos ab uno Patre in terris procedentes invicem amaremus. 3. Per Evam repræsentatur Ecclesia ex latere Christi, &c. formata.

XXVII. De Conservatione rerum.

1. CONservatio nihil aliud est, quàm continuata quædam creatio, à qua sic res omnes dependent, ut sine illo DEI influxu, statim esse desinerent, sicut lumen sublato sole. Hinc concipe magnam in DEUM fiduciam, nihil enim nocere potest ei, quem ille conservat. Sed & time illum offendere, à quo sic pendes, ut si manum subtrahat, continuò sis annihilandus: Ama denique sustentantem te.

2. DEVS in gratiam hominis cætera creata conservat, cœlum, solem, sydera, terram, &c. ut eorum usu frui possis, nihil unquam annihilat, sed ex corruptione unius producit aliud, ne dæmones quidem & peccatores, qui millies in

nihi-

nihilum redigi merentur. Plurima etiam hanc in rem confert occulta beneficia, mala quæ nobis acciderent avertendo, ſtimulando Creaturas in obſequia noſtra, &c. ex quibus omnibus gratum & propenſum affectum concipiam, & ſi quid aliis videro mali evenire, credam divino beneficio averti à me, & ſi quod obſequium conferatur à creatura, prius reflectam ad Creatoris benevolentiam, &c.

3. Devs non ſolum conſervat res ut pergant exiſtere, ſed etiam ut operari poſſint, & ſic aſſiſtit omnium operationibus, quaſi uni ſoli intenderet, & quidem aſſiſtentia infallibili, &c. ſic per ignem te calefacit, per aquam te lavat, per reſpirationem aëris te recreat, &c. ut momentum non ſit, quo non plurimis ab illo beneficiis cumuleris. Cave hoc concurſu in malum abutaris.

XXVIII. De Omnipotentia DEI *in Iustificatione peccatoris.*

1. H*Æc mutatio* eſt *dexteræ excelſi*, quando peccator tranſit à peccato ad gratiam, à morte ad vitam, ab inferno ad cœlum, à filio diaboli ad filium DEI, à beſtia ad hominem, à tenebris ad lucem; & ſi miracula DEI potentiam manifeſtant, quod majus miraculum, quàm hic mortuum reſuſcitari, mutum loqui, cœcum videre, audire ſurdum, ambulare claudum? &c. cadere potes anima mea, ſed reſurgere è vitiis non potes, niſi omnipotens DEI manus te erigat! time.

2. Si patet omnipotentia in creatione mundi, multò magis in juſtificatione, in illa recipitur eſſe naturale, quod minimum eſt bonorum omnium, in hac ſupernaturale eſſe, gratia adoptionis filiorum DEI, participatio eſſentiæ divinæ; in illa omnia facilia ſunt, nihil

DEO repugnat, in hoc voluntas humana DEO rebellis domari debet.

3. Modi quibus DEVS hanc admirandam justitiam operatur, sunt 1. Vocationes & instinctus interni, & quidem tum aliquando dati, quando DEVM homo actu ipso offendit, semper, quando illius hostis est. 2. Prædicationes, colloquia & lectiones spirituales, exempla aliorum, prosperitates, adversitates juxta cujusque inclinationem. 3. Subinde infundendo tam generosos virtutum habitus, ut vitiosi omninò superentur, &c. admirare, gratias age, confide, ut te immutet roga.

XXIX. De omnipotentia in aliis operibus.

1. IN Incarnatione Verbi, uniendo res merè disparatas, divinitatem cum humanitate, usum rationis perfectum, cum ætate infantili, statum comprehensoris, cum statu viatoris, Sanctum San-

ctorum cum forma Peccatoris, ſupremum gaudium cum lacrymis & dolore, Virginitatem cum Maternitatē, &c. quæ in Incarnatione ſunt admiranda.

2. In Euchariſtia quæ eſt *memoria* & compendium *mirabilium* DEI, ſubſtantiam panis & vini mutando in corpus & ſanguinem. Accidentia ſine ſubjecto conſervando, exiſtendo in locis plurimis, dum ſumptus non conſumitur, dum totus eſt in toto, & in qualibet parte, ab effectibus denique admirandis, quos Euchariſtia producit.

3. In martyriis & cruciatibus tot Sanctorum, qui ſuâ patientiâ crudelitatem Tyrannorum ſuperant, maximè in ſexu fœmineo, & delicato & teneræ ætatis, quæ ignes, rotas, & totius corporis lanienam tolerarunt, quâ virtute innumeri Gentiles ad fidem converſi ſunt.

4. In vita Religioſorum, quæ eſt ex mente D. Bernardi continuatum & perpetuum miraculum in hominibus cœ-

leſtibus & Angelis terreſtribus, dum ſe vincunt continuò, mundi legibus adverſantur, quanta vis gratiæ ſit, oſtendunt, ſoli illi divinam potentiam hic agnoſcunt, qui viventes conſentaneè ſuæ vocationi, illius effectus experiuntur.

XXX. *De Providentia* DEI.

1. PRovidentia eſt diſpoſitio mediorum, per quæ res creatæ & præſertim homo fines ſuos conſequantur. Nititur hæc DEI ſcientiâ, bonitate, & potentiâ, ſcit enim perfectè fines & media & impedimenta, quæ occurrere poſſent, & modum ea applicandi, aut hæc avertendi. Providentiæ verò noſtræ ob ignorantiam timidæ ſunt & incertæ; deinde ex bonitate ſua, & optimos fines rebus propoſuit, & media adfert oportuniſſima, &c. Denique ob potentiam, præſtare poteſt omnia quæ ordinavit. His igitur quaſi tribus digitis mundum ſuſtinet, & me particulatim,

ut meritò omnem ſolicitudinem in illum projiciam.

2. Eſt tota circa Creaturas, cum ipſe nullius indigeat, eſt circa ſingula etiam minutiſſima: *puſillum & magnum ipſe fecit, & ipſi cura eſt de omnibus*, ipſemet providentiam ſuam exequitur, etſi enim utatur aliorum miniſterio, tamen omnibus adeſt, unde illius reſpectu nihil caſu evenit. In omnibus hanc ergo DEI providentiam adora & amplectere.

3. Eadem providentia mihi eſt omnia. Dat eſſe ut mater, geſtat ut nutrix, docet ut Pædagogus, ut Magiſter, ut Conſiliarius, ut rector, ut amicus, Medicus, Judex, Paſtor: & quæcunque officia à charitate & benevolentia proveniunt, eadem mihi præſtat. Quidquid corpori & animæ boni obvenit, ab ea proficiſcitur, mala autem avertit, aut inde eripit. Quis illi non fidat?

XXXI. *Ab eadem gubernari mundum.*

1. DEVS providè mundum condidit ante hominem, ut illum veluti in domum ædificatam induceret. Creati verò gubernationem sibi reservavit juxta illud: *Tua Pater providentia gubernat omnia*, & quamvis aliquando ejus partem communicat cum Creaturis, ut meritò dicatur: *qui potestati resistit*, DEI *ordinationi resistere*, ipse tamen ut supremus Gubernator, illos ipsos ministros regit, unde dum ab aliis regeris, in illum potissimum intende.

2. Gubernat verò DEVS, 1. Suaviter, dans rebus propensionem ad fines suos, sicut homini dedit inclinationem ad virtutem; & quia videbat illum ab appetitu retardari posse, cum originali justitia, & cum ejus dominio illum creavit. 2. Fortiter, stimulando & compellendo, ut velimus quod ipse vult,

salvâ tamen arbitrij nostri libertate. 3. Justè, cum alioqui foret absolutus omnium Dominus, & statuere quidvis posset, nihilominus supplicia & præmia proposuit, redditque pro meritò. 4. Utiliter conservando & promovendo commoda nostra. *Dominus regit me, & nihil mihi deerit.* Has conditiones imitentur ij qui aliis præsunt.

3. Extenditur hæc gubernatio ad omnes omninò Creaturas, à supremo Angelo ad infimum vermiculum, nullus capillus perit, nullum folium cadit sine DEI voluntate, quantò ergò magis animæ meæ curam geret?

XXXII. *Ab eadem curari corpori necessaria.*

1. DE victu & vestitu non debere nos esse sollicitos probat Christus Matth. 6. tum quia qui animæ curam gerit, non destituet corpus rebus necessariis: *nónne anima plus est, quàm es-*

ca?tum exemplo animalium, quæ DEVS etsi *non serant, neque metant, pascit. Nónne vos plures estis illis?* tum quia qui rebus inanimatis v. g. liliis providet, non negliget hominem, *scit enim Pater vester cœlestis, quia his omnibus indigetis.* Denique ostendit curam quoque inutilem esse, cùm enim *nemo possit ad staturam suam adjicere cubitum unum*, neque poterit sine DEO ista sibi providere.

2. Cons. Qualis solicitudo reprehendatur. 1. Superfluorum ad vitam & statum. 2. Si non suo tempore & debito modo, id est, cum jactura bonorum spiritualium, aut præ illis, aut per media illicita, aut ad malos fines. 3. Si anxiè & cum turbatione, ut Martha, quia est signum, inordinati ergà rem affectus, & parvæ in DEVM fiduciæ. Si quę diligentia adhibetur, his vitiis carens, non est reprehendenda. Examina te.

3. *Quærite primum regnum Dei & hæc omnia adjicientur vobis*, hic ostenditur modus, quo possimus promereri, ut simus

mus DEO curæ. Soliciti ergò ſimus de Regno cœleſti & æterna beatitudine, velut fine noſtro; deque juſtitia & virtutibus veluti mediis ad illud acquirendum neceſſariis, & cætera temporalia nobis adjicientur, non præmij, ſed auctarij loco. Hæc igitur præcipua mea cura ſit, &c.

XXXIII. De Providentia in adverſis.

1. ADverſitates in rebus externis ſunt: jactura famæ, honoris, bonorum, conſanguineorum, amicorum, &c. undecunq; hæc accidant, ſive injuriâ noſtrâ, ſive aliorum vi & malevolentiâ, ſive caſu ut incendio, vel inundatione, &c. ſemper ad DEI providentiam referenda ſunt, cujus reſpectu nihil fit caſu, ſed ſi velimus, ſemper ad noſtrum bonum ordinatur; *diligentibus* enim DEVM *omnia cooperantur in bonum.* Et ideò ſæpè nos DEVS iſtis externis bonis onerat, ut tantò ad illum ſimus expeditiores, ut cor ab illis ab-

ſtractum, illi totum conſecremus. O fiat!

2. Adverſitates corporis ſunt, deformitas, imbecillitas virium, mutilatio membrorum, morbi, &c. in quibus magna Dei providentia emicat, tum quia corporis dotes plurimis exitio fuerunt, uti de formoſis, fortibus & ſanis conſtat. Tum quia iſta incommoda ſæpè cedunt in bonum animæ, dum ſic culpæ expiantur, dum domantur Paſſiones; dum virtutes, præſertim patientiæ & reſignationis exercentur; dum ſubtrahuntur peccandi occaſiones, & illicita, &c. tu DEO curam iſtam committe, & ſi quid corpori tuo deſit, crede occultum eſſe Dei beneficium.

3. Mala animæ ſunt aut involuntaria, ut pugna carnis & ſpiritus, vagæ cogitationes, motus inordinati, deſolationes & ariditates, &c. ſive ea à naturæ corruptione, ſive à Dæmone oriantur, quæ omnia ſunt ad exercitium virtutum, & meritum. Aut voluntaria

ſunt

ſunt, ut vitia & peccata, quæ DEVS permittit, ſive ut quis ſurgat humilior, cautior & ferventior, ſive vt boni à malis exerceantur, ſive ad oſtenſionem divinæ bonitatis, aut juſtitiæ, &c.

XXXIV. *De eadem in orationibus exaudiendis*

I. ORatio eſt medium à DEO inſtitutum, ad obtinenda bona omnia, & avertenda omnia mala infallibili promiſſione ſancitum ab eodem. *Petite & accipietis*, & vehementer commendatum, *petite, quærite, pulſate.* Eſt autem medium efficaciſſimum, quia nititur divinâ promiſſione; ſuaviſſimum, quia nihil faciliùs quàm petere, & quidem à noſtri amantiſſimo; promptiſſimum, quia ubique & ſemper licet; & univerſaliſſimum, quia valet ad omnia. Vide quàm admiranda, & à conſueto naturæ curſu aliena Sanctis ſuis orationibus obtinuerunt.

2. Provi-

2. Providentia verò DEI hic in eo consistit, quod concedat petenti utilia, alioquin pari charitate negat; & si res petita non expedit, dat aliquid melius, sicuti Paulo postulanti, ut stimulus carnis à se discederet, dedit gratiam ad vincendum stimulum. Hinc disce etiam tum cùm bona petitis, non indignari adversus DEVM, aut orationem negligere, sed spera te meliora à tam benigno Patre obtenturum, si alia non impetras.

3. Dat etiam oportunè, aliquando statim, si expedit; aliquando differt in tempus aliud, vel quia nondum sumus ad accipiendum dispositi; velut magis ad orandum nos stimulet, instar Parentis oblectantis se filij sui votis & postulatione; vel ob alias causas illi cognitas & semper nobis utiles, quare nunquam despondeas animo, sed perseveranter orationi insiste, &c.

XXXV. De eadem in custodia Angelorum.

1. CVm DEVS posset per se custodire homines, voluit tamen ex suo erga illos amore constituere Angelos omnium Creaturarum suarum nobilissimos, qui quasi Pædagogorum officio fungerentur, & quamvis unus integræ ciuitati aut Regno suffecisset, voluit tamen singulis proprium assignare, non prædestinatis tantùm, sed etiam reprobis, quia omnes salvos volebat; idque ab ipso statim conceptu, neque tantùm singulis proprium, sed etam congregationibus, civitatibus, regno cuique suum, qui curam gereret omnium. Angelorum ergò gratiâ cunctos & singulos reverearis, ama & cave offendere.

2. Officia tutelarium Angelorum sunt mala avertere, &c. uti plerumque patet in casibus parvulorum sine noxa,

& ad bona ſtimulare, & quamvis bonorum temporalium quoque curam gerant, præcipuè tamen de ſpiritualibus ſoliciti ſunt, ut nos purgent ab erroribus & peccatis. Vt nos illuminent ſuis inſpirationibus, ut nos perficiant uniendo nos cum DEO; quam in rem vota noſtra & preces illi offerunt, &c. curæ utriuſque luculentum exemplum habemus in Tobia, cum quo propterea meritò dicere poſſumus. *Bonis ominbus per Angelos noſtros repleti ſumus.*

3. Conſ. Quantâ voluptate præſtent hoc miniſterium. 1. Quia ex DEI voluntate eſt. 2. Ex charitate ergà homines, quos vident tanti à DEO fieri. 3. Quia cupiunt repleri ſedes malorum Angelorum. Ex quibus omnibus collige quid tuo Angelo debeas, nempe reverentiam pro præſentia, devotionem pro benevolentia, fiduciam pro cuſtodia, &c.

XXXVI. *De eadem in repartione hominis per Christum.*

1. PRoviderat DEVS Adamo de justitia originali unde trium malorum erat expers, rebellionis, carnis & spiritus, ærumnarum mortalitatis, & impugnationis ab extrinseco inimico, dæmon enim aliter tentare non poterat, quàm exterius proponendo & suadendo: quamvis autem hanc providentiam homo à se averterit per peccatum, non tamen illum DEVS deseruit, imò ne labi quidem illum permisisset, nisi modum reparandi scivisset, & habuisset occasionem demonstrandi, effundendique thesauros bonitatis suæ, volendo ipsemet esse Redemptor in assumpta nostra carne; admirare, lauda, & ama istam bonitatem.

2. Sicut Christus Adamo præstantior est, ita excedit status reparationis, statum innocentiæ. In hoc nati fuissemus

mus in gratia, in illo renascimur per Christum in majori, eâque non gratuitâ, sed debitâ infinitis Christi meritis. In hoc caruissemus carnis rebellione, in isto vincere illam possumus mercede & gloriâ ampliore; & in hoc miseriæ defuissent, in isto sunt materiæ exercendarum virtutum, & etiam felicitatis loco habentur, postquam Christus eas experiri voluit. Plus ergò Christus contulit quàm potuerit Adam auferre. O felix culpa, quæ talem meruit habere Salvatorem!

3. Christus ipse velut caput nostrum, nos jam gubernat sapientissimè, quia omnium gnarus necessitatum nostrarum; justissimè, quia peccare non potest, & ad hoc ut justi simus: potentissimè, asserendo nos ab inimicis, peccato, diabolo, mundo, &c. Ama, & gubernari te sinas.

XXXVII. *De eadem in fundatione Ecclesiæ.*

1. FInis illjus fundandæ fuit, tum ut à maximis malis peccato & inferno liberaremur, tum ut maxima bona gratiam & gloriam consequeremur; tum ut esset veluti quædam domus, in qua DEVS nobiscum conversaretur, cujus *deliciæ sunt esse cum filiis hominum.*

2. Hanc domum quasi columnæ septem sustinent. 1. Fides sine qua impossibile est placere DEO. 2. Lex pura & sancta præceptis & consiliis constans. 3. Cultus externus, qui olim variis constabat sacrificiis in unico templo, nunc continet unicum in multis templis. 4. Septem Sacramenta ad solidum animæ robur, & nutrimentum. 5. Exercitatio virtutum, tum Theologicarum, tum moralium. 6. Promissiones amplissimæ & certissimæ, deinde etiam minæ & supplicia. 7. Sacra Scriptura, traditiones,

tiones, pro quibus omnibus mihi agendæ gratiæ, & uſus eorum procurandus, ſi in Chriſti Eccleſia rectè vivere volo.

3. Hæc domus eſt unica, extra quam ſalvari nemo poteſt, ſicut una arca fuit Noë, & ſicut unicus eſt DEVS, & unus finis ultimus omnibus hominibus propoſitus. Habet unicum oſtium quod eſt Chriſtus. *Ego ſum oſtium, per me ſi quis introierit ſalvabitur.* Aperitur illud oſtium in baptiſmo, *qui crediderit & baptizatus fuerit ſalvus erit.* Æſtimabo fælicitatem meam, quod in ea ſim, & à puero fuerim, & compatiar tot aliis, qui excluſi, erroribus & cæcitate tanquam diluvio aliquo obruuntur.

XXXVIII. De eadem in vocatione ad fidem.

1. VOcatio eſt interna illuminatio, ſeu motio, quâ homo prævenitur & diſponitur ad donum fidei aliaſque gratias recipiendas, ex mera & gratuita

tuita

tuita DEI benignitate, *nemo* enim *potest venire ad me*, inquit Christus, *nisi Pater meus traxerit eum*, nullis nostris præviis meritis, qui nos vocavit, *non secundùm opera nostra, sed secundùm propositum suum & gratiam, quæ data est nobis.* Omnibus tamen offertur ab eo *qui vult omnes salvos fieri*, ut de nullo sit desperandum.

2. Miranda est providentia DEI totum orbem vocantis ad fidem & Ecclesiam per pauculos piscatores (nam externis etiam mediis utitur) viles, inermes, & illiteratos, quod officium deinde ad ipsorum successores propagavit, ex quorum numero cum sis, vide quo pacto munere tuo defungaris. Accedunt miracula, doctrinæ, consensio, & aliæ notæ, quæ in testimonium veræ fidei & Ecclesiæ, usque ad nostra tempora constanter perseverant, ut vehementer cæcum & pertinacem oporteat esse eum, qui non assentiatur. Compatere miseris, & tuis orationibus, alioque studio iuva.

3. Vo-

3. Vocanti porrò obsequendum est, 1. Quia vocat nullo suo, sed solius vocati commodo, ut Creator, ut Dominus, ut Pater. 2. Quia ex maxima miseria erroris & peccati eripere vult. 3. Quia invitat ad summa bona gratiæ & gloriæ, quia sine DEI injuria contemni tantum beneficium nequit, & deseri dignus est, qui non obsequitur: tu cùm istud fidei donum sis assecutus, vide ut morem geras vocanti ad ejusdem fidei exercitia, &c.

XXXIX. De eadem in Sacramentorum institutione.

1. VIdens DEUS homines etiam ad fidem & Ecclesiam vocatos, esse obnoxios multis miseriis & periculis, providit, & instituit Sacramenta, veluti quædam vasa misericordiæ, ex quibus omne subsidium necessarium haurirent. Tollendo peccato originali servit baptismus; expiandis actuali-

bus

bus Sacramentum Pœnitentiæ; roborando homini adversus tentationes, & hostem invisibilem est confirmatio; Extrema Unctio idem præstat, & præterea sæpè etiam corporis incolumitatem; Eucharistia cibi instar animam confirmat; Ordo est, ne desint, qui administrent Sacramenta; Matrimonium ut fideles benè propagentur, &c. admirare, gratias age, magni fac Sacramenta, &c.

2. Cons. Horum excellentiam 1. non sunt egena elementa, ut antiqua, sed gratiam continent & conferunt, quam significant, seu sunt signa practica & efficientia gratiæ.

3. Ex attrito quædam faciunt contritum, supplendo defectum contritionis. 3. Dant gratiam ex opere operato, ita ut præter gratiam respondentem actibus & dispositioni suscipientis detur propriâ ratione Sacramenti. Vide ne obicem huic ponas, sed potius sic animum præpara, ut quamplurimum gratiæ consequi merearis.

4. Ea-

4. Eadem Sacramenta ſunt obvia, facilia & ſecura ad ſalutem media; cum antiquæ legis fuerint moleſta, ut circumciſio, aut ſumptuoſa ut oblationes & hoſtiæ pro peccato, &c.

XL. *De Sacramento Euchariſtiæ.*

1. AMabilis fuit DEI erga Adamum providentia, quando præter tot alias arbores, quibus refertus erat Paradiſus, dedit etiam lignum vitæ, quo cavere mortem poterat, ſed longè amabilior & magis admiranda eſt illa qua nobis propoſuit venerabilem Euchariſtiam, cum illa promiſſione, ut *qui eam manducet, vivat in æternum*; in ea enim Chriſtus ſumitur, qui eſt *via, veritas & vita*, unde potiùs ſimilis eſt ligno cœleſti, de quo Joannes, quod *reddit fructus duodecim per ſingulos menſes*, nam ſumpta parit in nobis duodecim fructus ſpiritus, caritatem, pacem, patientiam, &c. Unde ergo tu poſt tot Communiones ſterilis, tam infirmus, tam

fortè mortuus? nimirum à mala diſpoſitione.

2. Confer cum providentia, quâ DEVS dedit manna filiis Iſraël in deſerto peregrinantibus. Manna de cœlo deſcendebat Angelorum virtute formatum, hic panis à Spiritu S. paratus eſt in utero Virginis. Manna molâ frangebatur, & coquebatur. Chriſtus laboribus attritus & tormentis excoctus eſt; manna à morbis præſervabat, hic panis etiam à morte, niſi indignè ſumatur. Manna omnium ſaporum delicias habebat, hic omne delectamentum ſuavitatis, faciendo ut omnes virtutes nobis ſapiāt. Menſura collecti manna erat omnibus eadem. In Euchariſtia tantùm eſt ſub fragmento, quantùm toto tegitur, &c. Manna colligi debebat ante ſolis ortum, Euchariſtiæ primæ diei cogitationes offerendæ, maximè quando communicandum. Ex manna DEVS aliquid in arca ſervari voluit ad memoriam. Idem fac poſt Communio-

munionem recolendo beneficium, &c.

XLI. Cur ſub ſpeciebus panis & vini.

1. COnſ. Divinam providentiam elegiſſe has ſpecies, tum ut oſtenderet maximè uniri ſe velle iis qui communicarent, ſimili nimirum unione, qualis eſt inter alimentum & alitum, quæ eſt maxima; tum ut diſceremus eoſdem produci effectus in anima per SS. Euchariſtiam, quos cibus & potus operatur in corpore; illud conſervando, augendo, roborando, delectando, damnum caloris nativi reſtaurando, tranſeundo denique in ejus ſubſtantiam; tum ad docendam perfectam unionem charitatis inter fideles, ſicut panis ex pluribus granis, & vinum ex pluribus uvis coaleſcit. An hoc experiris?

2. Suffeciſſet unica ſpecies, cum ſub una totum corpus & ſanguis Chriſti contineatur, voluit tamen utramque

panis & vini, tum ut perfectum foret convivium, uti cibus & potus; tum ut nobis repræsentaretur realis separatio sanguinis in passione facta per diversitatem specierum. Adora tantam DEI profusionem & in eum esto liberalis.

Cur autem voluerit transubstantiationem panis & vini in corpus & sanguinem suum fieri imperceptibiliter, ita ut nullo sensu ea adverti possit. Causæ sunt 1. Ut relinqueret nobis continuum humilitatis exemplum, dum non jam ad naturam humanam, aut formam hominis, sed ad speciem buccellæ panis se demittit. 2. Ad exemplum patientiæ, dum ista vili specie tectus non agnoscitur, sed contemnitur, & vilipenditur à multis.

3. Ad exercitium fidei nostræ, quem hic profiteberis sensibus ne quidquam reclamantibus.

XLII. De ea, ut est memoriale mirabilium.

1. MIrabile in Eucharistia est, quod accidentia separentur à substantia panis & vini, & sine illa conserventur. Disce sensualitatem separare à spiritu, & cor tuum abstrahere à creaturis, & soli DEO inniti.

2. Quod sub speciebus panis & vini veluti velo quodam lateat totus Christus, DEVS, homo, cum divinitate cum SS. Trinitate, per concomitantiam, cum omnibus thesauris sapientiæ, bonitatis, liberalitatis & potentiæ DEI, &c. in symbolum humiliationis.

3. Quod tota substantia panis & vini sic mutetur in substantiam corporis & sanguinis Christi, ut tamen nulla mutatio appareat, si mutatus es ex carnali in spiritualem, &c. fuge tamen speciem & affectationem externam, nisi proximi ædificatio exigat.

4. Quod accidentia separata idem

operentur quod pani & vino conjuncta, confortant, recreant, nutriunt. Ita sæpè animæ à Creaturis abstractæ & soli DEO innixæ sua ordinaria officia non negligunt, sed aliis etiam meliùs exequuntur.

5. Quod totum corpus & sanguis, quem Christus habet, sedens ad dextram Patris, sit hic sub accidentibus modo quodam spirituali, totus in totis speciebus, & totus in qualibet illarum parte. Ita ut humanitas non videatur carne & corpore constare. Ita tu non secundùm carnem, sed spiritum vive.

6. Quod Christus tot locis positus in terra, non desinat esse in Cœlo, quin quovis loco etiam vili collocari se sinit per consecrationem. Disce ita versari in terris, ut cor in Cœlo habeas, & ad quævis loca & munia DEO te offer, &c.

XLIII. *De eadem ut est memoriale Paßionis.*

1. VOluit Christus convivium esse memoriale amaræ Passionis. 1. Ut bonitatem & charitatem suam nobis demonstraret, dum sibi amara, nobis propinat dulcia, uti Parentes solent infantibus, & subditis, qui bene præsunt. 2. Ut disceremus fuisse illi instar convivij, pati pro nobis, unde dies ille vocatur *dies desponsationis & lætitiæ* Cant. 3. 30. ut commendaret nobis suavitatem legis suæ. 4. Ut suâ bonitate nos accendat ad amplectenda amara, ut illi conformemur. Erubesce verò quod suavibus tantum inhies.

2. Voluit ipse esse memoriale, etsi suffecisset panis & vinum, sicut aqua baptismi repræsentat sepulturam 1. Ut æstimaremus magnitudinem ejus beneficij, quo pro nobis mortuus est, cum ipse velit illius memoriam nobis refri-

care. 2. Ut oſtenderet ſe paratum ſæpius pro nobis mori, ſi res ferret, uti vult quotidie incruentè immolari. 3. Quia non ſufficiebamus agendis gratiis, ipſemet ſupplere voluit, unde dicitur Euchariſtia. Diſce quotidie & ſemper mortificationem JESV in corpore tuo circumferre.

3. Voluit ſub ſpeciebus panis & vini. 1. Quia utrumque conficitur ex pluribus granis, & acinis contritis & preſſis, ſicut ipſe in Paſſione attritus & preſſus fuit. 2. Ut quemadmodum in baptiſmo per immerſionem ſignificatur ejus ſepultura ita per comeſtionem, & demiſſionem in ſtomachum repræſentarentur ejus tormenta, mors, & ſepultura. 3. Ut diſceremus contere re cor noſtrum dolore peccatorum. 4. Ut tam familiariter recordaremur Paſſionis ejus, quam meminimus panis & vini.

XLIV. *De eadem, ut est signum & causa gratiæ.*

1. CHristus in aliis Sacramentis per Creaturam meram, uti est aqua vel oleum, &c. gratiam & sanctificationem confert, hic per sese. Sic nimirum medicus est, ut ipsemet applicat medicinam, sic mater ut per se lactet infantem, sic Redemptor, ut suâ manu pretium redimendo captivo & mancipio porrigat, sic Rex invitans ad convivium, ut ipsemet sit cibus & conviva, quis non colliquescat ad hoc amoris incendium? quis non redamet sic amantem?

2. Expende particulariùs gratias, quæ hic conferuntur. 1. Est incrementum fidei ob nova lumina intellectus, uti illum cognoverunt discipuli in fractione panis; & qui propius ad solem accedit, melius illuminatur. 2. Augmentum spei, qui enim donat quod majus est, mino-

minora non negabit, & qui dat seipsum, dabit quoque dona sua; qui arborem largitur, fructus non abnuet. 3. Incrementum gratiæ & caritatis, fervoris & bonorum operum, donorum Spiritus Sancti & virtutum infusarum longè munificentius, quàm in Sacramentis aliis, uti cum Rex suâ manu eleëmosynam impertit. 4. Fortitudo & robur adversus hostes nostros, adversus passiones, & carnem & dæmonem, debellavit olim ista omnia: quid ni præsens nunc idem præstet? 5. Nutrimentum, & satietas spiritualis, quem DEVS non satiat, nescio quid illum explere possit! 6. Intima unio Christi cum anima, quãta haberi in hac vita mortali potest, non moralis tantum & Metaphorica, sed realis, dum alimentum transit in substantiam aliti. Gratias age de donis omnibus, maximè de tali unione. Istos effectus pete, &c.

XLV. De eadem ut est pignus futuræ gloriæ.

1. EVcharistia vocatur pignus gloriæ, quia continet in se aliquid valoris infiniti, & ipsi gloriæ æquivalens, nempe filium DEI, DEUM & hominem, hinc ex pignore collige gloriæ, quam expectas, excellentiam, cum enim nihil præstantius sit Christo, quid concipere potes majus æternâ gloriâ, cujus ipse tibi pignus datur? & certissimè spera te promissam gloriam obtenturum, cùm habeas ipsius gloriæ hæredem. Ama etiam talis pignoris largitorem.

2. Ita est pignus, ut simul ducat ad gloriam per media securissima quæ hic reperiuntur. 1. Est remissio peccatorum admissorum, cujus nota est, quod mensæ suæ te adhibeat. 2. Præservatio futurorum, nam Eucharistia minuit concupiscentiam, & frænat Passiones, quæ

 fomites

fomites sunt peccatorum, robur addit adversus tentationes, illuminat intellectum ut agnoscat fœditatem peccati, inflammat affectum ad DEI amorem, &c.3. Est conservatio gratiæ uti valetudinem corporis cibus conservat, sic animæ sacramentum. 4. Est perseverantia usque ad mortem, gratiam enim tam efficacem hic consequimur, ut cum continuò sui incremento deducere nos possit ad gloriam. 5. Est unio cum Christo, quæ jam est quædam gloriæ inchoatio.

3. Pignus dicitur, quia idem hic exhibetur, quod in gloria, etsi alio modo pro conditione viatorum; nempe sub imagine & velo specierum panis & vini DEVS, qui est objectum beatitudinis, proponitur. Admirare divinam bonitatem, & magnâ esto in DEVM fiduciâ, non enim frustra tibi pignus hoc concessum est, modo bene illo utaris, &c.

XLVI. Eucharistiam esse scholam virtutum.

CHristus in Eucharistia velut cathedra Magister est.

1. Humilitatis dum occultat omnes suas perfectiones, tum divinas, tum humanas, nihil præ se ferens, nisi vilia accidentia panis & vini rerum inanimatarum, unde à pluribus contemnitur, injuriis afficitur, &c.

2. Obedientiæ, dum ad vocem hominis, sæpè peccatoris, se sistit; permittit se illius manibus tractari, moveri, transferri, quovis loco collocari, &c.

3. Fidei, quia etsi ille nullum fidei actum exercere potuerit, utpote cui DEVS & omnia mysteria semper fuerint clarè & manifestè cognita, voluit nihilominus esse in venerabili Sacramento ut nos hanc virtutem exerceremus corporeis oculis nostris, tam quoad divinitatem, quàm ad humanitatem

invisibilis, unde etiam hoc mysterium fidei appellatur.

4 Spei & fiduciæ in DEVM, dum hic offerri se sinit pro nobis, qui noster mediator est, & cujus intuitu DEVS Pater nihil potest negare. Dum hic merita passionis, quæ præcipuum est spei nostræ fulcimentum, applicantur; quia denique qui nobis dat filium suum, quomodo non omnia nobis donabit cum illo?

5. Amoris proximi, dum illi semper adest, illum poscit, ejus causâ quodammodo consumitur.

6. Mortificationis dum sensuum corporeorum officio non utitur, utpote modo spiritali existens, dum non suo sed sacerdotis arbitrio quasi regitur.

7. Amoris DEI dum sic esse vult ad eum placandum hominibus, ad gloriam illius ampliandam, ad jugè, & ceteris omnibus gratiùs sacrificium, &c.

XLVII. Eucharistiam esse speculum divinarum perfectionum.

1. ELucet in illa bonitas, cujus proprium est, sese aliis communicare, & quæ communicatio potest major esse, quàm ubi tota Trinitas, divinitas, humanitas Christi, anima, corpus, sanguis & omnia illius merita nobis donãtur? idque ex nullo debito aut necessitate, aut spe commodi, sed merâ nostri boni gratiâ.

2. Hinc apparet etiam amor DEI in homines, tantum enim donum sine amore donari non potest. Accedit unionem affectari hic quasi substantialem, qualis est alimenti cum alito, omnibus utique & semper usque ad finem mundi prompta & parata.

3. Elucet DEI omnipotentia in transubstantiatione in separatione & conservatione accidentium sine subjecto, in modo quo corpus existit spirituali-

ter, quod ſimul in locis diverſis, quod ſumptum non conſumitur, &c.

4. Apparet ſapientia DEI reparantis hominem per eſum, qui per eſum perierat, & quidem cum lucro inſigni gratiæ majoris, quàm fuiſſet in ſtatu innocentiæ, & ampliorum meritorum, & conſequenter gloriæ.

5. Miſericordia DEI hic patet. Dum gnarus miſeriarum noſtrarum, tamen ad nos deſcendit, quaſi melius illas inſpecturus, & ut coram remedium adhibeat, neque ab una tantùm, ſed ab omnibus nos liberat, aut illas avertendo, aut ab aliis nos eximendo, &c.

6. Juſtitia, ſecundum illud, qui manducat & bibit indignè, judicium ſibi manducat & bibit. Et conſidera quàm meritò DEVS malè communicantibus indignetur.

7. Elucet fidelitas Dei in promiſſis. Promiſerat olim & multis figuris præſignarat hoc Sacramentum, dedit, & quidem in pignus vitæ æternæ, &c.

XLVIII.

XLVIII. De Providentià DEI in aſſignatione ſtatus.

1. PAternè etiam DEVS cuivis providet de ſtatu accommodato, modo regi ſe quis ſinat: nam non quidvis cuilibet convenit, & ſicut ſunt in corpore diverſa membra, ita in Eccleſia & Republica civili varij ſtatus exiſtunt. Alij ſunt ut caput ad regendum, alij ut oculi qui doctrinâ eminent; alij pectus in vita contemplativa; alij manus in activa; alij pedes, qui vilioribus artibus miniſterijsque deputantur. Ergò qui certum ſtatum non habet, ad DEVM confugiat, qui verò habet, ſe in eo ſalvari poſſe confidat.

2. Providentiæ divinæ ſuavitas attendatur in eo quod varias hominibus indit propenſiones, ad diverſa, ut nunquam deſint, qui ſponte amplectantur conditiones quantumvis moleſtas & difficiles ne aliquid in publicum bo-

num desideretur; quo in genere est servitus aulica, à qua etiam tædio affecti recedere non possunt, &c. quod si proponat aliquando aliquid à naturæ inclinatione alienum, mitigat illud internis suavitatibus, uti evenit in statu Religioso, aut ratione sic persuadet, ut inspirata lux vincat naturæ repugnantiam. Unde meritò tota dispositio divinæ providentiæ committenda.

3 Media quoque DEVS providet statui opportuna. Sic cùm Moyses elegisset adjutores regiminis, dictum est, *auferam de spiritu tuo, tradamq; senioribus septuaginta, &c.* quare cum onere simul virtus duplicatur, & sicut periculosum, sine DEO statum amplecti, sic ubi ex ejus voluntate aliquem inieris, ne de ejus subsidio despera, & cogita in statu tuo plurimos salutem consecutos, quid ni & tu?

XLIX. *De eadem circà ſtatum Religioſum.*

1. OB varios fines DEVS hunc ſtatum inſtituit. 1. Ut eſſet ſchola perfectionis, quæ in charitate DEI, & proximi conſiſtit. 2. Ut eſſet ſchola imitationis DEI & Chriſti in perfecta præceptorum & conſiliorum obſervatione. 3. Vt eſſet civitas refugij à mundi periculis. 4. Ut eſſet locus deliciarũ quo divertat DEVS, cujus *deliciæ ſunt eſſe cum filiis hominum.* 5. Ut eſſet veluti *lucerna ſuper candelabrum*, & *civitas ſupra montem poſita* ad exemplum virtutis. 6. Vt foret officina meritorum, & ubi ampla ſeges gratiæ & gloriæ colligeretur.

2. Voluit autem varia eſſe Religioſorum inſtituta, quia cùm plurima ſint officia charitatis non potuit una in omnibus excellere: deinde cùm Chriſtus ſit perfectiſſimum omnium virtutum exemplar, non potuit per omnia exprimi ab una religione, & dum hæc in

uno

uno virtutis genere, alia in alio excellit, redditur Ecclesia Regina amicta varietate. Denique sunt hominum vires & propensiones diversæ, ut oportuerit modos quoque proponi diversos assequendi perfectionem. Tu de tua tibi gratulare, & da operam, ut in ea excellas.

3. Vocatio ad hunc statum *non est volentis neque currentis, sed miserentis* DEI, non vocantur omnes, quia non est status ad salutem necessarius; non ex merito, sed ex gratia, unde relictis optimis sæpè vocantur imperfectiores, & DEVS vocando non solùm spectat utilitatem vocati, sed etiam religionis commodum, quare periculosum est reniti, aut non dignè vivere vocatione suâ.

L. *De bono status Religiosi.*

1. ÆStimari istud potest consideratione malorum, & periculorum, quæ sunt in statu sæculari mundano-

danoque, ubi plerique serviunt concupiscentiæ carnis, & superbiæ vitæ; ubi obviæ peccando occasiones; ubi prava consortia, ubi pessima exempla; non tantùm impunitas, sed etiam gloriatio; ubi virtutum irrisio & contemptus, &c. ut salutem consequi sit difficillimum. Atqui his malis omnibus liberi sunt Religiosi, & quasi de statione securissima, miserias, casus, naufragia spectant mundanorum.

2. Cons. Tria bonorum genera excellenter in statu religioso reperiri. Honestum, ob continuam virtutum exercitationem. Delectabile, ob gaudium in Spiritu Sancto & pacem animi, *quæ exsuperat omnem sensum*. Vtile, ob media ad salutem consequendam promptissima. Deinde Christus iis qui reliquerunt omnia, &c. ut sunt Religiosi triplicem mercedem promittit. 1. *Centuplum* in hac vita, non solùm quòd spiritales consolationes, quamplurimum terrenis præstent, sed quod reipsâ

pro

pro una domo relicta, pro uno Patre, &c. adipiscatur quasi jus aliquod ad omnia ordinis sui domicilia cui omnes superiores sint Patres, &c. 2. *Vitam æternam*, unde hic status inter signa prædestinationis numeratur. 3. Jus cæteros judicandi. *Sedebitis & vos, &c.*

3. Expende hæc Divi Bernardi: in statu Religioso homo vivit purius, cadit rarius, surgit velocius, incedit cautius, irroratur frequentius, quiescit securius, moritur confidentius, purgatur citius, præmiatur copiosius. Gratulare ergò tibi quod tantorum bonorum sis particeps, modo vita tuo statui respondeat.

LI. *De electione SS. ad gloriam.*

1. DEvs ab æterno cupidus communicandi cum hominibus sũmum & inæstimabile gloriæ bonum, permotus sive merâ suâ bonitate, sive intuitu cooperationis illorum, & meritorum (quæ tamen ipsa etiam ab illius

illius bonitate promanent) elegit quosdam ad hanc gloriam, & quasi sacra vasa esse voluit, in quæ suarum abundãtiam gratiarum effunderet, ad ostensionem infinitæ suæ misericordiæ. Admirare, conferendo hominis vilitatem, cum hujus boni excellentia; electis gratulare, quin & tibi, cui hæc quoque parata gloria est.

2. DEUS ut hoc decretum mandaret executioni. 1. Creavit illos in tempore, quos ab æterno elegerat, aliis in nihilo suo relictis. 2. efficaciter vocavit ad fidem, Baptismum & Ecclesiam, relictis aliis in sua infidelitate. 3. Si lapsi sunt in grave aliquod & mortiferum peccatum, eos amanter revocavit, & impulit efficaciter ad pœnitentiam, alios relinquens in peccatis suis. Nimirum utitur DEUS supremi dominij potestate, & dum illis benefacit, non facit aliis injuriam. Spera te esse ex numero Electorum, quandoquidem te creaverit, vocaverit, non tantùm ad fidem,

sed

ſed etiam religionem, & tot media pœnitendi illi largiatur,

3. DEVS ex vi illius decreti magna auxilia Electis contulit. 1. Præſervavit à multis peccatis, & tentationibus. 2. Prævenit benedictionibus, guſtu affectuque rerum divinarum. 3. Obtulit occaſiones exercendarum virtutum. 4. Providit illis de ſtatu vitæ ad ſalutem commodo. 5. Finalem denique gratiam dedit in morte. Pete eadem, &c.

LII. *Quomodo SS. huic electioni reſponderint.*

SAncti ex parte ſua correſponderunt divinæ vocationi, acceptis gratiis optimè utendo, & contendendo ad ſanctitatē per actus virtutū qui ad tria referuntur, his Chriſti verbis comprehenſa. *Si quis vult venire poſt me abneget ſemetipſum, & tollat crucē ſuam, & ſequatur me.*

1. *Abneget ſemetipſum.* Sancti 1. Seipſos ingenti & glorioſo odio proſecuti ſunt. 2. Peccata ſua, ſi quæ admiſerunt

runt, vehementi dolore, & acerbis pœnitentiis expiarunt. 3. Qui à majoribus culpis fuêre liberi, minores defleverunt, vitarunt peccandi occasiones, domuerunt appetitus suos, *carnem suam crucifigentes cum concupiscentiis*, & ut magis Christum referrent quinque confixum vulneribus crucifixerunt, 1. Sensus inordinatos. 2. Rebelles affectus. 3. Propriam voluntatem. 4. Imaginationis & judicij libertatem. 5. Amorem etiam proprium in rebus licitis, ne ad illiccia prolaberentur.

2. *Tollat crucem suam* quod fecerunt. 1. Generosè resistendo inimicis tum visibilibus tum invisibilibus. 2. Labores & dolores æquo lætoque animo sustinendo. 3. In Cruce usque ad mortem perseverando.

3. Secuti sunt Christum per imitationem vitæ & virtutum illius. 2. Nunquam erubescentes facere & pati, quæ ille fecit & passus est, imò erubescentes si ea non facerent, aut paterentur, cùm

 sum-

summum in ea similitudine decus collocarint. Hæc certa ad cœlum via est.

LIII. *De magnitudine gloriæ cœlestis.*

1. GLoria illa est status bonorum omnium aggregatione perfectus, in quo nulla mala culpæ aut pœnæ, & omnia bona quæ desiderari possunt, & majora quàm possint à nobis concipi, *non enim in cor hominis ascendit, quæ præparavit* DEVS *diligentibus se*, & status ille æternus est, securus & absque metu immutabilis sine diminutione, satians sine fastidio, contra quam est status hujus vitæ, quantumvis felix videatur. *Noli ergo thesaurizare in terra,&c.*

2. Æstimetur à loco, qui 1. Est amplissimus, & cujus respectu tota terra vix puncti vicem occupat. 2. Est lucidissimus, quem nulla nox, nullæ nubes obfuscabunt. 3. Est temperatissimus sine

vicissitudinibus frigoris & caloris. 4. Firmissimus & tutissimus sine metu ruinæ. 5. Est amœnissimus, si enim terrestris Paradisus & nonnullæ regiones hic tot deliciis abundarunt, quid continebit cœlestis illa regio? Verè *dilecta tabernacula tua Domine virtutum.*

3. Consi. Qualis istic sit societas & consortium Angelorum & hominum. 1. Numerus est innumerus. 2. Omnes tamen inter se noscunt & conversantur familiarissimè. 3. Omnes sunt nobilissimi, formosissimi, prudentissimi, optimi. Illic granum sine palea est, semen sine zizaniis, rosa sine spinis, bona sine malis. 4. Illic maximus ordo sine confusione, prærogativa gloriæ sine æmulatione, dum quisque suâ contentus est. 5. Mirus amor mutuus, & concordia, &c. Hos stude jam nunc tibi obligare, &c.

LIV. *De Gloria Animæ beatæ.*

VT ferrum candens ab igne, ſic à DEO anima occupatur: unde

1. Memoria ab ejus ſummi boni recordatione avocari non poteſt, ut DEVM non continuò recolat: deinde ſemper obverſantur accepta beneficia, eáque in numerato ſingula cum omnibus circumſtantiis clariſſimè occurrunt. Nihil verò meminit eorum, quæ poſſent affligere; ipſa malorum præteritorum toleratorumque recordatio, quin & peccatorum aliquando admiſſorum ingentem adfert lætitiam, dum videt hæc pœnitentiis eſſe expiata, & illis hanc quietem ſucceſſiſſe.

2. Intellectus ſecluſo omni dubio, errore & ignorantiâ, clarè intuetur DEVM, ejus eſſentiam, Perſonas, attributa, myſterium Incarnationis, &c. Videt arcana divinorum conſiliorum circa mundi adminiſtrationem, peculiares providentias, quibus ad hanc

beatitudinem deductus est, cum ineffabili admiratione, & amoris argumento; denique DEUS illi manifestat quidquid rationabiliter scire apperit.

3. Voluntas intimè DEO adhærescit, per amorem continuum, indefectibilem, qui omnes amoris gradus complectatur, ut sit filij, sponsæ, amici, &c. unde ineffabile gaudium, quo anima inebriatur. Unde peccandi impossibilitas, & virtutum, quarum ista gloria capax est, summa rectitudo & intensio. Dole quod hisce nunc potentiis tam malè utaris. Quin potius hic ad illa prælude, &c.

LV. De gloria corporis beati.

1. CORPUS quod servit animæ, & juvat ad virtutum actiones, non caret suâ mercede, sed cum illa etiam gloriam & beatitudinem adipiscitur; cum enim corpus quod animæ servivit ad peccandum, æternis suppliciis addicatur, quis non videt illud quod

cooperatum est ad virtutem, una cum anima esse glorificandum?

2. Cons. Quatuor dotes corporis gloriosi. 1. Est claritas, *fulgebit* enim *sicut sol*; membrorum proportio, figura, color, & nitor erit admirabilis, maximè earum partium, quæ DEI causâ plus tolerarunt. Erit etiam diaphanum, internis omnibus membris veluti per crystallum transparentibus. 2. Impassibilitas, & immortalitas, qua fiet incapax famis, sitis, aliorumque incommodorum, neque ab ullo extrinseco lædi poterit. 3. Agilitas, ut quocunque libuerit, celerrimè transferri queat 4. Subtilitas, quâ penetret quidvis instar spiritus, ita ut plura eodem loco esse possint.

3. Cons. Gloriam sensuum: visus ex aspectu tot glorificatorum corporum, maximè Christi, & B. V. Auditus ex Angelico concentu, ex laudibus DEI, ex mutua conversatione. Odoratus ex fragrantia corporum, & præsertim Christi. Gustus ut absque cibis omne delecta-

delectamentum suavitatis percipiat, siquidem id manna potuit. Tactus toto corpore perfusus purissimo sensu perfruetur. Spe igitur tantæ mercedis, solare hic corpus tuum, & sensus, imò per continuam mortificationem ad eam gloriam deliciasque dispone, &c.

Renovatio sub initium cujusque Mensis instituenda.

Universim considerentur.

1. BEneficia peculiariter tibi à DEO præterito mense collata, tum in admirationem bonitatis illius, & reciprocum amorem excitandum, & gratiarum actionem, tum in confusionem ingratitudinis tuæ, ut qui hactenus tam parum immensæ illi misericordiæ responderis.

2. Percurre vitia, imperfectiones & negligentias adversus DEUM, superio-

res; fratres, proximum & teipſum admiſſas, ut deteſteris, & corrigas.

3. Vide an ab ultima renovatione profeceris, an verò defeceris, & unde hic vel defectus, vel profectus proveniat, ut vel eâdem ratione profectui inſiſtas, vel opportunis mediis occurras defectui.

4. Vide etiam utrum aliqua tentatio vel paſſio animi tibi peculiariter fuerit moleſta, & quibus ex cauſis aut occaſionibus, & propone ſeriam illi ſuperandæ curam adhibere, imploratâ ope DEI, B. Virginis, & ſingulare Patroni ad hoc electi.

Atque hiſce conſiderationibus, non tâ: ùm horam Meditationis matutinam, ſed etiam aliquid reliquæ diei huic renovationi deſtinatæ impendes. Ne verò eadem ſæpiùs iterata faſtidium pariant, ſubjicio pro numero menſium, duodecim ſententias ex ſacra Scriptura deſumptas, quæ huic propoſito poterunt deſervire.

I. Diſpo-

I. Dispone domui tuæ, quia morieris tu, & non vives. Isa. 38.

1. DEnuntiantur hæc Regi Ezechiæ, qui dicere potuit. *Memento Domine quomodo ambulaverim coram te in veritate, & in corde perfecto, & quod bonum est in oculis tuis fecerim.* Quid dicere tu posses si idem tibi denunciaretur?

2. *Flevit* ille *fletu magno, & convertit faciem ad parietem,* & *recogitabo* inquit, *tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ,* quanto tu jure æquiori fleres, & averteres te à rebus vanis & delectabilibus.

3. Forsan hic annus, hic mensis ultimus est, tibi qui à DEO conceditur. Vide quomodo velis in eo disponere domui tuæ, hoc est, ita rationes tuas supputare ut mors non adoriatur imparatum, quod fecisse tunc velles, fac hoc mense, & quod fecisse nolles, omitte.

II. In terra Sanctorum iniqua gessit, non videbit gloriam DEI. Isa. 26.

1. IN *terra Sanctorum*, in sancta Societate JESV, ubi ratione vocationis, ratione instituti sanctissimi, ratione tot sociorum, qui omnium virtutum & sanctimoniæ exempla præbuere, & præbent; ubi tot, & tam facilia, & certa ad perfectionem media, nihil boni; quin imò.

2. *Iniqua gessit*, ô quæ & quanta! si probrum est inter bonos bonum non esse, quid erit esse malum? unicum in Cœlo peccatum patravit Lucifer, & detrusus est; unicum Paradiso Adamum ejecit; cadaver mare non sustinet, & terra illa Sanctorum hactenus te sustinuit, sed forté non amplius sustinendum, nisi mutes vivendi rationem, &c.

3. *Non videbit gloriam* DEI carens pace conscientiæ, veluti extra centrum suum, id est DEVM, rationem & virtu-

tem

tem constitutus ; carens solatiis internis & gustu rerum spiritualium, carens spe præmij & gloriæ, tum ob propria demerita, tum ob scandalum, quo alios pervertit, &c.

III. *Dixi nunc cœpi, hæc mutatio dexteræ excelsi.* Psal. 76.

1. OPus est tandem forti & serio animi decreto, ne aliquod pravum exemplum, ne modica irrisio, ne respectus humanus ; ne aliqua carnis molestia, aliquis dæmonis insultus, &c. me rursus à bono avertat. *Dixi* ratum est, nolo demum esse, ut fui, pigro similis, qui *vult & non vult.*

2. *Nunc cœpi.* Proposita executioni mandanda sunt ; ideoque prævideri occasiones & quidem particulares debent eorum exercendorum, & obfirmandus animus, & an non tempus est, post tot annos, tandem nunc incipiendi.

3. *Hæc mutatio dexteræ excelsi.* Singula-

ris in DEVM collocanda fiducia eſt, ſine quo nihil poſſum, poſſum autem omnia in eo qui me confortat, & confortare paratus eſt. Hujus fiduciæ ſignũ erit, fervens ad eum in omnibus recurſus.

IV. *Iam ſecuris ad radicem poſita eſt.* Matt. 3.

1. SIc Chriſti Præcurſor monuerat Judæos agendam eſſe pœnitentiam, idque ſpe præmij. *Pœnitentiam agite appropinquavit enim Regnum Cœlorum*, ſed alij carnalibus. terreniſque voluptatibus dediti, cœleſtium affectu non tangebantur. Vide an non ſis ex eodem numero cùm Cœli gratiã tam parum hactenus feceris.

Quare metu pœnæ eoſdem percellere conatur. *Securis ad radicem poſita eſt*, non tantùm ad putandum, ſed prorſus exſcindendum parata, quàm meritò timere potes, ne idem tibi eveniat, qui patien-

patientiâ & longanimitate DEI tamdiu abuſus es?

3. Si ſuccidi nolis, pone ipſe ſecurim ad radicem tuarum imperfectionum, non ad ramos, qui exciſi facillimè repullulant, quamdiu radix eſt integra, Quære ergò radicem illam, & ſecuri mortificationis exſcinde.

V. Succide arborem, ut quid etiam terram occupat? Luc. 13.

1. PLantavit te DEVS in pomario Religionis, ut dignos fructus feres, quos à te meritò exigit; nempe ſtudium ſalutis propriæ, & alienæ; puram intentionem ad DEVM, obedientiam ad ſuperiores, Charitatem ad fratres, humilitatem ad teipſum, &c.

2. Perpende quales & quàm bonos fructus alij in eodem tecum pomario proferant, & ſi fortè eos foliis tegant humilitatis, inſpice fructus eorum, qui jam folia depoſuerunt,

SS. Igna-

SS. Ignatij, Xaverij, Aloysij, Berchmanni, &c.

3. Cogita quam turpe sit in eodem fundo, eadem cultura, iisdem oblatis mediis non producere fructus eosdem, imò sterilem non tantum esse, sed etiam vicinis arboribus mali exempli umbrâ nocere. Ut mirum non esset, si aliquando hæc à supremo hortulano ferretur in te sententia, succidereris, & locum alteri cederes, fructum meliorem facturo.

VI. Terra venientem super se bibens imbrem, producens autem tribulos & spinas reproba est, & maledicto proxima. Ad Heb. 6.

1. IMber est, divina gratia, quæ tibi hactenus copiosè affluxit, vocando te ad Religionem, in eadem misericorditer conservando, insinuando bonos affectus, offerendo virtutum exercendarum occasiones; quibus accesse-

runt

runt tot monita superiorum, tot sociorum exempla, &c.

2. Quem hinc fructum protulisti? tribulos & spinas, tribulos tibi, spinas aliis: tibi acerbum animi & conscientiæ remorsum, aliis dolorem, & afflictionem. Quousque ista, quæ te & alios excruciant?

3. Sicut Prædestinationis signum est, inter malos bene vivere, ita vide, ne signum reprobationis, quod inter bonos vivas non bene, & maturè, dum adhuc tempus est, provide.

VII. Non invenio opera tua plena coram DEO. *Apoc. 2.*

1. NOn invenit, qui arcanorum tuorum testis est & arbiter, Angelus custos, neque DEUS, qui corda scrutatur & renes; unde frustra te palpas, quod externâ quâdam virtutis specie aliquam opinionem viri religiosi apud alios obtines.

2. Ope-

2. *Opera tua plena.* Ad plenitudinem requiritur, ut opera non tantum ſint bona, ſed etiam ut fiant bene; DEVS enim potiſſimum rationem habet adverbiorum; vide ergò an tua hactenus feceris purè, promptè, ferventer, alacriter, conſtanter?

3. *Coram* DEO. Quid coram Domino ſervus, coram Pædagogo puer, coram Duce miles, coram Parente filius? tunc minus coram DEO tuo, qui idem eſt arbiter, & judex, remunerator & vindex?

VIII. Amice quomodo huc intraſti non habens veſtem nuptialem.

1. EST admirantis impudentiam illius animæ, quæ audet inter convivas ornatos virtute & charitate comparere fœda, & ſordida, cùm nulla excuſatio prætexi poſſit, non ignorantia, cum quotidie nobis in ſocietate inculcetur, & media commodiſſima ultro offe-

offerantur, ut nec virium neque ſumptuum defectus cauſari poſſit, neque dicat etiam deeſſe aliorum exempla, vivit enim in medio eorum, qui quotidie præbent rariſſima in omni genere virtutis, ut vel hinc meritò majorem damnationem timere debeat, ut vidua apud Eliam proteſtatur: *ingreſſus es ad me, ut rememorarentur iniquitates meæ, & interficeres filium meum*, & teſte Giliberto, Chriſtus ficui maledixit, propter fertiles in vicino vineas.

2. Eſt exprobrantis tantam ingratitudinem. *Si inimicus meus maledixiſſet mihi, &c.* porrò hujus ingratitudinis ſunt tres ſpecies. 1. Retribuere mala pro bonis, peccata pro gratiis. 2. Vituperare beneficium, vocationem parvifaciendo. 3. Beneficium reputare maleficium, exiſtimando carceres eſſe & catenas, voluntariam illam ſervitutem, cui ſe ſubjecit.

3. Quid igitur miramur tantâ impuden-

pudētia & ingratitudine exacerbatum DEVM, præcipere ut *ligatis manibus & pedibus,&c.* cum olim Jechoniæ ingrato regi dixerit: *Si fueris ut annulus in manu mea, evellam te à digitis meis.* Hæc tibi applica, & nuptiali virtutum vesti tandem stude.

XI. O si cognovisses & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi! Luc. 19.

1. O *Si cognovisses!* quam deploranda est cæcitas hominum opportuna ad salutem remedia non agnoscentium, quandoquidem eam DEI Filius suis lachrymis defleverit? cognoscunt socij tui beneficium vocationis suæ, eoque rectè utuntur ad consequendum finem propter quem vocati sunt. *O si cognosceres & tu!*

2. *Et quidem in hac die tua,* quæ forsitan ultima, aut ex ultimis vitæ tuæ futura est, aut in qua DEVS tibi offert gra-

tiam resipiscendi, & cujus neglectum fortè æternis lacrymis deplorabis. Elige.

3. *Quæ ad pacem tibi*; ut benè & juxta institutum vivendo obtineas pacem internam tecum per passionum moderationem; pacem externam cum aliis per obedientiam & humilitatem; pacem supernam cum DEO, per conformationem voluntatis tuæ cum illius beneplacito.

X. *Ne velitis dicere intra vos, Patrem habemus Abraham.* Matth. 3.

1. QVam inanis illa Judæorum gloriatio, ex qua cæteras nationes contemnebant, & arbitrabantur sibi hoc nomen ad salutem sufficere: cum non alienis titulis, sed propriis meritis cœlum expugnetur! sed an minor tua est, quando tibi applaudis, quod sis JESV socius, quod filius Ignatij?

2. Non honori sed probro est si ignavus

vus miles de Ducis virtute se jactitet, & degenerem filium confundit gloria Parentis. Si JESU socius es, illum per paupertatem, contemptum & humilitatem imitare; si Ignatij filius, imitare illius virtutes. *Si filij Abrahæ estis, opera Abrahæ facite.* Joan. 8.

3. *Quia potens est* DEVS *de lapidibus istis suscitaae filios Abrahæ,* tu te illi offer velut lapidem durissimum, & hactenus impolitum, ut illum emolliat & formet ad similitudinem filij sui, & fundatoris Ignatij. Deinde humilia te, cum nihil facias, quod non faceret quicunque alter iisdem gratiis adjutus. Denique neminem parvi facias, cum DEVS ex illo sæculari, ex illo Religioso, quem vilipendis fortè suscitaturus sit filium carissimum te repudiato.

XI. Quan-

XI. Quanti mercenarij in domo Patris mei abundant panibus, ego autem hic fame pereo. Luc. 15.

1. VTi in ampla familia plerumque triplex genus ſubditorum reperitur, mancipia, mercenarij & filij, ita in Eccleſia & Religionibus, alij metu pœnæ, alij ſpe mercedis, alij ex amore ſua munia obeunt. Ex quo genere tu hactenus fuiſti? an cum filio prodigo extorre, deſeruiſti partes filij, mercenarij & mancipij?

2. Mercenarij etſi deliciis & lautitiis careant, abundant tamen panibus, non ſolum ad neceſſariam ſuſtentationem, ſed etiam ad vires augendas; multos enim & ad vitanda vitia, & exercendas virtutes ſtimulat ſpes tanti præmij juxta illud: *Inclinavi cor meum ad faciendas juſtificationes in æternum propter retributionem.*

3. *Ego autem hic fame pereo.* Ego

filius; quis non miretur qui novit Patris benignitatem, etiam in mercenarios profusam? sed quis miretur qui sciverit me in regione longinqua procul à Patre aberrantem? in domo Patris domestica & quotidiana exercitia benè obeuntibus hæc abundantia promittitur, non tantum panum, sed etiam aliarum deliciarum. Quare eò redibo, ea exercitia reformare satagam.

XII. Putruerunt cicatrices meæ à facie insipientiæ meæ. Ps. 36.

1. P*Vtruerunt.* Putredo præterquam quod sit patienti molesta & periculosa, etiam vicinis horrorem & nauseam creat à fœtore. Ita vita imperfecti Religiosi, præter incommoda interna & damna propria, domesticos quoque atque externos offendit, etsi contingat illum (quod fieri aliquando ad contagionem vitandam necesse est) velut membrum putridum resecari, ejicique

nullo apud externos loco eſt, ſed inſtar evanidi & ejecti ſalis ab omnibus conculcatur. Vide ne id tibi accidat, quod pluribus ſcis accidiſſe.

2. *Cicatrices.* Cogita te vulneribas multis ſaucium ad religionem acceſſiſſe, ut in ea curareris. Sauciaverat te ſuperbia, avaritia, luxuria, &c. optimæ tibi medicinæ oblatæ ſunt quidem, ſed quia eas non rectè applicuiſti, ſuprema tantum cutis coaluit, id eſt, externa quædam virtutis ſpecies inducta, tantò periculoſior quantò magis vitium celabat, quod jam paſſim datis occaſionibus ſe prodit.

3. *A facie inſipientiæ meæ*, Hæc inſipientia patuit in modo curandi hactenus adhibito, multoque patebit amplius, niſi nunc tandem vulnera ipſoſque cicatricum fontes aggrediaris de externa ſpecie minus quàm de interna ſolidaque ſanitate ſollicitus, cum ab hac, illa pendeat, non è contra.

MEDITATIONES
De xv. Mysteriis Rosarij, quærendæ foliis citatis.

Nota in prioribus V. Mysteriis peculiariter reflectendum ad B.V. gaudiū.

In aliis V. ad dolorem & compaſſionem.

In ultimis ad gloriam ejuſdem.

CONSIDERANDA.

In DEI *beneficiis.*

1. QVis beneficium conferat, nempe DEVS Majeſtatis & bonitatis infinitæ.

2. Cui conferatur. Tibi miſeræ, indignæ, & ingratæ Creaturæ.

3. Quid, nimirum rem maximam, & quam niſi DEVS conferre non poteſt.

4. Quo affectu? amore ſcilicet infinito, & ex mera ſua bonitate, nullo tuo meritò illectus.

5. Quomodo? gratis nullo ſuo commodo aut ſpe remunerationis.

Hinc ſequatur ipſius beneficij æſtimatio, gratitudo, amor in benefactorem, & bonus uſus ipſius beneficij in gloriam ejus qui contulit.

In Regulis & ordinationibus tui instituti.

CONsiderare potes, 1. Quid præcipiatur.

2. Quam rationabiliter, quales ob fines, quàm honestos, utiles & delectabiles.

3. Quæ sunt media ad faciliorem hujus regulæ observationem; qualiter iis usi sint majores nostri & quotidiè utantur, qui vivunt dignè vocatione suâ, & ad sanctitatem aspirant.

4. Quæ difficultates in usu mediorum, & quæ impedimenta? &c.

In quocunque munere & officio similiter attendendum.

1. QUis finis? quàm præstans, utilis, delectabilis?

2. Quæ media? an multa, an facilia; an proportionata?

3. Quæ

3. Quæ difficultates mediorum, & impedimenta finis?

Ex quibus ſequetur concluſio heroïca hæc amovendi, & mediis utendi, exemplo Sanctorum & perfectorum.

In Hiſtoria.

PErpendantur Perſonæ, verba ſeu dicta, geſtus & actiones, cum quibus occaſionibus & circumſtantiis hęc dixerint, fecerintve. Denique quid hic ad inſtructionem tuam? porrò circumſtantiæ hoc verſiculo continentur.

Quis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando?

In ſententia.

1 QVis eam protulerit. 2. Quâ occaſione. 3 quis & quotuplex ſit illius ſenſus. 4. An aliquid ſuadeat an diſſuadeat, præcipiat an vetet. 5. Quem fructum hactenus in aliis tuleris, ut ejuſdem te reddas capacem.

In virtute.

1. QVàm honesta, quàm utilis, quàm delectabilis sit? 2. Qui in ea excelluerint, & quo fructu in hac vita, quâ gloriâ in altera? 3. Quibus usi mediis eum consecuti? 4. An & quas difficultates in ejus exercitio experti? 5. Quomodo tu illam exercere velis imposterum?

In vitio.

1. QVàm turpe, est à ratione; & hominis dignitate alienum, quàm damnosum? 2. Quibus pœnis tum temporalibus; tum æternis DEVS id in aliis castigarit; & an non aliquando aliquam pœnam expertus sis obnoxius? 3. Quibus occasionibus in id vitium homines prolabantur? 4. Quæ sint adversus illud, ipsasque labendi occasiones remedia? 5. Quomodo deinceps illud velis expiare, vincere, declinare?

Media Generalia actiones benefaciendi.

1. VT fiant in DEO, id eſt, ut operans ſit in gratia & charitate DEI conſtitutus, aliter enim opera vitæ æternæ meritoria eſſe non poſſunt, quare conſultum iis omnibus præmittere ſerium actum contritionis.

2. Vt fiant propter DEVM, ſeu ex pura intentione illi placendi, ejuſque gloriam amplificandi, quæ intentio non tantùm operi præmittatur, verùm etiã inter operandum ſubinde renovetur, ne paulatim incipiamus nos noſtraque commoda, aut propriam gloriam ſpectare.

3. Vt fiant coram Deo, ſeu tanquam eo viſibiliter præſente, quemadmodum revera præſens, & arbiter eſt omnium noſtrarum actionum. Et ad hanc Dei præſentiam ſibi imprimendam, ſufficit actus fidei, quâ credi-

mus DEVM immensum & ubique esse.

4. Vt fiant cum Deo, seu ad imitationem exemplaris nostri Christi Domini, quem similia agentem vel patientem nobis proponemus, & in quorum unione nostrâ offeremus Deo patri. Si verò contingat nos aliquid agere, quod Christus non egit, aut agere non potuit, eò quod præsupponat aliquam imperfectionem, uti est discere, peccata sua deflere, &c. cogitemus quàm perfectè id fecisset, si per impossibile illi fuisset obnoxius, &c.

5. Vt unaquæque fiat quasi ea sola nobis esset peragenda, juxta vetus dictum: Age quod agis, quare donec hanc peregerimus, excludamus omnem aliarum curam & solicitudinem, in tempus illis assignatum, ad quod juvabit etiam omnes actiones suas habere bene prudenterque distributas.

6. Vt quamcumque actionem faciamus, velut post illam statim morituri, & rationem DEO reddituri: stimulemus-

musque nos hâc consideratione quid si hæc ultima foret vitæ meæ, qualiter illam fecisse vellem? & quidni ultima sit cùm sim mortalis, & incertus, quo sim memento moriturus?

7. Post opus proderit brevis aliqua reflexio, & examen, ut si quid negligentiæ, vel respectus humani, vel proprij commodi, & amoris, vel vanitatis sese insinuaverit, detesteris & deinceps cavere decernas; si verò bene peractum sit DEO gloriam & grates deferas, eademque agendi ratione imposterum utaris.

Media generalia ad extirpationem vitiorum.

1. MAturè vitium illud oppugnandum deligatur, quod tibi molestissimum est, & quasi radix aliorum, aut quo maximè proximus offenditur.

2 Ne plura simul vitia, imò ne unicum quidem totum aggrediaris, sed il-

lud in suos actus, partesque divide, & singilatim oppugna.

3. Concipe ingens desiderium illud extirpandi considerando tum commoda, quæ ex illius extirpatione tibi proveniunt, tum gloriam quæ DEO; gaudium quod Angelo Custodi; bonum exemplum quod proximo; confusionem, quæ dæmoni ex ista tua victoria accedet.

4. Vt desiderium fiat efficax mane prævide occasiones, quæ tibi eo die occurrere possunt, istud vitium oppugnandi; propone viriliter decertare, implora DEI, B. V. Angeli & Patroni ad hoc delecti auxilium.

5. Vt consulas humanæ fragilitati, quæ victoriam desperat longâ & difficili pugnâ obtinendam, vota tua & proposita non ultra diem aut etiam dimitiatum extendas. Si enim eo die aut saltem horis aliquod abstinere eo vitio potueris, quid ni horis alteris, & die altero? modo propositum tuum post

tem-

tempus pugnæ exactum semper iteres.

6. Oblatâ pugnandi occasione, sive ea prævisa sit, sive non, te recollige, & revocatis in memoriam argumentis, quæ vincendi desiderium in te excitarunt, & præcipuè quod unica fortassis hæc pugna; ad perfectam expugnationem & victoriam suffectura sit, generosè te exerce.

7. Si in pugna succubueris, ne despondeas animo, sed post actum humilitatis, & diffidentiæ tuiipsius & veniæ postulationem, resume vires à confidentia in DEUM, & novo fervore hostem adoriaris.

8. Si reipsâ occasiones non offerantur, finge tibi hostem, & imaginario bello virtutem tuam explora. Valet enim hæc exercitatio plurimum ad firmandas animi vires.

9. Ne desistas à pugna, vel alium tibi hostem, aliudve vitium tibi proponas, priusquam hoc benè debellaveris, aut saltem ita domueris, ut tibi sin-

gularem molestiam non facessat.

10. Vt pleniorem tui profectus notitiam habeas, nota quotidiè numerum, non solùm victoriarum tuarum, verùm etiam casum, & sequentes cum antecedentibus, & cum casibus victorias compara. Si enim hæ multum illos excesserint, certissimum profectus indicium est, maximè si pares semper, multóque magis si posterioribus temporibus occasiones pugnandi fuerint frequentiores.

Ad implantationem virtutum.

SImilis est procedendi modus, si quando illic fit pugnæ victoriæque mentio, hic intelligatur propositus datæ virtutis actus exerceri debere.

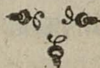
Ad acquirendam conservandamque internam pacem.

1. STude alterius potius facere voluntatem, quàm tuam.

2. Elige semper minus, quàm plus habere.

3. Quære semper inferiorem locum, & omnibus subesse.

4. Opta semper & ora, ut voluntas DEI integrè in te fiat.

ANNONA SPIRITVALIS

SIVE

MEDITATIONES

QVIBVS PER ANNVM ANIMA QVOTIDIE PERFICITVR.

Collectæ, & distributæ per

R. P. MICHAELEM CUVELIER
Societatis JESV.

EDITIO NOVA, ET AVCTIOR.

Permissu Superiorum.

PARS SECVNDA.

ANTVERPIÆ,
Apud MICHAELEM CNOBBAERT,
M. DC. LXVI.

SP

QV

ANN

CV

Not
ercitiis
Scriptur
nibus,ve
bus præm
facturis
præmitte
tiones Sp

EXERCITIA SPIRITVALIA

QVORVM MEDITATIONES PETENTVR EX ANNONA SPIRITVALI, CVIVS NOTATÆ PAGINÆ.

Notati & libri spirituales quotidie in exercitiis legendi. His additæ sententiæ sacræ Scripturæ, quarum vel in ipsis Meditationibus, vel extra eas per diem usus sit. Omnibus præmissa distributio temporis, exercitia facturis accommodata: simul & precatio præmittenda. Accesserunt denique renovationes Spiritus semestres, & una menstrua.

DISTRIBVTIO TEMPORIS SERVANDA IN EXERCITIIS.

A Medio quintæ matutinæ instituitur prima Meditatio, post quam sequitur Recollectio, notantur lumina, & fructus Collecti scripto mandantur. Componitur cubiculum. Succedit Lectio 1. & 3. breviarij, &, qui Sacerdotes non sunt, legunt primam & tertiam Officij B. Virginis.

Post has leguntur, Caput ex Scriptura Sacra, Exercitia S. P. Nostri eo die notata, notatum item Thomæ à Kempis Caput unum, ac denique Rosarium D. Virginis. Quod excipit præparatio ad Sacrum per quadruplicem intentionem, ut sit Latreuticum in honorem Majestatis infinitæ, & Dominij super omnes creaturas; Eucharisticum in gratiarum actionem pro innumeris beneficiis;

neficiis; Propitiatorium pro remissione peccatorum; Pacificum pro gratia impetranda.

Easdem possunt excitare intentiones Sacrum audituri.

Post Sacrum instituitur gratiarum actio.

Sequitur præparatio ad secundam Meditationem, quæ instituitur horâ 9. usque ad decimam, si prandium sumitur ad med. 12. aut, si sumitur horâ 11. Secunda Meditatio instituitur à medio 9. usque ad medium 10. sequitur iterum Recollectio, & notantur fructus.

His notatis, leguntur sexta, & nona è Breviario, aut Officio B. Virg.

His subjungitur Lectio Scripturæ, exercitiorum spiritualium quantum sinit tempus, & Thomæ à Kemp. Fit examen conscientiæ, accumbitur mensæ.

Post mensam salutatur Venerabile Sacramentum, aut inambulatur, aut cum viro spirituali habetur colloquium,

nisi

nisi officium aliquod humilitatis avocet.

Post recreationem instituitur examen particulare, cujus materia sunt ipsa exercitia, an rectè obita, &c. Leguntur Vesperæ, & Completorium.

Post hæc resumitur Lectio si quæ restet librorum spiritualium. Legitur Rosarium secundum.

Paratur Meditatio, quæ fit ab hora 2. usque ad tertiam, sequiturque iterum eam Recollectio, & fructuum annotatio.

Post medium quartæ recitantur Matutinum, & Laudes sequentis diei. Succedit exercitium aliquod corporale.

Præparatur quarta Meditatio, & habetur ab hora quinta usque ad sextam: excipitur à brevi Recollectione, & hæc à litaniis; post quæ cæna sequitur, & ea, quæ notata à prandio.

Horâ 8. paratur Meditatio sequentis diei, legitur tertium Rosarium, & examine dies clauditur.

ORATIO
R. P. BALTHASARIS ALVARES
Ordientis Meditationem.

DOmine mi, uterque nostrum suum habet officium ab æterno Patre injunctum cum dixit: *Hic est Filius meus dilectus, ipsum audite.* Officium tuum est Magistri; meum est discipuli. Si itaque cedit ad tuam gloriam, exerceamus nunc illa. Quoniam verò Magistri est loqui, discipuli autem tacere: ego silentium servabo: loquere tu Domine quia audit servus tuus: & ut magis sim attentus, claudam oculos meos: & quoniam non solum tu es Magister, sed etiam Dominus, audiam te genibus flexis. Et quia non tantum es homo, sed etiam Deus, conjunctas manus in altum levabo, tum ut audiam te, tum ut simul te adorem: hinc doctrinam tuam accipiendo, inde veneratio-

nerationem oſtendendo, qua illam ſuſcipio in Religioſo hoc ſitu immobilis manens, etiamſi plurima eveniant, quæ me interturbare conentur: ne vel unicum doctrinæ adeò ſalutaris verbum mihi pereat. Ideoque inquietudinem quamcumque hic mihi occurrentem, Martyrium reputabo, & ut talem fortiter ſuſtinebo: præbens in hoc modico experimentum multorum quæ in aliis orationibus obtuli ſuſtinendi & tolerandi amore tui.

DIE-

DIERVM OCTO MEDITATIONES

Die primo.

MEditatio prima instituetur de fine hominis, vocatur fundamentum. Vide pag. 13. Audi Paulum Apostolum suadentem Timotheo epist. 1. ad eum cap. 6. Thesauriza tibi fundamentum bonum in futurum, ut apprehendas veram vitam.

Meditatio secunda. De mediis ad finem eum consequendum. Vide pag. 15. & audi Davidem psal. 104. vers. 44. de Israëlitis memorantem, & tibi applica: Dedit illis Regiones gentium, labores populorum possederunt, ut custodiant justificationes ejus, & legem ejus requirant.

Meditatio tertia. Duarum mane habitarum repetitione constabit: quod idem

idem hâc horâ ſequentibus diebus ſervabitur.

Meditatio quarta. Finem expendet vocationis noſtræ, vide pag. 17. & illam DEI apud Iſaiam cap. 3. querimoniam ruminabimus: quid eſt quod ultra facere debui vineæ meæ, & non feci? expectavi ut faceret uvas, & fecit labruſcas.

Legendum hoc die cap. 1. Eccleſiaſtici in fine. Thomæ à Campis lib. 1. cap. 1. & cap. 3. de Doctrina veritatis. Libelli exercitiorum annotationes 20. examen particulare, & additiones 10. in prima hebdomade.

Die ſecundo.

MEditatio 1. inſtituetur de peccatis quibus diſceſſum à fine, à Lucifero, à primis parentibus; & quibus à plurimis diſceditur quotidie. Vide pag. 19. & illud expende Salomonis c. 30. Proverb. verſ. 15. ſanguiſugæ duæ ſunt

filiæ,

filiæ, dicentes affer, affer: duæ hæ ſunt ambitio, & voluptas.

Medit. 2. Deſcendes ad peccata propria. Vide pag. 22. rectè hortatur Jeremias Thren. cap. 3. verſ. 40. Scrutemur vias, & quæramus, & revertamur ad Dominum.

Meditatio tertia. Repetentur duæ matutinæ.

Medit. 4. De gravitate peccati; quæ cognoſcitur ex vilitate propria, & ex offenſi DEI excellentia, ac denique ex pœnis: vide pag. 23. 24, 26. & audi Apoſtolum ad Philippen. cap. 1. v. 9. Hoc oro ut charitas veſtra magis ac magis abundet in ſcientia, & in omni ſenſu; ut probetis potiora, ut ſitis ſinceri, & ſine offenſa in diem Chriſti.

Leguntur hoc die Iſaiæ cap. 1. & epiſtolæ ad Roman. cap. 7. ex Thoma à Campis lib. 1. cap. 4. de Providentia in agendis, & cap. 21. de compunctione cordis, denique lib. 3. cap. 54. de diverſis motibus naturæ, & gratiæ. Ex lib.

lib. exercit. de examine conſcientiæ generali, & 4. exercitia ſeu meditationes de peccatis.

Die Tertio.

MEdit. 1. de morte, peccati pœnâ. Vide pag. 29. & audi atque intellige Eccl. cap. 14. Memor eſto quoniam mors non tardat, & teſtamentum inferorum quia demonſtratum eſt tibi: teſtamentum enim hujus mundi, morte morietur. Intellige: teſtamentum inferorum, hoc eſt decretum tranſitus ad inferos. Demonſtratum eſt tibi; longâ videlicet experientiâ. Teſtamentum hujus mundi, hoc eſt decretum huic mundo, ſine hominibus relictum: morte morietur Geneſ. cap. 3.

Meditatio 2. De Judicio particulari quod ſequitur mortem, vide pag. 30. illud rumina metuentis ſibi Apoſtoli 1. Cor. 4. Mihi pro minimo eſt ut à vobis judicet, aut ab humano die; qui autem judi-

judicat me Dominus eſt. Et illud Job cap. 30. quid faciam cùm ſurrexerit ad judicandum Devs? & cùm quæſierit, quid reſpondebo illi?

Meditatio 3. Duarum erit repetitio.

Meditatio 4. De inferno: vide pag. 35. & illud expende Davidis Pſal. 10. Ignis, ſulphur, & ſpiritus procellarum pars calicis eorum. Adverte quòd dicit pars, quia ignis & ſulphur verè pars tantùm erunt.

Legetur hoc die Sap. c. 5. & Luc. cap. 16. Ex Thoma à Campis lib. 1. cap. 28. de meditatione mortis, & 24. de judicio, & pœnis damnatorum: ex libel. exerc. meditatio de tribus hominum claſſibus, ſeu differentiis.

Die quarto.

MEdit. 1. De filio prodigo in gratiam recepto. Vide pag. 244. & tu redi ſeriò, urgentemque audi Iſa. c.

21. Si quæritis, quærite: convertimini, & venite. Audi & Eccles. increpantem cap. 2. v. 14. Væ duplici corde, & peccatori terram ingredienti duabus viis: DEUS totum te vult, & tu mundo te non negas: duplex es.

Meditatio 2. De sequela Christi. Reversus cum Prodigo quem sequi imposterum velis statue: quid par sit statuere, disce ex pag. 54. vbi contempto diabolo, quæ ad Christum sequendum innitent leges. Audi hortantem Isaiam cap. 3. v. 20. Erunt oculi tui videntes præceptorem tuum, & aures tuæ audient verbum post tergum monentis: hæc est via, ambulate in ea, & non declinetis neque ad dexteram, neque ad sinistram. Per dexteram intellige prospera, per sinistram adversa.

Medit. 3. Constabit ut hactenus, repetitione duarum præcedentium.

Medit. 4. De Nativitate Domini, Vide pag. 73. & hæc adde: Quid potuit hâc Nativitate pauperius? quid

castius? quid obedientius? natus in stabulo: ex Virgine castissima, virginitate illæsâ: de obedientia, illum audi alloquentem Patrem æternum: corpus aptasti mihi, tunc dixi, ecce venio ad Hebræos 10. In mundo omnia contraria sunt, teste S. Joanne Epist. 1. cap. 2. v. 16. Omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ. Hæc reliquisti, ne resumas vide, & dic tibi illud Apostoli ad Galat. 2. Si quæ destruxi, iterum hæc reædifico, prævaricatorem me constituo.

Lege ex Script. cap. 2. Jerem. 15. Lucæ, & cap. 16. epist. 2. ad Corint. ex Thoma à Campis lib. 2. cap. 1. de interna vocatione, & cap. 7. de amore JESV super omnia, & cap. 8. de familiari amicitia JESV. Ex lib. exercit. meditatio de regno Christi, & de duobus vexillis.

Die quinto.

MEditatio 1. De Circumcisione Christi, vide pag. 81. Disces ex hoc Mysterio regulas servare, sicut Christus in admittenda Circumcisione paruit legi. quâ tamen minimè tenebatur: & audi Salomonem Proverb. c. 4. v. 13. Tene disciplinam, ne dimittas eam, custodi illam, quia ipsa est vita tua.

Meditatio 2. De fuga in Ægyptum. In hoc Mysterio obedientiæ, non scriptæ, sed verbo imperatæ exemplum præbuit Christus. Vide pag. 97. & audi DEVM Deuteron. cap. 17. v. 10. Deinceps facies quæcumque dixerint qui præsunt loco, quem elegerit DEVS.

Meditatio 3. Duarum præcedentium instituetur repetitio.

Medit. 4. De reditu ex Ægypto, & religionis adolescentiæ Christi mysteriis. Meditatio hæc instituetur ad com-

parandam indifferentiam obedientiæ comitem, in societate necessariam. Tres in ea erunt partes. 1. Exemplum Christi, qui profectus in Ægyptum: inde rediit: annis octodecim privatam egit vitam Nazarethi, non alia de causa, quàm quia voluit Pater. 2. Tu quid spectes in habitatione, in officio, in rebus omnibus examina: an Patris tantùm voluntatem? vnde toties inquietus es? 3. Statue hoc unum velle, & agere quod vult Pater, ex superioribus intellectum, & habebis quietem, gaudium, & cœlum quoddam in terris. Ingemina illud psal. 56. v. 3. Paratum cor meum Devs, paratum cor meum: & adversus pusillanimitatem audi Jerem. cap. 1. v. 7. Noli dicere puer sum, quoniam ad omnia ad quæ mittam te, ibis, & universa quæ mandavero tibi, loqueris.

Leges ex Scriptura sacra Isaiæ cap. 55. & cap. 2. Epist. 1. S. Joannis: ex Thoma à Campis lib. 3. cap. 27. Quod pri-

privatus amor à ſummo bono maximè retardat, & cap. 32. de abnegatione ſui, & abdicatione omnis cupiditatis. Ex lib. exerc. cap. de tribus gradibus humilitatis, & ea quæ electionem ſpectant.

Die ſexto.

MEdit. 1. Hactenus exercitans ſeipſum pro vita privata formavit, jam ad publicam comparabit per meditationem de ſeceſſu in deſertum, quo recepit ſe Chriſtus antequam cum proximo egit, ui compararet ſe. Vide pag. 117. & audi Apoſtolum 2. ad Timot. cap. 2. v. 15. Sollicitè cura teipſum probabilem exhibere DEO operarium, inconfuſibilem, rectè tractantem verbum veritatis: profana autem & maniloquia devita.

Meditatio 2. De miſſione Apoſtolorum: vide pag. 194. & hoc Chriſti audi: Meſſis quidem multa, operarij

autem pauci. Teque offer, & præparare statue, ut paucorum numerum augeas, & interim hoc expende; quid proderit homini si universum mundum lucretur, animæ verò suæ jacturam patiatur? Matt. cap. 16.

Meditatio 3. repetet ut hactenus duas antecedentes.

Meditatio 4. De postrema vocatione Apostolorum, Luc. 5 v. 1. Nihil sine Christo, ipso teste cùm ait: nihil sine me potestis facere Joan. 15 v. 5. Hęc meditare. 1. Nihil sine Christi peculiari gratia, & auxilio, ut tibi diffidens ipsi adhæreas. 2. Hæc gratia & auxilium Christi potissimum dantur, & adsunt in obedientia, quando scilicet in verbo Christi laxamus rete. 3. Denique datur in ipsa materia quam tractamus cum proximo, si sit ipse Christus, aut ex spiritu ejus. Vel hæc sume pro materia, vel ea quæ habentur in Annona spirituali, pag. 195. Audi & expende illud Apostoli 2. Cor. 5. v. 20. Pro Christo

lega-

legatione fungimur, tanquam DEO exhortante per nos.

Lege hoc die ex Script. Sapient. cap. 8. & 9. ex Thoma à Camp. lib. 3. cap. 37. 38. 39. Ex sancti Ignatij exerc. Regulas ad discernendos spiritus priores.

Die septimo.

CUm sciret Christus mittendos à se in mundum ad extirpanda vitia, & proseminandas virtutes, ad nō facturos sine persecutione, periculis, ac sæpè suppliciis; ut ad hæc animaret, & exemplum dare voluit, & ipse pati: à seipso, à Judæis, à Patre æterno qui propter scelus populi sui percussit eum. Instituetur igitur

Meditatio 1. De agonia Christi: unde disces sustinendum à te. 1. Vide quid, cur, quando hic sustineat Christus, & disce sic sustinendum cùm interius affligeris. In tempore infirmitatis ostende conversationem tuam: mo-

net Eccleſ. cap. 18. v. 21. 2. Non tu ſic hactenus, aut parum conſtanter: pudeat. 3. Deinceps ut rectè Chriſtum imiteris cogitabis eum, qui talem ſuſtinuit à peccatoribus contradictionem, ut ne fatigemini, animis deficientes. Apoſt. ad Heb. cap. 12. v. 3.

Meditatio 2. De Flagellationibus, & Illuſionibus Chriſti: Unde diſces ſuſtinendum etiam ab aliis. Expende 1. quæ, & quanta paſſus ſit Chriſtus, ſine ullo verbo, aut ſigno impatientiæ. 2. Oppone huic patientiæ tuam impatientiam in tam modicis. Quantum murmuras! quereris, quas vindictas ſpiras! 3. Deinceps libenter ſenties, & dices: perſecutionem patimur, & ſuſtinemus. 1. Cor. 4. v. 12. Propter te ſuſtinui opprobrium, confuſio operuit faciem meam, Pſal. 68. Audi & Eccleſ. cap. 2. v. 2. Omne quod tibi applicitum fuerit, accipe, & in dolore ſuſtine.

Meditatio 3. Duarum ut hactenus erit repetitio.

Meditatio 4. De condemnatione, crucifixione, & morte Christi Domini. Disce hinc sustinendum à Deo usque ad mortem. 1. Hic condemnatus, crucifixus: occisus ab hominibus, ut tamen ipse mortem suam ad Patrem retulerit. Audi ipsum: calicem quem dedit mihi Pater, non bibam illum? Joan. 18. v. 11. Deus, Deus meus ut quid dereliquisti me? Matth. 27. v. 46. & ipse Pater: Propter scelus populi mei percussi eum, Jsaiæ 53. v. 8. Sic à Deo nobis, & pro Deo sustinendum esset, meretur pro sua dignitate, & pro imperio per Eccles. cap. 2. v. 3. Sustine sustentationes Dei, conjungere Deo, & Sustine. Et nonne tu ipse mereris graviora quam quæ Deus immittit? 2. Et tamen quam parum hæc attendis. Væ his qui perdiderunt sustinentiam, & qui dereliquerunt vias rectas, & diverterunt in vias pravas. Et quid facient cum inspicere cœperit Dominus? Eccles. 2. v. 16. 3. Vis esse Christi? Qui

ſunt Chriſti carnem ſuam crucifixerunt cum vitiis,& concupiſcentiis, ad Galat. 5.v.14. Expende,& pete intellectum,ut intelligas quam verum ſit illud,Petri 2. v.21. Hæc eſt gratia,ſi propter Dei conſcientiam ſuſtinet quis triſtitias,patiens injuſtè. In hoc enim vocati eſtis, quia Chriſtus paſſus eſt pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut ſequamini veſtigia ejus. Qui maluerit de Paſſione Chriſti Meditationes ex Annona Spirituali, inveniet pag.363. & ſequentibus.

Lege ex Scriptura Sacra cap. 53. Iſaiæ,& ex variis locis Euangeliſtarum ubi de Paſſione agitur. Ex cap.2. & 3. Epiſt.ad Philipp.Ex Thoma à Kempis lib.2.c.11 & lib.3.c.56. Ex S.Patris noſtri exercitiis regulas poſteriores ad ſpiritus diſcernendos.

Die octavo.

REſurrexit denique Chriſtus, & aſcendit in cœlum; quarum rerum conſideratione, emergere è dolore ſuos voluit, & ſe imitari reſurrectione, & aſcenſione Spirituali, ac denique ſe amore Spirituali complecti.

Meditatio 1. De Reſurrectione Domini, quam vide pag. 379. & audi Apoſtol. ad Rom. 6. c. 4. Quomodo Chriſtus ſurrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus.

Meditatio 2. De Aſcenſione Domini, quam vide pag. 405. & audi iterum illud Pſalmiſtæ Pſal. 83. v. 7. De homine juſto, qualem te cupis: aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit, in valle lacrymarum, in loco quem poſuit. Etenim benedictionem dabit Legiſlator: ibunt de virtute in virtutem.

Meditatio 3. Duarum antecedenti

tium repetitionem complectetur.

Meditatio 4. Pro hac ſumetur contemplatio S.P. Noſtri ad amorem Spiritualem in nobis excitandum, quæ habetur in fine libelli exercitiorum, & illa Pſal. 72. v. 25. ſolita à S. Patre noſtro uſurpari, uſurpabuntur: quid mihi eſt in cœlo, & à te quid volui ſuper terram? Defecit caro mea, & cor meum Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

Lege ex Scriptura Sacra Deuteron. c.10. in fine Epiſt. ad Epheſ. c. 4. & ad Coloſſ. cap.3. Thomæ à Camp. lib. 3. cap. 5. & cap. 6. ex lib. exercit. Meditationem de amore Spirituali, & documenta circa ſcrupulos, & Regulas ut cum Eccleſia ſentiamus.

PRO
RENOVATIONE
SPIRITVS.

SErvient in primis Meditationes duodecim, quas in principio totidem menſium inſtituendas ſuppeditat ANNONA SPIRITVALIS; ſex ſumi pro una Renovatione poſſunt, aliæ ſex pro altera, vide pag. 537. & ſequentes. Ad varietatem tamen ſubjectæ & aliæ hic ſunt, ſex pro ſingulis Renovationibus ex variis Auctoribus ſumptæ.

RE-

RENOVATIO III.

Triduum quo 1. Damaſci latuit & recollegit ſe S.Paulus recens converſus exemplum præbuit triduanæ recollectionis noſtræ.

MEDITATIO I.

S.Paulus triduo nihil vidit, nihil manducavit, conſtanter oravit.

PUnct. 1. Nihil vidit S.Paulus, Deo oculos corporis ejus excœcante, ut tanto expeditius mentis oculos aperiret ad ea quæ ſalutis erant. Plurimum conferet ad rerum cœleſtium, & divinarum intelligentiam cuſtodia ſenſuum, & imprimis oculorum. Cui hoc triduo ſingulariter intendendum. Non ignoramus (atque utinam experti non ſimus) admiſſas per oculos ſpecies (eadem

dem aurium eſt & ratio) animos ſæpè graviter lædere. Oculus meus deprædatus eſt animam meam queritur Jeremias Threnorum cap.3. alio quidem ille ſenſu ſed & verum eſt in noſtro. Ne deprædetur in hac ſaltem recollectione, neve tantillum officiat, providendum.

Punct.2. Nihil S.Paulus manducavit triduo ſuo. Voluntariam hanc ſibi inediam indixit, ut aptiorem ſe redderet divinis illuſtrationibus, & conſiliis. Jubet S.Bernardus Serm.1.de Converſione S. Pauli exemplum hoc intueri omnes qui necdum in cœleſti conſolatione reſpirant,ita loquitur. Imitandum non dico: temperantia tamen adhibenda, ut divina capiantur:animalis homo non percipit ea quæ ſpiritus ſunt ait ipſe qui expertus Paulus 1.ad Corint. Et Cant.4. Sponſus monſtrat Sponſæ meditanti perfectionem montem myrræ, hoc eſt pœnitentiæ, & mortificationis.

Punct.

Punct. 3. Monstrat idem Sponsus Sponsæ perfectionis cupidæ collem thuris; per quem oratio designatur. Hunc & Paulus collem tenuit: orationi enim toto triduo se dedit, teste Christo, qui Ananiam mittens ad eum instruendum, ecce enim inquit orat; significans dispositum ad instructionem capiendam. Hoc triduo, si unquam alias vacandum orationi. Meminerimus illius Oseæ 6. Ducam eam in solitudinem, & loquar ei ad cor: Dei verba sunt ad te ô Religiose; jam in solitudinem te duxit, paratus loqui tibi ad cor; Tu cor para, ut possis verè dicere, paratum cor meum Domine, loquere quia audit servus tuus.

MEDITATIO II.

Quæ prima orationis S. Pauli fuerit materia.

SVnt qui putent S. Paulum triduo quo latuit Damasci, in alta defixum contemplatione, raptum in tertium cœlum.

cœlum. Alij melius meditatum dumtaxat modo nostro, & expendisse inprimis cursum vitæ à se malè institutæ: eum præsertim quem tenuerat paulò antè, cum cædes spiraret in Christianos. Expendisse deinde quo pacto in suo furore à Christo stratus, citra tamen læsionem. Quanto lumine circumfusus: Quam amicâ voce compellatus fuisset. Huic similem sumemus & nos materiam meditationis.

Punct. 1. Revocabimus in memoriam statum in quo fuimus ante vocationem. Quid in eo aliud quam vana spectabamus. Habebamus ante oculos divitias, voluptates, honores; quibus innumeri pereunt. Et cum proximi periculis essemus, aut cursum ingressuri altiorum studiorum, aut eum jam ingressi, inter plurimas peccandi occasiones, fortasse etiam peccantes, retracti sumus, & cum Paulo quasi strati; sed molli Dei manu; ubi multi eâdem severè percussi fuerunt.

Punct 2.

Punct. 2. Meminerimus lucis quâ non ſemel colluſtrati meliora cogitare cœpimus. Meminerimus inſpirationum divinarum, quæ voces quædam fuerunt ſuaviter inſonantes auribus animorum noſtrorum, & vocantes identidem ad tutum religionis portum; & quidem ad Societatē, in qua pericula procul haberemus aberravit, & proximè præſidia ad ſalutem plurima, & maxima.

Punct. 3. Neque defuerunt qui ad manus nos trahentes, ſicut comites Paulum Damaſcum, ita nos in Societatem introduxerunt. Confeſſarios enim, Præceptores, alioſque ſuſcitavit ad hoc Deus, quibus ſpem dedimus, & promiſimus ſecuturos nos tanto ferventius inpoſterum Jesvm, quanto ante improbius mundum ſecuti fueramus. Hæc apud nos reputabimus: Pro his gratias iterum, atque iterum agere conabimur: non ſine ſenſu aliquo pœnitudinis, quod hactenus tam raro habuerimus in memoria. Si enim habuiſſemus,

con-

constantius in officio, quod à nobis illa postulatur, mansissemus.

MEDITATIO III.

Ad illam á Iesu Paulo dicta: Ego sum quem tu persequeris.

AVdierat illa semel in via Paulus tremens ac stupens vt loquitur Agiographus. Eadem cum otio Damasci triduo quod sumpsimus in exemplum expendit. Expendemus & nos: nobis dici credemus: quid me persequeris; quæ ut melius capiamus, supponemus persequi, non tantùm significare oppugnare, sed etiam non sequi. Ita Christus Matt. 12. dixit: Scribis qui non est mecum, contra me est; cùm enim haberent notitiam scripturarum de Christo, debebant esse pro Christo: nec minus peccabunt, quàm qui obstrictus Regi, eum deserit cùm debeat adesse. Nos obstricti Christo pecu-

peculiari titulo vocationis, ut communes titulos omittam. Sequi eum propius debemus, & peculiarius, alioqui persequi meritò dicemur.

Punct. 1. Videamus igitur an sequamur propius & peculiarius. Christus pro salute nostra laboribus se exhausit, inter quos non dies tantùm, sed & noctes exhausit insomnis: triduo nonnunquam jejunus, ut cum triduo inter quatuor millia virorum, iterumque cùm inter quinque fuit occupatus. Et libenter quidem Christus: dixit enim cibus meus est ut faciam voluntatem Patris. Nos ad labores quàm tardi & inviti sumus: quàm veloces & lubentes ad quietem & commoda. Christus in oratione solitus pernoctare: nos vel particulam diei quàm ægrè & somnolente orationi impendimus. In his certe non sequimur, persequimur non obscurè.

Punct. 2. Persequimur manifestius cùm existimationi tantopere nostræ studemus, ubi Christus tantâ humilita-

te præivit ut potuerit dicere: Ego vermis ſum & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis. Ubi Chriſtus nō habuit ubi caput reclinaret: nos carnis deſideriis morem gerimus. Quid hoc eſt aliud quàm relicto Chriſto, quin imo contra Chriſtum hoſtium ejus, carnis & mundi, caſtra ſequi?

Punct. 3. Aperiamus aures cordium noſtrorum, ut audiamus expoſtulantem: ego ſum JESVS quem tu perſequeris. Non dicit, ut benè notat Petrus Bleſenſis: ego ſum DEVS ultionum: ego ſum Dominus qui reſpicio terram & facio eam tremere, tango montes & fumigant; ſed ego ſum JESVS, hoc eſt Salvator, qui ad ſalvandum te deſcendi de Cœlo, & Homo factus ſum: & tu me perſequeris? Ego ſum qui pro te flagellis cæſus, ſpinis coronatus, in cruce mortuus ſum; & tu me perſequeris? Ego ſum JESVS qui viam ad Cœlum tibi aperui, & in ea Ducem me tibi præbui; & me non ſequeris? Qui nihil

â te

à te postulo quod non prior ipse feci; & me non sequeris? Quis tam fervens quem hæc expensa ad laborem & fervorem non exstimulant.

MEDITATIO IV.

Ad illa à Christo Paulo dicta: durum est tibi contra stimulum calcitrare.

ALtè illa descenderunt in animum S. Pauli, quem credibile divinitus illuminatum probè intellexisse quid significarent. Admittamus & nos in animos: & intellectum illorum à DEO postulemus. Tria illis continentur, quæ sigillatim intelligenda: Quid stimulus significet: quid calcitrare contra stimulum: & quàm hoc durum.

Punct. 1. Per stimulum Christus intellexit admonitiones, quibus non semel Paulus compunctus, & à persecutione revocatus fuit. Audierat admoni-

tiones Barnabæ, ut eſt in ejus vita: audierat diſputantem Stephanum: viderat Stephani inter jactos lapides prodigioſam fortitudinem: hi ſtimuli fuerant Paulo. Quibus pares, & acriores quoties nos pupugerunt, & pungunt aſſiduè. Quot audimus exhortationes! quot volvimus paginas ſpiritualium librorum! quot alloquiis, & colloquiis provocamur ad religioſam, ferventemque vitam! Tot nobis in meditationibus ſuggeruntur ſalutaria conſilia, ut fateri debeamus non eſſe quibus ſtimuli ad perfectionem plures,& acriores ſubdantur: & interim

Punct. 2. Recalcitramus: ſurdâ paſſim aure præterimus monita, & conſilia, paſſim repudiamus ſenſualitate obſtrepente, quæ alia ingerit, & aliò animos avocat, ut rectè notavit DEUS cùm dixit Deuter. 32. Incraſſatus eſt dilectus, & recalcitravit: incraſſatus, impinguatus,dilatatus, reliquit DEUM factorem ſuum, & receſſit à DEO Salutari

lutari ſuo. In quo Paulo tanto deteriores ſumus, quod hic non ſenſualitate, ſed ignorantiâ, & zelo non ſecundùm ſcientiam recalcitravit. Hæreamus hic paulisper, & ſimus apud nos: deprehendemus defectionis à ſequela Chriſti, & perſecutionis ejuſdem cauſam à ſenſualitate præcipuam præberi. Quod ſi nos tantopere hæc delectat

Punct. 3. Opponamus ei quod diſerte dixit Paulo Jesvs: Durum eſt tibi contra ſtimulum calcitrare: contra ſtimulum admonitionum, & inſpirationum divinarum. Ita re verâ eſſe experimur, quoties relicto perfectionis ſtudio damus nos deſidiæ, & oblectationibus corporum: comitatur enim oblectationes iſtas mœror & inquietudo animi, naſcens ex remorſu conſcientiæ. Quis reſtitit Deo, & pacem habuit? Atqui venimus ad ſocietatem, ut in ea pacem animi haberemus, & gaudium ſpirituale. Quæ ſtultitia eſt cùm poſſimus

mus his abundare, non ea adhibere quibus comparantur, & quibus neglectis pro gaudio, perpetua quædam tristitia incurritur? quæ in morte crescet, & post mortem gravior metuenda est.

MEDITATIO V.

Ad illa Pauli compuncti: Domine quid me vis facere?.

IN via stratus S. Paulus semel hoc dixerat: idem in triduana sua solitudine identidem ingeminavit. Nos si idem à DEO hoc tempore recollectionis petamus, audiemus respõdentem DEUM, volo te reddere quod debes. Hoc igitur agamus: debemus DEO paupertatem, castitatem, obedientiam ex voto. Hæc nos reddere jubemur hoc tempore: reddere inquam, hoc est iterum dare, quasi censum non annuum, sed semestrem: ita enim facturos nos promisimus.

misimus, cùm ad societatem accessimus: iterum semestri quolibet vota offerre. Curemus igitur, ut eâdem integritate, & fide quâ primum obtulimus, offeramus. Sicut curandum censuariis ut pecuniâ ejusdem bonitatis, ponderis, & valoris censum solvant.

Punct. 1. Expendemus qualem DEO promiserimus paupertatem, quam puram ab omni superfluitate, curiositate, proprietate. Circumspiciemus nos, & nostra quibus utimur, an deceant pauperes, quales nos profitemur. Conemur antequam votum iterum nuncupemus, omnibus abdicatis, affectuque resumpto, quem initio habuimus, comparere coram JESV, qui cùm dives esset, propter nos egenus factus est.

Punct. 2. Castitatem similiter expendamus, an teneamus puram ab omni re, quæ vel mente concepta, vel ore prolata, vel opere perfecta, aliquid habeat inquinamenti, vel periculi. An

portis sensuum, oculis præsertim, & auribus custodiam sensu sufficientem adhibeamus. An vitemus familiaritates omnes insidiosas & noxias. An aspiremus ad Angelicam puritatem, qualis nobis ab instituto commendatur, & à principio proposuimus.

Punct. 3. In obedientia nihilne diminutum, aut vitiatum sit multò magis expendemus. Jubemur omnem superiorem Dei loco habere: interiore reverentiâ, & honore prosequi, conformare nos ejus judicio, & voluntati obsequi solo nutu accepto, in spiritu amoris, cum gaudio. De ejusmodi obedientia præstanda inter Deum, & nos convenit cum eam primum vovimus. Væ si nos eam contaminasse contrariis vitiis inveniemus, non ante hæc purgaverimus, quam denuo voveamus. Non erit hoc reddere quod debemus, sed fraudulento sacrilegio conari Deum fallere, qui falli non potest.

MEDITATIO VI.

Iterum ad illa Pauli: Domine quid me vis facere?

Et ad illa Lucæ de Paulo: Continuo in ſynagogis prædicabat Jesvm.

PRæter vota debemus Deo obſervationem Regularum, quas iterum exigentem audiemus. Si iterum quod facere par eſt petemus cum Paulo: Domine quid me vis facere? Regulæ plures ſunt, omnes exigit Deus, ſed ante ceteras quaſdam præcipuas reddi poſtulat.

Punct. 1. Præ ceteris primam, quæ inter communes poſtulat. Jubet ea præfinitum Meditationi, Examini, Lectioni tempus impendere cum omni diligentia in Domino. Itane hactenus impendimus? an potius imparatè, imperfectè, frigidè omnia alia quam quæ debui-

debuimus animo versavimus. Agnoscamus hic culpam, & urgenti Deo, redde quod debes, respondeamus patientiam habe in me,& omnia reddam tibi simul statuamus seriam emendationem.

Punct.2. In compensationem defectuum quos commisimus in iis quæ obligationis sunt ex voto, vel ex Regula, addamus aliquid gratuitum, & liberale: ne si tantum illa reddamus, fateri cogamur, servi inutiles sumus, quæ debuimus facere fecimus. Gratuita & liberalis erit oblatio personæ nostræ, ad omnia quæ placuerint Deo à nobis geri aut sustineri. Cum hac oblatione dicemus iterum ex toto corde: Domine quid me vis facere? & iterum: Domine quid me vis sustinere. Quo loco habitare? Quo fungi munere? Quo progressu vel successu versari in studio vel officio? Valere, an ægrotare? Vivere, an mori? Tu statue Domine, non eligam ego: Obsecro cum fideli servo

tuo Augustino: Jube quod vis, & da quod jubes.

Punct. 3. S. Paulus per triduum acceptis divinitus instructionibus, simul ac potuit loco se movere, per visum, & vires, continuo prædicavit in Synagogis, nihil distulit. Et hoc postremum imitemur: mandemus executioni quæ concepimus hoc triduo: irascamur nobis ipsis qui toties emendationem, & perfectionis studium promisimus, totiesque cessavimus, & defecimus ab inceptis. Habeamus in memoria illud Christi: Væ prægnantibus illis diebus. Mulieres quæ fœtum ultra tempus gerunt, & non pariunt, gravi in periculo sunt; sic qui propositis pleni sunt, quæ non exsequuntur, in die mortis gravi sæpè in periculo sunt. Quod & Salomon monuit Proverb. cap. 21. cum ait, desideria occidunt pigrum.

MEDITATIO I.

Trium Asiæ minoris Episcoporum defectio à fervore spiritus per S. Joannem a Christo reprehenditur, & imperatur renovatio.

ARGVMENTVM.

S. Timotheus, Ephesinus Episcopus, adhuc juvenis, ad vitam vocatus Apostolicam, fervens in principio fuerat in servanda forma vitæ sibi præscripta duplici epistolâ à S. Paulo; post annos 40. in Episcopatu actos, refrixit venialiter; Eum ad renovandum se excitari jubet Christus. Apoc. cap. 2.

PVnct. 1. Jubet eum meminisse vocationis; positum se ut velut stella exemplo vitæ & verbo fulgeret, & ad utrumque data sibi recordaretur admi-

 nicula

nicula gratiarum, & instructionum. Jubet etiam meminisse in dextera se DEI sui esse, ut instrumentum, quo utatur: In dextera item; quia cura singulari sustinetur, & protegitur. Ambulare se addit in medio ejus: hoc est, in oculis habere, & observare. Symbolice hæc Christus præfatur cum sic incipit: Hæc dicit qui tenet septem stellas in dextera sua, qui ambulat in medio septem candelabrorum aureorum. Ad hoc exemplum par etiam hoc tempore nos recognoscere vocationis nostræ beneficium. Et pro eo gratias agere: Par expendere Christum habere nos in dextera, eo sensu, quo dixit habere se Timotheum: Ambulare eundem in medio domus nostræ, ut videat nos. Meminimusne satis horum?

Punct. 2. Laudat à variis operibus Timotheum Christus, sed in omnibus requirit fervorem pristinum. Habeo, inquit, adversum te quod caritatem primam reliqueris. Relinquendi causæ

Timotheo fuerant infirmitas à senectute. Et à metu, ne si nimium persequeretur cultores Dianæ Ephesinæ, excitaret contra fideles. Neutra Christo causa probata fuit. Tu te examina an non minori caritate jam ferveas quam in principio: Et non ex causis minus probandis, quam illæ Timothei fuerunt.

Punct. 3. Hortatur ad emendationem Timotheum Christus hisce verbis: Memor esto unde excideris. Memoria pristini status perfectioris, facit ut melius judicetur de præsenti miseria. Addit: Age pœnitentiam: quod conabimur & nos facere toto corde dolendo, & assumendo aliquam hoc tempore afflictionem. Denique prima inquit opera fac. Ad hoc conferet, si conabimur notare in quibus facti simus languidiores, & remedia aliqua excogitare.

MEDITATIO II.

Pœnæ, & prœmia quibus ad priſtinum fervorem Timotheum Chriſtus revocavit, nosq; revocat.

PVnct. 1. Sin minus; venio tibi & movebo candelabrum tuum de loco ſuo. Per candelabrum intelligitur dignitas Epiſcopalis, quam ſe ablaturum à Timotheo minatur Chriſtus. A nobis vocatio religioſa ne auferatur metus eſt, ſi languere pergimus: expendendum hic quam à multis ea ſit ablata, qui minus, minoríve tempore languerant fortaſſe quàm nos. Agendæ de patientia gratiæ DEO.

Punct. 2. Per candelabrum alij intelligunt Eccleſiam Timothei, quam cùm moturum ſe loco minatur Chriſtus, minatur ſe permiſſurum ut perturbetur perſecutionibus, & adverſa multa experiatur. Ita tu metue, ne

collegium, aut ſocietas propter unius tui teporem, & peccata patiatur, & quæ patitur ab hoſtibus, quæ à pauperta-te, aliiſque incommodis, tibi imputa. Credidit *S. Catharina Senenſis* calamitates omnes Eccleſiæ propter ſua peccata obvenire.

Punct. 3. Promittit Chriſtus Timotheo prœmium, ſi ſe renovet illis verbis: vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod eſt in paradiſo DEI mei. Per lignum vitæ intelliguntur valetudo, vires, vita ipſa; quæ ligno vitæ in ſtatu innocentiæ inſtauranda fuiſſet. Promittit hæc Timotheo Chriſtus, quia timebat ipſe ne per fervorem ea minuerentur. Sæpius in prœmium valetudo, & vires, atque ipſa vita adduntur ferventer DEO ſervientibus. Alij per lignum vitæ quod promittit Chriſtus ferventibus, intelligunt ſanitatem & vitam in Cœlo ſempiternam: quæ vincenti ſe, teporemque ſuum obtingent. Hujus prœmij magnitudo, ſi benè ex-

pendatur, faciliorem faciet, jucundioremque omnem pugnam quæ suscipitur cum pravis inclinationibus à fervore avocantibus. Alij denique per lignum vitæ intelligunt Jesum Christum, cujus Sanctissimæ vitæ profundior, & jucundior consideratio seriò se renovantibus promittitur, & conceditur in terris.

MEDITATIO III.

Sardensis Episcopus ad se renovandum à Christo per S. Ioannem excitatur.

QUis fuerat Sardensis hic Episcopus incertum: quisquis fuit, non apparebat ille gravi commissionis peccato contaminatus, sed omissionis dumtaxat. Unde nec aliis apparebat mortuus, nec suum ipse malum sentiebat. Non erant ergò ejus opera plena coram Deo sed intus vacua; quia deerat vera plenitudo, sive vita, quæ in fervore, pura-

que

que intentione consistit. Meritò igitur Christus ita eum admonendum duxit: *Scio opera tua, quia nomen habes quod vivas, & mortuus es; non enim invenio opera tua plena coram Deo meo.* Certè & opera mea si considerem, inveniam vacua fortasse. Videor servare disciplinam, obedire, officium facere, orare, &c. At quo spiritu? quâ intentione? penetrat cor meum oculus divinus, & insonat auribus meis: *Scio opera tua, &c.*

Punct. 2. Excitat ad renovationem Sardensem Episcopum, & simul me, Christus, dicens: In mente ergò habe qualiter acceperis, & audieris, & serva: hoc est, quæ tibi vitæ forma tradita sit. Redi cogitatione ad Tyrocinium, & monita tibi istic data animo volve.

Punct. 3. Pergit monere Sardensem Episcopum, & te Christus: *Pœnitentiam age & esto vigilans*: hoc est, detestare oblivionem rerum tanti momenti, quæ tibi surrepsit, cùm interim memoriam tenuisti rerum fatalium; quin

& ineptarum. *Et vigila* per continuam & accuratam discussionem tui, quæ per vtrumque examen, generale & particulare apte fiet. Addit: *& confirma cætera quæ moritura erant.* Quomodo alios poteris confirmare, nisi ipse plenus sis, jamque hâc renovatione temetipsum implens?

MEDITATIO IV.

Pœnâ, & præmio proposito Sardensis Episcopus ad renovationem excitatur.

PVnct. 1. *Si non vigilaveris*, inquit Christus, *veniam ad te sicut fur: & nescies quando veniam ad te.* Sæpè qui saluti, & perfectioni suæ indormiunt, obruuntur repentino adventu Christi. Illis qui se quotidie renovant, perinde est, quando Christus veniat. Miserum est in multos annos designare quid acturus sis, in hos scientias, aliaque com-

comparare, cætera ſcire, hanc unam horam ignorare.

Punct. 2. Prœmium promittit Chriſtus vincenti ſe per renovationem; *Qui vicerit*, inquit, *veſtietur & ambulabit mecum veſtimentis albis*: hoc eſt, ſingularem vitę innocentiam, & puritatem obtinebit, & ſimilitudinem mei conſequetur. Addit: *& non delebo nomen ejus de libro vitæ*. De libro in quem refero eos, qui per profeſſionem nomen dederunt ſpirituali militiæ in Religione. vel Eccleſia. Promittit his perſeverantiam in vocatione quæ per frequentem ſui renovationem obtinetur.

Punct. 3. Pergit Chriſtus promittere: *Confitebor nomen ejus coram Patre meo, & coram Angelis ejus*. Quod hoc ſolatium erit in die judicij, à Chriſto cognoſci in publico illo theatro pro commilitone, & ſocio, & apud Patrem laudari! Petam hic gratiam, ut poſſim penitus renovari, & abjectis ſordidis veſtibus, indui albis veſtibus Chriſti,

atque

atque in his in æternum ſpectari, & gloriari.

MEDITAIO V.

Laodicenſis Epiſcopus ad fervorem revocatus.

INcertum iterum eſt, quis fuerit hic Epiſcopus, aliis aliud opinantibus.

Punct. 1. Conſ. quis hujus Epiſcopi ſtatus fuerit, aut potius quis ſit tuus, & omnium tepidorum. Non volunt tepidi mortale committere: & experiuntur in ſe aliquam voluntatem conſervandæ divinæ amicitiæ; atque in hoc videtur calidi. Iidem alieni à perfectionis ſtudio, & permittũt ſe ab inclinationibus pravis trahi ad quævis venialia; in quo ſunt frigidi: quia niſi caveant, trahentur ad mortalia; & hoc ipſum mortale eſt nulla velle venialia vitare, propter periculum. Reputant ſe juſtos: & ut Laodicenſis ille utcumque officio fun-

fungens, ſed ob affectum vanitatis, otioſitatis, poſſeſſionum negligens perfectionis, re ipsâ dicunt: *Dives ſum, & locupletatus, & nullius egeo.* Examina hic te an in ſimili ſtatu non ſis.

Punct. 2. Conſid. hujus ſtatus miſerias: quarum prima eſt cæcitas; non agnoſcunt tepidi ſtatum tepiditatis, quem ideò ſignificat Chriſtus deteriorem eſſe ſtatu frigiditatis: non abſolutè, ſed reſpectivè, propter periculum; quia cùm tepidi blandiantur ſibi, & putent ſe juſtos, vix poſſunt curari: ſuperbiâ reddente DEI gratiam inefficacem. Faciliùs eſt, inquit hic Haymo, paganum convertere ad fidem, quàm Religioſum ad fervorem. Altera miſeria eſt periculum ne evomantur ex ore DEI. Habent enim tepidi inſtar aquæ tepidæ, quæ à ſtomacho nauſeabundo tandem ſimul cum cibis bonis omnibus exjicitur; ita tepidos, non tantùm ſecundum actiones tepidas, & malas, ſed abſolutè DEVS evomit.

Quod

Quod fit cùm vel à gratia, per grave peccatum permittente id DEO, vel à Religione, vel etiam ab Ecclesia excidunt. Age hic gratias, quòd necdum id tibi acciderit.

Punct. 3. Remedia ſuggerit Laodicenſi Epiſcopo Chriſtus, quæ eadem tibi crede ſuggeri. Adverſus cæcitatem jubet eum cogitare *ſe teſtem ejus miſeriæ eſſe verum, & fidelem: ſe ſcire opera ejus*; quare ne ſibi blandiatur, ſed ſapiat, & reſipiſcat. Hortatur deinde ut ſeipſum arguat: *Ego*, inquit, *quos amo arguo, & caſtigo; æmulare ergò, & pœnitentiam age*: quaſi dicat: Ego ex zelo boni tui te arguo; tu ergò ex eodem zelo argue, & reprehende temetipſum, ſuperbiamque tuam, & vanam complacentiam, atque æſtimationem tui depone. Hoc & tibi dictum puta.

MEDI-

MEDITATIO VI.

Pergit Christus hortari & remedia adversus tepiditatem suggerere Laodicensi Episcopo omniq; tepido.

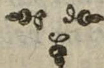
PUnct. I. Hæc dicit, ait Christus, qui est principium omnis creaturæ DEI. Si hortantis ad aliquid agendum dignitas vim aliquam habere solet. Quantam debet habere vim Christus, cujus est dignitas infinita hortans ad resipiscendum. Causa est Christus rerum omnium creatarum, & maximè reparatorum, per mortem suam hominum: Quo nomine iterum quantam debeat habere ejus exhortatio intelligitur. Vide sis ne aures ad eam surdas habeas. Suadeo, inquit, emere à me aurum ignitum, probatum, ut locuples fias. Attende ad singula: Suadet, non cogit emere, hoc est conferre diligentem

gentem operam ad comparandum aurum ignitum probatum, hoc eſt caritatem, non vulgarem, ſed eximiam, quæ inſtar habeat auri per ignem probati: Ita caritas ſit, non cedens adverſitatibus. Non qualiſcumque caritas ſufficit ad teporem curandum; ſi enim remiſſe convertuntur tepidi, facile relabuntur. Facit locupletes hoc aurum ignitum. Hoc eſt fervor hominis, quia infinita merita per eum acquiruntur.

Punct. 2. Pergit Chriſtus: *Collyrio inunge oculos tuos, ut videas*: hoc eſt noviſſima meditare. Noviſſimorum enim attenta Meditatio animæ oculos aperit, ut cernatur vera, & recta via virtutis, & ſalutis; reprimitque paſſiones, quæ viſum animæ offuſcant, & obſcurant.

Punct. 3. *Ego ſto ad oſtium & pulſo, ſiquis audierit vocem meam, & apperuerit mihi januam, intrabo ad illum, & cœnabo cum illo, & ipſe mecum.* O quoties pulſavit! quoties vocem ejus ego audivi! aperiam tandem ei cor meum. *Cœnabit*

bit ipſe mecum, hoc eſt, ſingularem ex meis actionibus ipſe voluptatem capiet. *Et ego cum eo*: quia viciſſim incredibilem animi lætitiam ex abundantiori rerum ſpiritualium notitia, & experientia percipiam. Ad hoc connitar, ut ex hoc continuam Domino meo cœnam parem.

ME-

MEDITATIONES ALIÆ SEX PRO RENOVATIONE SPIRITVS.

MEDITATIO I.

Ad illa S. Pauli verba: *Filioli quos iterum parturio donec formetur Christus in vobis.* ad Gal. 6.

Rælud. 1. Credemus hęc verba esse Societatis, Matris nostræ, quibus hoc tempore ad renovationem nos vocat.

Prælud. 2. Petemus gratiam, ut his verbis admoniti, possimus de renovatione seriò cogitare.

Punct. 1. Consid. Quomodo ad Societatem deformes, hoc est, vitiosi; vel

vel conformes, hoc est rudes accesserimus: Et quomodo in tyrocinio, quasi utero exceptos, per Superiores Societas nos formaverit, & cum vota emisimus, quasi in lucem primum ediderit, longe alios, quam acceperat, in interioribus & exterioribus. De tanto beneficio gratias iterum ex animo agemus.

Punct. 2. Cum formam nobis datam debuerimus perficere, aut ut minimum conservare, passi sumus sensim eam perire, aut imperfectam manere; ut jam deformitate laboremus aliquâ ex tribus: vel habitu & specie tantum externâ sumus Religiosi; vel si partes habemus quasdam bene formatas alias & plures, & magis præcipuas, deformatas habemus; vel si omnes utcumque formatas, non tamen satis pro exigentia instituti. De quorum numero simus, expendendum, cum serio desiderio emendandi.

Punct 3. Desiderium accendet vox expensa Matris Societatis, quæ vim à

Deo accepit, ut quos ſemel peperit, iterum pariat, ſi adhuc rudes ſunt: Quod cum alias ſemper, tum maximè conatur ſingulis renovationibus per media quæ adhibet plurium Meditationum, Confeſſionis generalis, &c. Ad quæ ut & ipſi ſinguli peculiaria adhibeamus, tam ſollicite hortatur. Et quidem ut majori ſtudio quam in primo ortu; quia magis diſtorto, & duriores fortè jam nos inveniemus, ſi introceſſerimus in animos noſtros. Quod ſi erit

Ad Chriſtum crucifixum in colloquio nos convertemus, ut ſuo Sanguine nos emolliat, itaque formabiles reddat.

ME-

MEDITATIO II.

Ad eadem verba:

Filioli mei quos iterum parturio donec formetur Christus in vobis. ad Galat.6.

Præludium utrumque ut in prima Meditatione.

PVnct.1. Forma quam Societas vult in nobis efficere. Forma est Christi, ut Christum referamus, non tantum per gratiam justificantem, quâ fratres ejus sumus; sed intus per cogitationes, affectus, desideria, intentiones; exterius per verba, gestus, compositionem, conversationem, functiones; ut in nobis sicut in dilecto Filio suo Pater æternus sibi complaceat, omni loco & tempore. An ita repræsentemus personam Christi seriò nobis cogitandum.

Punct.2. Consid. Matrem nostram Societatem, cui datum est nos parturire,

habere in se formam, quam vult nobis imprimere, eamque contineri toto instituto: quod nihil est aliud, quàm signaculum expressum solerti manu ex vita & actionibus Christi. Unde colligendum quanti faciendæ sint Regulæ, quam diligenter expendendæ hoc tempore.

Punct. 3. Præter Regulas Mater nostra Societas habet vivas multas formas & imagines Christi, viros sanctos, qui repræsentant Christum: per quorum verba, & exempla Christum etiam in nobis Societas repræsentat, sive format. Fuerunt semper, & sunt etiamnum in Societate, qui dicere possunt: Vivo ego, non jam ego, vivit vero in me Christus. Et illud: imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Illorum nos exempla vult Societas imitari, non tepidorum & dissolutorum. Vult ad eadem nos conniti, ut formâ illâ acceptâ, & ipsi cooperemur ad formandum alios de Societate mundumque universum.

MEDITATIO III.

Ad illa verba Pauli.

O Insensati Galatæ, quis vos fascinavit non obedire veritati? ante quorum oculos Iesus Christus proscriptus est & in vobis crucifixus. Ad Gal. 3.

Defectus luminis spiritualis practici.

PRælud. 1. Erit audire Matrem societatem his me verbis increpantem, & inquirentem causas tepiditatis, & duritiæ meæ.

Prælud. 2. Erit orare ut his verbis increpitus, liberari tandem queam ab hoc statu periculoso.

Punct. 1. Ut Christus in nobis formetur, opus est, ut non veram tantùm, sed quàm possumus clarissimam

Christi imaginem per cognitionem menti imprimamus; sine hac enim imagine Christi in intellectu perfecta non poterit voluntas amoris ejus sigillo consignari, nec mores ad ejus imitationem formari. Quare Galatas, in quibus formare volebat Christum, insensatos, & stultos vocat, quia hâc notitiâ carebant. Insensati & stulti Religiosi, qui tam parum Christum norunt, saltem practicè; & interim in aliis tam sapientes, & docti sibi videntur. Quid mirum si deformes perpetuò maneant? Conabor apprehendere illud Apostoli 1. Cor. 14. *Ignorans ignorabitur*; hoc est, qui minus quàm par est Christum pro statu suo noverit, non noscetur etiam suo tempore tanquam ad eum pertinens.

Punct. 2. Causa insipientiæ Galatarum ab Apostolo tribuitur cuidam quasi fascinationi, quia sicut fascinum præcipue infantibus, ægre adhuc pedem figentibus, nocet, ita recens egressis novitia-

vitiatu, ſtudia, externæ occupationes, exempla quorundam vanorum, ingerunt imaginationes, & affectus bonorum ſenſibilium, honorum, favorum, commoditatum; quibus ita occæcantur, ut ſpiritualia, ipſumque Chriſtum vix ultra videant. Introſpice an in te nihil ejuſmodi deprehendas, & deplora, ac lumen poſtula. Dic cum Davide: *Illumina oculos meos Domine, ne unquam obdormiam in morte.*

Punct. 3. Remedium adverſus hoc faſcinum eſt, seriò quotidie ſpiritualibus vacare. Expende igitur defectus quos in Meditatione admittis, & ſtatue oculum in vitam, Paſſionemque Chriſti figere intentius. Illam denique Sancti Pauli expende objurgationem, quæ mox ſubjicitur: ſic ſtulti eſtis, ut cum ſpiritu cœperitis, nunc carne conſummemini? Tanta paſſi eſtis ſine cauſa? quo ſpiritu cœpiſti in novitiatu, ad eum revertere.

MEDITATIO IV.

Ad illa S. Pauli verba.

Mihi absit gloriari nisi in Cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Ad Gal. 6.

DEFECTUS AMORIS JESV CHRISTI.

Præludia ut in tertia Meditatione.

Punct. 1. AD formandum in nobis Christum, opus ardente ejus amore, qui est instar fornacis, in qua molescit durities cordis nostri. Unde omnes qui excelluerunt in Christi amore, excelluerunt in ejusdem imitatione. Ideoque Paulus initio Epistolæ commendat Christi in nos amorem,

ut eo nostrum in ipsum excitemus: dedit, inquit, semetipsum pro nobis, ut nos eriperet.

Punct. 2. Amor noster erga Christum debet esse magnus appretiativè, ut nihil Christo, gloriæque ejus præponamus. Secundùm æstimationem crescet amor. Certè in vita spirituali nihil ita retardat, quàm quod non satis æstimemus, practicè saltem, Christum, & ejus perfectam similitudinem: quasi scandalizamur in ejus Cruce, humilitate, paupertate, &c. magnifacimus, & laudamus externa, speciem habentia. Tu te examina, an æstimationem hanc perversam in te sentias: detestare eam, & mutare statue; aspira ad exemplum Pauli, & dic cum eo: *Mihi absit gloriari nisi in Cruce: in aliis glorientur alij, non ego.*

Punct. 3. Connitendum ad eam magnitudinem amoris quæ ejusdem Pauli magnitudinem æquet, illis expressam verbis: de cætero nemo mihi

molestus sit, ego enim Stigmata Domini Jesu in corpore meo porto. Significat se ablegato omni humano respectu, ablegato omni hominum favore, honore, gloriâ; despectis omnibus odiis, obloquiis, persecutionibus, fore Christi servum; non ocultum, bonisque dumtaxat desideriis, sed palam, & re ipsâ in omni vita, & conversatione, ferendo intus, ferendo inusta ad similitudinem Crucis Christi notas, ignominiam, calumnias, verbera, &c. Expendenda hæc, & proponenda: conformia sunt §. 11. quem lege.

MEDI-

MEDITATIO V.

Ad illa verba S. Pauli

Miror quod sic tam cito transferimini ab eo qui vos vocavit in gratiam
Ad Gal. 1.

LEVITAS ET INCONSTANTIA.

Præludia ut in tertia Meditatione.

Punct. 1. COnsid. valdè necessarium esse ad inarandam sibi formam Christi, urgere semper inchoatum opus, & nunquam intermittere: teste Apostolo qui taxans Galatarum statum, initio Epistolæ insinuat inconstantiam esse causam, quare deberet iterum formari in iis Christus. Examina an in te non sit ea inconstantia: invenies proposita tibi tam misericordi-

ter à DEO inſpirata, & à te tam ſeriò concepta, ſine cauſa ſæpiſſimè deſerta.

Punct. 2. Duplici ex cauſa hæc inconſtantia procedit: quarum 1. quod tam facilè oculos mentis avertamus à noſtro exemplari Chriſto, & convertamus ad imperfectorum exempla: his enim facilè permoventur, qui non ſatis conſtantes ſunt, ut benè inchoata deſerant, conſpirante depravatâ naturâ: fitque ut judicemus propoſita vitæ perfectioris, vel ſuperflua eſſe, vel indiſcreta, quia alios videmus, quos prudentes videmus, aliâ viâ pergere. 2. Cauſa eſt quia nimium acquieſcimus carni, & ſanguini, neque ita Chriſto adhæreſcimus, ſed quaſi penduli ſumus: unde nil mirum, ſi quovis vento moveamur. Provenit id ex immortificatione affectuum inordinatorum, quibus quaſi rotis volvimur per bona creata, prout dant ſe occaſiones.

Punct. 3. Efficaciſſimum remedium contra hanc inconſtantiam eſt, frequēs

examen conſcientiæ : cùm enim inconſtantia oriatur ex inconſideratione, conſideratione vincitur, ſi præteritæ actiones bene diſcutiantur, & corrigantur ad normam vitæ Chriſti ; & futuræ ad eãdem componantur. Alterum remedium ab exemplo Apoſtoli, qui ita de ſe: *Chriſto confixus ſum Cruci : vivo ego, non jam ego, vivit verò in me Chriſtus.* Suadet ſimul Galatis, ut in his ſe imitentur : præcidant ſe à damnata arbore mundanę vitæ, ut nullam ſibi ſpem relinquant trahendi ſuccum ex ejus ſpiritu, legibus, moribus; inſerant ſe, hæreantque firmiter, Cruci, ſive Chriſto crucifixo : ſuccum ex hoc ſolo trahant humilitatis, paupertatis, patientiæ, aliarumque virtutum : in quibus efficiatur in ipſis forma Chriſti, quam in omni converſatione, & actione repræſentent, ſui jam diſſimiles, concupiſcentiæ, maliſq; inclinationibus mortui, ſimiles Chriſti hujus virtutes, ipſumque adeo Chriſtum in ſe viventem ſpirantes

MEDITATIO VI.

Ad illa verba Pauli: *Currebatis bene; quis vos impepedivit?*

TEPIDITAS.

PRæl ud. 1. Proponam mihi viatorem, qui ad maximum aliquod bonum, quod concupiscit, obtinendum, ardentissimè contendens in via, vel detinetur, vel subsistit, vel per devia abducitur.

Prælud. 2. Petam gratiam, ut reflexis in vias meas oculis, agnoscam meos errores, cursumque resumam.

Punct. 1. Considerabo cursum meum in eo consistere, ut ad formam Christi, salutem, perfectionemque meam, & proximorum, per media meæ vocationis contendam, currendo in odorem unguentorum, seu exemplorum Christi.

sti. Inchoavi hunc cursum initio, sed exinde non detentus sum? non substiti? non abductus sum?

Punct. 2. Quæ causæ? certe DEUS nunquam cessavit me trahere, neque cessat inspirationibus, exhortationibus, exemplis; sed ego mihi injeci impedimenta, quæ S. Bernardus 4. enumerat: conscientiæ neglectum, vanorum desideriorum multiplicitatem, effusionem in occupationes externas, non necessarias, animi remissionem, ob apprehensionem incommoditatum corporis, & difficultatum in via spirituali.

Punct. 3. Consid. Quot jam annis hæc impedimenta te retineant? Quam parum viæ confeceris? Et quo pervenisses jam, si constanter cucurrisses? salutem tuam vix in tuto collocasti: habes enim unde dubites de conscientia tua, & judicium DEI metuas; ubi ferventes habent unde confidant de misericordia. Ad perfectionem quod attinet, vix unam virtutem solidam comparasti

parasti: Et quam crudas adhuc habes passiones? Quod attinet ad proximum; quam paucos à peccatis retraxisti? Quam paucos ad virtutem excitasti, & in ea promovisti?

Punct. 4. Considera ex una parte quantum effluxerit tibi vitæ; & quantum restet viæ: Ex altera parte pone tibi ob oculos Christum invitantem, & adhuc paratum pedes tuos ponere tanquam cervorum, per gratiam suam, ut compenses pristinam tarditatem. Age pro hac misericordia gratias, & decerne totâ contentione currere, donec pervenias ad desideratam toto corde formam Christi. Remissionem, & inconstantiam detestare, quæ tanta tibi peperit incommoda.

PRO RENOVATIONE SPIRITVS SEX ITERUM MEDITATIONES DE TRIBVS VOTIS.

QVod Moyſes & Aaron Pharaoni dixerunt Exod. cap. 8. viam trium dierum pergemus in ſolitudinem, & ſacrificabimus Domino Deo noſtro, hoc facere ſpiritualiter ſtatuamus, & per tria vota expenſa, tanquam per viam trium dierum, tendere proponamus ad Sacrificium, in quo iterum eadem, ſed emendata, offeramus Domino Deo noſtro.

MEDITATIO I.

De Voto paupertatis.

ANtequam hoc offeras, quid emendandum ſit cogita diligenter, 1. An non ſubierit animam faſtidium aliquod paupertatis ? 2. An non querelæ de ea ſecutæ? 3. An non tranſgreſſio & uſurpatio ſuperfluorum ? Hæc, aut horum aliquod ſi deprehendes, deflexiſti à recta via.

MEDITATIO II.

REdi in viam, 1. Per amorem paupertatis, ut eam diligas ſicut Matrem, quod mandat ſummarij Paragraphus 24. 2. Vt depoſitâ omni querelâ, ſtatuas etiam experiri aliquos ejus effectus, ut ibidem commendat Summarium. 3. Statue nominatim experiri in victu, veſtitu, cubiculi apparatu, quod commendat Summarij par. 25.

ME-

MEDITATIO I.

De Voto Castitatis.

QVæ adversentur, aut hactenus adversata memineris castitati expende. Tria fere sunt: otium, defectus Orationis, occasiones non vitatæ, aut præbitæ. In quibus peccaveris examina, & cum dolore excita propositum emendationis.

MEDITATIO II.

EMendabis otium diligentiâ quare quid debeas, quid possis agere ut otium vites recognosce. 2. Meditationes, examina, aliaque exercitia spiritualia resume, ferventius instituenda 3. Adversus occasiones, quæ tibi periculosæ sunt, cautelas excogita, & usurpare statue.

MEDITATIO I.

De Voto Obedientiæ.

HOc Votum obſcuratur, 1. cum opus impoſitum non impletur aut cum tardius impletur, vel imperfectè. 2. Cum rationibus illegitimis ſuperioris voluntas ad propriam detorquetur. 3. Cùm obluctantur intellectus, & voluntas tanquam ſi iniquum imperetur. Tu te cognoſce, & accuſa, ſi ex his aliquo vitio laboras, & ſtatue coram Deo emendare.

MEDITATIO II.

1. PErfectæ obedientiæ conditiones habet qui opus imperatum implet promptè, integrè, & fortiter: non in commodis tantum, & ſpecioſis; ſed in difficilibus, etiam, & abjectis. 2. Qui ſimpliciter, cum ſubjectione judicij procedit. Benè S. Gregorius: neſcit judica-

dicare quiſquis perfectè didicit obedire, 3. Qui libenter cum ſubjectione voluntatis mandatum exequitur, ut ſimilis ſit Chriſto, qui de ſe dixit: meus cibus eſt ut faciam voluntatem ejus qui miſit me *Ioan. cap.* 4. Tria vota, emendata, ut huc uſque demonſtratum debere, & poſſe emendari offeremus DEO in Sacrificium, per clauſulam cæteris etiam Meditationibus ſerrituram.

Clauſa Meditationum

DOmine meus, DEVS meus gratias tibi ago ex toto corde meo, quia hâc horâ ſuſtinuiſti me, dignatus es dulciſſimo eloquio tuo. Quid retribuam tibi? Vtinam dignum aliquid habeam! Sed accipe Domine totum me, per vota ſæpius nuncupata, quæ ex intimo animi ſenſu iterum nuncupo.

Votorum nuncupatio.

Pro renovatione ſpiritus menſtrua, vide pag. 535. &c.

ORATIO

Contra evagationes animi.

CReasti me Domine ad honorem tuum, & laudem tuam. Et ecce vagus mente ac oculis inhonorote & cum odorem ac thymiama suavissimum Domino meo oblaturus sum ex fonte impuri cordis mei, nefariæ etiam cogitationes ascendunt. Quid faciam miser, cui unctio meditationis, & medicina contemplationis vertitur in culpam, & in vulnera, cui oratio solatium bonorum tristitiam parit, cui refugium miserorum iram provocat, cui Angelorum summa felicitas, & cibus laus tua, & Oratio paulo longior nausea est, sed tu parce qui solus bonus es, Tu qui solus es misericors. Agnosco me vitâ turpissimâ delictis plurimis, negligentijs innumeris meruisse, & mereri etiamnũ repulsam, sed quo ibo à facie tua, sustine, ah sustine me Domine & ne obliviscaris in finem.

ORA-

ORATIO AD VIRGINEM DEIPARAM

O MARIA ecce miserum me indignum conspectu tuo, quia oblitus sum tui diebus innumeris; sed pœnitet, pœnitet; Ne averte faciem tuam à me ô *Mater misericordiæ.* Quo enim ibo à facie tua? Tu sola afflictorum spes, Tu unica pereuntium salus es. Eia igitur *Mater* illos tuos misericordes oculos ad me converte; & quod in manu tua est, impetra mihi perfectum dolorem de peccatis meis innumeris & gravissimis. Ah pudet horum omnium vel meminisse coram te Purissima *Mater*: Utinam non admisissem, utinam ante mortuus fuissem, quàm Filium tuum Dominum meum his tam enormibus offendi. Jam reus quid agam? nihil habeo nisi ut te in-

terpel-

terpellem ô Refugium peccatorum, ut tu porrò Filium tuum pro dolore primùm, tum pro gratia quâ emendem vitam meam. Ecce ô *Mater* emarcuit virtus mea, quia oblitus sum comedere panem meum: & interim multiplicatæ sunt, & invaluerunt passiones, quæ tribulant animam meam. x. x. cum his circuit tamquam Leo rugiens, ut me devoret hostis meus, hostis tuus, serpens antiquus. Succurre ô *Mater*, succurre ne peream. Ecce paratum me resarcire meliori vitâ honorem Filij tui quem impiissimè læsi: hâc ipsâ horâ, hoc ipso momento decerno & statuo firmiter omnia potius experiri incommoda, & nominis & vitæ non semel, sed iterum, & iterum, & iterum, & millies si fieri possit jacturã facere, quàm ad turpissimas illas offensas reverti. Et ne occasionem habeam revertendi amplius, paratus sum ab hac hora, ab hoc momento deserere quidquid honorificum, quidquid commodum, quidquid jucun-

jucundum aut nunc mihi est, aut potest contingere; & si Filio tuo id cordi est reliquam meam vitam degere in minimo angulo, in humillimo officiolo, ingloriè, incommodè, injucundè. Sufficiet, sufficiet ô *Mater* mihi Filius tuus, Dominus meus, quem diligam, quem amabo, & nunc diligo & amo super omnia. Tui tamen non oblivifcar, ô *Mater*, & te diligam post Filium super omnia, tibi serviam quoad vivam, atque utinam in æternum.

Ad majorem Dei gloriam

IN-

INDEX,

Prolusiones ad meliorem usum. Annonæ.

Meditationes pro via purgativa.

VIII.

VIÆ ILLVMINATIVÆ,
Pars prima.

VIÆ ILLVMINATIVÆ
Pars II.

VIÆ ILLVMINATIVÆ, Pars tertia.

Meditationes pro via Unitiva.
Pars I.

XXXI.

VIÆ VNITIVÆ. PARS II.

De perfectionibus DEI & beneficiis

Medi-

ME-

INDEX MEDITATIONUM

In Dominicas totius anni.

Au-

INDEX MEDITATIONUM

In Festa totius anni.

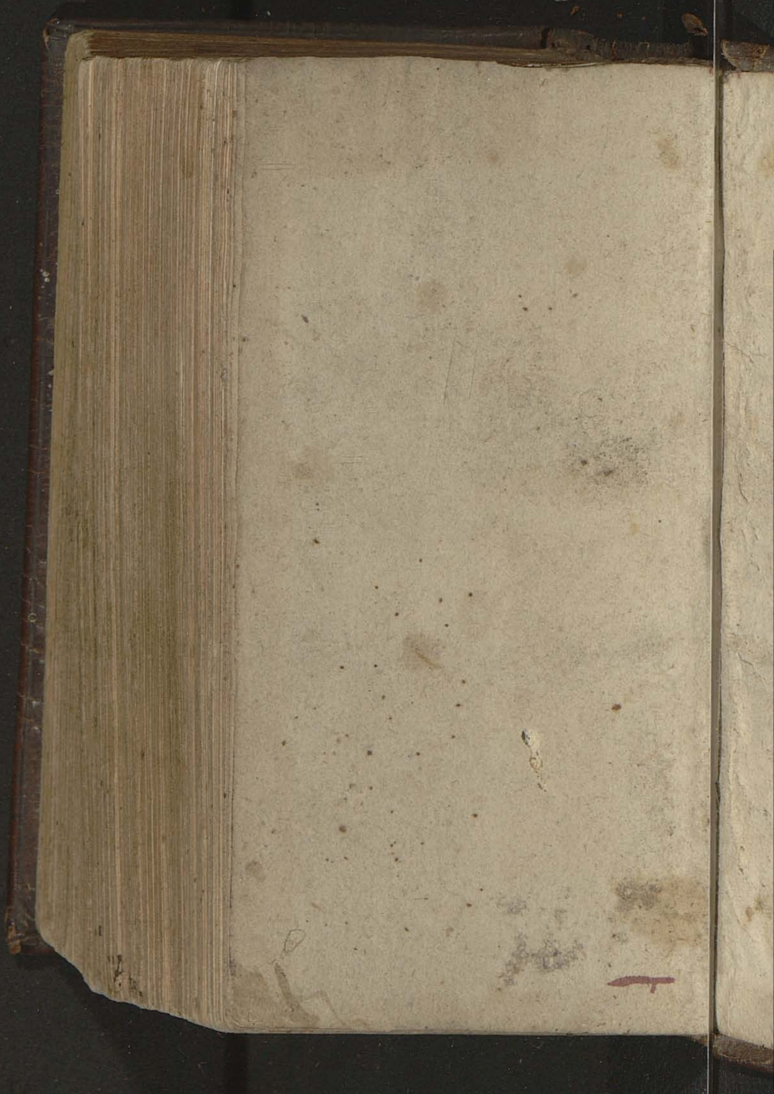
De Communi.

Aucta.

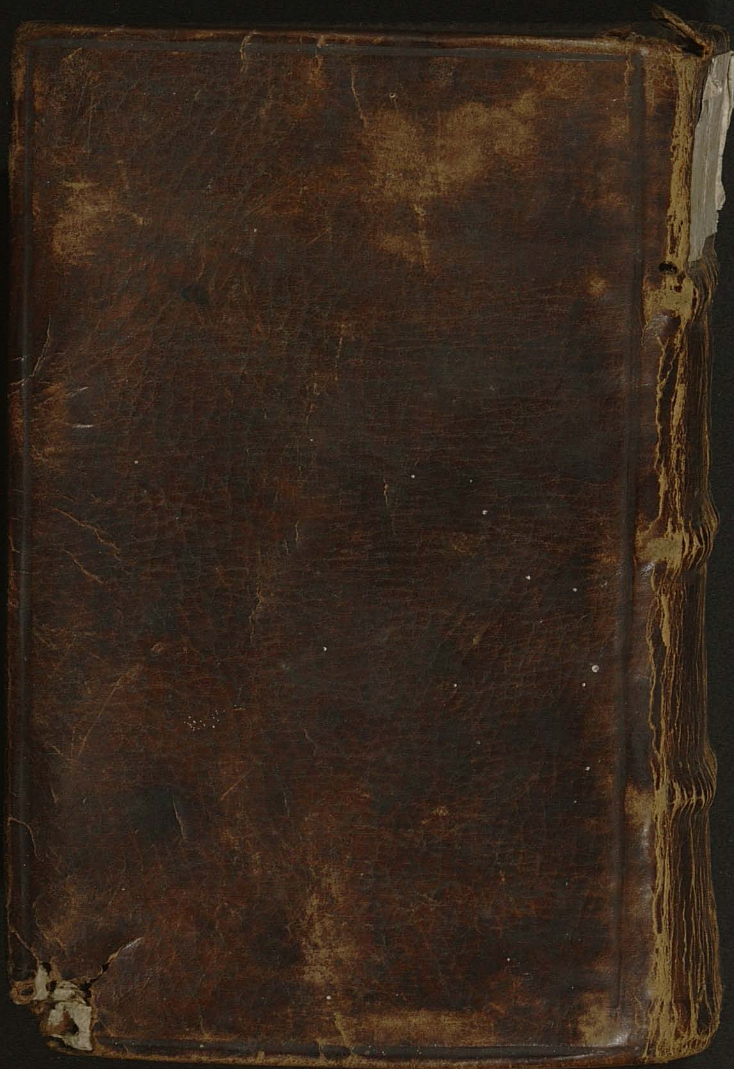
Auctarium Annonæ ſpiritualis.

Acceſſerunt ad ea quæ indice communi Annonæ ſpiritualis continentur.

FINIS.

[illegible]
Græc. Lat.
[illegible]